

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

2023

Regionální statistiky

Ostrava, 31. 10. 2024

Kód publikace: 330134-24

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Ostravě

Ředitelka odboru: Hana Gurecká

Kontaktní osoba: Jan Dehner, e-mail: jan.dehner@csu.gov.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.csu.gov.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 3268/81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.csu.gov.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 056 789 | e-mail: infoservis@csu.gov.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@csu.gov.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 732 | e-mail: esds@csu.gov.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@csu.gov.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 3268/81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673
e-mail: infoservispraha@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/praha

Středočeský kraj | Na padesátém 3268/81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/stredocesky

České Budějovice | Žižkova 1a, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/jihocesky

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108
e-mail: infoservisplzen@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/plzensky

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529
e-mail: infoserviskv@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/karlovarsky

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176
e-mail: infoservisul@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/ustecky

Liberec | nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec, tel.: 704 675 184
e-mail: infoservislbc@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/liberecky

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové, tel.: 495 762 322
e-mail: infoservishk@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/kralovehradecky

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480
e-mail: infoservispa@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/pardubicky

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 080
e-mail: infoservisvys@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/vysocina

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/jihomoravsky

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 511
e-mail: infoservisolom@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/olomoucky

Zlín | třída Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 936
e-mail: infoserviszl@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/zlinsky

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230
e-mail: infoservisov@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/moravskoslezsky

ISBN 978-80-250-3503-0 (brožováno)

ISBN 978-80-250-3504-7 (pdf)

© Český statistický úřad, Ostrava, 2024

Obsah

Úvod	5
Shrnutí hlavních poznatků	6
1. Demografický vývoj	10
Sídlní struktura	10
Počet a pohyb obyvatel	11
Věková struktura obyvatel	21
Cizinci	23
2. Sociální vývoj	26
Zaměstnanost, ekonomická aktivita	26
Zaměstnanost cizinců.....	30
Nezaměstnanost	32
Příjmy a životní podmínky domácností	37
Mzdy	39
Úplné náklady práce.....	40
Vzdělávání a vzdělání	41
Zdraví, nemocenské pojištění	44
Státní sociální podpora.....	46
Sociální služby, příspěvek na péči, držitelé průkazů osob se zdravotním postižením	46
Důchodci, důchody	48
Kultura	52
Kriminalita, dopravní nehody, požáry	53
3. Ekonomický vývoj	58
Makroekonomický rámec	58
Místní rozpočty	61
Věda, IT	62
Ekonomické subjekty.....	65
Zemědělství	67
Lesnictví	70
Průmysl.....	72
Energetika	73
Stavebnictví, stavební povolení.....	75
Bytová výstavba	78
Ceny nemovitostí.....	80
Doprava	82
Cestovní ruch	83
4. Životní prostředí	86
Půdní fond	86
Chráněná území	88
Ekologické zemědělství	89
Jakost vody.....	90
Vodovody a kanalizace	90
Emise.....	93
Odpady	95
Výdaje na ochranu životního prostředí.....	96
5. Mezikrajské srovnání	98
Demografický vývoj	98
Sociální vývoj.....	100
Ekonomický vývoj.....	105
Životní prostředí.....	113

Zkratky	116
Tabulková příloha	
Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů 2018–2023 – demografický vývoj	118
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů 2018–2023 – sociální vývoj.....	119
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů 2018–2023 – ekonomický vývoj.....	120
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů 2018–2023 – životní prostředí	121
Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Moravskoslezského kraje v letech 2001–2023.....	122
Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj 2018–2023 – demografický vývoj	124
Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj 2018–2023 – sociální vývoj.....	125
Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj 2018–2023 – ekonomický vývoj.....	129
Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj 2018–2023 – životní prostředí	131
Tab. 4.1 Vybrané ukazatele demografického vývoje podle okresů Moravskoslezského kraje v letech 2021, 2022 a 2023.....	132
Tab. 4.2 Vybrané ukazatele sociálního a ekonomického vývoje podle okresů Moravskoslezského kraje v letech 2018 a 2023	133
Tab. 5.1 Vybrané ukazatele demografického vývoje podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Moravskoslezského kraje v letech 2021, 2022 a 2023	135
Tab. 5.2 Vybrané ukazatele sociálního a ekonomického vývoje podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Moravskoslezského kraje v letech 2018 a 2023	138
Zkratky krajů a okresů	144

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i. d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 15. 10. 2024. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Hodnotové údaje jsou uvedeny v běžných cenách, pokud není uvedeno jinak.

Úvod

Nové zpracování tradiční analytické publikace přináší kvantifikovaný obraz vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Moravskoslezského kraje v roce 2023, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2018). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přitom klademe důraz na jevy v kraji významné.

V textu uvádíme nejen vývoj na území kraje, ale i srovnání s ostatními kraji Česka. Mimo to jsme opět zařadili samostatnou kapitolu s mezikrajským srovnáním. Vzhledem k systému postupného zpracování ročních dat, v době uzávěrky v některých oblastech nebyly ještě k dispozici kompletní údaje za rok 2023. Proto v některých tématech (především makroekonomika a některé sociální statistiky) uvádíme časový pohled pouze do roku 2022.

Území Česka se podle zákona č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů člení na správní obvody krajů, které jsou složeny ze správních obvodů obcí s rozšířenou působností (s výjimkou hlavního města Prahy). Správní obvody obcí s rozšířenou působností jsou vymezeny výčtem obcí a vojenských újezdů. Těmito správními obvody jsou vymezeny rovněž okresy (v hlavním městě Praze jsou na úrovni okresů obvody). V návaznosti na tento zákon vstoupily v platnost vyhlášky Ministerstva vnitra, které správní obvody přesně vymezují. V důsledku toho došlo s účinností od 1. 1. 2021 ke změně území okresů Nymburk, Kolín, Domažlice, Plzeň-jih, Semily, Jablonec nad Nisou, Vsetín a Zlín. Změnila se také území správních obvodů obcí s rozšířenou působností Český Brod, Lysá nad Labem, Turnov, Jablonec nad Nisou, Havlíčkův Brod a Jihlava. S účinností od 1. 1. 2023 došlo na základě vyhlášky Ministerstva vnitra v Olomouckém kraji k přesunu obce Přemyslovice ze správního obvodu obce s rozšířenou působností Prostějov do správního obvodu obce s rozšířenou působností Konice. Na úrovni krajů naopak k žádné územní změně nedošlo.

Stejně jako v předešlých letech jsme se z územního hlediska v textu neomezili na kraj jako celek, ale snažili jsme se opět postihnout i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů, správních obvodů obcí s rozšířenou působností nebo velikostních skupin obcí.

Obdobné analytické materiály s jednotnou osnovou naleznete zpracované i na všech dalších krajských pracovištích ČSÚ. Tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Zařazen je rovněž dlouhodobý pohled na vývoj vybraných ukazatelů od vzniku současné podoby krajů jako územně samosprávných celků. Kromě meziokresního srovnání v jednotlivých krajích jsme zařadili i srovnání správních obvodů obcí s rozšířenou působností v příslušném kraji. Tabulková příloha analýzy může obsahovat pouze omezený počet statistických ukazatelů. Více informací v podrobnějším územním členění však můžete najít ve Veřejné databázi ČSÚ na adrese <https://vdb.czso.cz>, případně můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální krajské údaje průběžně zveřejňujeme také na internetové adrese www.csu.gov.cz/moravskoslezsky. Komplexní pohled na vývoj v kraji a jeho dílčích územních celcích poskytuje Statistická ročenka Moravskoslezského kraje, kterou pravidelně vydáváme ve druhé polovině měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o vývoji regionu v průběhu roku nabízí Statistický bulletin Moravskoslezského kraje, který vždy vychází 95. kalendářní den po skončení příslušného čtvrtletí.

Shrnutí hlavních poznatků

Statistiky obyvatelstva v Moravskoslezském kraji byly od roku 2020 významně ovlivněny epidemií covid-19, která stála za rekordními počty zemřelých, a válkou na Ukrajině, jež se podílela na kladném saldu migrace. V roce 2023 došlo ke skokovému nárůstu počtu a podílu osob pobírajících předčasný starobní důchod. Podíl nezaměstnaných osob ke konci roku 2023 meziročně vzrostl, v rámci Česka zůstal druhý nejvyšší. Ekonomická odvětví se vypořádávala s negativními následky globálních událostí a vysokou inflací. Hodnota regionálního hrubého domácího produktu se v roce 2022 dostala na úroveň roku 2019 (ve srovnatelných cenách). Také výsledky cestovního ruchu se v roce 2023 vrátily k hodnotám před pandemií koronaviru. I přes postupné zlepšování stavu životního prostředí a zvyšování objemu investic na jeho ochranu, zůstávají některé části kraje mezi nejzatíženějšími oblastmi v Česku.

Demografický vývoj

- Moravskoslezský kraj byl rozlohou 5 431 km² šestým největším krajem republiky a počtem obyvatel 1,19 mil. osob čtvrtým nejlidnatějším. Sídlní struktura kraje se tak vyznačovala mimořádně vysokou hustotou obyvatelstva (219 osob/km²), které bylo koncentrováno zejména na území ostravsko-karvinské aglomerace. Většina obyvatel kraje (zhruba 58 %) žila ve městech nad 20 tis. obyvatel.
- Dlouhodobě (kromě let 2007, 2008 a 2022) klesal počet obyvatel kraje. V letech 2020 a 2021 byla statistika obyvatelstva zásadně ovlivněna epidemií onemocnění covid-19, kdy byly počty zemřelých v kraji nejvyšší od vzniku novodobého krajského uspořádání. Tento stav jen umocnil trend z předchozích let, kdy umíralo v kraji více lidí, než kolik se jich rodilo. Na druhou stranu již druhým rokem vykázal Moravskoslezský kraj kladné migrační saldo, ve kterém na straně přistěhovalých dominovali občané Ukrajiny, což pozitivně ovlivnilo nepříznivou bilanci obyvatel.
- Zrušením protiepidemických opatření přijatých proti šíření koronaviru se po předchozích letech poklesu v roce 2022 zvýšil počet uzavřených sňatků. Rok 2023 se naopak vyznačoval jejich opětovným úbytkem o 13,5 %. Věk budoucích manželů se nadále zvyšoval. Počty rozvodů v Moravskoslezském kraji se nadále snižovaly – v roce 2023 bylo ukončeno 2 179 manželství, což bylo nejméně od roku 2001.
- V kraji se v roce 2023 živě narodilo 9 629 dětí, což znamenalo o 10,6 % méně než v roce předchozím. Generace narozených v roce 2023 tak byla nejslabší v historii kraje. Pokračoval trend odkládání mateřství do pokročilejšího věku, více než polovina dětí se narodila mimo manželství (50,3 % v roce 2023). Úhrnná plodnost žen v kraji měla hodnotu 1,463 (v Česku 1,456) a od roku 2021, kdy dosáhla svého maxima 1,780, se snižovala.
- V roce 2023 zemřelo 13 675 obyvatel Moravskoslezského kraje, čímž se počet zemřelých vrátil k obvyklým hodnotám z předpandemických let. Hrubá míra úmrtnosti, která dosáhla hodnoty 11,5 ‰, patřila mezi kraje k největším. Nejčastější příčinou úmrtí mužů i žen byly nadále nemoci oběhové soustavy a novotvary.
- Obyvatelstvo kraje postupně stárla, v roce 2023 činil průměrný věk obyvatel 43,5 let a od roku 2003 se zvýšil o 4,8 let. Moravskoslezský kraj se tím řadil mezi kraje s nadprůměrně starou populací. Věková struktura obyvatel se rychle měnila, rostl zejména podíl obyvatel ve věku 65 let a více na úkor produktivní složky populace ve věku 15 až 64 let.
- Naděje dožití při narození se v Moravskoslezském kraji po dvouletém propadu z důvodu rekordních počtů zemřelých během epidemie covid-19 začala od roku 2022 opětovně prodlužovat. V roce 2023 dosáhla v případě mužů 74,8 let a u žen 81,4 let, oba věky patřily k nejkratším v Česku.
- V roce 2022 došlo v souvislosti s válkou na Ukrajině ke skokovému navýšení počtu cizinců v Moravskoslezském kraji o 93,0 %. V následujícím roce se jejich počet snížil o 7,4 % na 52,1 tis. osob. Na populaci kraje se cizinci podíleli 4,4 %, což představovalo třetí nejnižší hodnotu mezi kraji. Z celkového počtu cizinců byli nejvíce zastoupeni Ukrajinci (48,9 %), Slováci (17,5 %) a Vietnamci (9,1 %).

Sociální vývoj

- V roce 2023 se meziročně zvýšil objem pracovní síly v kraji o 3,9 tis. osob na 565,8 tis. osob. Z tohoto počtu bylo 543,7 tis. osob zaměstnaných. Míra zaměstnanosti i míra ekonomické aktivity dosáhly svých maximálních hodnot v roce 2018. V následujících letech nepravidelně klesaly a stoupaly a v roce 2023 měly hodnotu 55,2 %, resp. 57,5 %. V rámci republiky se jednalo o jedny z nejnižších měr.
- V Moravskoslezském kraji bylo k 31. 12. 2023 zaměstnáno 45,3 tis. cizinců, tj. meziročně o 5,2 % více. Většina z nich (40,2 tis. osob) byla evidována na úřadech práce (88,7 % z celkového počtu zaměstnaných cizinců) a dalších 5,1 tis. osob podnikalo s platným živnostenským oprávněním (podíl 11,3 %). V porovnání s rokem 2018 byl celkový počet zaměstnaných cizinců v kraji o 40 % vyšší (o 13,0 tis. osob).
- Ke konci roku 2023 bylo na úřadech práce evidováno 42,9 tis. uchazečů o zaměstnání, tj. o 2,4 % více než předchozí rok. Podíl nezaměstnaných osob v Moravskoslezském kraji k 31. 12. 2023 dosáhl 5,23 % (meziroční nárůst o 0,11 p. b.) a v porovnání s ostatními kraji zůstala druhá nejvyšší. Úřady práce evidovaly 11,4 tis. pracovních míst, což bylo meziročně o 7,3 % méně. Počet uchazečů o zaměstnání na 1 pracovní místo vzrostl na 3,8, což byla v rámci republiky jednoznačně nejvyšší hodnota.
- Čistý disponibilní důchod domácností v kraji stabilně rostl. V roce 2022 dosáhl hodnoty 359,4 mld. Kč, což v přepočtu na 1 obyvatele představovalo částku 300,6 tis. Kč. I přesto, že se jednalo o historická maxima, patřil čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele Moravskoslezského kraje k těm menším a v porovnání s republikovým průměrem byl o 26,2 tis. Kč nižší.
- Podle výsledků šetření Životní podmínky 2023 byly příjmy moravskoslezských domácností páté nejnižší mezi kraji. Průměrné čisté peněžní příjmy na osobu v domácnosti v roce 2022 dosáhly necelých 244 tis. Kč ročně, ve srovnání s rokem 2021 vzrostly o 9,5 %. Za průměrem Česka zaostávaly o 15,9 tis. Kč. Náklady na bydlení činily v kraji 17,9 % z čistých peněžních příjmů, což bylo o 1,2 p. b. nad republikovou úroveň.
- Podle výsledků strukturálního šetření o mzdách pokračoval v roce 2023 růst jak průměrné hrubé měsíční mzdy (41 866 Kč), tak i mediánu mezd (38 073 Kč). Jejich výše byly v mezikrajském kontextu spíše podprůměrné. Mzdový vývoj byl v letech 2022 a 2023 ovlivněn vývojem inflace, kdy zvýšená cenová hladina reálně snížila kupní sílu mezd zaměstnanců.
- V Moravskoslezském kraji v roce 2022 činily měsíční náklady práce na jednoho zaměstnance 49 949 Kč a v rámci krajů se jednalo o šestou nejnižší částku.
- Počet dětí navštěvujících mateřské školy v kraji ve školním roce 2023/24 meziročně mírně poklesl na 38,9 tis. dětí. V základních školách se ustálil počet žáků na úrovni 104 tis. dětí. Na střední školy v Moravskoslezském kraji docházelo přes 52 tis. žáků, jejich počet se tak meziročně zvýšil již popáté za sebou, neboť na střední školy postupně nastupují silné ročníky dětí narozených v letech 2009 a 2010. Meziročně vzrostly rovněž počty studentů vyšších odborných škol i vysokoškoláků.
- V Moravskoslezském kraji v roce 2022 působilo 5 428 lékařů (přepočtený počet na plně zaměstnané), z nich 739 bylo zubařů. V obou případech se jednalo o nižší počty než v roce předchozím. V 19 nemocnicích akutní péče a 3 následné péče bylo v roce 2022 na 6 120 lůžkách hospitalizováno 229,9 tis. pacientů. Na dávkách nemocenského pojištění bylo v kraji vyplaceno 5,5 mld. Kč, což znamenalo meziročně o 2,4 % (o 135,9 mil. Kč) méně. Největší část (77,7 %) tvořily nemocenské dávky.
- V roce 2023 bylo v Moravskoslezském kraji vyplaceno necelých 1,6 mil. dávek státní sociální podpory a pěstounské péče v částce dosahující 8,35 mld. Kč, což bylo meziročně o 23,8 % (o 1,6 mld. Kč) více. V objemu vyplacených dávek tvořil největší díl rodičovský příspěvek (3,3 mld. Kč) a příspěvek na bydlení (3,2 mld. Kč), který se meziročně skokově zvýšil o 78 %. V průměru na 1 obyvatele kraje připadala částka 7 015 Kč a byla mezi kraji největší.

- Lůžková kapacita v domovech se zvláštním režimem se v období 2018 až 2023 zvýšila o 808 míst na necelých 3,0 tis. lůžek, v domovech pro osoby se zdravotním postižením byla kapacita dlouhodobě stabilní na úrovni mezi 1,2 až 1,3 tis. lůžek. Zcela jiná situace nastala v domovech pro seniory, v nichž počet lůžek dlouhodobě klesal, a v roce 2023 nabízely historicky nejméně 4,4 tis. lůžek.
- Celkový počet příjemců důchodů v Moravskoslezském kraji se v roce 2023 poprvé od roku 2017 zvýšil. Některý z důchodů pobírala více než čtvrtina populace kraje. Průměrná výše sólo vyplácených plných starobních důchodů v kraji meziročně vzrostla o 2 209 Kč na 20 385 Kč a patřila mezi nejvyšší v Česku. Svou výší přesáhla polovinu krajského mzdového mediánu (53,5 %). Podíl příjemců předčasného starobního důchodu v roce 2023 skokově vzrostl o 2,3 p. b. na 36,4 % a byl mezi kraji třetí nejvyšší.
- Na území kraje bylo registrováno 21,6 tis. trestných činů, meziročně došlo k poklesu kriminality o 1,5 %. Počet dopravních nehod v Moravskoslezském kraji v roce 2023 dosáhl 10,4 tis. a jednalo se o nejvyšší hodnotu za poslední desetiletí. Naštěstí počty usmrcených při dopravních nehodách vykazovaly převážně klesající trend. Podíl bodovaných řidičů z registrovaných řidičů celkem činil v roce 2023 v kraji 9,6 % a byl nejvyšší v rámci Česka. Hasiči zasahovali při necelých 2 tis. požárech, meziročně jich bylo o 10,4 % méně.

Ekonomický vývoj

- V roce 2019 moravskoslezský HDP v s. c. jako v jediném kraji Česka meziročně poklesl o 1,6 %. V následujícím roce restriktivní opatření přijatá proti šíření koronaviru pokles HDP ještě zrychlil na 7,6 %. Výsledkem byl propad regionálního HDP v s. c. v Moravskoslezském kraji na úroveň předkrizového roku 2008. V dalších letech 2021 a 2022, kdy se situace zlepšila, byl v kraji zaznamenán růst HDP o 4,4 %, resp. 3,5 %. V přepočtu na 1 obyvatele dosáhl HDP v kraji v roce 2022 hodnoty 499,8 tis. Kč, což bylo na úrovni 78,7 % vůči průměru Česka.
- Výsledek hospodaření místních rozpočtů v Moravskoslezském kraji za rok 2023 skončil s přebytkem 4,4 mld. Kč a v rámci Česka byl pátý nejvyšší. Místní rozpočty v kraji nedosáhly kladného výsledku hospodaření naposledy v roce 2018.
- V roce 2022 činily výdaje na VaV v kraji necelých 6,9 mld. Kč. Podíl výdajů na VaV na objemu HDP kraje v dlouhodobém horizontu kolísal, v roce 2022 dosáhl 1,2 %, což bylo o 0,8 p. b. pod průměrem Česka. Informační technologie využívalo v rostoucí míře stále více domácností a jednotlivců. Přístup k internetu mělo cca 87 % moravskoslezských domácností a 73 % obyvatel kraje ve věku 16 let a více nakupovalo přes internet.
- Produkce zemědělského odvětví v běžných cenách v Moravskoslezském kraji v roce 2022 podle semidefinitivních výsledků meziročně vzrostla o 18,2 % na rekordní hodnotu 9,2 mld. Kč. Z 62,5 % se na ní podílela rostlinná produkce a z 33,9 % živočišná produkce. Celková produkce zemědělského odvětví kraje na 1 ha zemědělské půdy zůstala ve srovnání s ostatními kraji podprůměrná.
- Celková sklizeň obilovin v roce 2023 se meziročně snížila o 4,0 % a činila 367,8 tis. tun. K meziročnímu poklesu produkce způsobené převážně redukcí výnosu z hektaru došlo rovněž v případě brambor (o 15,3 %) a luskovin a bílkovinných plodin (o 16,0 %). Naopak sklizeň řepky vykázala 10,0% nárůst.
- Těžba dřeva v roce 2023 dosáhla v kraji necelých 1,2 mil. m³ (bez kůry). Přestože se meziročně mírně zvýšila o 22 tis. m³, jednalo se o druhý nejnižší objem těžby za posledních 10 let. V letech 2021 až 2023 došlo zejména k výraznému redukcí objemu nahodilé hmyzové těžby dřeva.
- Velké průmyslové podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji zaměstnávaly v roce 2023 přes 96 tis. osob, což byl po Středočeském kraji druhý nejvyšší počet v Česku. Jejich průměrná měsíční mzda se meziročně zvýšila o 7,6 % a činila 42 280 Kč. Celkové tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy meziročně klesly o 1,1 % na 702,6 mld. Kč. Nejvýrazněji se na nich podílelo odvětví výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů. Produktivita práce v průmyslových podnicích činila 7 308 tis. Kč na zaměstnance a v mezikrajském srovnání patřila k největším.

- Objem vyrobené elektřiny v kraji v roce 2023 dosáhl 3 703 GWh, meziročně se snížil o 15,6 %. Největší podíl (80,3 %) na výrobě měly parní elektrárny. Spotřeba elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele (1 155 kWh) a spotřeba zemního plynu v domácnostech na 1 odběratele (508 m³) patřily k nejnižším v Česku.
- Ve 43 stavebních podnicích s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji v roce 2023 bylo zaměstnáno 4,6 tis. osob a jejich počet se meziročně téměř nezměnil. I přes nárůst o 9,1 % zůstávají mzdy v moravskoslezském stavebnictví (42 130 Kč) jedny z nejnižších v Česku. Stavební podniky s 20 a více zaměstnanci realizovaly na území Moravskoslezského kraje v roce 2023 stavební práce "S" podle dodavatelských smluv ve výši 35,6 mld. Kč v b. c. Přestože meziroční pokles činil 3,1 mld. Kč, tj. o 7,9 %, jednalo se o třetí nejvyšší objem stavebních prací v historii kraje.
- V roce 2023 byla v Moravskoslezském kraji zahájena výstavba 2 907 bytů, v porovnání s předchozím rokem se snížila o 20,6 % (o 753 bytů). Celkový počet dokončených bytů ve stejném roce činil 2 689 bytů. Meziročně jich bylo dokončeno o 73 méně, což odpovídalo poklesu o 2,6 %.
- Ceny rodinných domů v Moravskoslezském kraji v roce 2022 byly meziročně o 14,0 % vyšší, za metr čtvereční se platilo průměrně 41 301 Kč, čímž se kraj řadil mezi ty levnější. Průměrné kupní ceny bytů meziročně vzrostly o 20,5 % a dosáhly 41 921 Kč za metr čtvereční. I v tomto případě se mezi kraji jednalo o jedny z nejnižších cen.
- Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení po období ovlivněném epidemií covid-19 zaznamenala v roce 2023 další zlepšení. V průběhu celého roku navštívilo HUZ v Moravskoslezském kraji rekordních 1 038 tis. hostů. Meziročně se zvýšil jejich celkový počet o 45,2 tis. osob (o 4,6 %) a na tomto nárůstu se podíleli zejména zahraniční návštěvníci, jichž zavítalo do kraje o 42,4 tis. více (o 26,1 %). Nejpočetnější skupinou zahraničních návštěvníků byli tradičně sousedé ze Slovenska.

Životní prostředí

- Téměř pětina území Moravskoslezského kraje byla chráněným územím. Mezi velkoplošná zvláště chráněná území patří CHKO Beskydy, CHKO Jeseníky a CHKO Poodří. Pokračoval trend pozvolného snižování podílu orné půdy ve prospěch trvalých travních porostů. Rovněž rostl podíl nezemědělské půdy, nicméně její struktura se příliš neměnila. Výměra ekologicky obhospodařované půdy opět vzrostla a koncem roku 2023 zaujímal plochu 60,7 tis. ha.
- Zatímco na veřejný vodovod bylo v roce 2023 napojeno 99,8 % obyvatel Moravskoslezského kraje, v případě veřejné kanalizace dosáhl podíl připojených obyvatel 84,0 %. Spotřeba vody fakturovaná domácnostem v kraji činila 86,0 l na osobu a den. Výše cen vody a stočného za m³ vody sice neustále stoupal (v roce 2023 činila bez DPH 49,10 Kč/m³, resp. 46,90 Kč/m³), ale nadále patřila mezi nejnižší v zemi.
- Emise hlavních znečišťujících látek do ovzduší pomalu klesají, kraj však zůstává v rámci republiky jedním z nejvíce postižených. Kvalita ovzduší v Moravskoslezském kraji je stále nejhorší v celém Česku i přesto, že v roce 2023 nedošlo k překročení žádného z imisních limitů. Nejhorší stav ovzduší zůstává v aglomeraci Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek.
- Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele v Moravskoslezském kraji v roce 2022 meziročně poklesla o 19 kg na 516 kg a republikový průměr tak převyšovala o 12 kg.
- Celkové vklady do ochrany životního prostředí (hodnoceno podle sídla investora) dosáhly v roce 2023 částky 15,6 mld. Kč, meziroční nárůst činil 15,4 % (2,1 mld. Kč). Více než dvě třetiny z výdajů na ochranu životního prostředí tvořily neinvestiční náklady (10,8 mld. Kč). Největší část z celkových prostředků vložili investoři se sídlem v Moravskoslezském kraji v roce 2023 do oblasti nakládání s odpady (40,4 %) a dále téměř rovným dílem do nakládání s odpadními vodami (26,6 %) a do ochrany ovzduší a klimatu (26,4 %).

1. Demografický vývoj

Sídelní struktura

Moravskoslezský kraj leží na severovýchodě republiky a hraničí se Slovenskem a Polskem

Rozloha 5 431 km² řadila Moravskoslezský kraj mezi kraje středně velké (6,9 % z rozlohy celého Česka) a se svými 300 obcemi patřil k regionům s nejmenším počtem sídel (podíl 4,8 % z 6 258 obcí celé republiky). Ke konci roku 2023 byl s počtem 1 189,2 tis. obyvatel čtvrtým nejlidnatějším krajem (za Středočeským krajem, Prahou a Jihomoravským krajem) a žilo v něm tak 10,9 % republiky. Ve srovnání s rokem 2018 se rozloha kraje téměř nezměnila, podíl na počtu obyvatel Česka poklesl o 3 desetiny p. b. Hustota zalidnění 219 obyvatel na km² byla druhá největší po hlavním městě Praze, přičemž týž údaj pro celou republiku dosáhl 138 obyvatel na km². K 31. 12. 2023 činil průměrný počet obyvatel na 1 obec v kraji 3 964 osob a průměrná rozloha obce byla 18,1 km². I tyto hodnoty byly ve srovnání s průměrnými republikovými hodnotami 1 742 osob/obec, resp. 12,6 km²/obec výrazně vyšší.

Podíl městského obyvatelstva byl v rámci Česka nadprůměrný

Na území Moravskoslezského kraje můžeme najít 42 měst, jejich počet se od roku 2010 nezměnil. Téměř třičtvrtinový podíl (73,2 %) městského obyvatelstva na celkovém počtu obyvatel kraje byl v rámci celého Česka nadprůměrný – nepočítaje Prahu, pak dokonce výrazně nadprůměrný. Ve srovnání s rokem 2018 se podíl obyvatel žijících ve městech snížil o 0,8 p. b. Při porovnání okresů dosáhl podíl městského obyvatelstva nejvyšší úroveň v okresech Ostrava-město (95,5 %) a Karviná (85,6 %), naopak nejnižší v okresech Frýdek-Místek (51,9 %) a Opava (53,4 %). Nejvíce měst se rozkládalo v okrese Bruntál a Nový Jičín (shodně 9). Zvláštní skupinou měst byla tzv. statutární města, kterými jsou Frýdek-Místek, Havířov, Karviná, Opava, Ostrava a Třinec. Největším městem v kraji bylo krajské město Ostrava s 284 765 obyvateli, naopak v nejmenším městě Janov v okrese Bruntál žilo pouze 264 obyvatel.

Převážná část obyvatel kraje je koncentrována v širší oblasti ostravsko-karvinské aglomerace

Výše uvedené dokládá vysokou míru urbanizace území Moravskoslezského kraje. Sídelní struktura kraje však byla v jeho jednotlivých oblastech rozdílná. Převážná část obyvatel kraje žila v širší oblasti ostravsko-karvinské aglomerace. Populace této centrální části kraje byla koncentrována převážně do městských aglomerací, na druhé straně okrajové části horských a podhorských regionů na západě a východě kraje byly charakteristické nižší hustotou osídlení v převážně vesnické zástavbě. Největší počet obyvatel na km² žije v okresech Ostrava-město (958 obyvatel) a Karviná (676 obyvatel), naopak nejméně byl zalidněn okres Bruntál, kde na km² rozlohy připadá v průměru jen 58 obyvatel. Okres Karviná od roku 2018 vykázal úbytek zalidnění o 20 obyvatel na km², což bylo nejvíce v celém Česku.

Sídelní struktura kraje je charakterizována vysokým zastoupením velkých měst

V rozdělení obcí do velikostních skupin podle počtu obyvatel byla na jedné straně Ostrava jako zástupce největší velikostní skupiny 100 000 a více obyvatel, dále tři statutární města Havířov (69 694 osob), Opava (55 600 osob) a Frýdek-Místek (53 938 osob) ve skupině 50 000 až 99 999 obyvatel a 8 měst v kategorii 20 000 až 49 999 obyvatel. Na opačné straně stálo 13 obcí, jejichž počet obyvatel nepřesáhl 199 osob. V obcích s počtem obyvatel menším než 1 000 osob žilo pouze 6,2 % populace Moravskoslezského kraje, což byla nejmenší hodnota mezi všemi kraji v Česku. Nejvíce obcí (celkem 118 obcí) mělo počet obyvatel v rozmezí 1 000 až 4 999 osob a žilo v nich přes 250 tisíc obyvatel.

Nejméně lidnaté obce kraje leží hlavně v okrese Bruntál

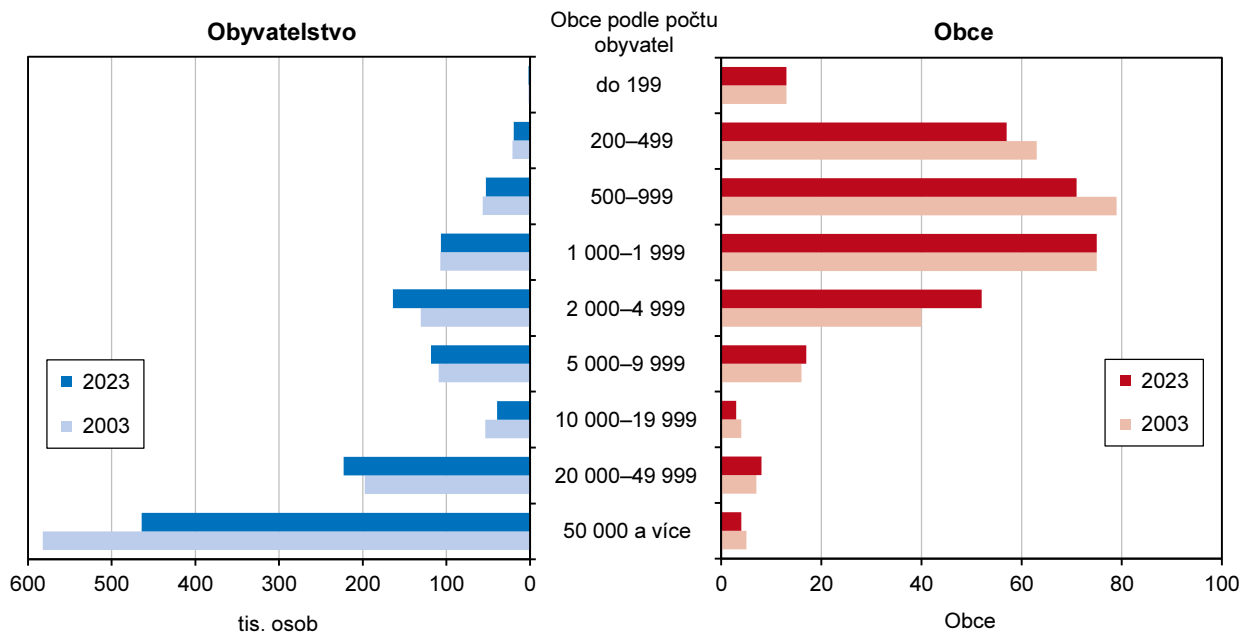
Jak již bylo řečeno, největším sídlem v kraji byla Ostrava. Nejméně lidnatou obec Novou Pláň se 79 obyvateli najdeme v okrese Bruntál, v němž se nalézalo ještě

7 dalších obcí s méně než 200 obyvateli. V okrese Nový Jičín byla jediná obec do 200 obyvatel (Heřmánky), další 4 ležely v okrese Opava. Nejmenší obcí v okrese Frýdek-Místek byla Hřčava s 248 obyvateli a v okrese Ostrava-město obec Čavisov s 513 obyvateli. V okrese Karviná neměla žádná ze 17 obcí méně než tisíc obyvatel.

Graf 1.1 Sídlní struktura Moravskoslezského kraje v letech 2003 a 2023 (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

Počet a pohyb obyvatel

Po rekordním přírůstku obyvatel v roce 2022 nastal v kraji v roce 2023 opět jeho pokles

V Moravskoslezském kraji bydlelo ke konci roku 2023 (dle zpracované bilance stavu obyvatel navazující na výsledky sčítání lidu, domů a bytů) 1 189 204 osob. V průběhu roku poklesl počet obyvatel kraje o 470 osob, což byl sice proti loňskému roku pokles, ale výrazně menší než v předchozích letech. V kraji ubylo více mužů než žen, meziročně 287 mužů a 183 žen. Při přepočtu na 1 000 obyvatel činila hodnota celkového úbytku obyvatel v Moravskoslezském kraji $-0,4\text{‰}$, horší výsledek $-1,4\text{‰}$ vykázal pouze Ústecký kraj.

V kraji je dlouhodobě registrován úbytek obyvatel, který se nedaří zastavit

Počet obyvatel kraje klesá trvale od roku 1995 s výjimkou let 2007 a 2008, přičemž za oba roky současně přibylo necelých tisíc obyvatel, a roku 2022, kdy byl zaznamenán rekordní celkový přírůstek obyvatel ve výši 11 685 osob. V dlouhodobém horizontu patří úbytky obyvatel v Moravskoslezském kraji k největším mezi všemi kraji v Česku. Od roku 2001 (přepočteno na současnou územní strukturu) kraj ztratil přes 71 tis. obyvatel. V žebříčku krajů podle počtu obyvatel Moravskoslezský kraj v průběhu roku 2020 sestoupil na čtvrtou příčku, zatímco třetím nejlidnatějším krajem Česka se stal za Středočeským krajem a hl. městem Prahou Jihomoravský kraj.

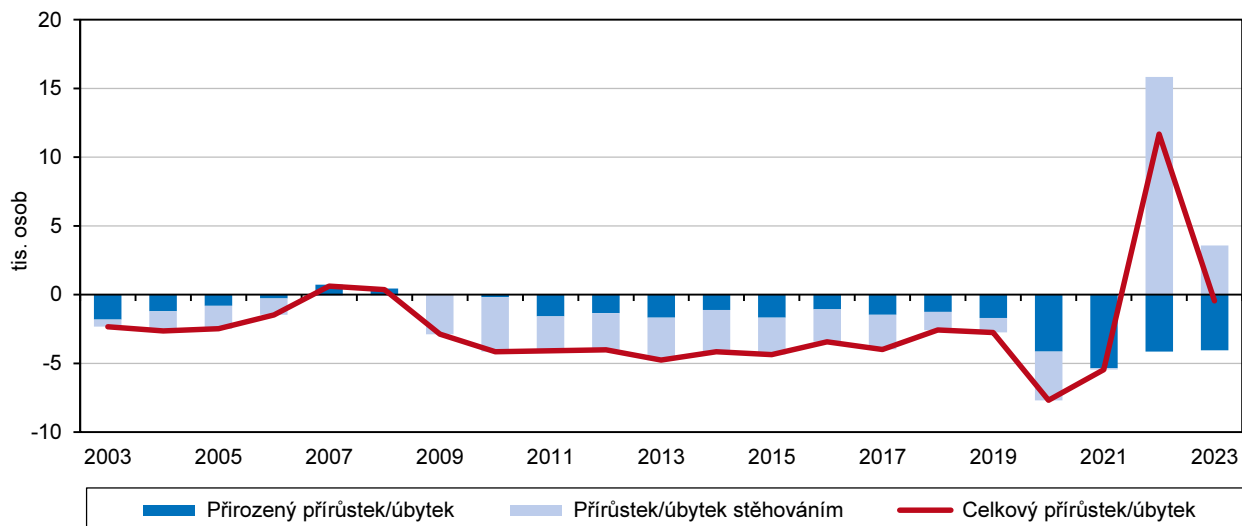
Na úbytku obyvatel v roce 2023 se z větší části podílel přirozený úbytek obyvatel

Na skokovém nárůstu počtu obyvatel v roce 2022 a jeho mírném poklesu v roce 2023 se podílelo kladné saldo migrace, ve kterém na straně přistěhovaných dominovali občané Ukrajiny, zejména pak ti s udělenou dočasnou ochranou v souvislosti s válkou na Ukrajině. Statistika obyvatelstva v letech 2020 a 2021 byla pro změnu výrazně ovlivněna epidemií onemocnění covid-19, kdy byly počty zemřelých v kraji nejvyšší od vzniku novodobého krajského uspořádání. Tento stav jen umocnil trend z posledních let, kdy umírá v kraji více lidí, než kolik se jich rodí.

V roce 2023 zemřelo v kraji o 4 046 lidí více, než kolik se jich v průběhu roku živě narodilo, v relativním vyjádření to bylo $-3,4$ osoby na 1 000 obyvatel středního stavu. Absolutně byl tento úbytek nejvyšší mezi všemi kraji v Česku, v relativním vyjádření dopadly hůře kraje Karlovarský ($-4,1$ ‰) a Ústecký ($-3,9$ ‰). V žádném z okresů kraje nedosáhl přirozený přírůstek kladných hodnot. Nejméně obyvatel ubylo jak v absolutním vyjádření (-309 osob), tak i při přepočtu na 1 000 obyvatel ($-2,0$ ‰) v okrese Nový Jičín. Naopak nejpostiženějším okrese byla Karviná, v níž v průběhu celého roku ubylo přirozenou cestou 1 242 osob, tj. 5,1 osoby na 1 000 obyvatel.

Graf 1.2 Pohyb obyvatel Moravskoslezského kraje

Zdroj: ČSÚ

Moravskoslezský kraj vykázal podruhé v řadě kladné migrační saldo

Na nízké záporné bilanci obyvatel kraje se tak v roce 2023 pozitivně podílela migrace, neboť do kraje se přistěhovalo o 3 576 osob (v přepočtu na 1 000 obyvatel 3,0 ‰) více, než kolik se jich z kraje vystěhovalo. Moravskoslezský kraj tak druhým rokem vykázal kladné migrační saldo, které současně bylo šesté nejvyšší v rámci Česka. Nejvíce obyvatel stěhováním přibýlo v Praze a ve Středočeském kraji. Pouze dva z okresů Moravskoslezského kraje vykázaly v roce 2023 úbytek obyvatel stěhováním – Bruntál (o 255 osob, tj. $-2,8$ ‰) a Karviná (o 93 osob, tj. $-0,4$ ‰). Přírůstek obyvatel stěhováním byl výrazný především v okrese Ostrava-město (2 522 osob, při přepočtu na 1 000 obyvatel 7,9 osoby).

Více než tři pětiny přistěhovalých bylo ze zahraničí

Do Moravskoslezského kraje se v roce 2023 přistěhovalo 13 102 osob, což ve srovnání s rokem 2022, kdy k nám přišla migrační vlna z Ukrajiny, bylo o 9 896 osob méně. Přesto zůstal počet přistěhovalých oproti předchozím letům vysoký. Z ostatních krajů Česka se přistěhovalo 5 060 osob (38,6 % přistěhovalých) a 8 042 osob ze zahraničí (61,4 % přistěhovalých). Mezi přistěhovalými mírně převažovaly ženy (51,3 %). Nejvíce obyvatel se přistěhovalo do okresu Ostrava-město (8 449 osob), a to i relativně (26,6 osoby na 1 000 obyvatel středního stavu). Nejmenší relativní přírůstek přistěhovalých byl zaznamenán v okrese Bruntál, do kterého se přistěhovalo 13,0 osoby na 1 000 obyvatel.

Téměř tři čtvrtiny vystěhovalých mířilo do jiných regionů Česka

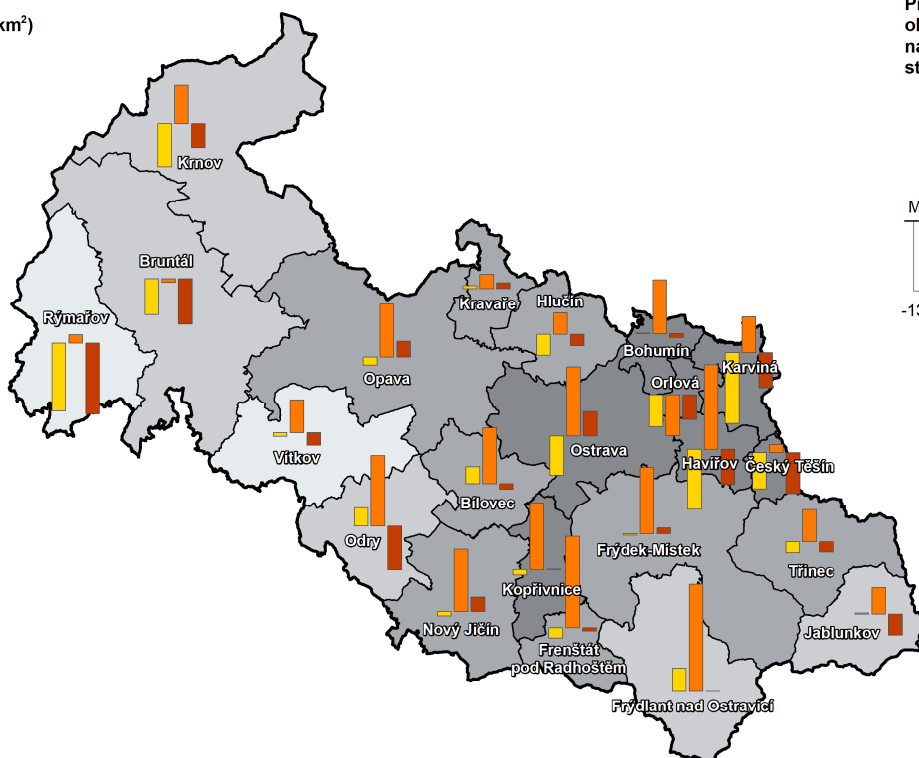
V průběhu roku 2023 se z kraje vystěhovalo 9 526 osob (o 2 362 více než v roce 2022). Do ostatních krajů Česka se vystěhovalo 6 926 osob (72,7 % vystěhovalých) a 2 600 osob se odstěhovalo do zahraničí (27,3 % vystěhovalých). Rovněž mezi vystěhovalými převažovaly s 52,4 % ženy. Nejvíce osob se vystěhovalo z okresů Ostrava-město a Karviná, při přepočtu na 1 000 obyvatel se jim blížil okres Nový Jičín.

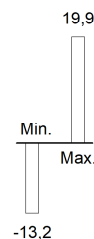
Pohyb obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Moravskoslezského kraje v letech 2021 až 2023

Hustota zalidnění (počet obyvatel na km²) k 31. 12. 2023

- Méně než 50
- 50–149
- 150–249
- 250 a více

Přírůstek/úbytek obyvatel na 1 000 obyvatel středního stavu

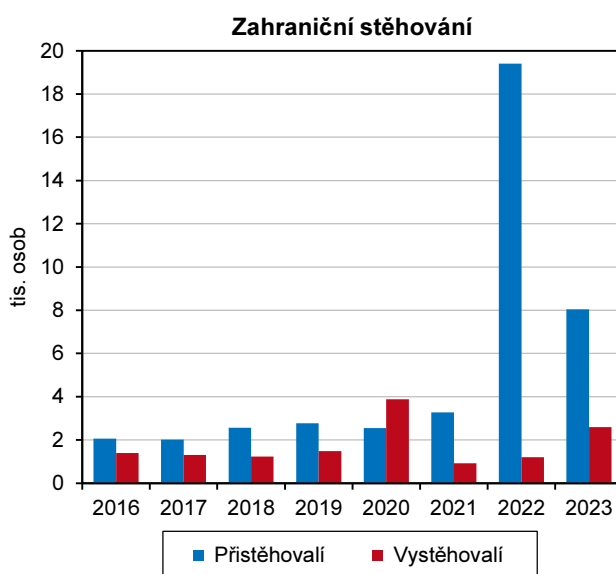
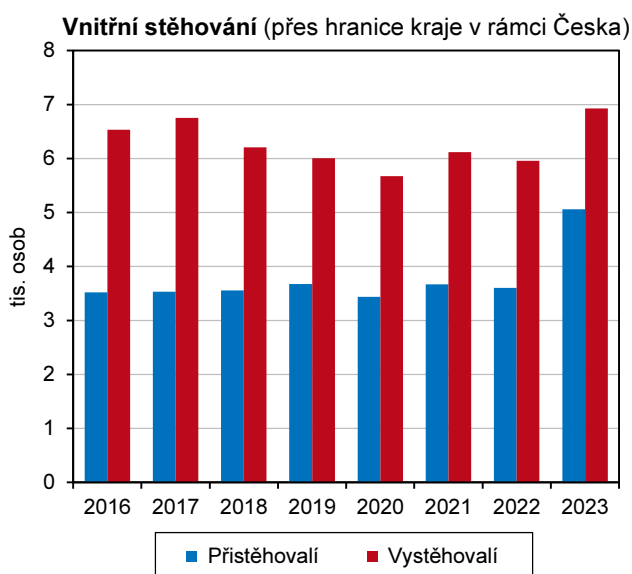
Zdroj: ČSÚ

Salda zahraniční migrace vykazovala kladné hodnoty

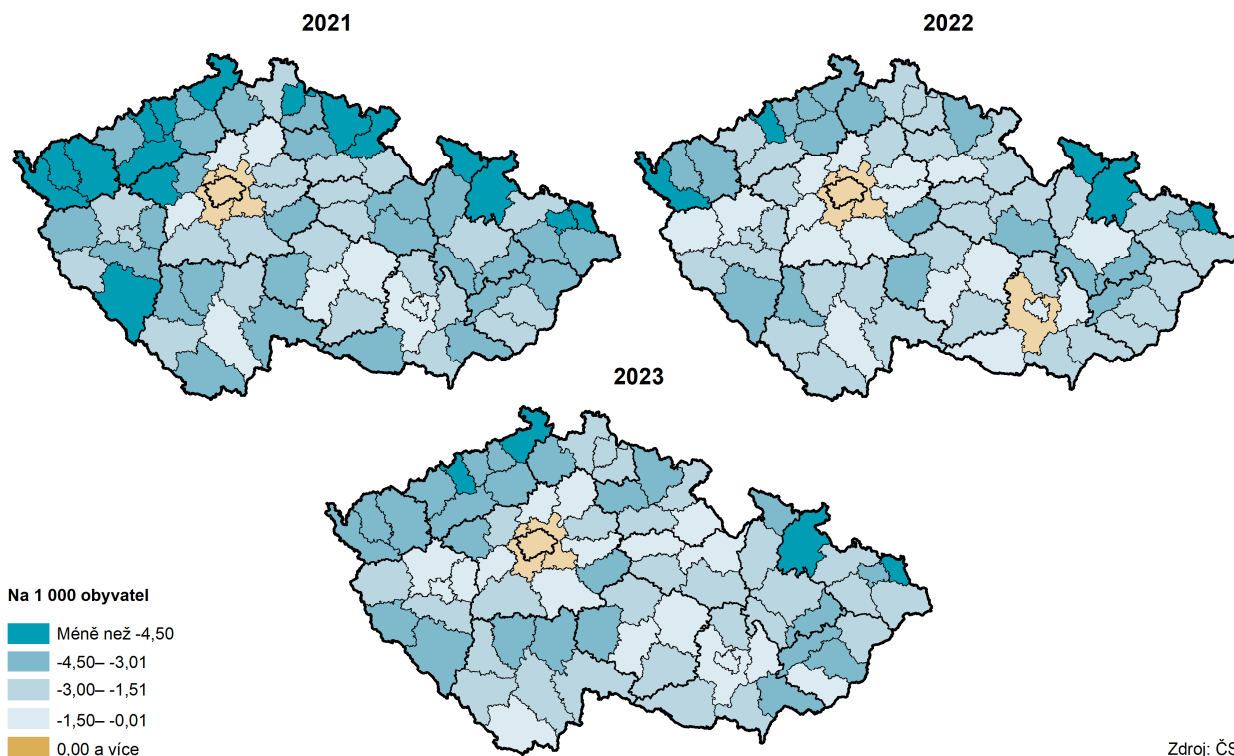
Vývoj krajské migrace a změny v jejím saldu ovlivňuje v posledních letech – možno říci pozitivně – míra zahraniční migrace. Od roku 2018, s výjimkou roku 2020, se z kraje do ciziny vystěhovalo méně osob, než kolik se jich do kraje z ciziny přistěhovalo. V letech 2022 a 2023 dosáhly tyto rozdíly rekordních hodnot 18 186 osob, resp. 5 442 osob. A přestože úbytky stěhováním do ostatních krajů Česka byly záporné, překlopila migrace s cizinou celkové migrační saldo do plusových hodnot.

Graf 1.3 Migrace v Moravskoslezském kraji

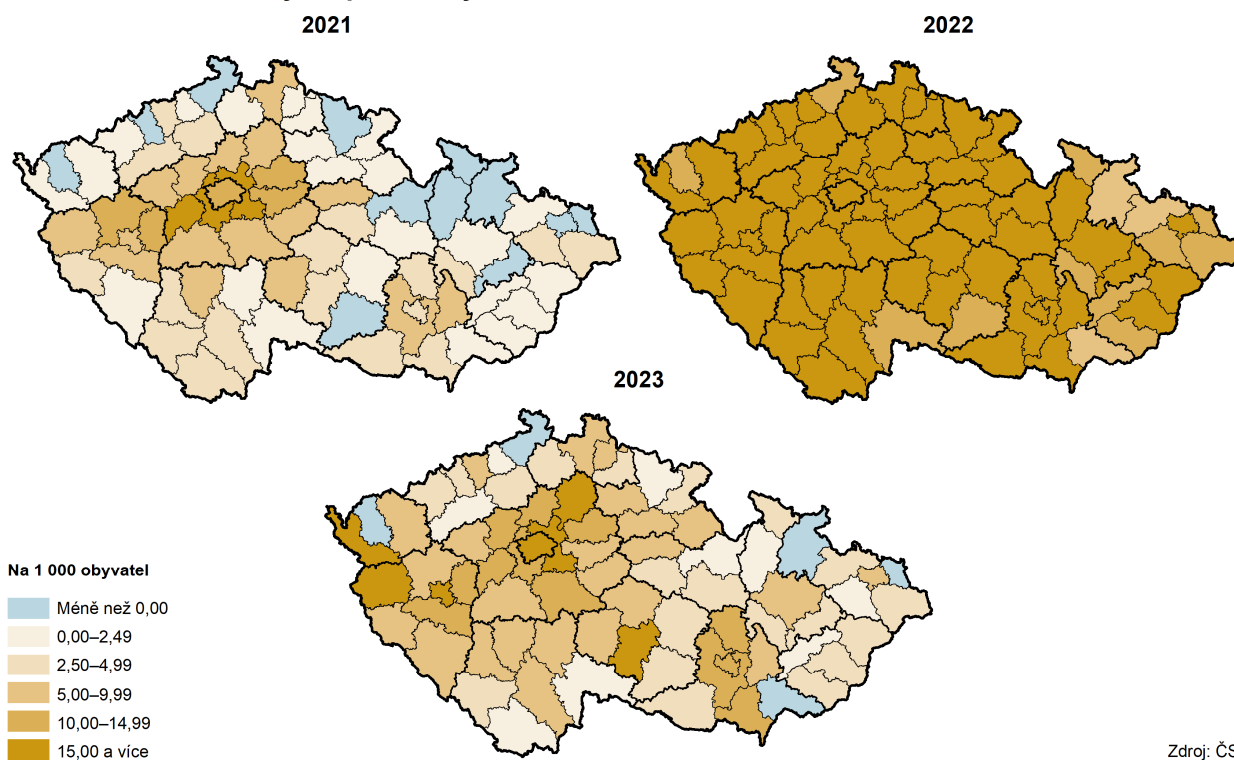
Zdroj: ČSÚ

Přirozený přírůstek/úbytek počtu obyvatel v okresech v letech 2021 až 2023

Přírůstek/úbytek počtu obyvatel stěhováním v okresech v letech 2021 až 2023

V rámci kraje se v roce 2023 přestěhovalo asi 20 tis. osob

Pro dokreslení je možno uvést, že vnitrokrajské stěhování, tj. stěhování mezi obcemi v rámci Moravskoslezského kraje, se v roce 2023 týkalo 19 625 osob, což bylo 6,8 % celostátního úhrnu. Vzhledem k podílu obyvatel kraje na celé republice (10,9 %) lze vnitřní migraci v kraji hodnotit jako podprůměrnou.

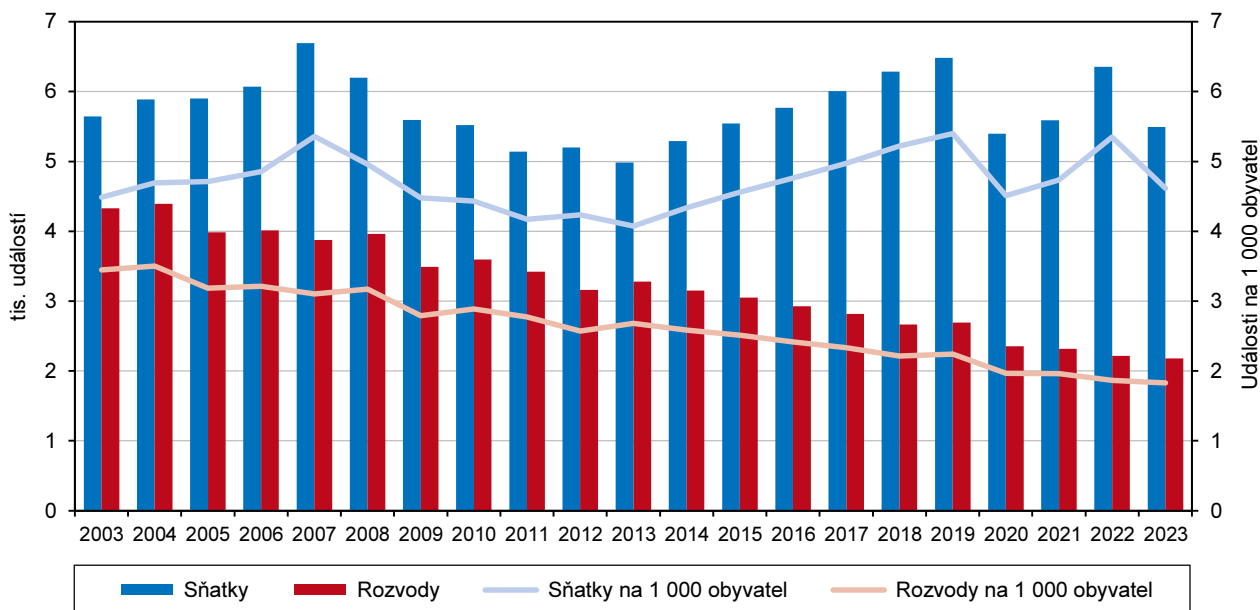

Necelé dvě třetiny sňatků uzavírali doposud svobodní partneři

V roce 2013 bylo v Moravskoslezském kraji uzavřeno historicky nejméně 4 985 sňatků. V následujících letech jejich počet každoročně rostl až k 6 484 sňatkům v roce 2019. V dalších dvou letech vlivem opatření přijatých proti šíření nemoci covid-19 jejich počty prudce poklesly – v roce 2020 na 5 396 sňatků a v roce 2021 na 5 589 sňatků. Rok 2022 se nesl ve znamení zvýšeného zájmu o uzavření manželství a počet sňatků meziročně vzrostl o 13,7 % na 6 355 obřadů. V posledním sledovaném roce však došlo k jejich opětovnému propadu o 13,5 % (o 861 obřadů) k hodnotě 5 494 sňatků. V téměř dvou třetinách případů (64,1 %) to byl pro oba snoubence první sňatek. Průměrný věk ženicha činil 38,7 let a nevěsty 36,0 let. V obou případech se jednalo o pokračování trendu rostoucích věků sezdávaných partnerů. V případě prvního sňatku byl průměrný věk partnerů nižší, a to 33,9 let, resp. 31,4 let. I v tomto případě se průměrný věk stále zvyšoval, ve srovnání s rokem 2018 shodně o 1,8 roku v případě obou pohlaví.

Graf 1.4 Sňatky a rozvody v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

Počty rozvodů se dlouhodobě snižovaly, v téměř 60 % případů se rozváděla manželství s nezletilými dětmi

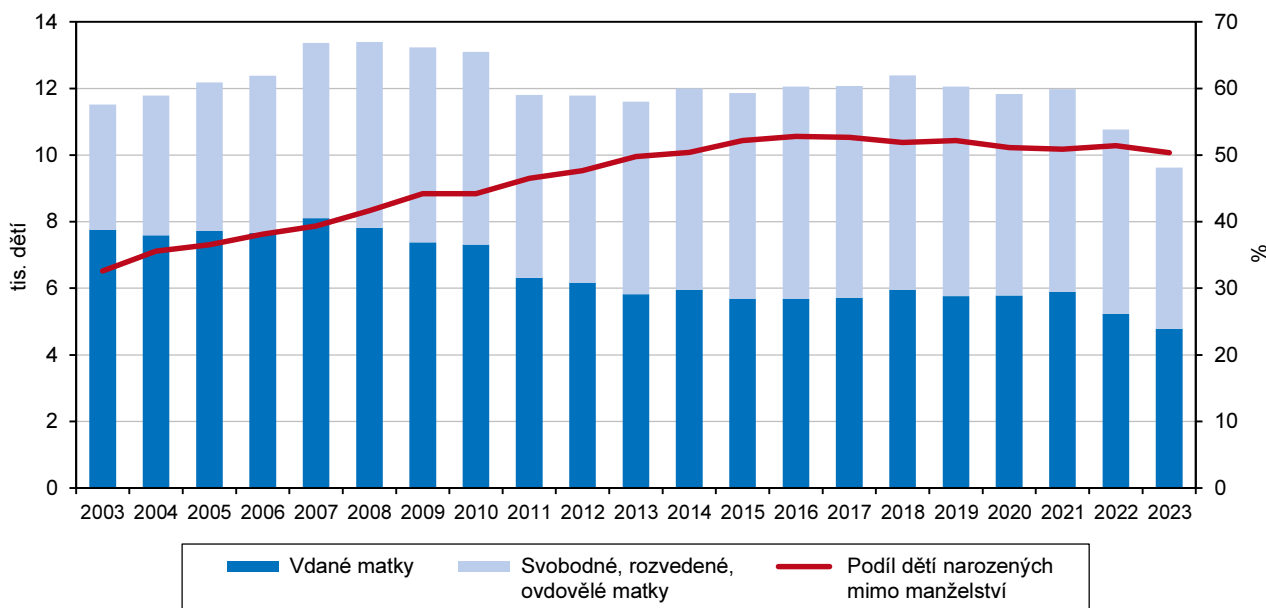
V minulém roce bylo v kraji rozvedeno 2 179 manželství, což bylo meziročně o 35 rozvodů méně. Počty rozvodů v Moravskoslezském kraji dlouhodobě klesají, proti roku 2018, kdy bylo rozvedeno 2 666 manželství, o více než 18 %. V celkem 1 255 případech (57,6 % z úhrnu rozvedených manželství) se jednalo o manželství s nezletilými dětmi. Více než dvě pětiny (42,9 %) manželství bylo rozvedeno po 15 a více letech jeho trvání. Průměrný věk při rozvodu byl v případě mužů 46,2 let a u žen 43,3 let. V obou případech se věk meziročně mírně zvýšil. Návrh na rozvod podávali manželé převážně společně (71,6 % z úhrnu rozvedených manželství), popř. se jednalo o návrh ženy (18,8 % z úhrnu rozvedených manželství). V souhrnu na 100 uzavřených sňatků připadalo v loňském roce 39,7 manželství rozvedených.

Hrubá míra porodnosti je dlouhodobě pod celorepublikovou úrovní

V kraji se v roce 2023 živě narodilo 9 629 dětí, což bylo o 1 141 dětí méně než v roce předchozím (pokles o 10,6 %). Generace narozených v roce 2023 tak byla nejslabší od roku 2000, kdy vznikl kraj v současném správním uspořádání. Hrubá míra porodnosti (počet narozených na tisíc obyvatel) se zejména vlivem rekordně nízké porodnosti snížila na 8,1 ‰ a nadále zůstávala pod celorepublikovou úrovní (8,4 ‰ v roce 2023). Nejvyšší hrubou mírou porodnosti v rámci kraje vykázal okres Nový Jičín (8,4 ‰), nejnižší byla zaznamenána v okresech Karviná (7,5 ‰) a Bruntál (7,9 ‰).

Graf 1.5 Živě narozené děti podle rodinného stavu matky a podíl dětí narozených mimo manželství v Moravskoslezském kraji

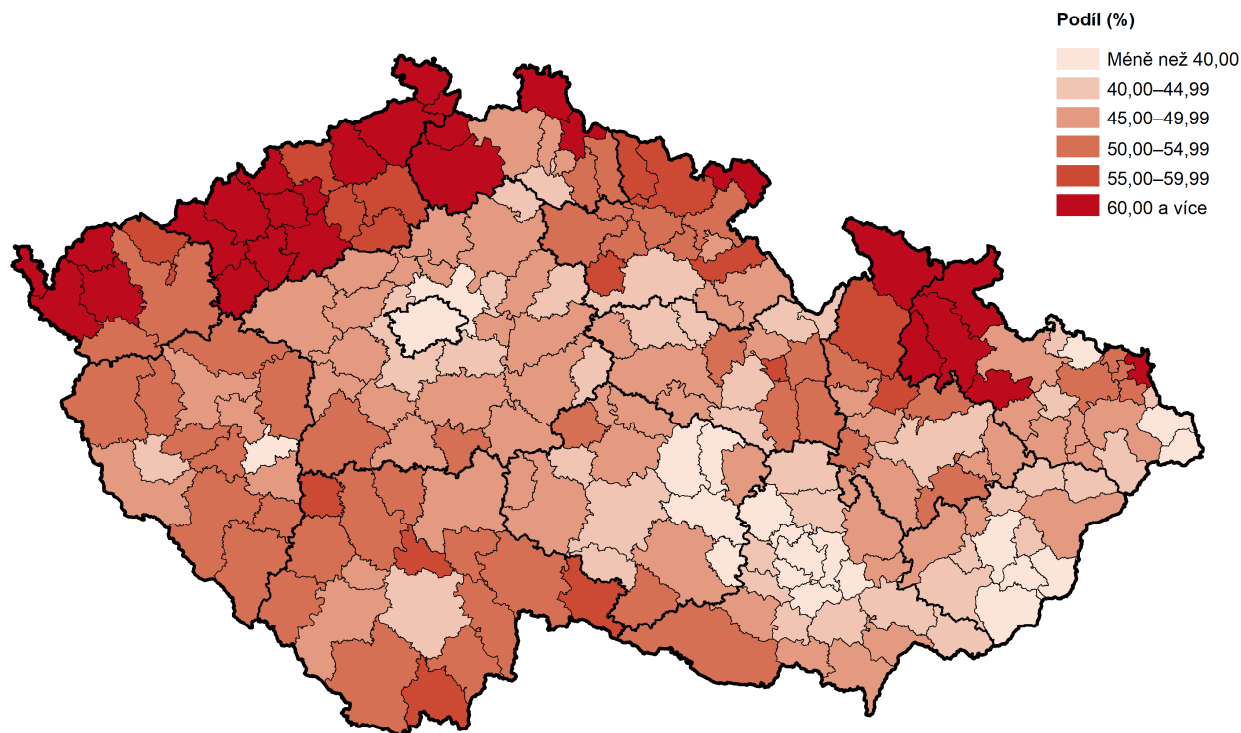
Zdroj: ČSÚ

Ve všech okresech Moravskoslezského kraje v roce 2023 se narodilo více chlapců než děvčat

Z celkového počtu živě narozených dětí v roce 2023 bylo 51,5 % chlapců, převaha chlapců nad děvčaty platila ve všech okresech. Celkem 4 319 dětí bylo prvorozených (44,9 % všech živě narozených dětí), 3 677 druhorozených (38,2 %) a 1 633 dětí bylo pro matku již jako třetí či další dítě (17,0 %). Nejvýraznější změny ve srovnání s rokem 2018 doznala kategorie prvorozených, jejíž zastoupení se snížilo o 1,6 p. b.

Živě narození mimo manželství ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2023

Zdroj: ČSÚ

Podíl živě narozených dětí mimo manželství v roce 2023 byl nejnižší za posledních 10 let

V roce 2023 došlo v Moravskoslezském kraji k meziročnímu poklesu podílu dětí narozených mimo oficiální manželský svazek o 1,1 p. b. na 50,3 % a jednalo se o nejnižší hodnotu od roku 2013. Nejvyšší podíl živě narozených dětí mimo manželství byl „tradičně“ zaznamenán v okrese Bruntál (63,6 %), což byla čtvrtá nejvyšší hodnota mezi všemi okresy v Česku (po okresech Most, Děčín a Chomutov). Naopak v okrese Frýdek-Místek činila hodnota tohoto podílu pouze 41,8%.

Průměrný věk matky při narození prvního dítěte se nadále pozvolna zvyšoval

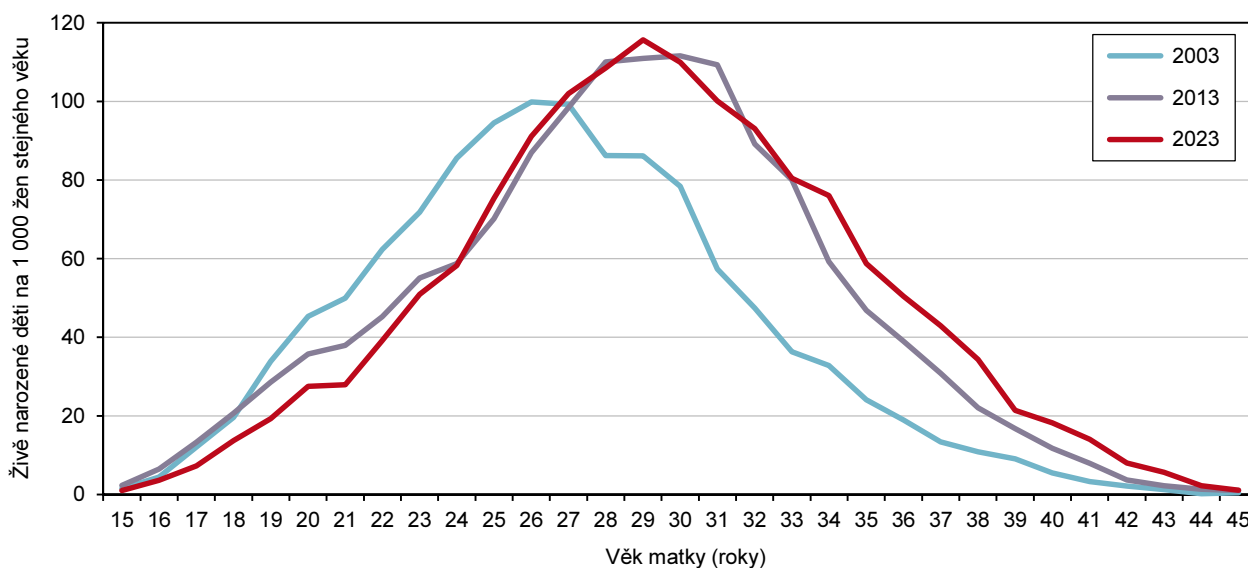
Průměrný věk matky při narození dítěte se v hodnoceném období od roku 2018 pozvolna zvyšoval z 30,1 let na 30,6 let v roce 2023. Ve srovnání s průměrem Česka byl o 0,5 roku nižší. Svě první dítě rodily ženy v Moravskoslezském kraji v průměru ve 29,0 letech, druhé dítě v 31,5 letech a třetí a další v pořadí ve 33,2 letech. V mezikrajském srovnání byly nejstarší prvorodičky v Praze (31,5 let) a nejmladší v Ústeckém kraji (28,0 let).

Nejvíce dětí se rodilo ženám ve věku 28 až 30 let

S porodností jako takovou úzce souvisí plodnost žen. Míry plodnosti vyjadřují počet živě narozených dětí ženám v daném věku ke střednímu stavu žen stejného věku (na 1 000 žen daného věku). Z těchto hodnot je pak možné zaznamenat změny v hodnotách plodnosti v závislosti na věku matky. V roce 2023 byly nejvyšší hodnoty plodnosti zaznamenány u moravskoslezských žen ve věku 28 až 30 let, zatímco v roce 2001 to bylo ve věku 25 až 27 let. Další významný rozdíl mezi oběma roky byl v hodnotách maxim – v roce 2021 se pohybovaly na úrovni 116 živě narozených dětí, zatímco v roce 2001 to bylo 100 živě narozených dětí na 1 000 žen daného věku.

Graf 1.6 Míry plodnosti podle věku matky v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

Úhrnná plodnost žen v Moravskoslezském kraji se již druhým rokem snižuje

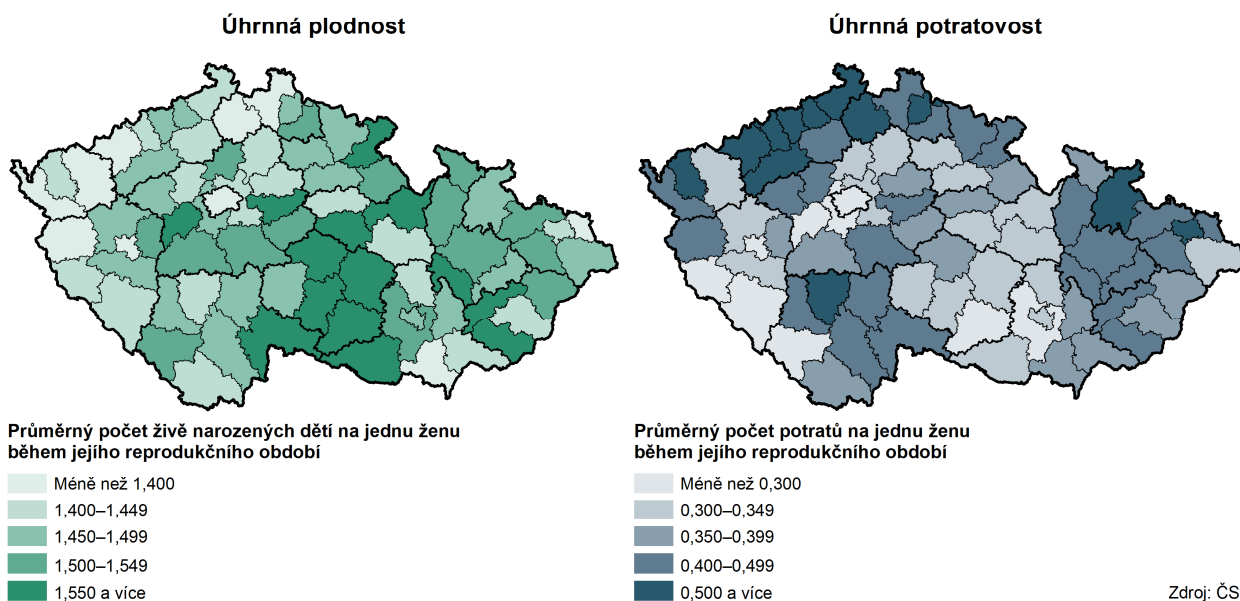
Dalším ukazatelem spojeným s porodností je úhrnná plodnost žen, která udává počet živě narozených dětí, které by se mohly narodit jedné ženě, kdyby se hodnoty míry plodnosti podle věku a v daném roce neměnily během celého reprodukčního období, tj. ve věku 15–49 let. Ideální hodnota úhrnné plodnosti, která udržuje stav populace, je 2,1. V roce 2023 měla v Moravskoslezském kraji úhrnná plodnost hodnotu 1,463 (v Česku 1,456) a od roku 2021, kdy dosáhla svého maxima 1,780, se snižovala.

Úhrnná potratovost meziročně vzrostla

Počet potratů vykazuje od roku 1991 převážně klesající trend. V loňském roce však došlo k meziročnímu nárůstu o 75 případů (o 2,4 %) a jejich počet činil 3 160.

Z uvedeného počtu bylo 33,9 % samovolných potratů a 62,4 % uměle přerušených těhotenství (UPT). V rozhodující většině případů (58,7 %) se jednalo o potraty svobodných žen, v necelé třetině (31,8 %) o ženy vdané. Téměř polovina (48,5 %) potratů se týkala třicátnic, dalších 36,6 % potratů žen ve věku 20 až 29 let, desetina potratů žen 40letých a starších a zbývajících 5,0 % potratů podstoupily ženy mladší 20 let. Ukazatel úhrnné potratovosti (průměrný počet potratů na jednu ženu během jejího reprodukčního období) v Moravskoslezském kraji v roce 2023 činil 0,476. Přestože úhrnná potratovost druhým rokem rostla, stále se jednalo o čtvrtou nejnižší hodnotu od roku 2001. Nejvyšší hodnoty úhrnné potratovosti v roce 2023 byly evidovány v Ústeckém kraji (0,568) a naopak nejnižší v hl. městě Praze (0,298).

Úhrnná plodnost a úhrnná potratovost v okresech v roce 2023

Každé osmé UPT bylo provedeno ze zdravotních důvodů

UPT bylo v Moravskoslezském kraji v roce 2023 provedeno 1 972 a meziročně vzrostly o 1,0 %. Ve více než dvou třetinách to byl pro ženu první zákrok (69,6 %), v 13,1 % se jednalo minimálně o třetí UPT. Celkem 12,9 % UPT bylo provedeno ze zdravotních důvodů.

Jedno ze čtyř těhotenství skončilo v roce 2023 potratem

V roce 2023 připadalo v Moravskoslezském kraji na 100 narozených dětí 32,7 potratu, což bylo více než průměr Česka (27,3). Až do konce roku 2021 se hodnota ukazatele postupně snižovala, v posledních dvou letech však opětovně rostla (proti roku 2022 o 4,2 potratu). Potratem v současné době končí zhruba čtvrtina těhotenství, zatímco v roce 2001 to byla třetina.

V roce 2023 se počet zemřelých vrátil k hodnotám před pandemií koronaviru

Počet zemřelých osob v Moravskoslezském kraji se v roce 2023 meziročně snížil o 1 244 osob (o 8,3 %) na 13 675 osob. Počet zemřelých se tak vrátil k obvyklým hodnotám z předpandemických let 2018 a 2019. V letech 2020 až 2022, které byly zásadně ovlivněny pandemií koronaviru, dosáhly počty zemřelých výrazně vyšších hodnot s historickým maximem v novodobé historii kraje (17 325 osob) v roce 2021.

Hrubá míra úmrtnosti byla i v roce 2023 nejvyšší v okrese Karviná

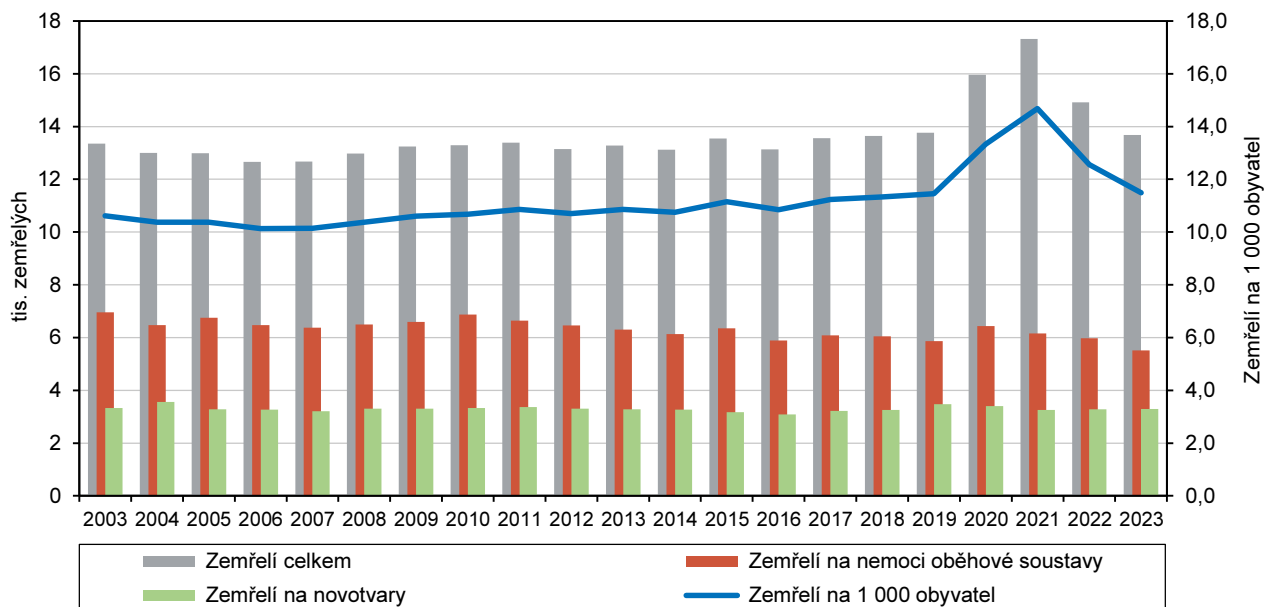
Hrubá míra úmrtnosti (počet zemřelých na tisíc obyvatel) v roce 2023 činila 11,5 ‰, svou výší se tak přiblížila k hodnotám z let před pandemií. Horšího nebo podobného výsledku dosáhly pouze kraje Ústecký (11,7 ‰) a Karlovarský (11,3 ‰). Vyšší hrubá míra úmrtnosti než krajský průměr byla zaznamenána v okresech Karviná (12,6 ‰),

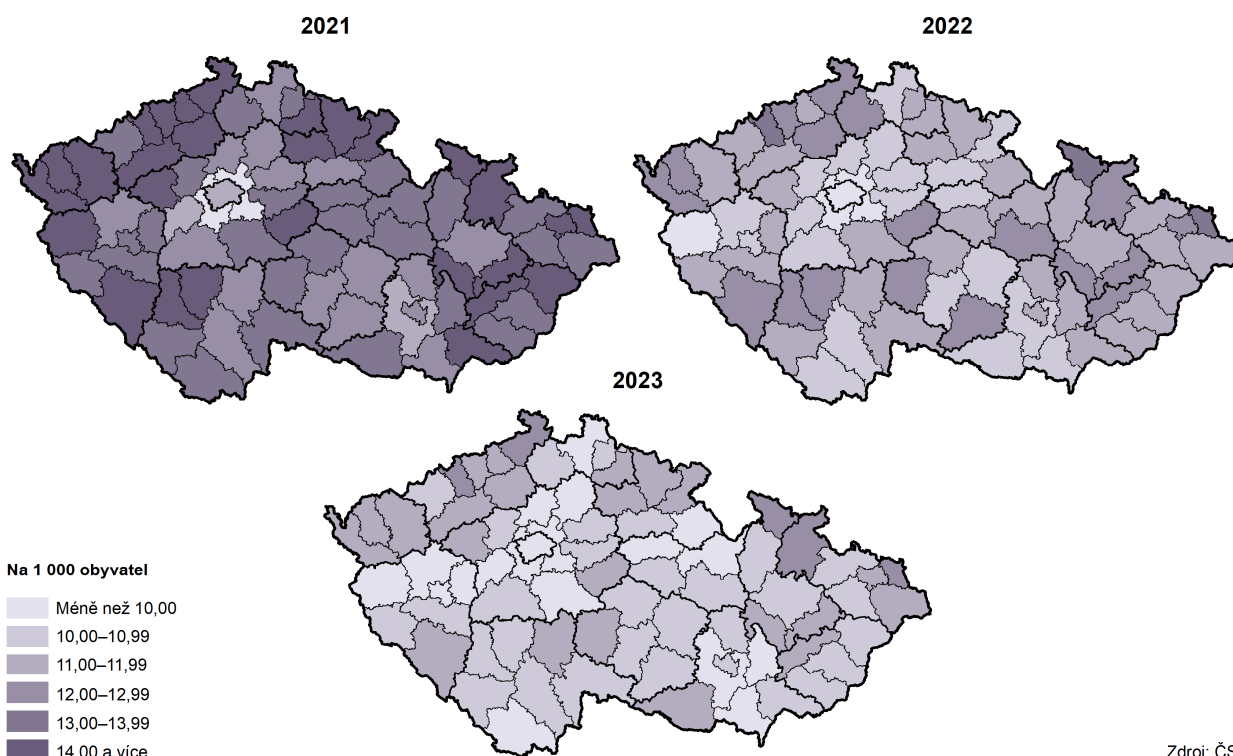
Bruntál (12,5 ‰) a Ostrava-město (11,7 ‰). Ostatní okresy Moravskoslezského kraje se udržely pod touto hodnotou, všechny ale vykázaly úmrtnost vyšší než celorepublikový průměr (10,4 ‰).

Graf 1.7 Zemřelí v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

Zemřelí v okresech v letech 2021 až 2023

Zdroj: ČSÚ

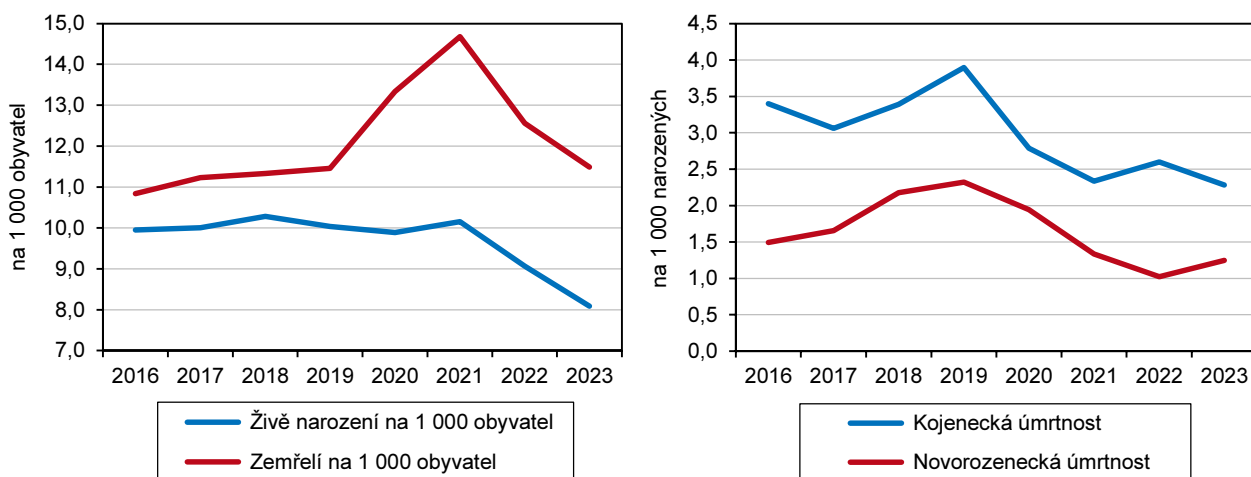
K úmrtím docházelo především v důsledku nemocí oběhové soustavy a obecně na rakovinu

V roce 2023 stejně jako v předchozích letech byly největším „zabijákem“ nemoci oběhové soustavy (5 508 osob, tj. 40,3 % všech zemřelých) a tzv. novotvary (3 293 osob, tj. 24,1 % všech úmrtí). V případě nemocí oběhové soustavy, zvláště pak diagnóz infarktů myokardu a cévních nemocí mozku, byl patrný i přes značnou

rozkolísanost výsledků trend poklesu těchto případů vedoucích ke smrti. V počtech případů úmrtí pro příčiny novotvarů byla v posledních třech letech zaznamenána stagnace. Podle statistiky z roku 2023 zemřelo 138 lidí dokonanou sebevraždou, tj. zhruba trojnásobek, než kolik jich zemřelo při dopravních nehodách na silnicích v Moravskoslezském kraji (44 osob). V posledním sledovaném roce se k významným původcům nemocí majících za následek smrt již neřadil covid-19 včetně multisystémového zánětlivého syndromu, na jehož následky zemřelo 177 osob, tj. 1,3 % zemřelých).

Graf 1.8 Porodnost a úmrtnost, novorozenecká a kojenecká úmrtnost v Moravskoslezském kraji

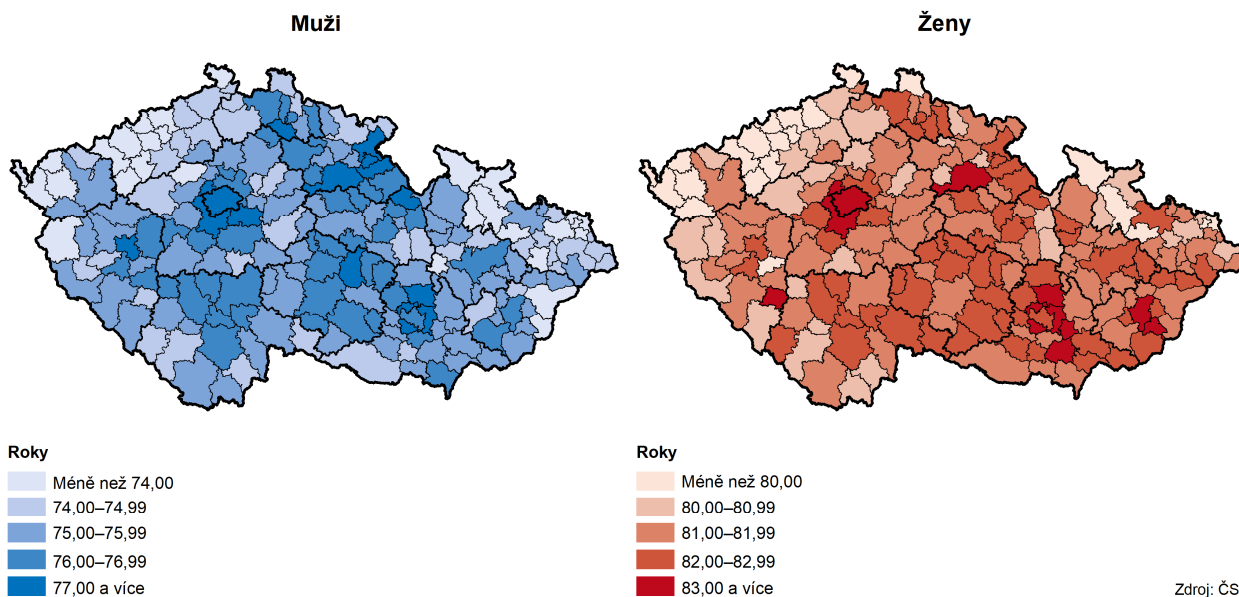
Zdroj: ČSÚ

Hodnoty novorozenecké a kojenecké úmrtnosti dlouhodobě klesají

Hodnoty novorozenecké úmrtnosti (zemřelí do 28 dnů po porodu na počtu živě narozených) i kojenecké úmrtnosti (zemřelí do 1 roku na počtu živě narozených) v Moravskoslezském kraji v roce 2023 byly ve srovnání s rokem 2018 nižší. Hodnota krajské kojenecké úmrtnosti (2,3 ‰) mírně přesahovala republikový průměr (2,2 ‰), zatímco krajská novorozenecká úmrtnost (1,2 ‰) byla pod republikovou úrovní (1,4 ‰).

Naděje dožití při narození podle pohlaví ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v letech 2019 až 2023

Zdroj: ČSÚ

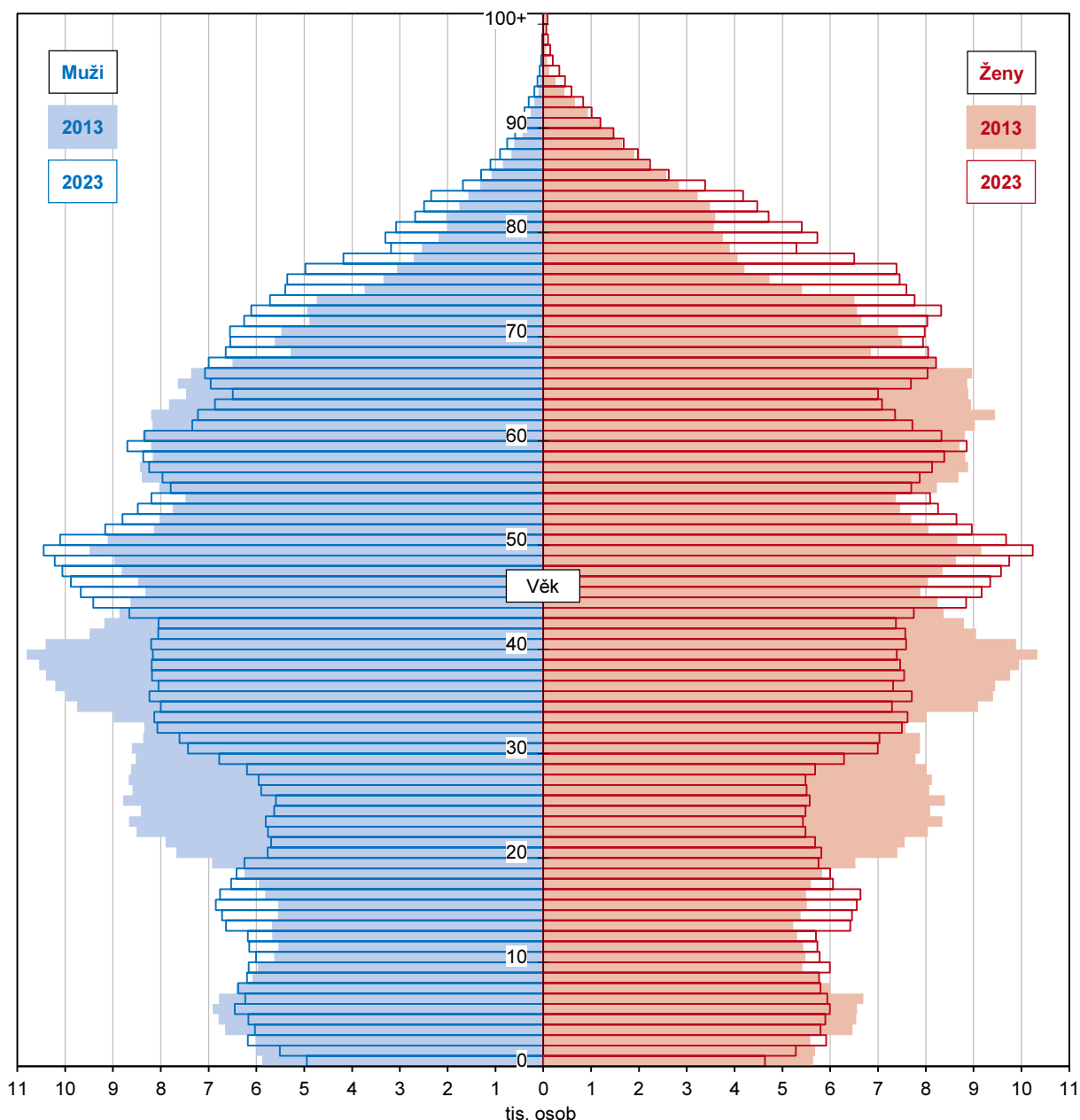
Naděje dožití mužů i žen se po epidemii koronaviru v posledních dvou letech prodloužila, nadále však patří k nejkratším v republice

Naděje dožití při narození, tzv. střední délka života, se do roku 2019 prodlužovala. V následujících dvou letech poznamenaných epidemií koronaviru došlo k jejímu zkrácení, přičemž vyšší pokles byl zaznamenán v případě mužů. Od roku 2022 se ale opětovně začala prodlužovat a v roce 2023 střední délka života mužů dosáhla 74,8 let a v případě žen 81,4 let. Proti roku 2021 se jednalo o nárůst u mužů o 2,1 let a u žen o 1,4 let. Napříč všemi kraji zůstala naděje dožití žen vyšší než naděje dožití mužů, přičemž největší genderový rozdíl 6,6 let vykázal Moravskoslezský kraj. V případě obou pohlaví se spolu s Ústeckým a Karlovarským krajem jednalo o nejkratší očekávané délky života. Pro ty, co se již dožili pětadesáti let věku, se střední délka života prodloužila na 80,7 let (muži), resp. 84,7 let (ženy).

Věková struktura obyvatel

Graf 1.9 Věkové složení obyvatel Moravskoslezského kraje v letech 2013 a 2023 (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

Průměrný věk obyvatel kraje se postupně zvyšuje

Jedním z hlavních trendů demografického vývoje je stárnutí populace. Průměrný věk obyvatel v Moravskoslezském kraji se zvyšuje souvisle od jeho vzniku v roce 2000.

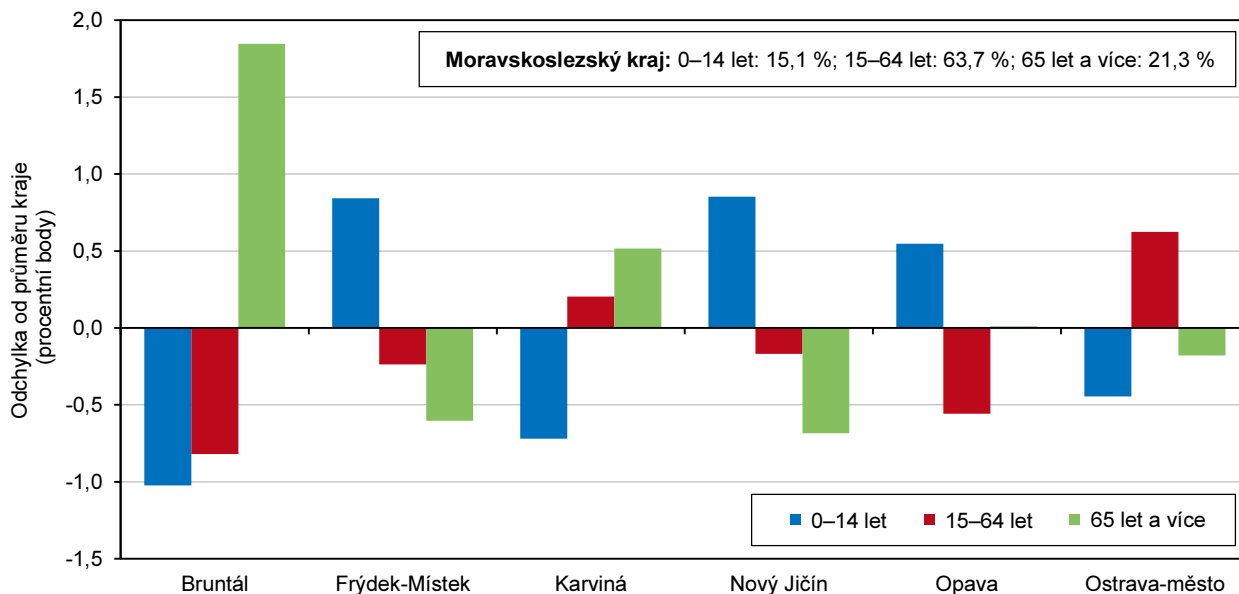
Koncem roku 2023 činil průměrný věk obyvatel kraje 43,5 let a proti roku 2003 vzrostl o 4,8 let, což bylo rychlejší tempo než v případě celého Česka (o 3,3 let). Průměrný věk byl vyšší v případě žen a činil 45,1 let, u mužů dosáhl 41,9 let. Z pohledu věkové struktury obyvatel celé republiky (42,8 let) se tak Moravskoslezský kraj řadil již mezi kraje s nadprůměrně starou populací, neboť pouze 3 ze 14 krajů dosahovaly vyššího průměrného věku. Tím průměrně nejmladším byl Středočeský kraj (41,5 let), naopak nejstarším Zlínský kraj s průměrným věkem 43,9 let. V rámci Moravskoslezského kraje najdeme nejstarší obyvatele v okresech Bruntál (44,4 let) a Karviná (44,2 let), což jsou okresy shodou okolností nejvíce zasažené zápornou migrací. Naopak nejmladší (42,9 let) byli obyvatelé v okrese Nový Jičín.

Dlouhodobě klesá podíl produktivní populace a roste podíl osob ve věku 65 let a více

Stárnutí obyvatel je ovlivňováno jednak počty narozených dětí, jednak nadějí dožití a migrací. V Moravskoslezském kraji od roku 2006 trvale klesá podíl produktivní populace ve věku 15 až 64 let. Zatímco ještě v roce 2006 dosáhl svého maxima 71,2 %, o 17 let později to bylo 63,7 %. Největší vliv měl na věkové složení obyvatel odchod populačně silných ročníků do důchodu. Tím vzrostl podíl obyvatel ve věku 65 let a více z 12,7 % v roce 2003 na 21,3 % v roce 2023. Podíl nejmladších obyvatel ve věku do 15 let na celkové populaci se za posledních 20 let výrazně nezměnil a osciloval na hranici 15 až 16 %. V roce 2023 dosáhl 15,1 %. V rámci okresů kraje byly patrné rozdíly ve věkovém složení obyvatel. Nejvyšší podíl osob v postproduktivním věku vykázala dvojice okresů s nejvyšším věkovým průměrem, tj. Bruntál (23,1 %) a Karviná (21,8 %).

Graf 1.10 Srovnání věkové struktury obyvatel v okresech Moravskoslezského kraje k 31. 12. 2023

Zdroj: ČSÚ

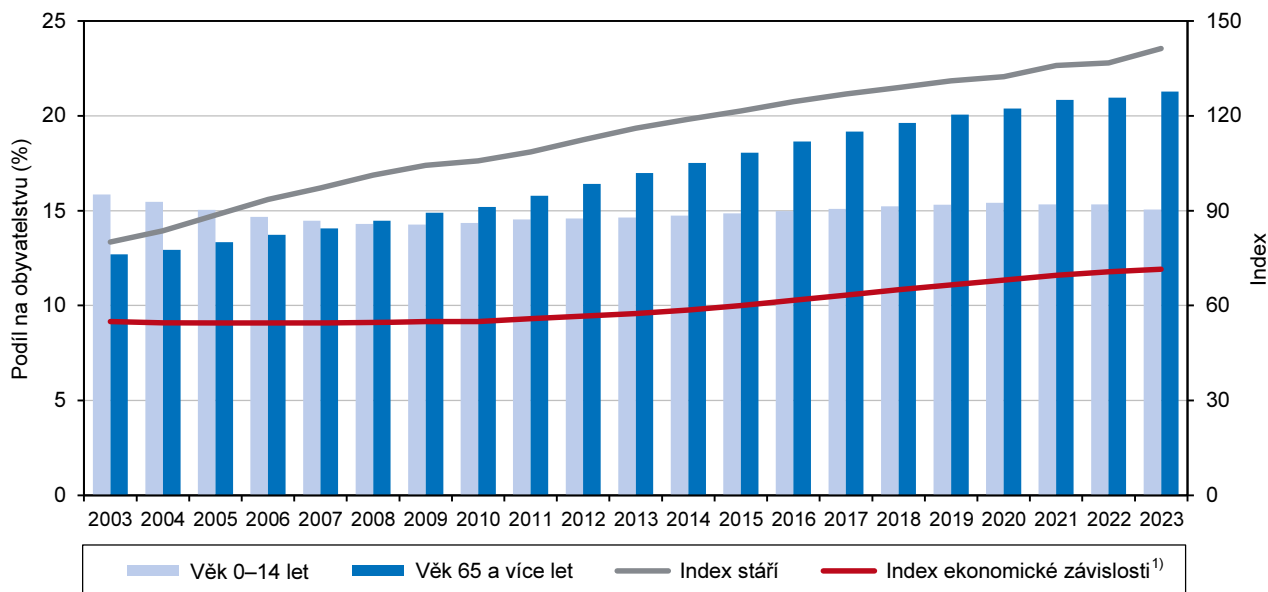
Věková struktura obyvatel se rychle mění, na 100 dětí již připadá 141 seniorů

Změny ve věkové struktuře obyvatel se odrazily do proměn indexů stáří a ekonomického závislosti. Index stáří, tj. údaj o počtu osob 65letých a starších připadajících na 100 dětí ve věku 0 až 14 let, se v Moravskoslezském kraji trvale zvyšoval. Zatímco v roce 2003 dosáhl index stáří hodnoty 80, koncem roku 2023 již na 100 dětí připadalo v kraji 141 seniorů. Hodnota indexu stáří v Moravskoslezském kraji byla sice nadprůměrná ve srovnání s celorepublikovým průměrem (129), ale zdaleka ne nejvyšší. Tou byla hodnota 145 v Královéhradeckém kraji, naopak nejnižší úroveň 106 dosáhla ve Středočeském kraji, což ukazuje na vyrovnaný počet nejmladších a nejstarších obyvatel.

Graf 1.11 Věková struktura a věkové indexy obyvatel v Moravskoslezském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

¹⁾ počet osob ve věku 0–19 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 20–64 let

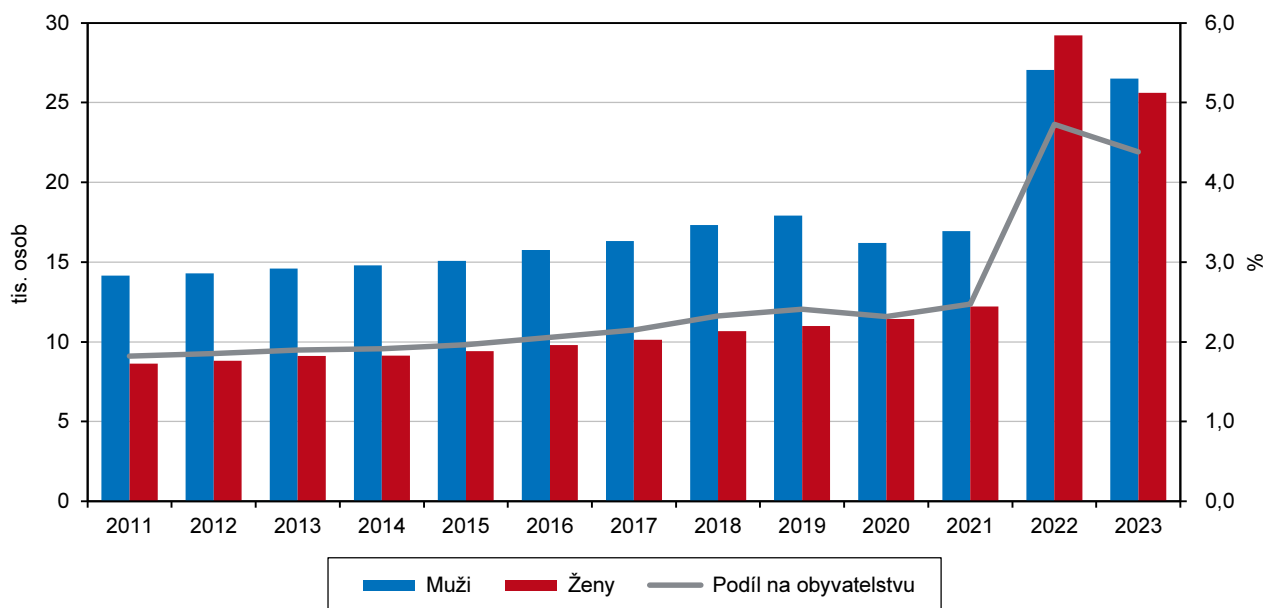
Index ekonomické závislosti zrychloval tempo růstu

Index ekonomické závislosti, který vyjadřuje poměr obyvatel ve věku 0 až 19 let a 65 let a více na 100 osob ve věku 20 až 64 let, prodělal změnu podstatně menší a rovněž jeho vývoj byl na rozdíl od indexu stáří odlišný. Mezi hraničními roky 2003 a 2023 vzrostl z 55 na 72, přičemž v období do roku 2010 se jeho hodnota téměř neměnila. V následujících letech index ekonomické závislosti rostl a tempo růstu postupně zrychlovalo až ke svému stávajícímu maximu v roce 2023. Mezi kraji se jednalo o čtvrtou nejnižší hodnotu. Vůbec nejnižší index ekonomické závislosti byl zaznamenán v hl. městě v Praze (65), na druhé straně žebříčku se umístil Královéhradecký kraj (77).

Cizinci

Graf 1.12 Cizinci (bez osob s platným azylem) v Moravskoslezském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

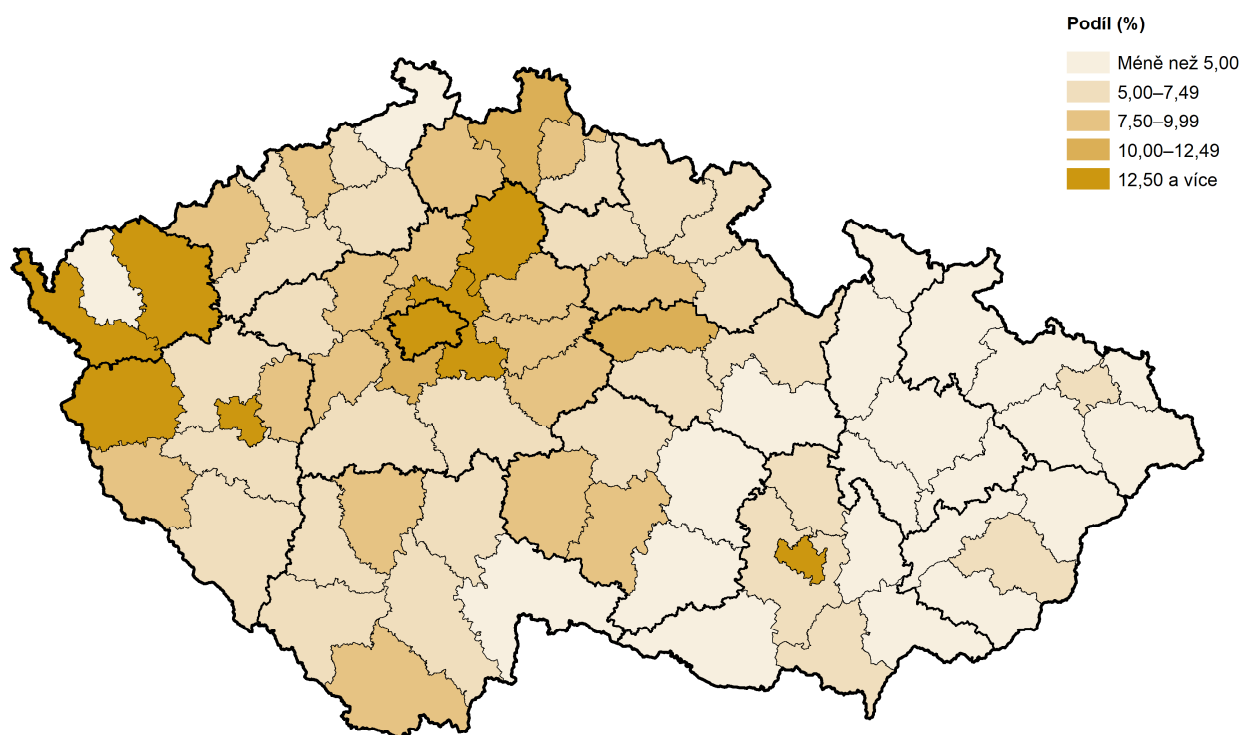
Podíl cizinců na populaci kraje byl v rámci Česka podprůměrný

Ke konci roku 2023 žilo na území kraje 52 105 cizinců (bez azylantů). Počet cizinců se v kraji meziročně snížil o 4 153 osob, tj. o 7,4 %. V dlouhodobém horizontu počet cizinců pozvolna rostl, výjimku představoval pouze rok 2020 s meziročním propadem o 1 267 osob. V roce 2022 došlo v souvislosti s válkou na Ukrajině ke skokovému navýšení jejich počtu o 93,0 % na 56 258 osob. Podíl cizinců na obyvatelstvu k 31. 12. 2023 činil 4,4 % a zařadil Moravskoslezský kraj na třetí nejnižší příčku v mezikrajském žebříčku. Nejvyšší podíl cizinců mělo hl. město Praha (24,7 %) a naopak nejméně jich žilo v Olomouckém a Zlínském kraji (shodně 4,3 %). V rámci celé republiky tvořili cizinci necelou desetinu (9,8 %) populace.

Mezi cizinci převažovali muži

Zastoupení mužů mezi cizinci je dlouhodobě vyšší než v případě žen. Výjimkou byl pouze rok 2022, kdy tomu bylo naopak. Až do roku 2019 se podíl mužů na cizincích v kraji blížil 62 %. V následujících dvou letech se tento podíl, zejména kvůli výraznému meziročnímu odlivu mužů-cizinců v roce 2020 (o 1 716 mužů), snížil na 58,6 %, resp. 58,1 % v roce 2021. Převaha žen-cizinek v roce 2022 byla způsobena významným meziročním nárůstem o 139,3 % (o 17 002 žen), čímž se zvýšil jejich podíl na celkovém počtu cizinců v kraji na 51,9 %. V roce 2023, kdy žilo na území kraje 26 499 mužů a 25 606 žen, se jejich podíly téměř vyrovnaly (50,9 % ku 49,1 %).

Cizinci v okresech k 31. 12. 2023

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Mezi cizinci byli nejvíce zastoupeni Ukrajinci, Slováci, Vietnamci a Poláci

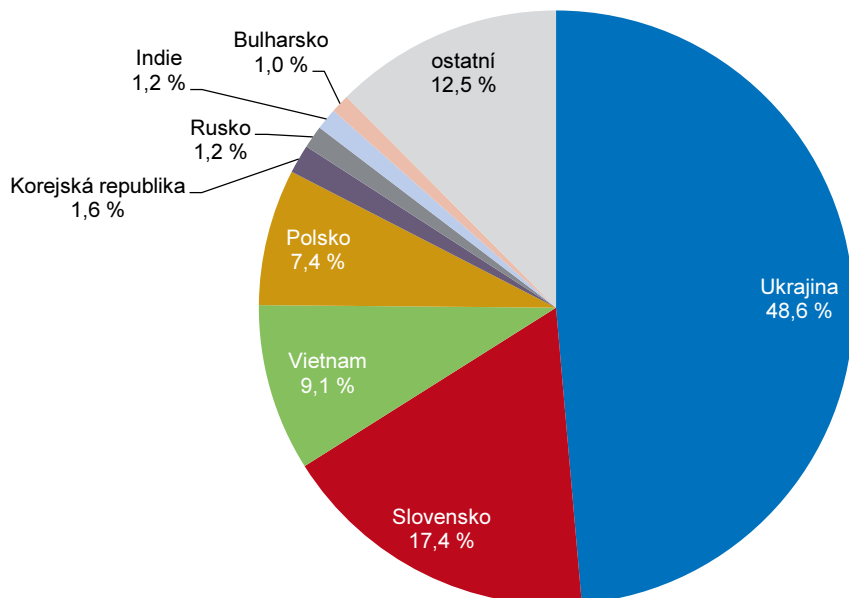
Válečný konflikt na Ukrajině měl zásadní vliv na strukturu cizinců podle státního občanství. Mezi cizinci v Moravskoslezském kraji na konci roku 2023 byli nejčetněji zastoupeni občané Ukrajiny s počtem 25 470 osob a jejich podíl 48,9 % z celku se proti roku 2021 zvýšil o 35,4 p. b. Druhou největší skupinu představovali občané Slovenska (9 126 osob), v jejich případě se podíl na všech cizincích snížil od roku 2018 o 15,3 p. b. na 17,5 %. Podobný vývoj byl zaznamenán i v případě občanů Polska, od roku 2018 se jejich podíl snížil o 12,4 p. b. na 7,5 %. Naopak v absolutním

měřítka každoročně mírně přibývalo občanů Vietnamu. Koncem roku 2023 jich v kraji pobývalo 4 760 osob a jejich podíl činil 9,1 %. Z celkového počtu cizinců bylo 29,7 % osob ze zemí Evropské unie (EU 27) a 70,3 % osob z ostatních zemí.

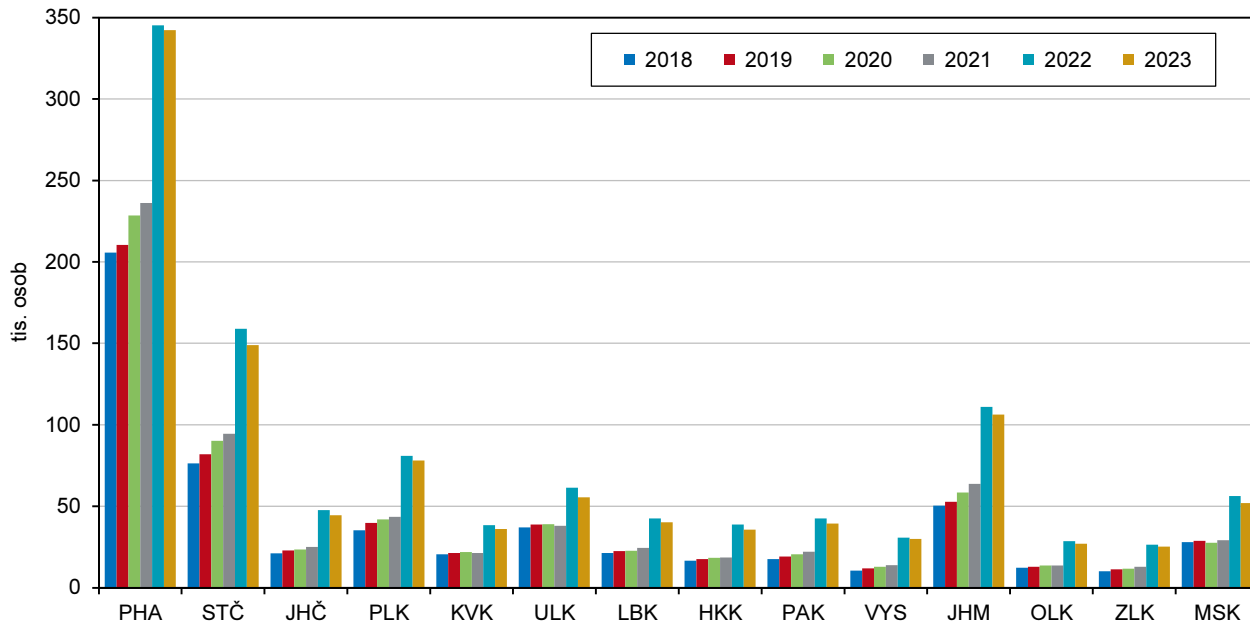
Graf 1.13 Cizinci podle státního občanství (bez osob s platným azylem) v Moravskoslezském kraji k 31. 12. 2023

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Graf 1.14 Cizinci (bez osob s platným azylem) podle krajů (stav k 31. 12.)

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

2. Sociální vývoj

Zaměstnanost, ekonomická aktivita

Údaje o ekonomické aktivitě populace jsou získávány z Výběrového šetření pracovních sil

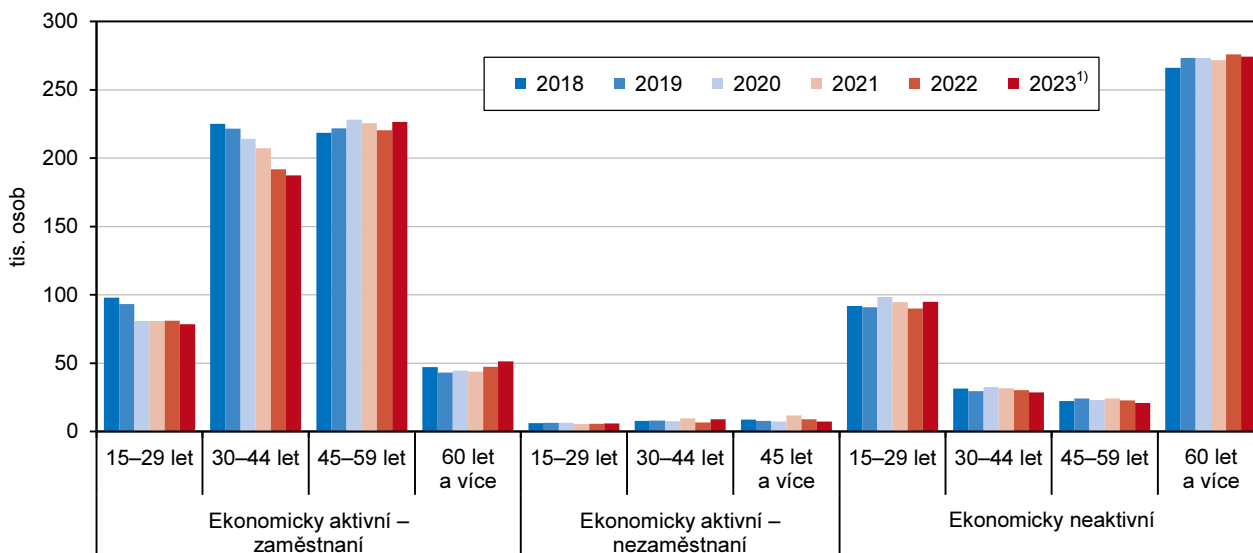
Populaci osob 15letých a starších lze rozdělit na pracovní sílu a obyvatelstvo mimo pracovní sílu. Všichni ti, kteří se účastní trhu práce, vytváří možný lidský potenciál – pracovní sílu. Skutečně využitý potenciál je potom počet zaměstnaných v národním hospodářství. Skupinu obyvatel mimo pracovní sílu tvoří v nejjednodušším pohledu důchodci, studenti a osoby pečující o rodinu. Údaje o pracovní síle, míře ekonomické aktivity, míře zaměstnanosti či nezaměstnanosti jsou získávány z Výběrového šetření pracovních sil (dále jen VŠPS). Při posuzování výsledků VŠPS je třeba mít na zřeteli, že se jedná o výběrové šetření. Výsledné údaje jsou tedy reprezentativní statistické odhady zatížené určitou statistickou chybou, především na úrovni regionů. Data jsou od roku 2023 zpracovávána podle nové metodiky, údaje za rok 2022 byly přepočítány zpětně jen pro účely meziročního srovnání roků 2023 a 2022.

Objem pracovní síly v roce 2023 meziročně mírně vzrostl

V roce 2023 žilo podle výsledků VŠPS v Moravskoslezském kraji 984,4 tis. obyvatel ve věku 15 let a více. Pracovní sílu tvořilo 565,8 tis. osob. V rámci pracovní síly bylo 543,7 tis. zaměstnaných a 22,1 tis. nezaměstnaných. V letech 2016 až 2018 se velikost pracovní síly pohybovala okolo 611 tis. osob, v následujících letech (do roku 2022) se začala propadat. V roce 2023 objem pracovní síly meziročně vzrostl o 3,9 tis. osob, přičemž počet zaměstnaných se zvýšil o 3,2 tis. osob a počet nezaměstnaných vzrostl o 0,8 tis. osob. Na pracovní síle se v roce 2023 zaměstnané osoby podílely 96,1 %, což představovalo pokles podílu o 0,1 p. b. ve srovnání s rokem předchozím, proti roku 2018 to bylo snížení o 0,2 p. b.

Graf 2.1 Obyvatelstvo v Moravskoslezském kraji podle ekonomické aktivity a věku

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

¹⁾ data jsou podle nové metodiky zpracovávána od roku 2023, data za rok 2022 byla přepočítána zpětně jen pro účely meziročního srovnání roků 2023 a 2022

Nejpočetnější věkovou skupinou pracovní síly byly osoby ve věku 45 až 59 let

Na změny ve struktuře pracovní síly podle věku působí nejen demografické vlivy, ale i měnící se míra ekonomické aktivity u nejmladších (prodlužující se příprava na povolání) i nejstarších věkových kategorií (prodlužování věku pro odchod do důchodu). Při pohledu na dlouhodobější vývoj lze vyzkoušet, že zmíněné aspekty se promítly do poklesu počtu osob v kategorii zaměstnaných ve věku do 45 let ve prospěch starších věkových kategorií. Nejčetnější věkovou skupinou mezi

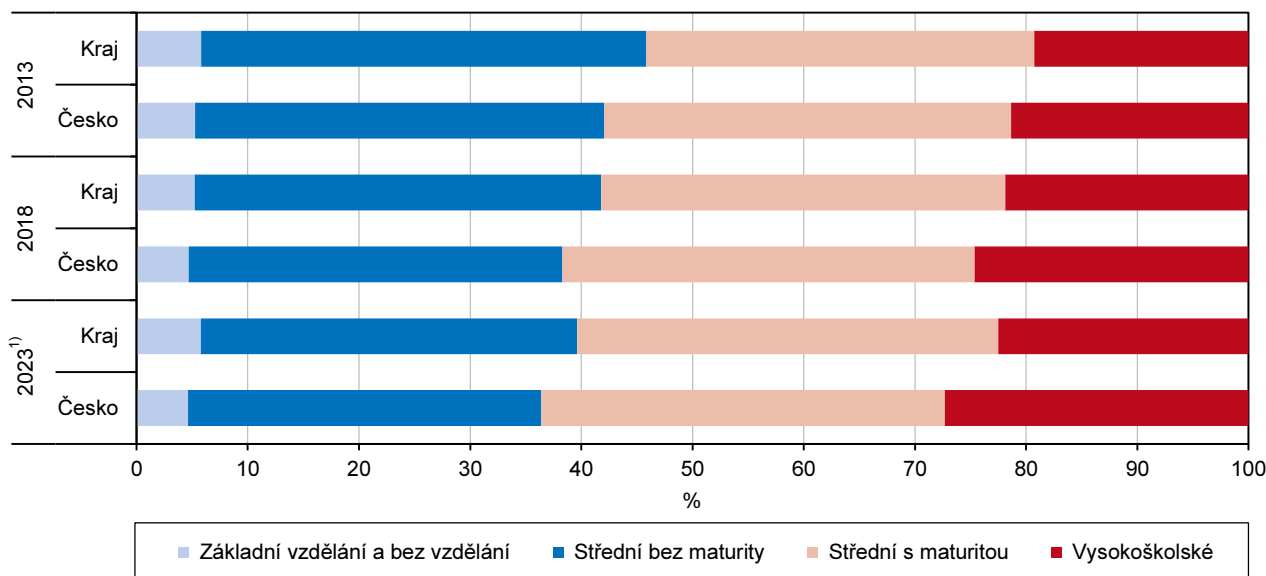
zaměstnanými (41,7 %) tak byly osoby ve věku 45 až 59 let. Nezaměstnané tvořily nejčastěji osoby ve věku 30 až 44 let (40,3 %).

Úroveň vzdělanosti pracovní síly v kraji se zvyšovala

Změny ve vzdělanostní struktuře pracovní síly jsou zřejmé především ve srovnání delšího časového období. Zatímco proti roku 2013 se podíl osob s dosaženým základním vzděláním téměř nezměnil a dosahoval 5,8 %, zastoupení osob se středním vzděláním bez maturity se snížilo o 6,2 p. b. na 33,9 %. Naopak o 3,0 p. b. se zvýšil podíl osob se středním vzděláním s maturitou na 37,9 % a vysokoškolsky vzdělaných o 3,2 p. b. na 22,5 %.

Graf 2.2 Pracovní síla (zaměstnaní a nezaměstnaní) podle vzdělání v Moravskoslezském kraji a Česku

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

¹⁾ od roku 2023 jsou data zpracovávána dle nové metodiky

Míra zaměstnanosti v roce 2023 meziročně vzrostla, ale zůstala nejnižší mezi všemi kraji

Po poklesu zaměstnanosti vlivem ekonomického útlumu na konci nultých let nastalo oživení na trhu práce. Od roku 2011 počet zaměstnaných osob nejprve mírně a následně intenzivněji rostl až do svého maxima 588,7 tis. osob v roce 2018. V následujících letech počty zaměstnaných klesaly až k 540,5 tis. osob v roce 2022. V roce 2023 se jejich počet meziročně zvýšil na 543,7 tis. osob. Míra zaměstnanosti, jež udává podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob patnáctiletých a starších, se vyvíjela podobně. Své maximální hodnoty 57,6 % dosáhla v roce 2018 a do roku 2022 se snížila na 55,1 %, po celou dobu zůstávala pod republikovým průměrem (v roce 2022 o 3,0 p. b.). Přestože se v roce 2023 meziročně mírně zvýšila na 55,2 %, zůstala nejnižší mezi kraji Česka a za republikovým průměrem zaostávala již o 3,2 p. b. Míra zaměstnanosti mužů byla vyšší než míra zaměstnanosti žen – v obou případech od roku 2018 klesala k hodnotám 63,8 %, resp. 47,4 % v roce 2023.

Celých 85 % ze zaměstnaných osob byli zaměstnanci

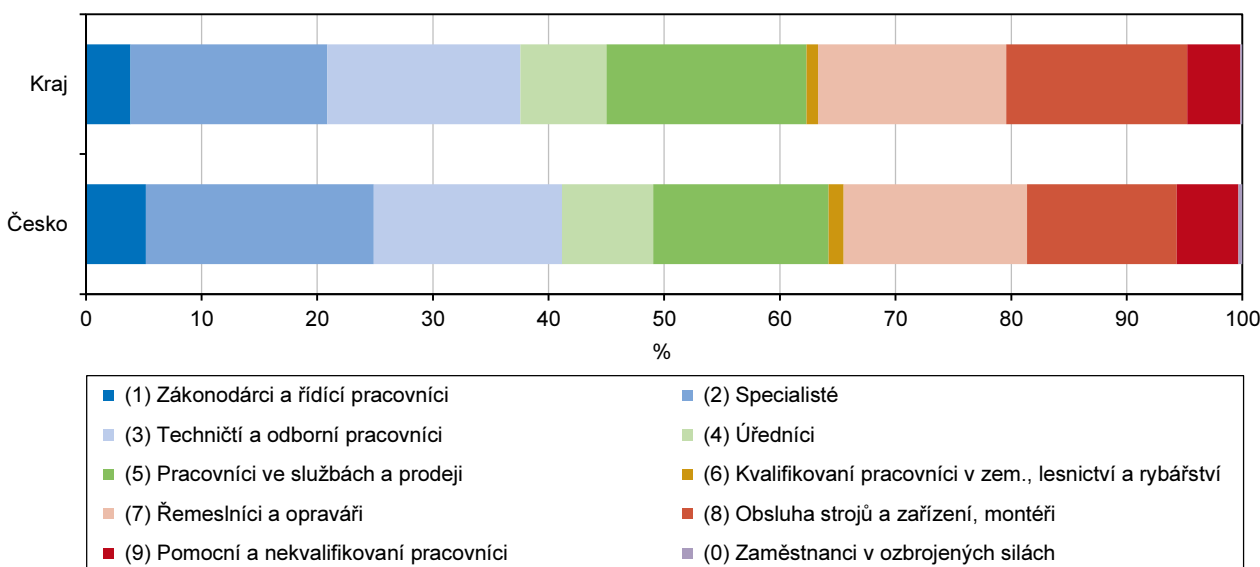
Jednotlivé podíly zaměstnanců, zaměstnavatelů a pracujících na vlastní účet, tj. z hlediska postavení zaměstnaných, na celkovém počtu zaměstnaných v hodnoceném období byly relativně stabilní. Ze zaměstnaných tvořili stejně jako v předchozích letech i v roce 2023 největší podíl zaměstnanci (vč. členů produkčních družstev), a to 85,0 %. Meziročně se tento podíl snížil o 2,0 p. b. Podíl osob pracujících na vlastní účet se proti roku 2022 zvýšil o 1,9 p. b. na 12,7 %. Zastoupení zaměstnavatelů bylo jednoznačně nejnižší a v porovnání s rokem 2022 sice vzrostlo o 0,2 p. b. na 2,1 %, stále to však byla druhá nejnižší úroveň od roku 2018.

Nejčetnější skupinou podle klasifikace zaměstnání byli v roce 2023 pracovníci ve službách a prodeji

Z pohledu klasifikace zaměstnání CZ-ISCO tvořili v kraji v roce 2023 největší skupiny zaměstnaných pracovníci ve službách a prodeji (17,3 %), následovaly třídy specialisté (17,0 %), techničtí a odborní pracovníci (16,7 %), řemeslníci a opraváři (16,3 %) a patnáctiprocentní hranici překonala třída obsluha strojů a zařízení, montéři. V dlouhodobějším horizontu (od roku 2023) byly nejzřetelnějšími změnami nárůst podílu specialistů (o 5,2 p. b.) a pokles zastoupení úředníků (o 2,4 p. b.).

Graf 2.3 Zaměstnaní podle hlavních tříd klasifikace zaměstnání CZ-ISCO v Moravskoslezském kraji a Česku v roce 2023¹⁾

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

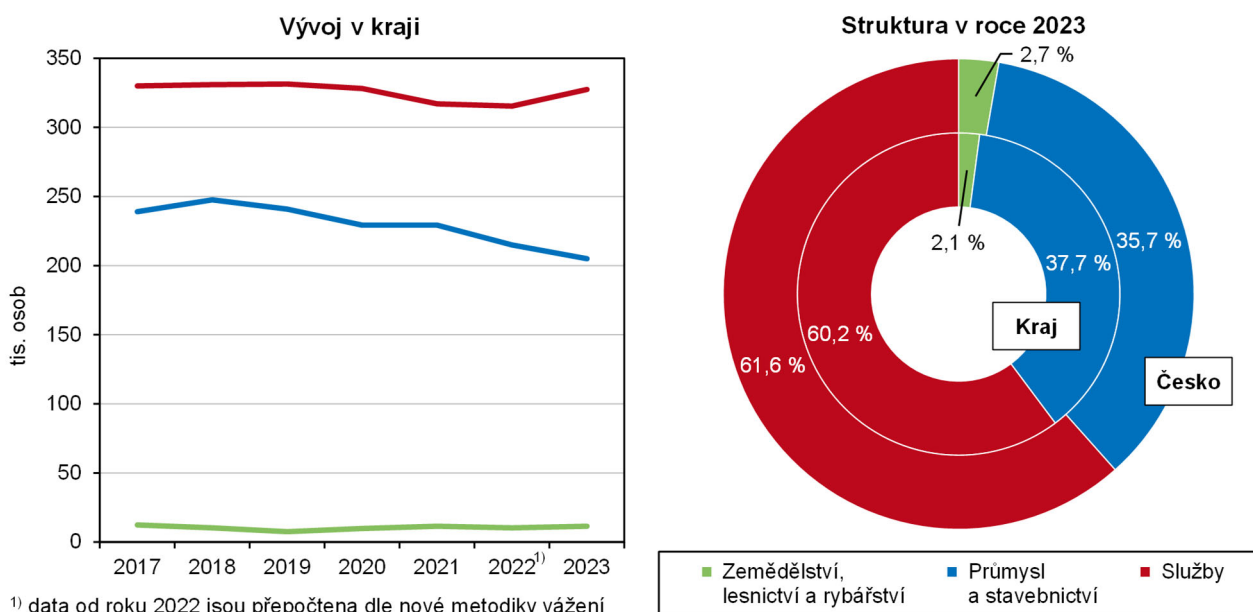
¹⁾ od roku 2023 jsou data zpracovávána dle nové metodiky

Terciární sektor se na počtu zaměstnaných podílel 60 %

Počet zaměstnaných v sekundárním sektoru (průmysl a stavebnictví) pracujících v kraji vykazoval klesající tendenci a v roce 2023 dosáhl hodnoty 37,7 %. Naopak zaměstnanost v terciárním sektoru – tržních i netržních službách – od roku 2018 povětšinou stoupala a v roce 2023 činila 60,2 % (meziroční nárůst o 1,9 p. b.). Podíl primárního sektoru (zemědělství, lesnictví a rybářství) na celkové zaměstnanosti se příliš neměnil, v roce 2023 se meziročně zvýšil o 0,2 p. b. zvýšil na 2,1 %.

Graf 2.4 Zaměstnaní pracující v Moravskoslezském kraji podle odvětvových sektorů

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Počet osob s druhým (dalším) zaměstnáním se zvýšil

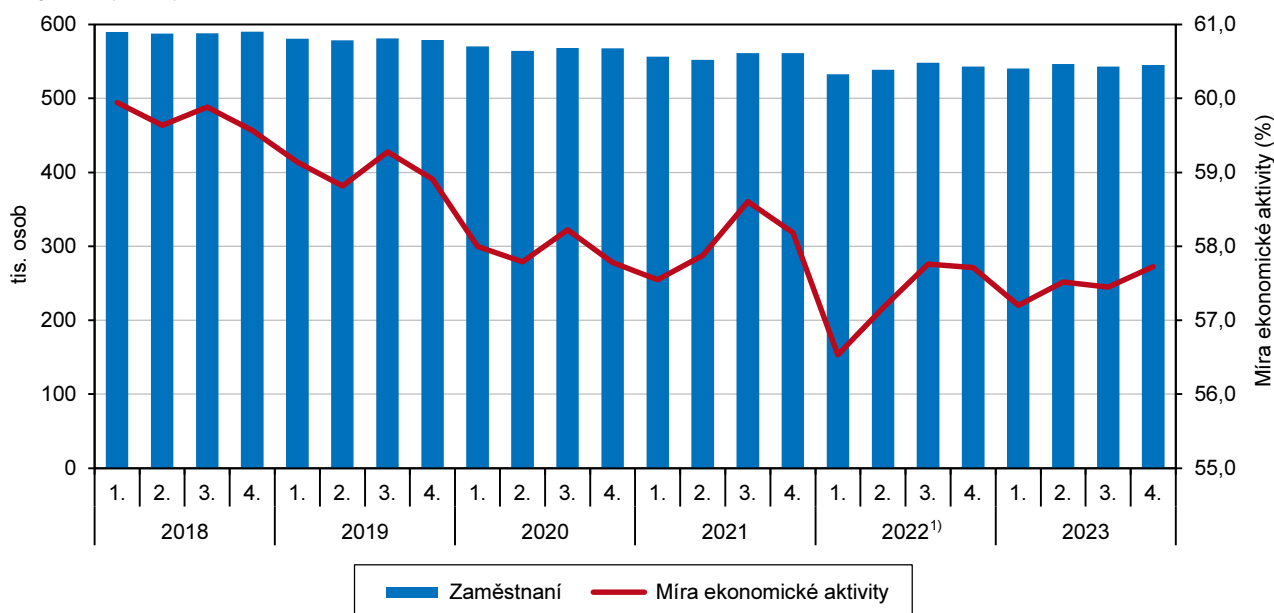
Počty osob s druhým (dalším) zaměstnáním v posledních pěti letech narůstaly. V roce 2023 mělo v kraji více zaměstnání 14,7 tis. osob, tj. o zhruba 100 osob více ve srovnání s rokem 2022. Na celkovém počtu zaměstnaných se tyto osoby podílely 2,7 %, což bylo jenom o 0,1 p. b. méně, než činil republikový průměr.

Míra ekonomické aktivity patřila k nejnižším v Česku

Svého maxima 59,8 % dosáhla míra ekonomické aktivity¹⁾ v Moravskoslezském kraji v roce 2018. V následujících letech míra ekonomické aktivity s různou intenzitou klesala a stoupala. V roce 2023 po mírném meziročním nárůstu o 0,2 p. b. činila 57,5 % a byla tak po Libereckém kraji (57,3 %) druhá nejnižší. Výrazně jiných hladin dosahovala míra ekonomické aktivity mužů a žen. V roce 2023 v případě mužů činila 66,0 % a meziročně klesla o 0,1 p. b., u žen klesla o 0,6 p. b. na 49,6 %. Ve srovnání s průměrem Česka byly všechny výsledné hodnoty nižší.

Graf 2.5 Zaměstnaní a míra ekonomické aktivity v Moravskoslezském kraji podle čtvrtletí

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

¹⁾ data od roku 2022 jsou přepočtena dle nové metodiky vážení

Obecná míra nezaměstnanosti v Moravskoslezském kraji v roce 2023 se mírně zvýšila na 3,9 %

Pokles počtu nezaměstnaných v Moravskoslezském kraji podle výsledků VŠPS, který započal v roce 2014, se v roce 2021 zastavil, neboť meziročně se jejich počty o 5,4 tis. osob zvýšily a dosáhly 26,7 tis. osob. V dalších letech byly počty nezaměstnaných nižší – 21,3 tis. v roce 2022 a 22,1 tis. v roce 2023. Obecná míra nezaměstnanosti dosáhla svého historického minima 3,6 % v roce 2020, v posledním sledovaném roce byla vyšší a činila 3,9 %. Republikový průměr přesáhla o 1,3 p. b. a z ostatních krajů vykazaly vyšší míru nezaměstnanosti pouze kraje Karlovarský (4,3 %) a Ústecký (4,0 %). Nižší obecná míra nezaměstnanosti byla evidována mezi muži 3,4 %, v případě žen činila 4,5 %. Nejvíce se během sledovaného období k sobě blížily hodnoty obecné míry nezaměstnanosti mužů a žen v letech 2019 a 2020 (v roce 2020 však byla raritně míra nezaměstnanosti žen nižší než v případě mužů), kdy rozdíl představoval 0,6 p. b., naopak největší rozdíl 1,9 p. b. byl zjištěn v roce 2022.

Přes dvě třetiny ekonomicky neaktivních obyvatel byli důchodci

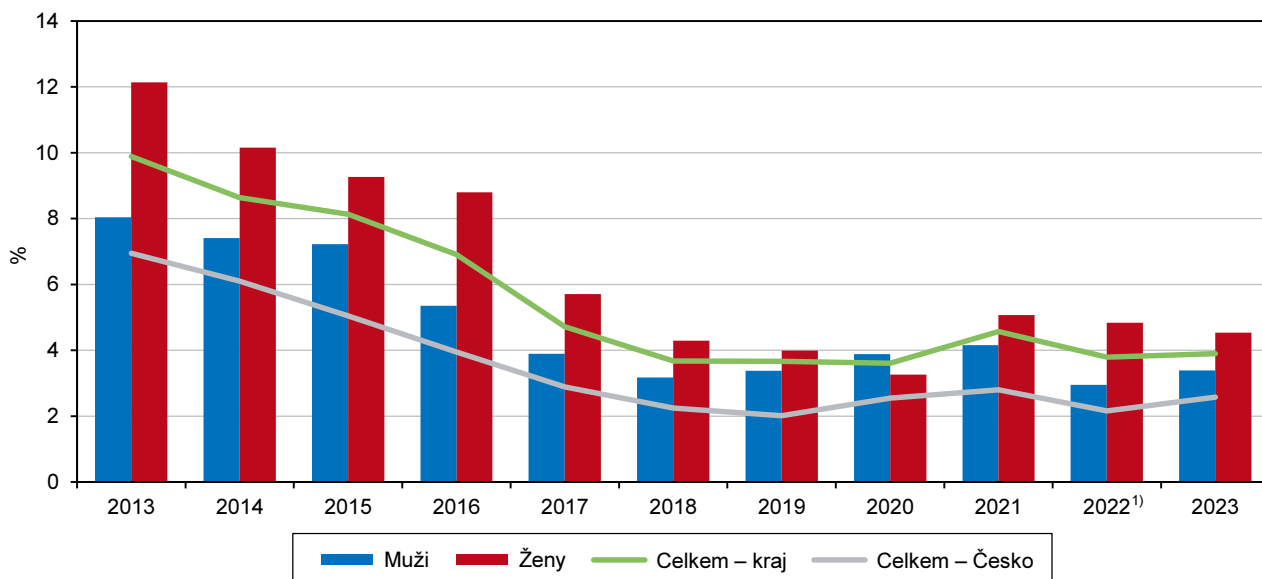
Obyvatelstvo mimo pracovní sílu v Moravskoslezském kraji se svým počtem 418,6 tis. osob podílelo 42,5 % na populaci ve věku 15 let a více. Největší části ekonomicky neaktivních obyvatel tvořili důchodci se 68,2 % a studenti s 18,2 %. Od

¹⁾ Míra ekonomické aktivity vyjadřuje podíl osob zaměstnaných a nezaměstnaných, kteří aktivně hledají práci a jsou schopni k nástupu do práce okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů, na celkovém počtu obyvatel. Tento ukazatel se počítá pouze za osoby 15leté a starší.

roku 2013 se podíl důchodců zvýšil o 1,6 p. b., zatímco zastoupení studentů se o 3,4 p. b. snížilo.

Graf 2.6 Roční průměrná obecná míra nezaměstnanosti v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

¹⁾ data od roku 2022 jsou přepočtena dle nové metodiky vážení

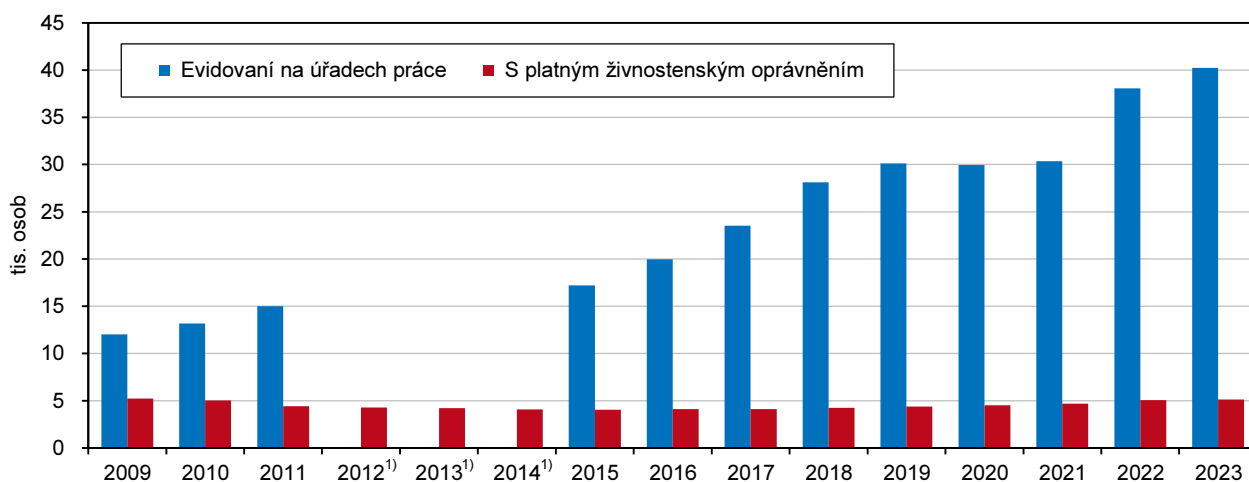
Zaměstnanost cizinců

Počty zaměstnaných cizinců rostly, většina z nich byla evidována na úřadech práce

V Moravskoslezském kraji bylo k 31. 12. 2023 zaměstnáno 45,3 tis. cizinců, tj. meziročně o 5,2 % více. Většina z nich (40,2 tis. osob) byla evidována na úřadech práce (88,7 % z celkového počtu zaměstnaných cizinců) a dalších 5,1 tis. osob podnikalo s platným živnostenským oprávněním (podíl 11,3 %). Počet zaměstnaných cizinců evidovaných na úřadech práce vzrostl ke konci roku 2023 ve srovnání s rokem 2022 o 2,2 tis. (o 5,7 %), živnostníků bylo pouze o 68 osob více (o 1,3 %). V porovnání s rokem 2018 byl celkový počet zaměstnaných cizinců v kraji o 40 % vyšší (o 13,0 tis. osob).

Graf 2.7 Zaměstnaní cizinci (evidovaní na úřadech práce nebo s platným živnostenským oprávněním) v Moravskoslezském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: MPSV, MPO

¹⁾ z důvodu integrace informačních systémů MPSV nejsou pro roky 2012 až 2014 údaje za cizince evidované úřady práce podle územního členění k dispozici

Nejvíce zaměstnaných cizinců působilo v Praze

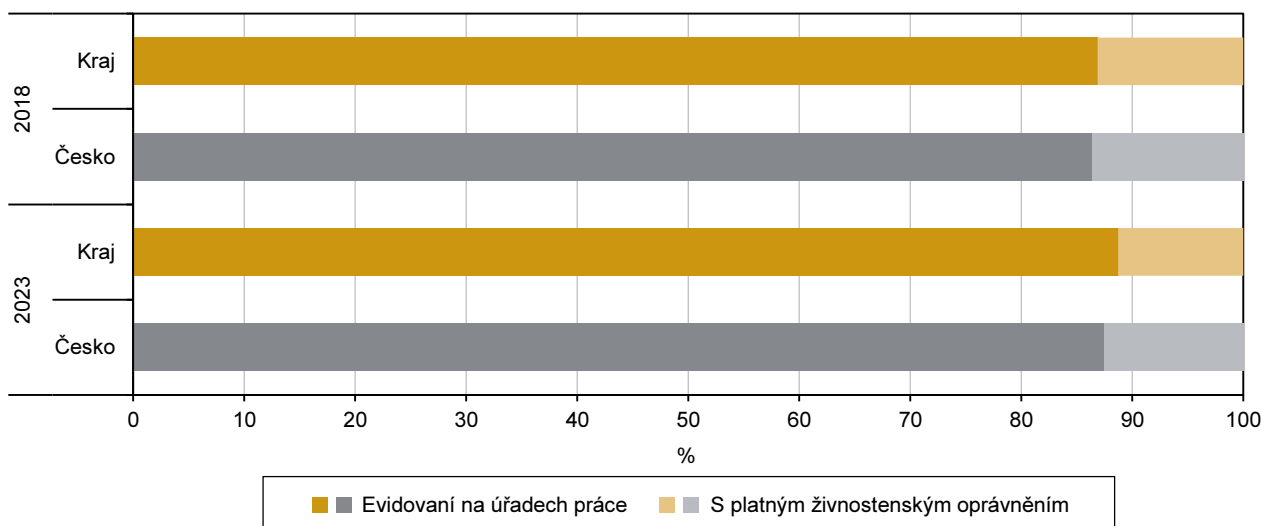
V mezikrajském srovnání se Moravskoslezský kraj řadil počtem 45,3 tis. zaměstnaných cizinců na pátou příčku, přičemž tato hodnota představovala 4,8% podíl na jejich celkovém počtu v Česku (942,3 tis. osob). Na čele žebříčku figurovalo hl. město Praha, kde bylo k 31. 12. 2023 zaměstnáno 300,2 tis. cizinců (249,9 tis. osob v evidenci úřadů práce a 50,3 tis. držitelů živnostenského oprávnění), další místa zaujímaly kraje Středočeský se 156,1 tis. zaměstnaných cizinců a Jihomoravský se 105,1 tis. osob.

Téměř dvě pětiny zaměstnaných cizinců v kraji byly evidovány v okrese Ostrava-město

Nejvyšší počet zaměstnaných cizinců mezi okresy Moravskoslezského kraje byl tradičně evidován v okrese Ostrava-město. Na konci prosince 2023 jich zde bylo zaměstnáno 17,3 tis., z toho 15,3 tis. v evidenci úřadů práce a 2,1 tis. živnostníků. Okres Ostrava-město se tak na zaměstnanosti cizinců v kraji podílel 38,2 %. V okrese Nový Jičín dosáhl počet zaměstnaných cizinců 9,7 tis. a v okrese Frýdek-Místek 8,3 tis. Naopak nejméně cizinců, zhruba 1 tis., bylo zaměstnáno v okrese Bruntál. Zastoupení živnostníků z celkového počtu zaměstnaných cizinců se pohyboval od 4,7 % v okrese Nový Jičín do 21,8 % v okrese Bruntál.

Graf 2.8 Zaměstnaní cizinci (evidovaní na úřadech práce nebo s platným živnostenským oprávněním) v Moravskoslezském kraji a Česku (stav k 31. 12.)

Zdroj: MPSV, MPO

Mezi zaměstnanými cizinci převažovali muži

Mezi zaměstnanými cizinci v Moravskoslezském kraji převažovali s podílem 61,9 % muži. K 31. 12. 2023 bylo na úřadech práce v kraji evidováno 24,2 tis. mužů (39,9 %) a 16,0 tis. žen s cizí státní příslušností (60,1 %), z okresů byl nejvyšší podíl žen zaznamenán v okrese Opava (49,5 %) a nejnižší v okrese Frýdek-Místek (34,0 %). V případě živnostníků měly ženy ještě nižší zastoupení. V kraji jich bylo evidováno 1,3 tis. a tvořily tak 24,7 % z celkového počtu 5,1 tis. cizinců s živnostenským oprávněním. V jednotlivých okresech se podíl žen z celkového počtu cizinců majících živnostenské oprávnění pohyboval od 20,6 % ve Frýdek-Místek do 31,1 % v Bruntálu.

Nejvíce zaměstnaných cizinců s platným živnostenským oprávněním pocházelo z Vietnamu

Z pohledu státního občanství pocházela většina cizinců evidovaných na úřadech práce v roce 2023 v Moravskoslezském kraji ze zemí Evropské unie (26,6 tis. osob, tj. 66,0 % všech cizinců v evidenci úřadů práce). Nejčastěji se jednalo o občany Polska (14,0 tis. osob) a Slovenska (10,7 tis. osob). V rámci 13,7 tis. cizinců evidovaných na úřadech práce a pocházejících ze zemí mimo Evropskou unii pak měli nejvyšší zastoupení občané Ukrajiny (9,5 tis. osob.) a Vietnamu (0,9 tis. osob). I v případě cizinců s živnostenským oprávněním pocházela větší část z nich ze zemí Evropské unie

(3,0 tis. osob, tj. 59,5 % všech cizinců s platným živnostenským oprávněním), v největší míře se jednalo o občany se slovenským (1,6 tis. osob) a polským státním občanstvím (1,0 tis. osob). Podnikatelů ze zemí mimo Evropskou unii bylo 2,1 tis., z nich nejvíce pocházelo z Vietnamu (1,0 tis. osob) a Ukrajiny (0,5 tis. osob).

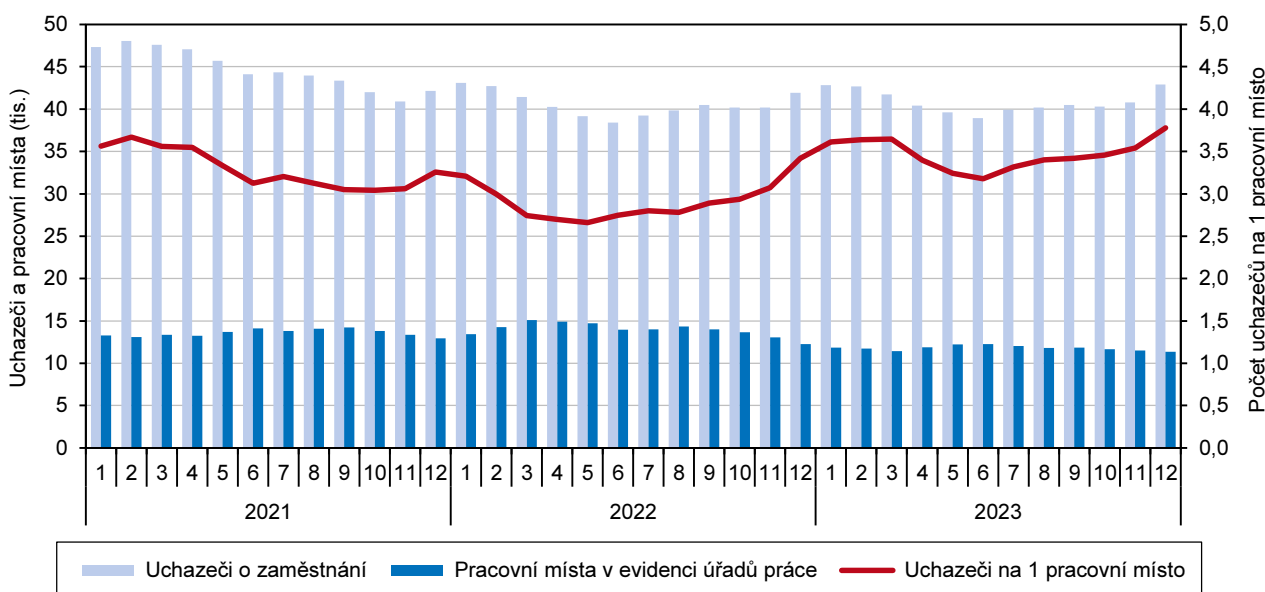
Nezaměstnanost

Situaci na trhu práce do jisté míry ovlivňuje roční období

Z dlouhodobějšího pohledu lze ve vývoji počtu nezaměstnaných v jednotlivých měsících sledovat sezónní charakter. Nejvíce uchazečů o zaměstnání bylo na moravskoslezských úřadech práce evidováno převážně v zimních měsících, naopak během letních měsíců se jejich počet snižoval, a to hlavně díky nabídce sezónních prací, které jsou do jisté míry závislé na počasí. Charakter sezónních prací se promítal i do genderové struktury mezi nezaměstnanými. Od roku 2010 bylo v letních měsících, až na výjimky v létě 2013, 2020 a 2021, více nezaměstnaných žen než mužů, v zimě docházelo k opačné situaci.

Graf 2.9 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a pracovní místa v evidenci úřadu práce v Moravskoslezském kraji (stav ke konci měsíce)

Zdroj: MPSV

Roční průměrný podíl nezaměstnaných osob v Moravskoslezském kraji zůstal v roce 2023 druhý nejvyšší po Ústeckém kraji

Vzhledem ke kolísání podílu nezaměstnaných osob během roku se používá také ukazatel roční průměrný podíl nezaměstnaných osob, který udává podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku. Ten dosáhl v roce 2023 v Moravskoslezském kraji 4,97 % a meziročně se téměř nezměnil, avšak proti roku 2013 se snížil o 4,80 p. b. V porovnání s ostatními kraji se kraj v roce 2023 umístil na předposlední příčce za Ústeckým krajem s 5,51 %. Na prvním místě s nejnižší nezaměstnaností se umístil Zlínský kraj (2,72 %). V letech 2009 až 2021 platilo, že průměrný roční podíl nezaměstnaných osob byl v případě mužů vyšší než v případě žen, od roku 2022 již toto neplatí.

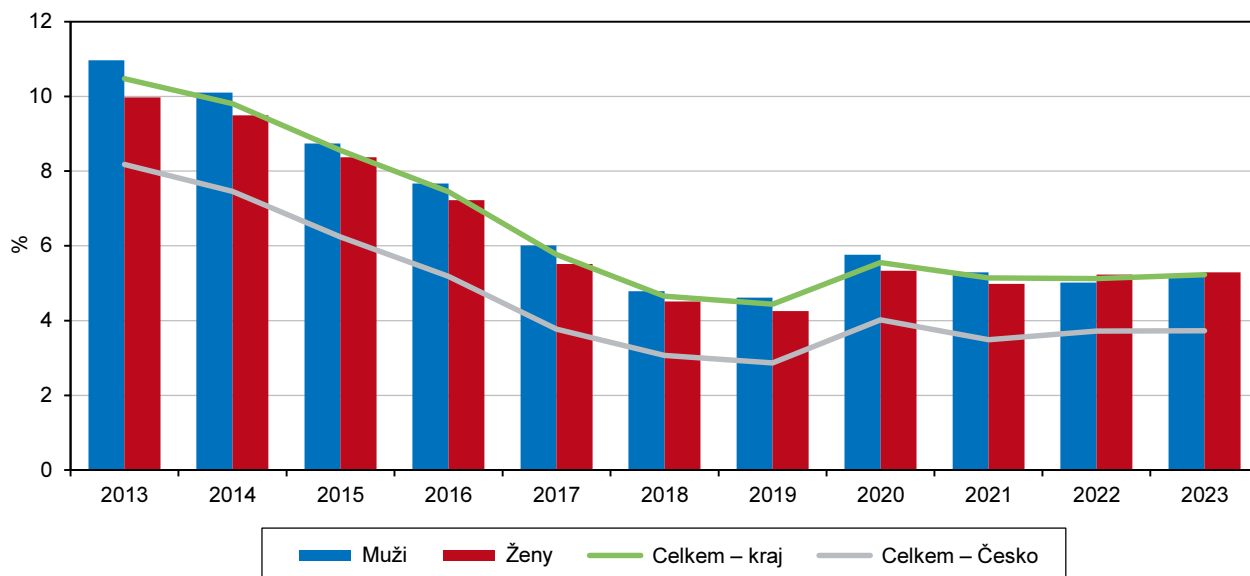
Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce k 31. 12. 2023 meziročně vzrostl

Podle údajů z Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) bylo k 31. 12. 2023 na úřadech práce v Moravskoslezském kraji evidováno 42 912 uchazečů o zaměstnání, což byl vedle let 2018, 2019, 2021 a 2022 historicky pátý nejnižší počet od roku 2000, kdy se maximální hodnoty v tomto období pohybovaly nad hranicí 100 tis. osob (v letech 2002 až 2004). Proti konci roku 2022 se počet nezaměstnaných zvýšil o 1 010 osob (o 2,4 %), čímž se změnil klesající trend z předchozích let.

Graf 2.10 Podíl nezaměstnaných osob¹⁾ v Moravskoslezském kraji (roční průměr)

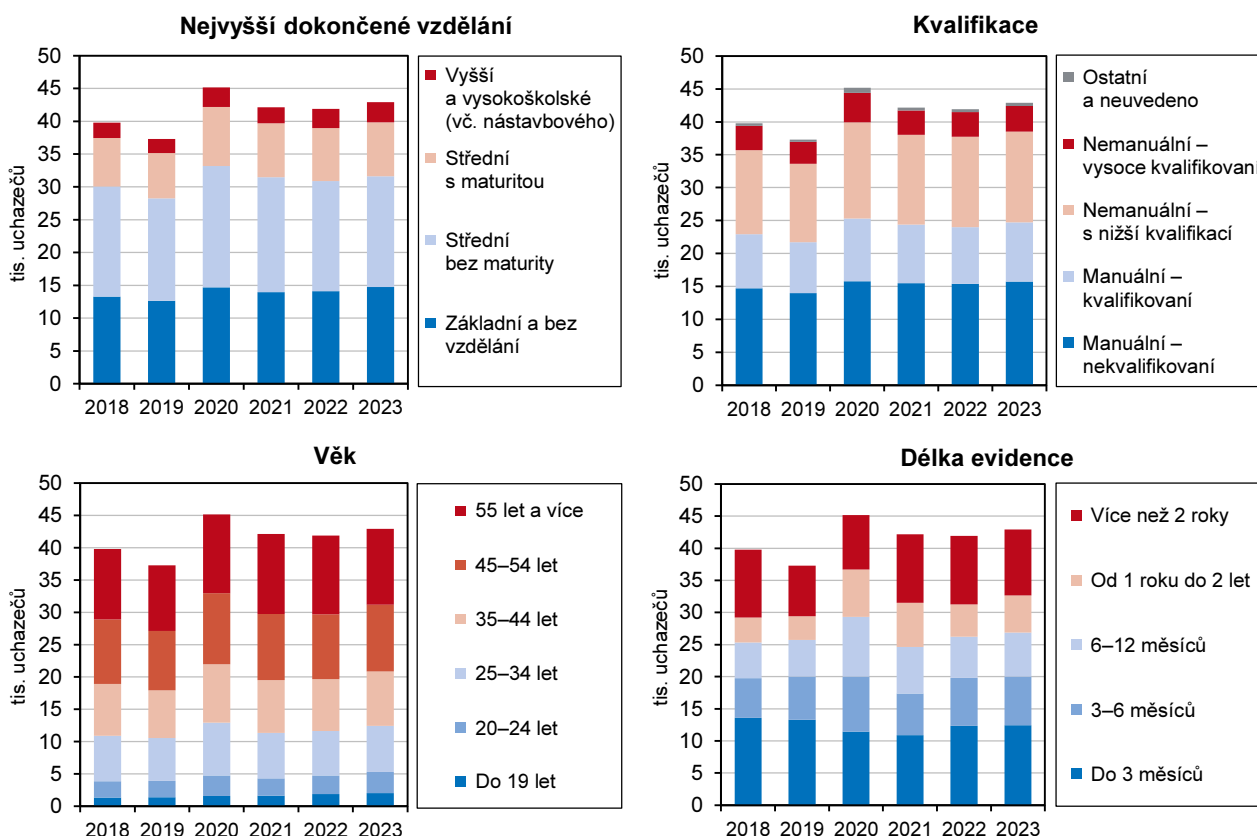
Zdroj: MPSV

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku

Graf 2.11 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce podle vzdělání, kvalifikace, věku a délky evidence v Moravskoslezském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: MPSV

Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce neustále mění

Dosažitelní uchazeči, tzn. osoby ve věku 15–64 let schopné bezprostředně nastoupit do zaměstnání, tvořili 92,4 % (39 642 osob) všech uchazečů a proti konci roku 2022 se jednalo o nárůst o 1 291 osob. Meziročně vzrostl počet uchazečů o zaměstnání z řad absolventů škol a mladistvých o 5,0 % (o 95 osob) na 1 993 osob a na

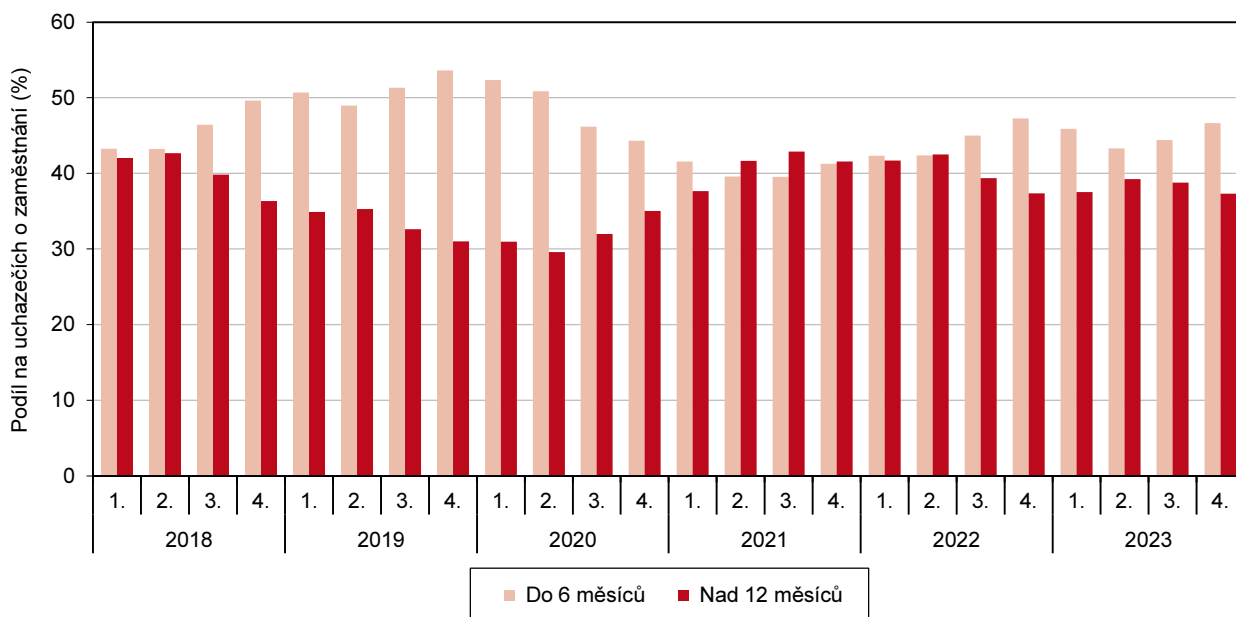
celkovém počtu uchazečů o zaměstnání se podíleli 4,6 %. K meziročnímu úbytku o 107 osob došlo ve skupině uchazečů se zdravotním postižením. V jejich případě bylo evidováno 6 240 osob, tj. 14,5 % z celkového počtu nezaměstnaných. Ženy tvořily z celkového počtu uchazečů 49,7 % (21 320 žen) a jejich počet se meziročně zvýšil o 2,1 % (o 448 osob). Nejvíce uchazečů o zaměstnání mělo 55 let a více (27,3 %), průměrný věk uchazeče činil 43,9 let. Podle dosaženého vzdělání byli nejohroženější skupinou osoby se středoškolským vzděláním (vč. vyučených) bez maturity, kteří se na celkovém počtu nezaměstnaných podíleli 39,3 %. Mezi uchazeči o zaměstnání zaujímali vysoké procento manuální pracovníci nekvalifikovaní (36,7 %) a nemanuální pracovníci s nižší kvalifikací (32,1 %).

Téměř dvě pětiny z celkového počtu nezaměstnaných byly v evidenci úřadu práce déle než 12 měsíců

Nejvíce zastoupeny v celkovém počtu nezaměstnaných uchazečů evidovaných na úřadech práce Moravskoslezského kraje byly ke konci roku 2023 osoby nezaměstnané méně než 3 měsíce (podíl 29,0 %), tedy podobně jako v roce předchozím (29,5 %). Za nimi se se s podílem 23,9 % řadily osoby vedené v evidenci déle než 24 měsíců. Nejméně nezaměstnaných spadalo do skupin s délkou nezaměstnanosti 6 až 9 měsíců a 9 až 12 měsíců (9,1 %, resp. 6,9 %). Zároveň vzrostly počty dlouhodobě nezaměstnaných, kteří byli v evidenci 12 a více měsíců. Celkově se jednalo o 16 008 uchazečů, takže představovali 37,3 % všech nezaměstnaných v evidenci úřadů práce (meziroční nárůst o 2,3 p. b.). Průměrná délka evidence nezaměstnaného v roce 2023 dosáhla 743 dnů.

Graf 2.12 Krátkodobě a dlouhodobě nezaměstnaní ke konci čtvrtletí v Moravskoslezském kraji

Zdroj: MPSV

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných v Moravskoslezském kraji byl v rámci republiky druhý nejvyšší

Ve srovnání s rokem 2022 se podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) vztahený k počtu obyvatel ve věku 15–64 let v Moravskoslezském kraji zvýšil o 0,02 p. b. a činil 2,11 %. V mezikrajském srovnání zaujímal Moravskoslezský kraj v loňském roce předposlední místo, když překročil republikový údaj o 0,91 p. b. Vyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných měl s hodnotou 2,22 % Ústecký kraj. S dlouhodobou nezaměstnaností se nejvíce potýkal v rámci Moravskoslezského kraje okres Karviná s hodnotou 4,25 %, naopak nejnižšího podílu dosáhly okresy Nový Jičín s 0,96 % a Opava s 0,98 %.

Více než čtvrtina uchazečů o zaměstnání měla v roce 2023 nárok na podporu v nezaměstnanosti

Nárok na podporu v nezaměstnanosti v roce 2023 mělo 10 912 uchazečů, což představovalo více než jednu čtvrtinu uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce (přesněji 25,4 %). Meziročně jejich počty vzrostly o 266 osob. Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti dosáhla v roce 2023 výše 9 741 Kč.

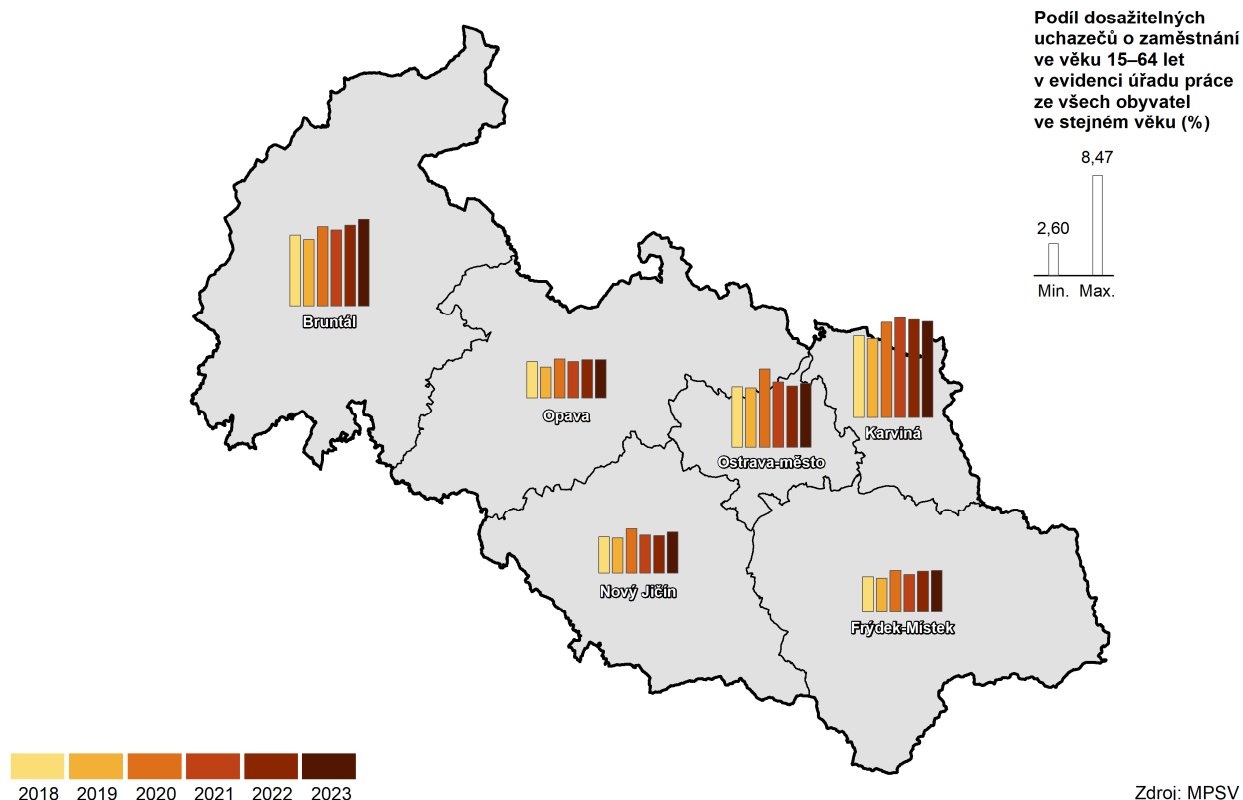
Podíl nezaměstnaných osob ke konci roku 2023 meziročně vzrostl, v rámci Česka zůstal druhý nejvyšší

Podíl nezaměstnaných osob v Moravskoslezském kraji dosáhl k 31. 12. 2023 výše 5,23 %, jednalo se tak po Ústeckém kraji (5,66 %) o druhou nejvyšší hodnotu. Meziročně se podíl nezaměstnaných zvýšil o 0,11 p. b. Ve vztahu k republikovému průměru (3,73 %) byl vyšší o 1,50 p. b.

Téměř třetina ze všech nezaměstnaných osob v kraji žila v okrese Karviná

V roce 2023 došlo k meziročnímu zvýšení počtu nezaměstnaných osob ve většině okresů Moravskoslezského kraje. Jedinou výjimkou byl okres Karviná, v němž se jejich počet snížil o 173 osob (o 1,3 %) na 13 500 nezaměstnaných. Ve srovnání s rokem 2022 bylo dosaženo nejvyššího nárůstu absolutně v okrese Ostrava-město (o 438 uchazečů), relativně v okrese Bruntál (o 7,7 %). Již třetím rokem zůstal počet nezaměstnaných v okrese Karviná vyšší než v okrese Ostrava-město a na počtu všech nezaměstnaných v kraji se podílel 31,5 %.

Podíl nezaměstnaných osob v okresech Moravskoslezského kraje v letech 2018 až 2023 (stav k 31. 12.)

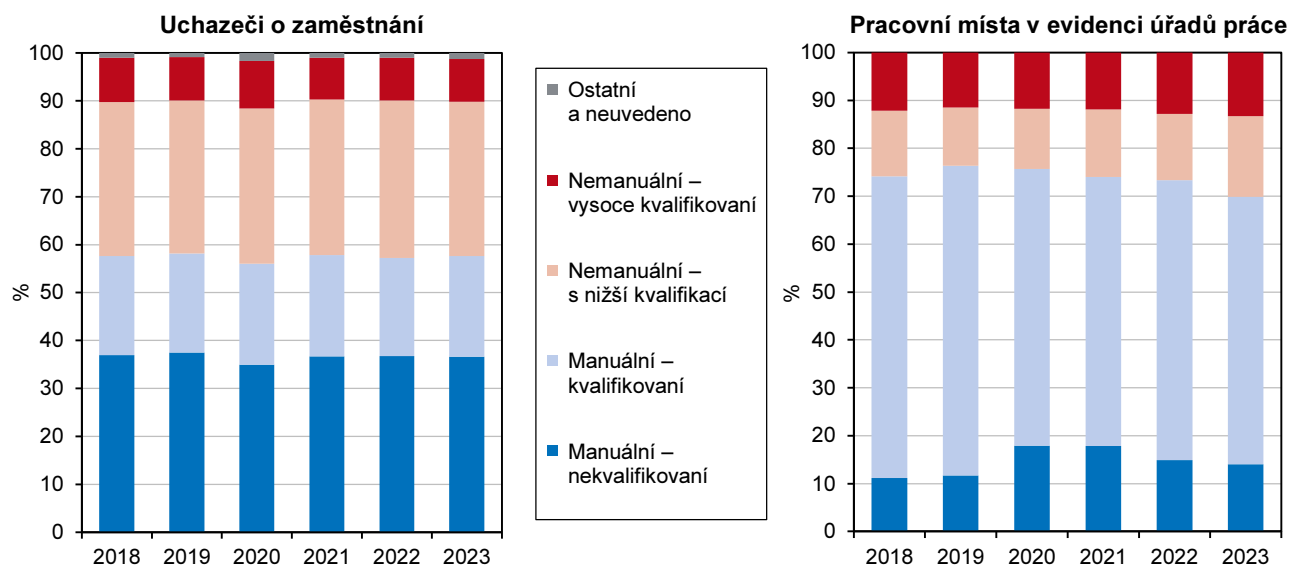

Podíl nezaměstnaných osob v okresech Karviná a Bruntál byly nejvyšší v republice

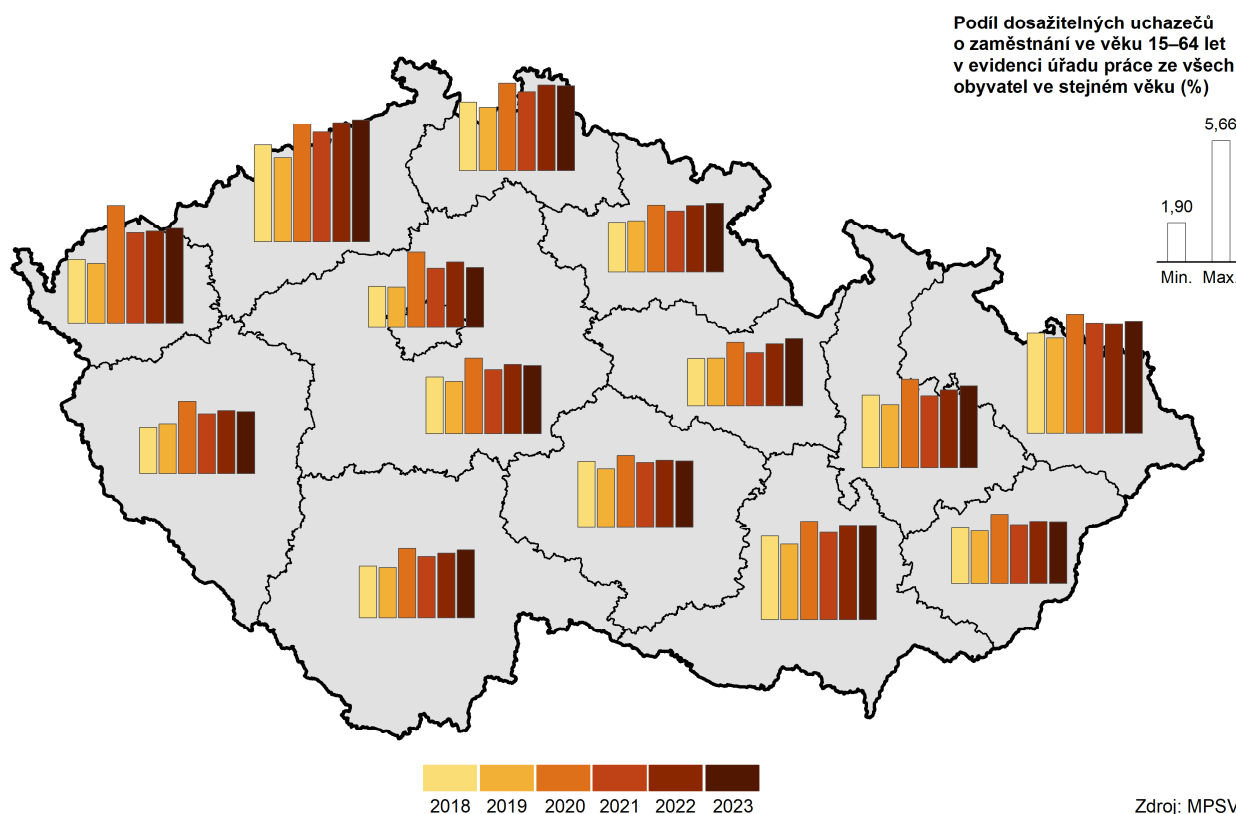
V okresním členění byla nejvyšší úroveň nezaměstnanosti dlouhodobě v okresech Karviná a Bruntál. Na konci roku 2023 zde podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu činil 8,16 % (nejvyšší v Česku), resp. 7,39 % (druhý nejvyšší v Česku). Nejnižší úroveň nezaměstnanosti v rámci kraje byla v okresech Opava a Nový Jičín (3,22 %, resp. 3,45 %). Meziročně klesl podíl nezaměstnaných pouze v okrese Karviná. Zvýšení podílu nezaměstnaných bylo patrné i z genderového pohledu na nezaměstnanost. Podíl nezaměstnaných mužů se ve srovnání let 2023 a 2018 zvýšil o 0,39 p. b., u žen o 0,78 p. b. V kraji činil podíl nezaměstnaných mužů 5,17 % a žen 5,29 %. V okresech Ostrava-město a Bruntál byl podíl u žen vyšší než u mužů.

Graf 2.13 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a pracovní místa v evidenci úřadu práce podle kvalifikace v Moravskoslezském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: MPSV

Podíl nezaměstnaných osob v krajích v letech 2018 až 2023 (stav k 31. 12.)

Nabídka pracovních míst v evidenci úřadu práce v Moravskoslezském kraji byla podprůměrná a jejich územní rozdělení nerovnoměrné

V roce 2018 byl v Moravskoslezském kraji zaznamenán historicky nejvyšší počet pracovních míst v evidenci úřadu práce (17 227 míst). V následujících letech se jejich počty snižovaly. K 31. 12. 2023 úřady práce nabízely 11 356 pracovních míst. Proti stejnému období předchozího roku to znamenalo snížení nabídky o 898 volných míst, tj. o 7,3 %. Meziroční nárůst počtu volných pracovních míst byl zaznamenán pouze v okrese Karviná o 12,7 %. Nejvíce pracovních míst bylo

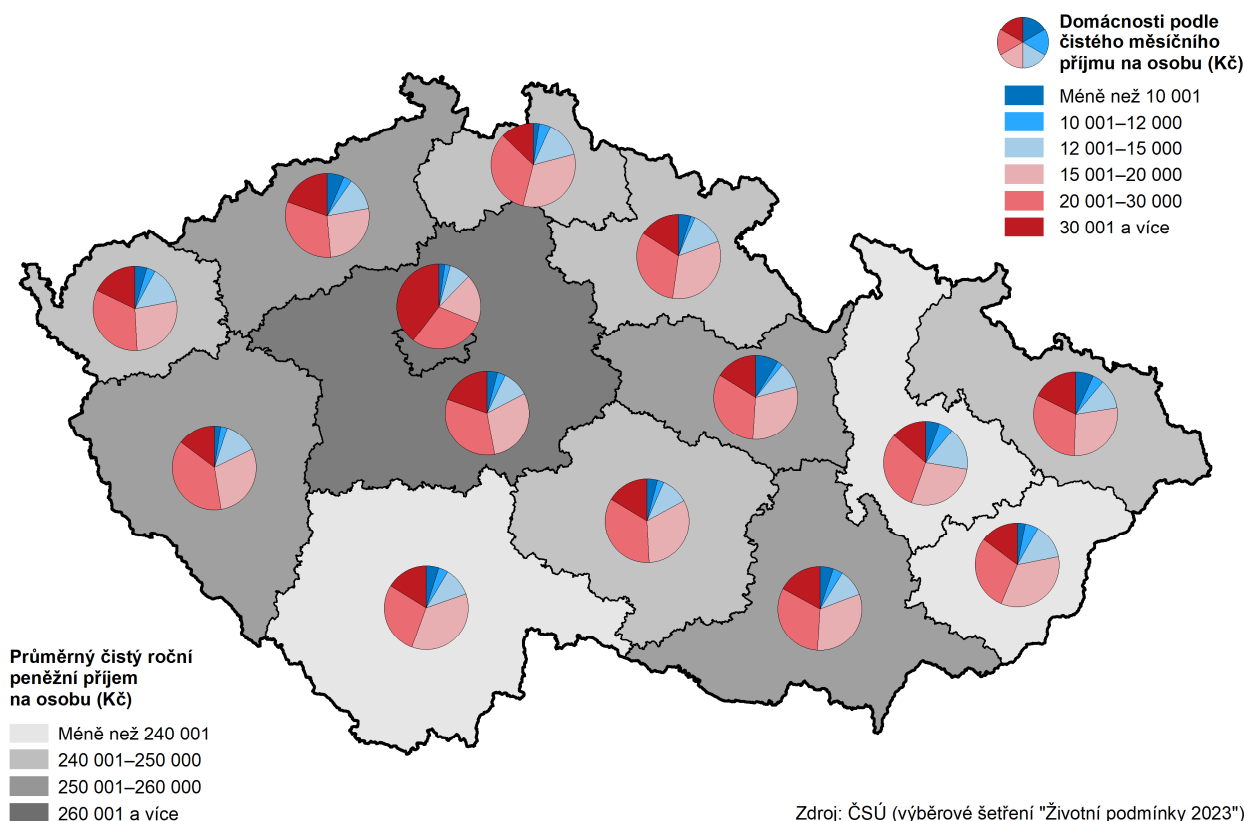
nabízeno v okresech Ostrava-město (4 395 míst) a Frýdek-Místek (2 093 míst). Počet uchazečů připadajících na 1 pracovní místo se meziročně mírně zvýšil a k 31. 12. 2023 činil 3,8 uchazeče. V rámci republiky byla jeho hodnota jednoznačně nejvyšší a republikový průměr přesahovala o 2,8 uchazeče. Počty uchazečů na 1 pracovní místo v evidenci úřadu práce se v meziokresním srovnání pohybovaly od 1,7 uchazeče v okrese Nový Jičín do 9,9 uchazeče v okrese Karviná.

Příjmy a životní podmínky domácností

Čistý disponibilní důchod domácností na jednoho obyvatele v Moravskoslezském kraji dlouhodobě roste, přesto patří v rámci Česka k podprůměrným

Čistý disponibilní důchod domácností je ukazatel využívaný pro hodnocení úrovně materiálního bohatství domácností daného území. V roce 2022 činil celkový objem čistého disponibilního důchodu domácností v Moravskoslezském kraji 359,4 mld. Kč v b. c., na jednoho obyvatele tak připadalo 300,6 tis. Kč (zvýšení o 12,7 % proti roku 2021). I přesto, že se jednalo o historická maxima, patřil relativní důchod na 1 obyvatele Moravskoslezského kraje k těm nižším – střídavě dosahuje druhé až čtvrté nejnižší hodnoty mezi kraji. V roce 2022 byl v porovnání s republikovým průměrem o 26,2 tis. Kč nižší.

Příjmy domácností v krajích v roce 2022

Zdroj: ČSÚ (výběrové šetření "Životní podmínky 2023")

Příjmy domácností v Moravskoslezském kraji rostly rychlejším tempem než v celém Česku, nadále však patřily k nejnižším mezi kraji

Příjmy domácností v Moravskoslezském kraji nadále patřily v mezikrajském srovnání k nejnižším. Podle výsledků šetření „Životní podmínky 2023“ (příjmy zjišťováno za rok 2022) činily průměrné roční hrubé peněžní příjmy na jednoho člena domácnosti 277,5 tis. Kč a byly tak páté nejnižší mezi kraji (v roce 2021 čtvrté nejnižší). Průměrné čisté peněžní příjmy na osobu v domácnosti dosáhly necelých 244,0 tis. Kč ročně, ve srovnání s rokem 2021 se zvýšily o 21,1 tis. Kč, nominálně o 9,5 %, tedy více, než činil průměr za Česko (o 7,7 %). Za republikovým průměrem zaostávaly o 15,9 tis. Kč. Po zohlednění růstu cen v Česku v roce 2021 (15,1 %) reálně klesly příjmy v kraji o 4,9 %, v rámci celé republiky o 6,4 %. Proti roku 2018

se průměrné roční čisté peněžní příjmy v kraji zvýšily o více než 46,0 %, což odpovídá částce přes 77 tis. Kč.

Necelé čtyři pětiny domácností v kraji měly průměrný čistý měsíční příjem na osobu vyšší než 15 tis. Kč

V Moravskoslezském kraji byl patrný neustálý nárůst podílu domácností s průměrným čistým měsíčním příjmem na osobu nad 15 tis. Kč – z 36,8 % v roce 2018 na 77,4 % v roce 2023. Přesto zůstal tento podíl o 3,2 p. b. pod republikovým průměrem a byl zároveň druhý nejnižší mezi kraji. Podíl domácností v Moravskoslezském kraji s čistým měsíčním příjmem na osobu v pásmu 10 až 15 tis. Kč činil 15,7 % a ve srovnání s republikovým průměrem byl vyšší (14,8 %), každoročně se však tento rozdíl smazává. Již třetím rokem v řadě vzrostlo zastoupení domácností v nejnižším příjmovém pásmu do 6 tis. Kč (z 2,8 % na 3,1 %) a mezi kraji se opět jednalo o nejvyšší hodnotu.

Každá osmá domácnost v kraji vycházela s příjmem s obtížemi

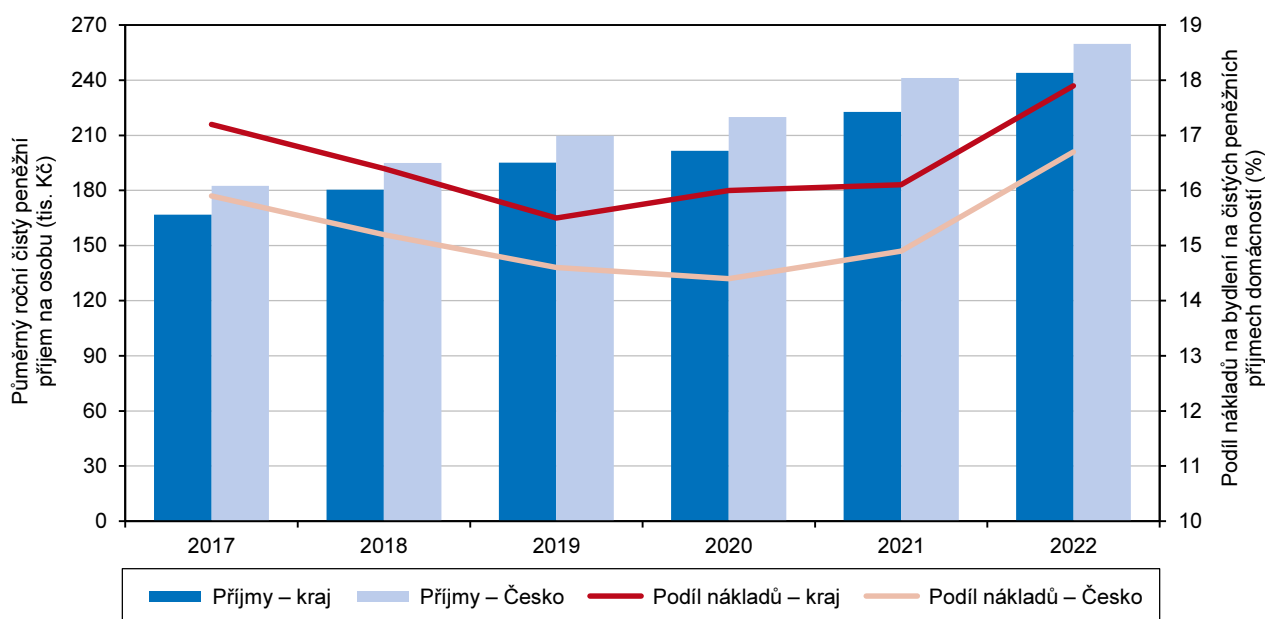
Přibližně každá osmá domácnost v kraji (13,1 %) vycházela podle výsledků šetření z počátku roku 2023 s příjmem s velkými obtížemi nebo s obtížemi. Dalších 22,2 % domácností v Moravskoslezském kraji vystačilo s příjmem s menšími obtížemi, což bylo o 6,7 p. b. pod republikovým průměrem. Vůbec nejvíce domácností (39,8 %) se zařadilo do skupiny „domácnost vycházela s příjmem docela snadno“. Snadno a velmi snadno vycházelo s příjmem 18,7 %, resp. 6,2 % domácností v kraji a v obou případech se tak jednalo o vyšší podíly než v případě republikových hodnot (14,3 %, resp. 3,4 %).

Čtvrtina domácností v kraji si nemohla v roce 2023 dovolit týdenní dovolenou mimo domov

Čtvrtina (25,2 %) domácností v Moravskoslezském kraji si nemohla podle výsledků posledního šetření dovolit zaplatit neočekávaný výdaj ve výši 14,1 tis. Kč. V mezikrajském srovnání šlo o čtvrtý nejvyšší podíl při 21,2% republikovém podílu. Sedmou nejvyšší příčku (24,8 %; podíl v Česku 21,7 %) mezi kraji dosáhl podíl domácností, které si nemohly dovolit ročně týdenní dovolenou mimo domov (vč. pobytu na chatě, chalupě či u přátel, příbuzných). Přibližně 7,4 % domácností v Moravskoslezském kraji si nemohly dovolit dostatečně vytápět byt a 7,3 % domácností jíst obden maso nebo rybu, v obou případech se jednalo o sedmý nejvyšší podíl mezi kraji.

Graf 2.14 Příjmy domácností a náklady na bydlení v Moravskoslezském kraji a Česku

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky)

Náklady na bydlení v Moravskoslezském kraji přesáhly 8 tis. Kč na domácnost

Měsíční náklady na bydlení se v Moravskoslezském kraji v roce 2023 vyšplhaly na 8 042 Kč na domácnost, mezi kraji se jednalo o pátou nejvyšší částku. Představovaly 96,9 % republikového průměru (8 299 Kč), který však výrazně navyšují domácnosti v Praze s měsíčními náklady 10 832 Kč (130,5 % průměru). Nejnižší měsíční náklady mezi kraji Česka vykazovaly domácnosti na Vysočině (7 032 Kč; 84,7 % průměru). V Moravskoslezském kraji se proti předchozímu roku měsíční náklady na bydlení navýšily o 20,1 %, v celé republice vzrostly průměrně o 21,7 %.

Podíl nákladů na bydlení na příjmech domácností v Moravskoslezském kraji přesahoval republikový průměr

V průměru vynaložily domácnosti v kraji v roce 2023 na bydlení 17,9 % ze svých čistých peněžních příjmů (průměr Česka 16,7 %). V mezikrajském žebříčku se kraj tímto podílem zařadil na pátou nejvyšší pozici s minimem v Kraji Vysočina (14,5 %) a maximem v Praze (18,7 %). Relativně vyšší podíl nákladů na bydlení na příjmech lze přičíst částečně na vrub podprůměrnému zastoupení domácností žijících v bytě ve vlastním domě či v bytě v osobním vlastnictví (dohromady 50,4 % domácností v kraji; 66,9 % v Česku). Dalším důvodem jsou nižší průměrné příjmy domácností v kraji. K meziročnímu zvýšení podílu nákladů na bydlení na příjmech došlo ve všech krajích.

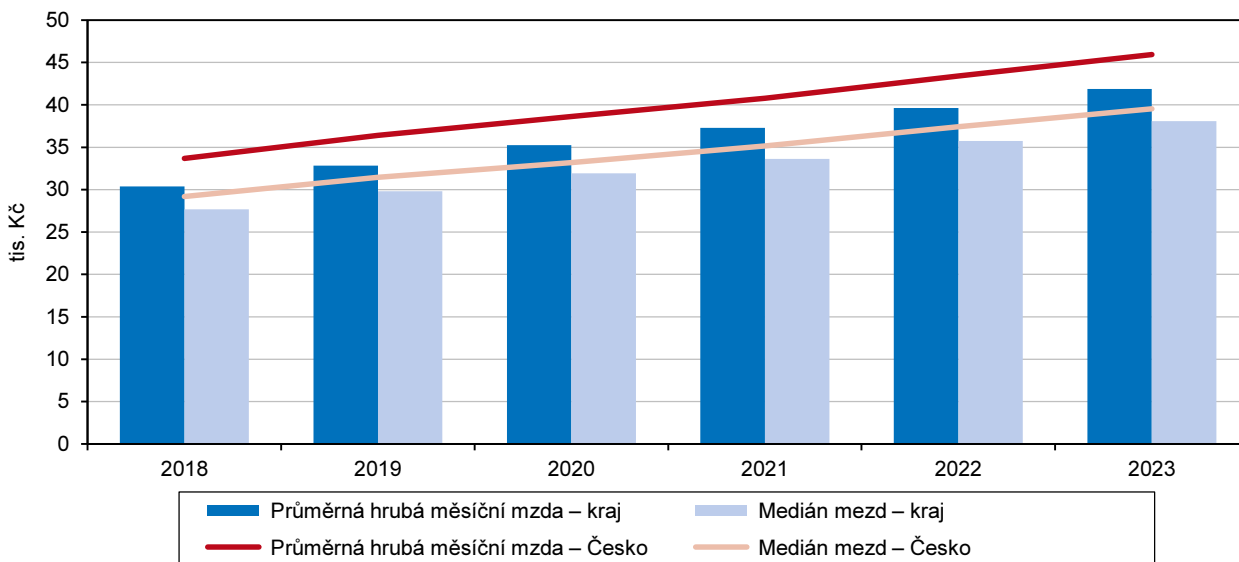
Náklady na bydlení byly velkou zátěží již pro zhruba 22 % moravskoslezských domácností

Subjektivně byly náklady na bydlení velkou zátěží pro 22,4 % domácností v Moravskoslezském kraji (o 6,0 p. b. více než při předchozím šetření). V mezikrajském srovnání šlo o pátou nejvyšší hodnotu, republikový průměr byl o 1,2 p. b. nižší. Nejvyšší podíl domácností, které náklady na bydlení považovaly za velkou zátěž, zaznamenal Liberecký kraj (37,1 %). Na druhé straně subjektivně nebyly náklady na bydlení vůbec zátěží v největší míře pro obyvatele Vysočiny (16,8 % domácností) a Prahy (16,5 %); Moravskoslezskému kraji patřila s 14,3 % třetí příčka.

Mzdy

Graf 2.15 Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd v Moravskoslezském kraji a Česku

Zdroj: MPSV, MF, ČSÚ (Strukturální mzdová statistika)

Průměrná nominální hrubá měsíční mzda rostla, kvůli inflaci se však reálná mzda snížila

Údaje o průměrných mzdách jsou výsledkem výběrového šetření mezd MPSV (šetření o průměrném výdělku) a MF (šetření o platu). Toto šetření se odlišuje od ostatních mzdových zjišťování, neboť jsou přímo sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců a nikoli celkové objemy mzdových prostředků na úrovni podniků či organizací. Průměrná hrubá měsíční mzda v Moravskoslezském kraji dosáhla v roce 2023 částky 41 866 Kč (muži 45 284 Kč a ženy 37 925 Kč). Ve srovnání s ostatními kraji byla mzda pátá nejnižší a zhruba o 4 tis. Kč pod republikovým průměrem, který činil 45 927 Kč.

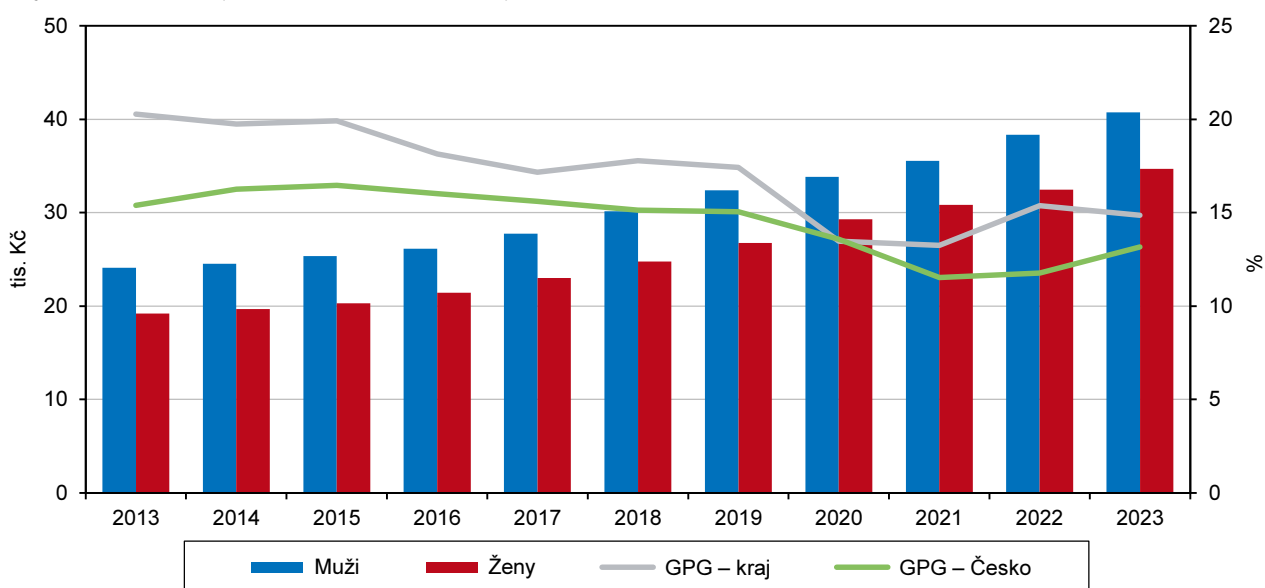
Celkově se mzda v kraji proti předchozímu roku nominálně zvýšila o 2 235 Kč, tj. o 5,6 % (v případě mužů vzrostla o 6,3 % a v případě žen o 5,1 %). Faktorem ovlivňujícím reálnou výši mzdy je i zvyšující se cenová úroveň (inflace) vyjádřená indexem spotřebitelských cen. Za rok 2023 dosáhla průměrná míra inflace se za celé Česko 10,7 %. Celková průměrná reálná mzda v kraji tak meziročně klesla o 4,6 %.

Hodnota mediánu mezd se pohybovala na úrovni 91 % průměrné mzdy v kraji

Ve výběrovém šetření mezd není používána pouze průměrná mzda (aritmetický průměr), ale také medián. Ten ukazuje mzdu zaměstnance uprostřed mzdového rozdělení (právě stejný počet mezd je vyšších i nižších než medián) a vypovídá tak mnohem lépe o skutečné mzdové úrovni. Medián mezd v Moravskoslezském kraji v roce 2023 dosáhl částky 38 073 Kč a tvořil tak 90,9 % průměrné mzdy v kraji. Hodnota mediánu byla mezi kraji Česka sedmá nejvyšší a za průměrem Česka (39 518 Kč) zaostávala o 1 445 Kč.

Graf 2.16 Medián mezd podle pohlaví a GPG¹⁾ v Moravskoslezském kraji a Česku

Zdroj: MPSV, MF, ČSÚ (Strukturální mzdová statistika)

¹⁾ GPG – gender pay gap – relativní rozdíl mediánu mzdy mužů a žen (vztážený k mediánu mzdy mužů)

Průměrný výdělek mužů byl vždy vyšší než v případě žen, rozdíl se dlouhodobě snižuje

V případě mužů dosáhla výše mediánu 40 741 Kč a v případě žen 34 690 Kč, což znamenalo rozdíl ve prospěch mužů 6 051 Kč. Gender pay gap (GPG), který vyjadřuje rozdíl mezi mediánem mužů a žen vztážený k mediánu mužů, dosáhl v roce 2023 hodnoty 14,9 %. Přestože se GPG v kraji dlouhodobě snižuje, proti roku 2013 o 5,4 p. b., zůstává nad republikovým průměrem o 1,7 p. b.

Úplné náklady práce

Nejnižší náklady práce jsou dlouhodobě v odvětví ubytování, stravování a pohostinství

Nejvyšších úplných nákladů práce¹⁾ (ÚNP) na jednoho zaměstnance na republikové úrovni bylo v roce 2022 dosaženo v odvětví Informační a komunikační činnosti (96 632 Kč/měsíc). Na druhém místě bylo s malým odstupem odvětví Peněžnictví a pojišťovnictví, které dosahovalo měsíčních nákladů ve výši 94 137 Kč. V rámci krajů byly podle očekávání nejvyšší náklady práce v Praze (64 759 Kč/měsíc na

¹⁾ Náklady práce je možné definovat jako výdaje zaměstnavatele související se zaměstnáváním pracovníků, tj. cena, za kterou nakupuje pracovní sílu na trhu práce. Kromě přímých nákladů zahrnujících mzdy za vykonanou práci (mzdy a platy) a náhrady mezd (např. za dovolenou, za svátky atd.) tvoří úplné náklady také nepřímé náklady, které nesouvisí přímo se mzdou. Tyto výdaje zaměstnavatelů lze rozdělit na sociální požitky (např. příspěvky na bydlení, stravování, příspěvky do sociálních fondů), sociální náklady (např. platba zákonného pojistného), personální náklady (např. výdaje spojené s náborem zaměstnanců a jejich zaškolením nebo ošatné), ale také daně a dotace související se zaměstnáváním lidí. Pro účely výpočtu se používá průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený na plně zaměstnané (s plnou pracovní dobou).

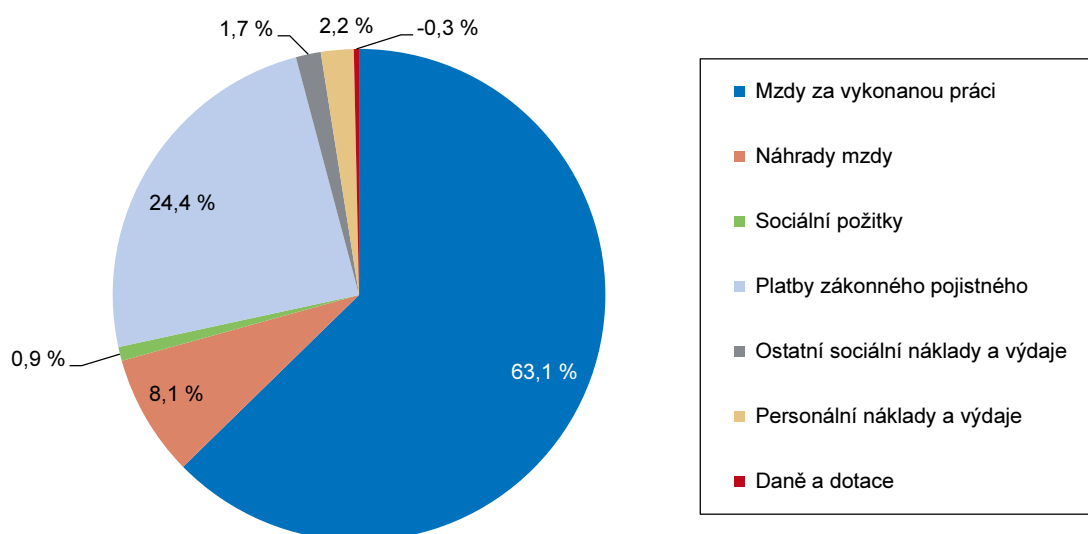
jednoho zaměstnance) a v případě třídění podle velikosti podniku ve firmách s 1 000 a více zaměstnanci (67 418 Kč/měsíc). Naopak nejnižší úroveň měsíčních nákladů práce na jednoho zaměstnance bylo v roce 2022 dosaženo v Karlovarském kraji (47 283 Kč), v rámci odvětví Ubytování, stravování a pohostinství (31 775 Kč), následovaného odvětvím Administrativní a podpůrné činnosti (36 927 Kč) a rovněž v malých podnicích s 1 až 9 zaměstnanci (36 019 Kč).

Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance v kraji dosáhly téměř 50 tis. korun

V Moravskoslezském kraji v roce 2022 činily měsíční náklady práce na jednoho zaměstnance 49 949 Kč a byly tak až deváté nejvyšší mezi všemi regiony Česka. Celorepublikovou výši úplných nákladů práce (55 554 Kč) překonaly pouze dva kraje, hl. město Praha a Středočeský kraj.

Graf 2.17 Struktura nákladů práce v Moravskoslezském kraji v roce 2022

Zdroj: ČSÚ

Mzdy a platy za vykonanou práci tvořily téměř dvě třetiny z celkových nákladů práce

Z hlediska struktury celkových nákladů práce byly v Moravskoslezském kraji nejvíce zastoupeny mzdy a platy, a to 63,1 % (31 516 Kč). Z této složky tvořily většinou část tarifní mzdy (76,1 %, popř. 48,0 % z ÚNP). Z ostatních složek mezd stojí za zmínku ještě odměny a pravidelné prémie s 9,6 % (6,1 % na celku) a ostatní příplatky (mzdová zvýhodnění) a doplátky se 7,2 % (4,5 % na celku). Náhrady mzdy ve výši 4 026 Kč za měsíc tvořily 8,1 % z celkových nákladů práce. V této kategorii měla největší podíl náhrada mzdy za dovolenou, a to 84,9 % z veškerých náhrad. Mzdy a platy společně s náhradami mezd tvoří tzv. přímé náklady, které tak dosahovaly 71,2 % úplných nákladů práce.

Čtvrtinu úplných nákladů práce činily platby povinného pojistného

Ostatní položky tvoří tzv. nepřímé náklady. Největší podíl tvořila skupina sociální náklady a výdaje s 26,1 % z ÚNP, přičemž většinu z nich činily platby zákonného pojistného (93,7 %, popř. 24,4 % z ÚNP). Podíl sociálních požitků na ÚNP se blížil jednomu procentu (0,9 %), přičemž zhruba dvě třetiny z těchto požitků tvořily příspěvky na stravování. Podíl personálních nákladů na ÚNP činil 2,2 %. Rozložení personálních nákladů bylo rovnoměrnější a největší část zaujímaly náklady na pracovní oděvy, uniformy, „ošatné“ (42,1 %) a náklady na školení zaměstnanců pro povolání (40,2 %).

Vzdělávání a vzdělání

Děti v mateřských školách meziročně ubylo

Obsazenost škol nižších stupňů je do značné míry ovlivněna vývojem porodnosti. V hodnoceném období od školního roku 2018/19 byl počet dětí navštěvujících mateřské školy v Moravskoslezském kraji poměrně stabilní. Svého maxima

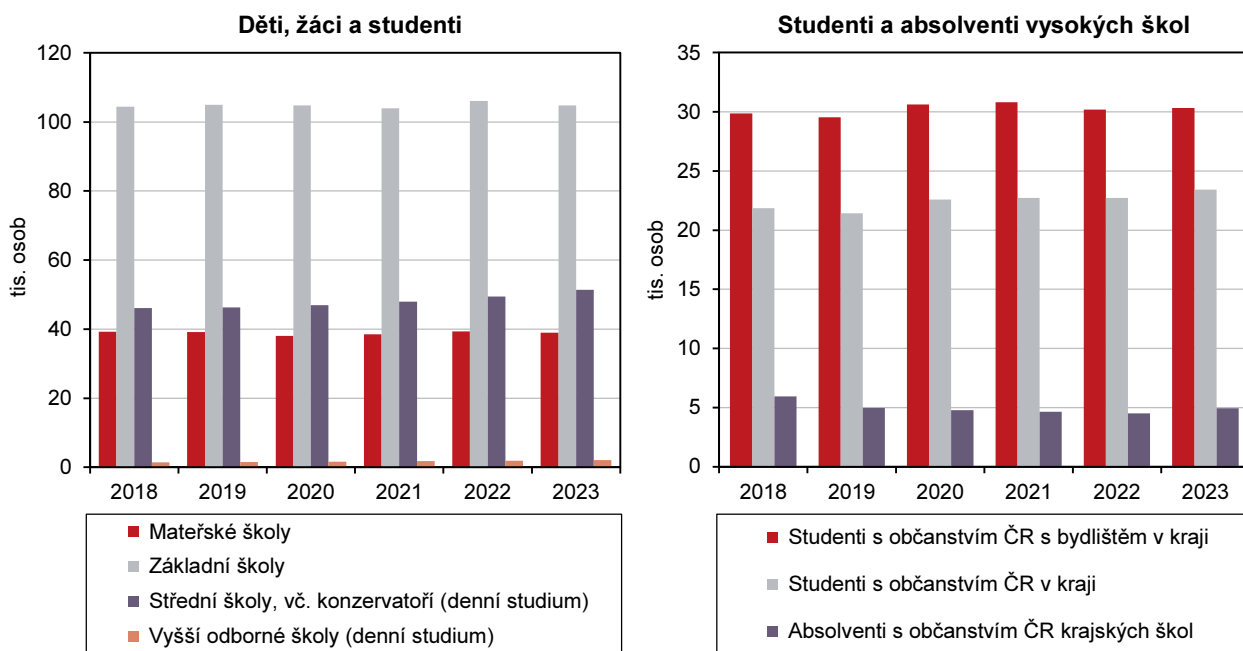
39 377 dětí dosáhl ve školním roce 2022/23, nejméně 38 073 dětí chodilo do školek ve školním roce 2020/21. V posledním sledovaném školním roce 2023/24 navštěvovalo 470 mateřských škol 38 932 dětí, což bylo meziročně o 1,1 % méně. Počet pedagogických pracovníků přepočtených na plně zaměstnané činil ve školním roce 2023/24 celkem 3 760 úvazků, ve srovnání s předchozím školním rokem tak došlo k nárůstu o 56 míst.

Počet žáků základních škol byl stabilní, snižoval se podíl žáků na 1. stupni

V posledních šesti letech se počet žáků na základních školách ustálil na úrovni 104 tis. dětí. Výjimku tvořil školní rok 2022/23, kdy do českých základních škol nastoupily děti válečných uprchlíků z Ukrajiny (106 057 žáků). Podle evidence Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) ve školním roce 2023/24 zajišťovalo základní vzdělání 448 základních škol a tyto navštěvovalo 104 755 žáků, tj. o 1,2 % méně než v předchozím školním roce. Současně s poklesem počtu žáků došlo k nárůstu počtu tříd o 13 na celkových 5 669 tříd. V průměru na 1 třídu připadalo 18,5 žáka. Z celkového počtu žáků jich 56,7 % navštěvovalo 1. stupeň, což bylo o 2,4 p. b. méně než ve školním roce 2018/19. Pedagogickou činnost na základních školách vykonávalo 8 289 učitelů a učitelek (přepočteno na plně zaměstnané), tj. meziročně o 123 úvazků více. Za posledních šest sledovaných let vzrostl jak počet žáků základních škol (o 307 dětí), tak i počet tříd (o 395 tříd) a učitelů (o 961 úvazků).

Graf 2.18 Děti, žáci, studenti a absolventi škol v Moravskoslezském kraji

Zdroj: MŠMT

Středoškoláků přibývá, rostoucí trend bude pokračovat

Ve školním roce 2023/24 bylo v Moravskoslezském kraji evidováno 137 středních škol s 52 353 žáky, z toho 50 976 žáků studovalo v denní formě vzdělávání. Po dlouhodobém poklesu (od školního roku 2006/07) se počty žáků na středních školách v posledních pěti letech zvyšovaly, meziročně přibýlo 2 004 žáků. Zatímco se počet středních škol s ředitelstvem v Moravskoslezském kraji v posledních šesti letech téměř nezměnil (od 135 do 137 zařízení), k výraznějším změnám proti výchozímu školnímu roku 2018/19 došlo v ostatních ukazatelích. Vzrostl počet žáků (o 5 195), tříd (o 181) i pedagogů (o 650 úvazků). V příštích letech lze očekávat další výraznější nárůst středoškoláků, neboť na střední školy postupně nastupují silné ročníky dětí narozených v letech 2007 až 2010.

Přes 27 % žáků středních škol studovalo ve školním roce 2023/24 na gymnáziích

Ve školním roce 2023/24 studovalo v Moravskoslezském kraji na 39 gymnáziích 14 352 žáků. Celkem 102 škol poskytovalo střední odborné vzdělání, na které docházelo 36 233 žáků, z nichž 35 524 absolvovalo denní formu studia. Obory nástavbového studia studovalo na 30 školách 1 768 žáků, z toho denně se vzdělávalo 1 125 žáků. Ve všech zmíněných druzích škol se počet žáků meziročně zvýšil.

Počty konzervatoří a jejich studentů jsou stabilní

Počet konzervatoří v Moravskoslezském kraji se posledních šest let nezměnil, tuto formu vzdělávání poskytovaly i nadále 2 konzervatoře sídlící v Ostravě a Opavě. Ve školním roce 2023/24 na ně docházelo 466 žáků, z toho 434 osob v denním studiu. Výuku zajišťovalo 147 učitelů (přepočteno na plně zaměstnané).

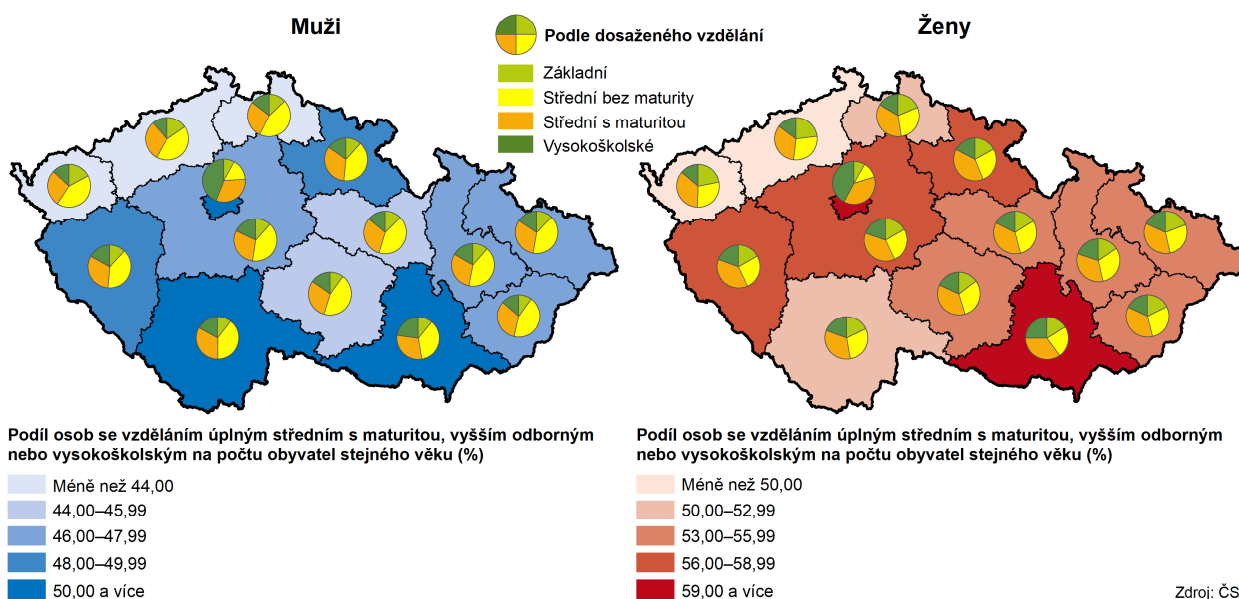
Pokračoval zvýšený zájem o studium na vyšších odborných školách

Ve školním roce 2023/24 působilo v kraji 13 vyšších odborných škol se 106 studijními skupinami denní formy vzdělávání. Denní formu studia navštěvovalo 2 029 studentů, což bylo o 125 studentů více než v minulém školním roce. Celkový počet studentů vyšších odborných škol činil 3 485 osob. Studentů na vyšších odborných školách v posledních 6 letech přibývá.

Zhruba 30 tis. osob s bydlištěm v kraji studovalo v roce 2023 na vysokých školách, jejich počet se meziročně téměř nezměnil

V roce 2023 působily v Moravskoslezském kraji 3 veřejné (Ostravská univerzita, Slezská univerzita v Opavě a Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava) a jedna soukromá vysoká škola (Evropská výzkumná univerzita, z. ú.). Počet fakult veřejných vysokých škol (16) se od roku 2007 nezměnil. V roce 2023 studovalo na vysokých školách 30 314 studentů se státním občanstvím ČR s bydlištěm v kraji, proti předešlému roku se tak jejich počet zvýšil o 137 osob. K meziročnímu nárůstu (o 0,5 %) došlo po propadu z roku 2022 a na vysokých školách tak studovalo o 1,5 % více osob s trvalým bydlištěm v Moravskoslezském kraji než v roce 2018. V posledním sledovaném roce studovalo bakalářský studijní program 19,1 tis. studentů, magisterský včetně navazujícího 9,9 tis. a doktorský cca 1,6 tis. osob. Prezenční formu studia preferovalo 23,6 tis. studentů a distanční a kombinovanou 7,0 tis. studentů.

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle vzdělání a pohlaví v krajích v roce 2023

Podíl vysokoškolsky vzdělaných žen byl vyšší než v případě mužů

Struktura populace 15letých a starších podle vzdělání v Moravskoslezském kraji se podle výsledků VŠPS vyznačovala tím, že v případě žen byla nejvíce (nikoli však dominantně) zastoupena skupina s úplným středním vzděláním s maturitou, kdežto

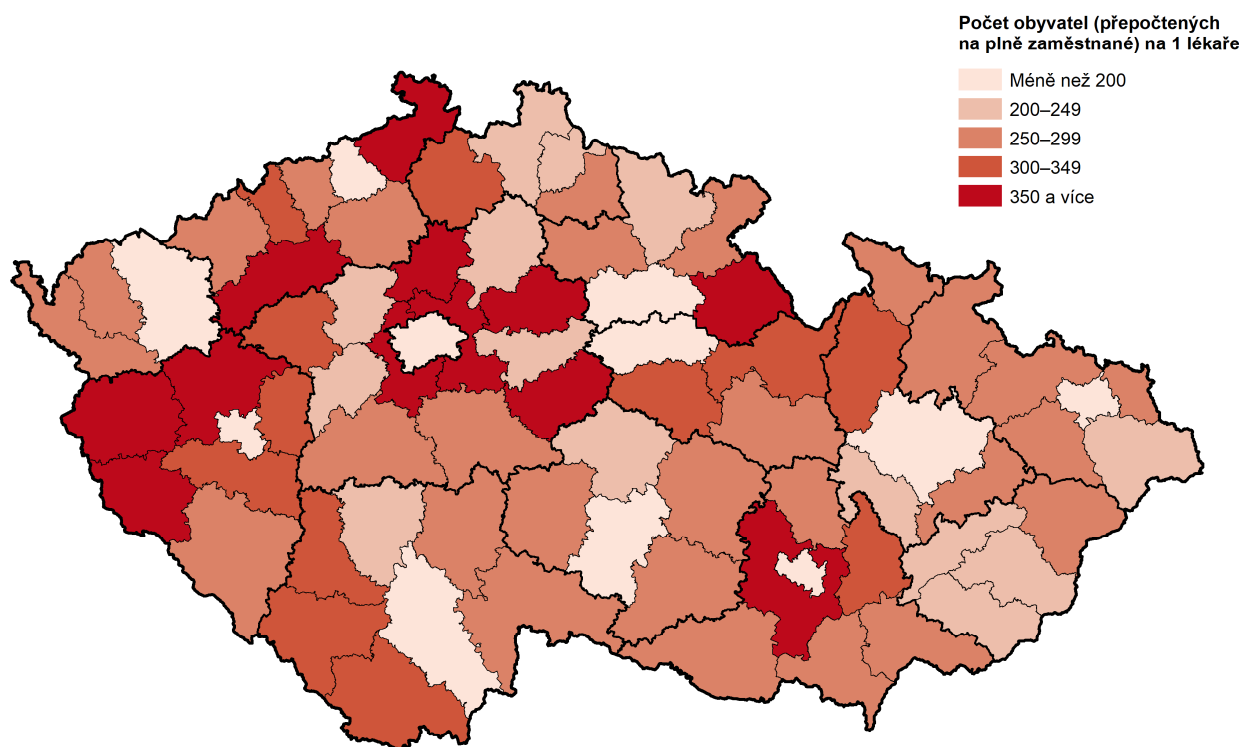
mezi muži převládalo střední vzdělání vč. vyučených bez maturity. V roce 2023 mělo středoškolské vzdělání s maturitou 35,2 % žen (a 31,5 % mužů). Vyučeno bez maturity (reprezentováno zejména učebními obory s výučním listem) potom bylo 40,3 % mužů (ale jen 27,4 % žen). Na vysokoškolské vzdělání dosáhlo 15,8 % mužů a 18,3 % žen. Na vyšší než základní vzdělání nedosáhlo 19,0 % žen a 12,4 % mužů.

Zdraví, nemocenské pojištění

Počty lékařů i dentistů se meziročně snížily

Počet lékařů (přepočtené počty na plně zaměstnané) v Moravskoslezském kraji podle posledních údajů z roku 2022 činil 5 428 osob a meziročně se snížil o 33 lékařů. Ve srovnání s rokem 2018 jejich počty vzrostly o 1,6 % (o 85 lékařů). Na 1 lékaře v Moravskoslezském kraji připadalo zhruba 219 obyvatel, což bylo o 12 osob více než republikový průměr. Nejvíce obyvatel na 1 lékaře byl evidován v okresech Nový Jičín a Opava (286, resp. 285) a za posledních pěti let se tyto hodnoty zásadně nezměnily. Naopak nejméně obyvatel na 1 lékaře spadalo v okrese Ostrava-město (144), kde se jejich počet každoročně snižoval (od roku 2018 o 12 osob). Z celkového počtu lékařů bylo 739 zubařů. V jejich případě došlo k úbytku, neboť ještě v roce 2018 pracovalo v Moravskoslezském kraji 786 dentistů.

Počet obyvatel na 1 lékaře v okresech v roce 2022

Zdroj: ÚZIS

Lůžkový fond v nemocnicích v Moravskoslezském kraji se zvětšoval

V Moravskoslezském kraji v roce 2022 sídlilo 19 nemocnic akutní péče a 3 následné péče. Počet lůžek v nemocnicích akutní péče činil 5 850 a jejich počet od roku 2018 vzrostly o 2,3 %. Lůžkový fond v nemocnicích následné péče dosahoval v celém hodnoceném období 270 míst. Na tisíc obyvatel kraje tak připadalo průměrně 5,2 lůžka (z toho 4,9 lůžka v nemocnicích akutní péče), přičemž v celém Česku to bylo 4,9 lůžka. V průběhu roku 2022 bylo celkově hospitalizováno 229,9 tis. osob (z toho 212,5 tis. v nemocnicích akutní péče), což proti roku 2018 představovalo pokles o 7,4 %. Průměrná délka ošetřovací doby v nemocnicích akutní péče činila 5,5 dne, následné péče 38,9 dne.

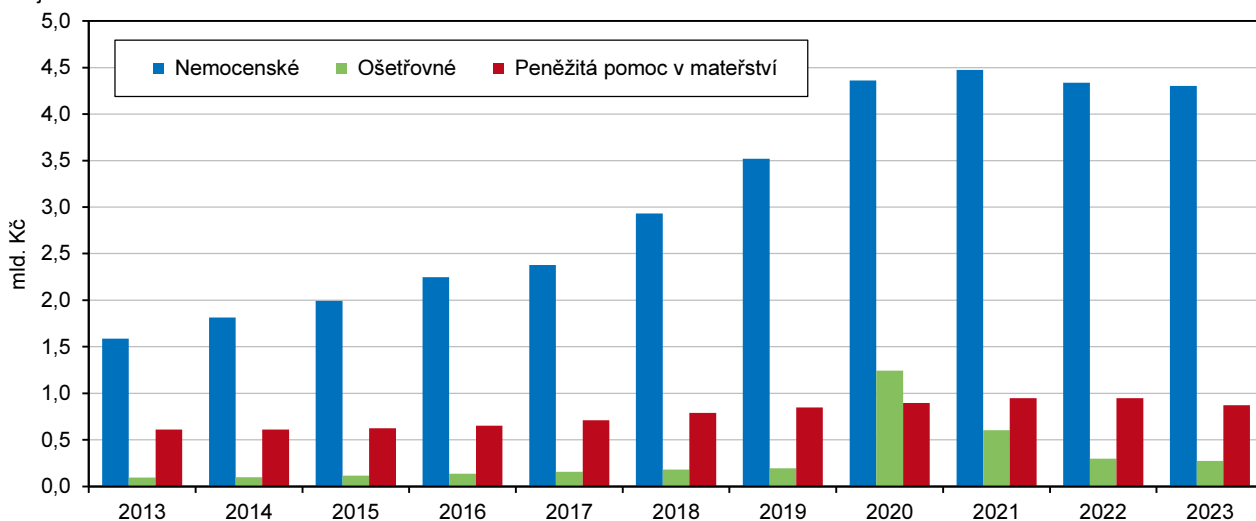

Všechny druhy samostatných ordinací lékařů ubývají

V roce 2022 poskytovaly v kraji své služby samostatné ordinace praktických lékařů pro dospělé (496 ordinací), pro děti a mládež (181 ordinací), stomatologů (557 ordinací) a gynekologů (148 ordinací). Ve všech případech jejich počty od roku 2018 poklesly.

Graf 2.19 Výdaje na vybrané dávky nemocenského pojištění v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSSZ

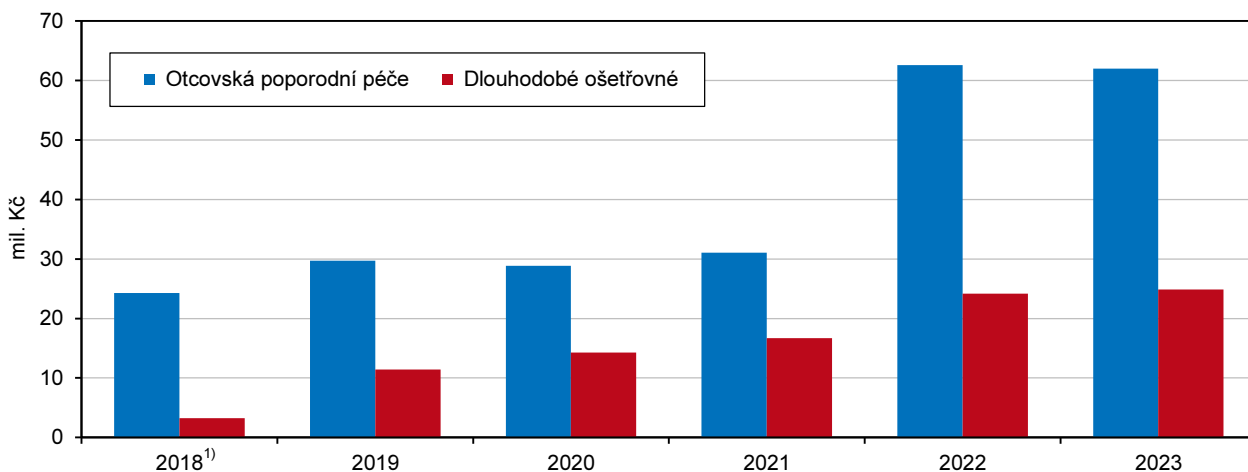

Celkový objem výdajů na dávky nemocenského pojištění vyplacených v Moravskoslezském kraji třetím rokem klesal

V roce 2023 bylo v Moravskoslezském kraji podle údajů České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) vyplaceno 5 536,2 mil. Kč na celkových dávkách nemocenského pojištění, tj. 12,2 % republikového objemu. Ve srovnání s rokem 2022 se objem vyplacených dávek v kraji snížil o 2,4 % (o 135,9 mil. Kč). V případě nemocenské, která se na celkových dávkách podílí tradičně nejvíce (77,7 %), došlo proti roku 2022 k poklesu o 34,2 mil. Kč (o 0,8 %) na 4 301,8 mil. Kč. Napříč kraji Česka se jednalo o nejvyšší hodnotu podílu, naopak nejnižší podíly nemocenské na celkových výdajích byly zaznamenány v Praze (55,4 %) a Jihomoravském kraji (67,8 %). Pouze v těchto dvou krajích se podíly nacházely pod celorepublikovou hodnotou (69,7 %). S výjimkou dlouhodobého ošetřovného (nárůst o 2,9 % na 24,9 mil. Kč) zaznamenaly ostatní dávky nemocenského pojištění v kraji meziročně nižší objem výdajů. Jednalo se o vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství (pokles o 29,4 % na 1,1 mil. Kč), ošetřovné (o 8,2 % na 274,6 mil. Kč), peněžitou pomoc v mateřství (o 8,1 % na 871,7 mil. Kč) a otcovskou poporodní péči (o 0,9 % na 62,0 mil. Kč).

Graf 2.20 Výdaje na dávky otcovské poporodní péče a dlouhodobé ošetřovné v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSSZ

¹⁾ dávky zavedeny v průběhu roku

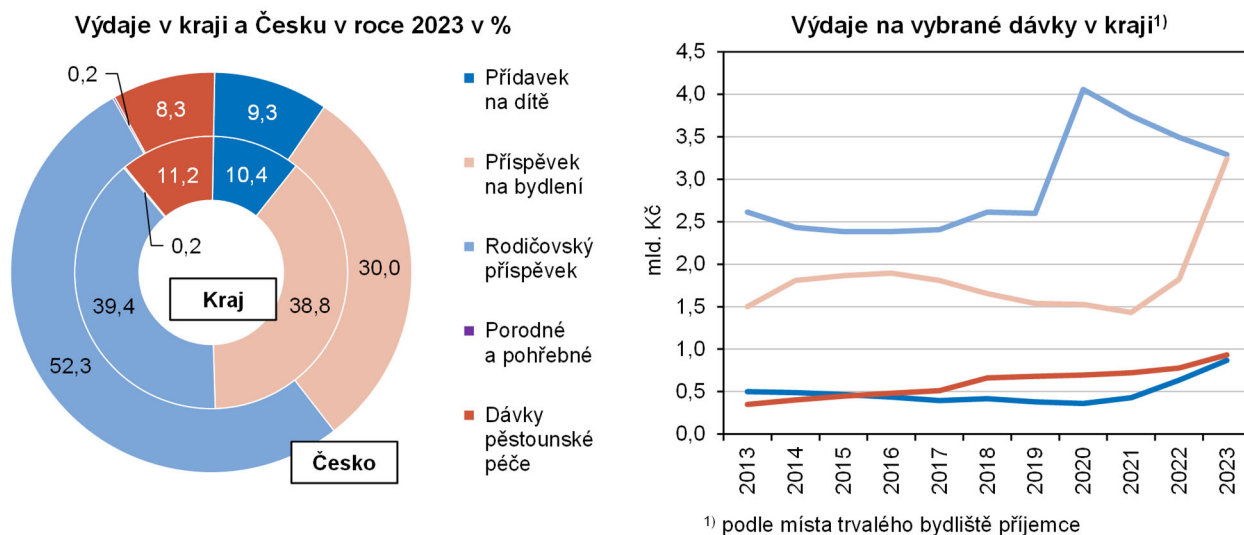
Státní sociální podpora

Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče vyplacené v Moravskoslezském kraji v roce 2023 dosáhly částky 8,4 mld. Kč

Mezi dávky státní sociální podpory se řadí přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné a pohřebné. K dárkám pěstounské péče mj. patří příspěvek na úhradu potřeb dítěte a odměna pěstouna. V roce 2023 bylo v Moravskoslezském kraji vyplaceno necelých 1,6 mil. dávek státní sociální podpory a přes 81 tis. dávek pěstounské péče v celkové výši dosahující 8,35 mld. Kč. Veškeré hodnoty byly v rámci Česka nejvyšší. Proti roku 2018 došlo v kraji k výraznému nárůstu počtu vyplacených dávek státní sociální podpory a pěstounské péče o cca 188 tis. dávek při současném nárůstu výše výdajů na tyto dávky (o 3,0 mld. Kč).

Graf 2.21 Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče v Moravskoslezském kraji a Česku

Zdroj: MPSV

V letech 2022 a 2023 se výrazně zvýšil objem vyplacených dávek příspěvků na bydlení

V počtu vyplacených dávek v kraji tvořily dlouhodobě největší část přídavky na děti (667 tis. dávek) a příspěvky na bydlení (584 tis. dávek). V objemu vyplacených dávek tvořil největší díl (39,4 %) rodičovský příspěvek s téměř 3,3 mld. Kč, následovaný příspěvkem na bydlení (3,2 mld. Kč, podíl 38,8 %). K nejvýraznější změně v objemu vyplacených dávek v hodnoceném období došlo v případě rodičovského příspěvku, který mezi roky 2019 a 2020 vzrostl o více než polovinu (o 56,2 %) z 2,6 mld. Kč na 4,1 mld. Kč a v případě příspěvku na bydlení, který mezi lety 2022 a 2023 skokově vzrostl o více než tři čtvrtiny (o 77,9 %).

V přepočtu na obyvatele byly vyplaceny dávky státní sociální podpory a pěstounské péče v roce 2023 nejvyšší v Moravskoslezském kraji

Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče v přepočtu na jednoho obyvatele činily v roce 2023 na republikové úrovni 5 477 Kč, v Moravskoslezském kraji byly o 1 538 Kč vyšší (7 015 Kč). V mezikrajském srovnání tak byly výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče na obyvatele nejvyšší právě v Moravskoslezském kraji, naproti tomu nejnižších hodnot dosáhly v krajích Plzeňském (4 504 Kč) a Vysočina (4 711 Kč). Od roku 2018 se průměrná částka na 1 obyvatele v Moravskoslezském kraji zvýšila o 2 556 Kč.

Sociální služby, příspěvek na péči, držitelé průkazů osob se zdravotním postižením

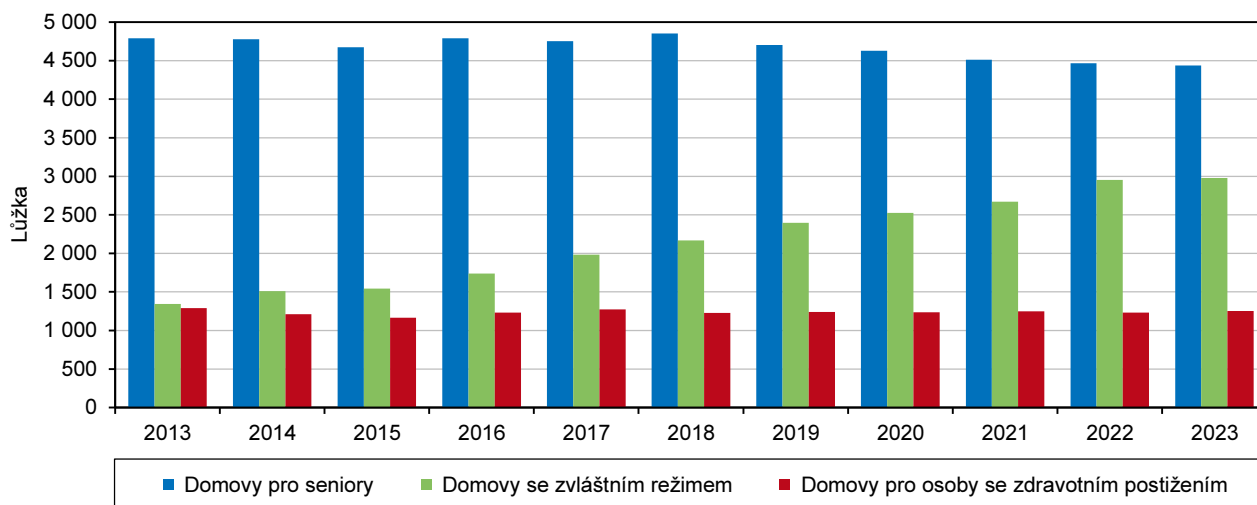
Zařízení služeb sociální péče v kraji pomalu přibývá

Základní druhy a formy sociálních služeb tvoří sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence. V roce 2023 bylo v Moravskoslezském kraji provozováno celkem 492 zařízení sociálních služeb, z nichž celých 30 % (149 zařízení) tvořily služby provozované formou celoroční pobytové služby. Jednalo se zejména o domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem a domovy pro osoby se zdravotním postižením s celkovou kapacitou 8 666 lůžek, což bylo o 418 lůžek více než v roce 2018.

Graf 2.22 Lůžka ve vybraných pobytových zařízeních sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: MPSV

Počet lůžek v domovech pro seniory byl v roce 2023 na historickém minimu

Jednou z legislativně stanovených služeb sociální péče je pobytová služba s celoročním provozem v domovech pro seniory. Tato zařízení poskytují pobytové služby osobám se sníženou soběstačností zejména z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. V Moravskoslezském kraji bylo v roce 2023 provozováno 73 domovů pro seniory s kapacitou 4 435 lůžek. Z dlouhodobého pohledu počet lůžek v domovech pro seniory klesal, přičemž kapacita v roce 2023 dosáhla svého historického minima.

Počet lůžek v domovech pro osoby se zdravotním postižením zůstává stabilní

Mezi další služby sociální péče se řadí domovy pro osoby se zdravotním postižením, které poskytují pobytové služby s celoročním provozem osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení. V Moravskoslezském kraji se v roce 2023 nalézalo 25 těchto zařízení s kapacitou 1 254 lůžek. Dlouhodobě byl počet těchto zařízení i jejich kapacita stabilní.

Největší rozvoj zažívaly domovy se zvláštním režimem

Domovy se zvláštním režimem poskytují pobytové služby s celoročním provozem osobám trpícím duševním onemocněním, závislostí na návykových látkách, Alzheimerovou chorobou či jinou formou demence. V Moravskoslezském kraji bylo v roce 2023 provozováno 51 těchto zařízení s kapacitou 2 977 lůžek. Tento typ pobytových služeb zažívá v posledních letech největší rozvoj. Od roku 2018 se jejich počet v kraji zvýšil o 6 zařízení a 808 lůžek.

Výdaje na příspěvek na péči dosáhly v roce 2023 v Moravskoslezském kraji 4,5 mld. Kč

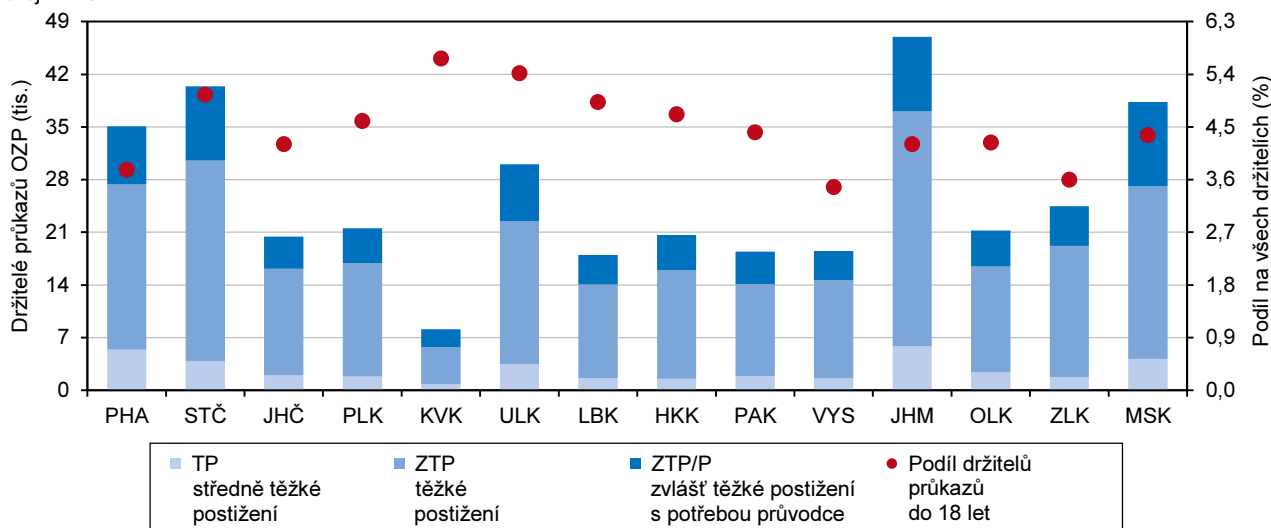
V prosinci 2023 bylo v Moravskoslezském kraji v průměru 44,3 tis. příjemců příspěvku na péči (osob závislých na pomoci jiné osoby), z toho 30,7 tis. bylo ve věku 65 let a více (9,5 tis. mužů a 21,2 tis. žen). Proti stejnému období roku 2022 se počet žadatelů nepatrně snížil o cca 300 osob. Výdaje na příspěvek na péči dosáhly v kraji v roce 2023 částky téměř 4,5 mld. Kč a meziročně se zvýšila o 45,6 mil. korun.

Počty držitelů průkazů osob se zdravotním postižením každoročně narůstaly

V prosinci 2023 bylo v Moravskoslezském kraji evidováno 38 319 držitelů průkazů osob se zdravotním postižením (OZP), přičemž jejich počty průběžně narůstají. Proti roku 2018, kdy bylo evidováno 33 268 držitelů, se jejich počet navýšil o 15,2 %. Největší část držitelů průkazů OZP náležela do kategorií ZTP (těžké postižení) s 59,9 % a ZTP/P (zvláště těžké postižení s potřebou průvodce) s 29,1 %. Nejmenší podíl 11,0 % zaujímal kategorií TP (středně těžké postižení).

Graf 2.23 Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením podle krajů v prosinci 2023

Zdroj: MPSV

Na tisíc obyvatel kraje připadalo 32 držitelů průkazů osob se zdravotním postižením, což bylo méně než republikový průměr

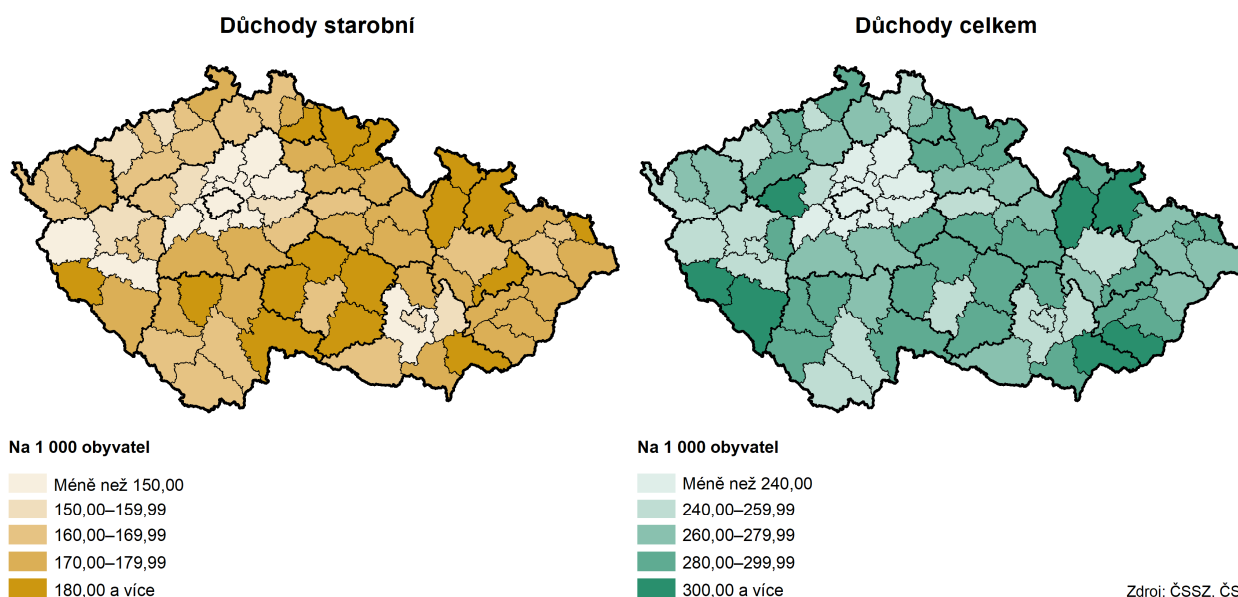
Na 1 000 obyvatel Moravskoslezského kraje připadalo celkově 32 držitelů průkazů OZP, z toho 4 osoby s TP, 19 osob se ZTP a 9 osob se ZTP/P. Pouze u osob se ZTP/P došlo k překročení celorepublikové hodnoty o 1,6 osoby na 1 000 obyvatel. V mezikrajském srovnání byl evidován nejvyšší počet osob se zdravotním postižením na tisíc obyvatel ve Zlínském kraji, přičemž převyšoval celorepublikové hodnoty (celkem 42,1; TP 3,0; ZTP 30,0; ZTP/P 9,1) ve všech kategoriích kromě těžce postižených. Naopak nejnižší počet osob se zdravotním postižením byl v roce 2023 evidován v Praze (25,5).

Důchodci, důchody

Více než čtvrtina obyvatel kraje pobírala některý z důchodů

Podle údajů (ČSSZ) pobírala v Moravskoslezském kraji ke konci roku 2023 některý z důchodů více než čtvrtina populace (28,2 %, tj. 335,2 tis. osob), z toho 82,6 % (277,0 tis. osob) pobíralo plný starobní důchod (vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým). Téměř tři čtvrtiny ze starobních důchodců pobíraly starobní důchod samostatně – sólo (207,1 tis. osob) a jedna čtvrtina osob pobírala starobní důchod v kombinaci s jinými typy důchodů jako např. vdovským, vdoveckým či invalidním.

Příjemci důchodů v okresech v prosinci 2023

Zdroj: ČSSZ, ČSÚ

Celkový počet důchodců v kraji v roce 2023 meziročně mírně vzrostl

Celkový počet příjemců důchodů v Moravskoslezském kraji bez ohledu na druh důchodu se v letech 2018 až 2022 snižoval. Zatímco v letech 2018 a 2019 byl pokles v řádu stovek osob, v následujících letech úbytek zrychlil. V roce 2023 se tento trend otočil a jejich počet meziročně mírně vzrostl o 0,7 %. Ve srovnání s rokem 2018 se celkový počet příjemců důchodů v roce 2023 snížil o 7,3 tis. osob (o 2,1 %).

Počty starobních důchodců ovlivnil v letech 2020 a 2021 covid-19

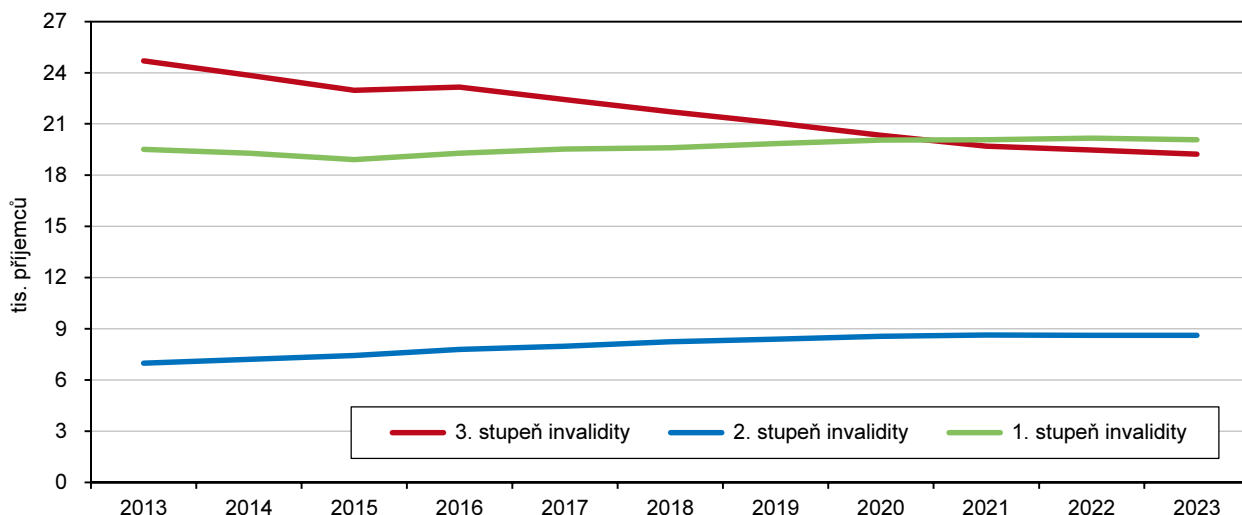
Jiný vývoj v delším časovém horizontu lze vysledovat v případě příjemců plných starobních důchodů (vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým), jejichž počty v návaznosti na demografický vývoj a stárnutí populace od roku 2013, spíše rostl. K obratu došlo v roce 2020, kdy se naplno projevila epidemie covid-19, jež byla nebezpečná především pro rizikové skupiny, mezi které spadají i senioři, a jejich počty se začaly snižovat. V porovnání s rokem 2019, kdy jejich počet byl nejvyšší (281,8 tis. osob) klesl počet starobních důchodců v kraji v roce 2023 o 1,7 % (o 4,8 tis. osob).

Mezi příjemci důchodů převažovaly ženy v poměru 3 : 2

Mezi osobami pobírajícími důchod v roce 2023 v Moravskoslezském kraji převažovaly ženy, z celkového počtu 335,2 tis. důchodců dosahoval jejich podíl 58,0 % (194,6 tis. žen). Velmi podobná situace platila i v případě starobních důchodců (plných a poměrných) vyplácených sólo a v kombinaci s pozůstalostním důchodem (tj. včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem). Mezi jejich příjemci (278,5 tis. osob) převažovaly ženy v poměru 3 : 2 (59,4 %). Je to dáno tím, že ve srovnání s muži se ženy dožívají jednak vyššího průměrného věku, jednak do důchodu mohou v současnosti přecházet o něco dříve podle počtu vychovaných dětí. Proti mužům však pobírají nižší průměrné částky ve všech typech důchodů (s výjimkou sirotčích). Souvisí to s dobou jejich ekonomické aktivity a také s jejich výdělkem, které bývají nižší proti mužům vlivem rozdílného druhu a charakteru zaměstnání.

Graf 2.24 Příjemci invalidních důchodů podle stupně invalidity v Moravskoslezském kraji (stav v prosinci)

Zdroj: ČSSZ

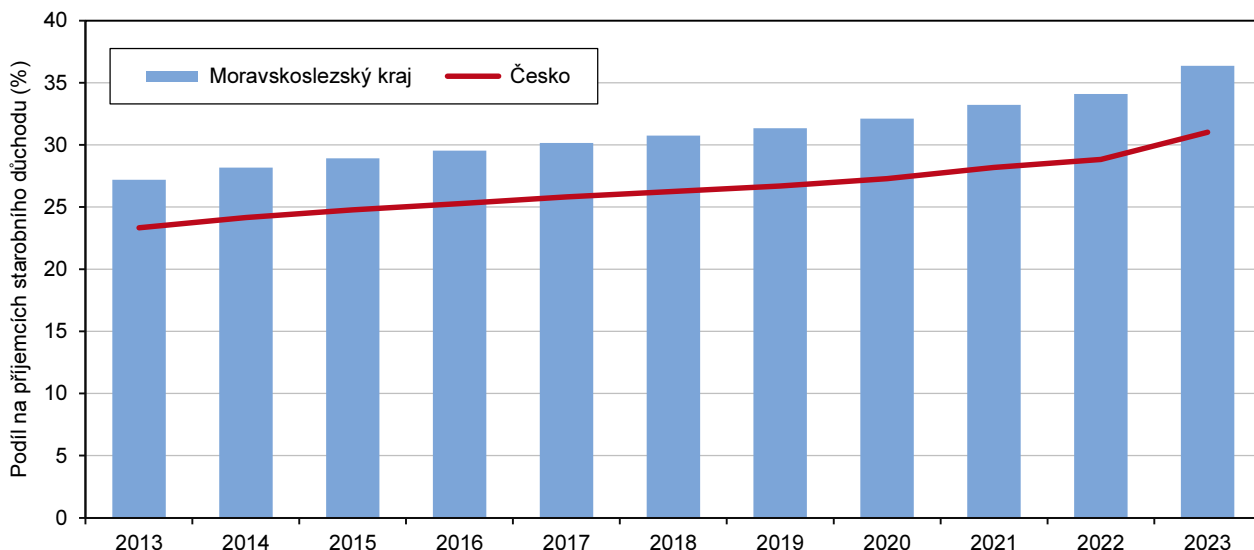
Podíl příjemců předčasných důchodů v kraji se v roce 2023 skokově zvýšil

Obecně má na zvyšování počtu příjemců důchodů kromě stárnutí populace vliv také sociálněekonomický vývoj, kdy roste počet i podíl osob odcházejících do předčasného starobního důchodu. Na rozdíl od předchozích let, kdy byl nárůst hodnot obou ukazatelů pozvolný, došlo v roce 2023 k jejich skokovému zvýšení. Příklad to lze na vrub mimořádným valorizacím důchodů v roce 2022, které vytvořily velmi výhodné podmínky pro odchod do předčasného starobního důchodu.

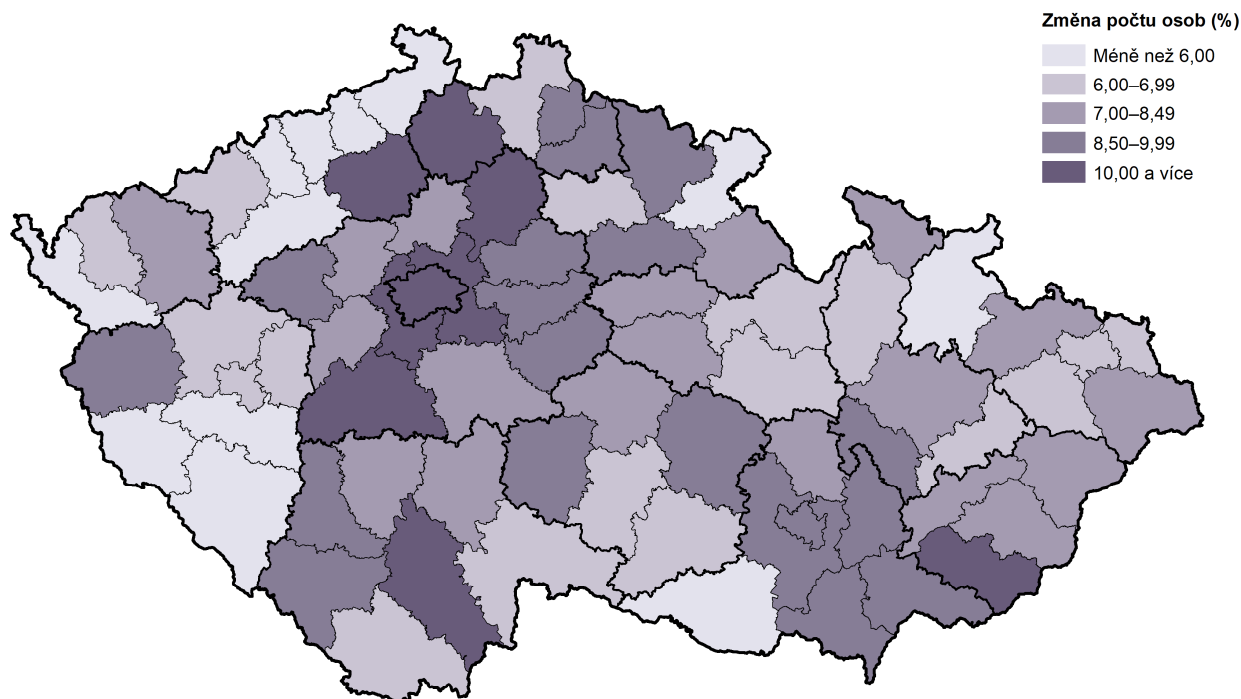
V Moravskoslezském kraji v roce 2023 pobíralo předčasně přiznaný starobní důchod 100,7 tis. osob, tedy 36,4 % ze všech příjemců plného starobního důchodu (vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým). Meziročně vzrostl podíl příjemců předčasných důchodů v kraji o 2,3 p. b. (o 6,6 tis. osob). Od roku 2018 vzrostl podíl příjemců předčasných důchodů v kraji o 14,2 tis. osob (nárůst o 5,6 p. b.). Vyšší podíl příjemců předčasných důchodů v roce 2023 byl zaznamenán pouze na Vysočině (39,5 %) a v Pardubickém kraji (36,5 %).

Graf 2.25 Příjemci předčasného starobního důchodu v Moravskoslezském kraji a Česku (stav v prosinci)

Zdroj: ČSSZ

Změna počtu příjemců předčasných starobních důchodů v okresech mezi prosincem roku 2022 a 2023

Pozn.: včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem

Zdroj: ČSSZ, vlastní dopočet

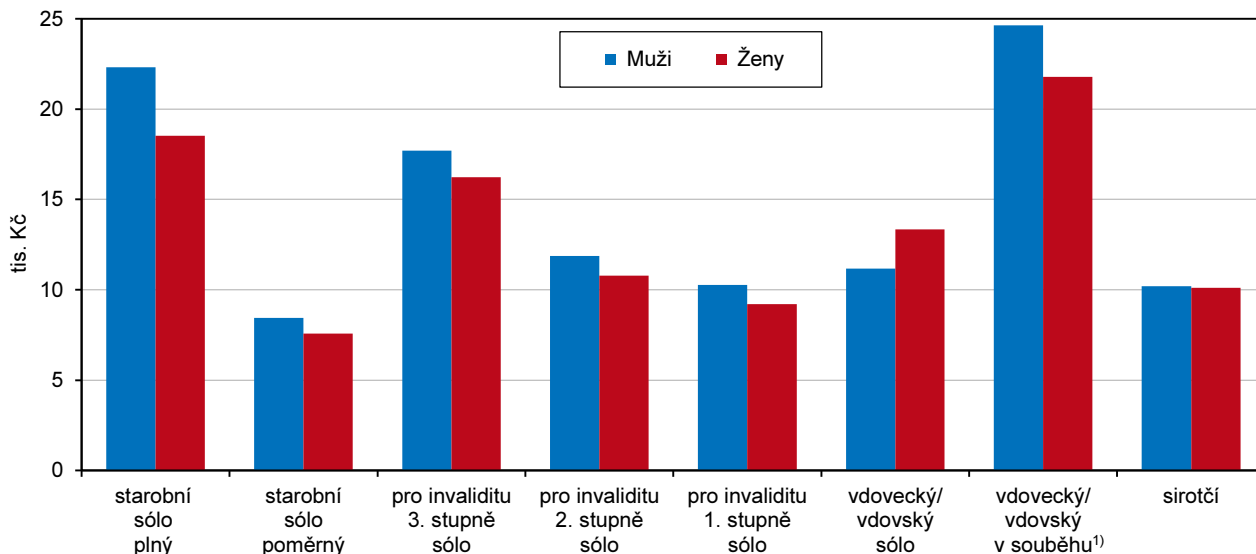

Institut předčasného důchodu využívali v Moravskoslezském kraji častěji muži než ženy

V Moravskoslezském kraji odcházeli muži do předčasného důchodu častěji než ženy, přičemž v roce 2023 byl podíl mužů využívajících předčasného důchodu 37,4 % a žen 35,6 %. V rámci okresů Moravskoslezského kraje se pohybovala hodnota příjemců předčasného starobního důchodu mezi 30,7 % v okrese Ostrava-město a 42,0 % v okrese Nový Jičín. Přestože do předčasného důchodu odcházejí častěji muži než ženy, byl celkový počet žen mezi příjemci předčasného starobního důchodu vyšší (58,6 tis. žen a 42,2 tis. mužů). V roce 2023 tak činilo zastoupení žen na celkovém počtu předčasných důchodců 58,2 %, jejich podíl se však rok od roku mírně snižuje.

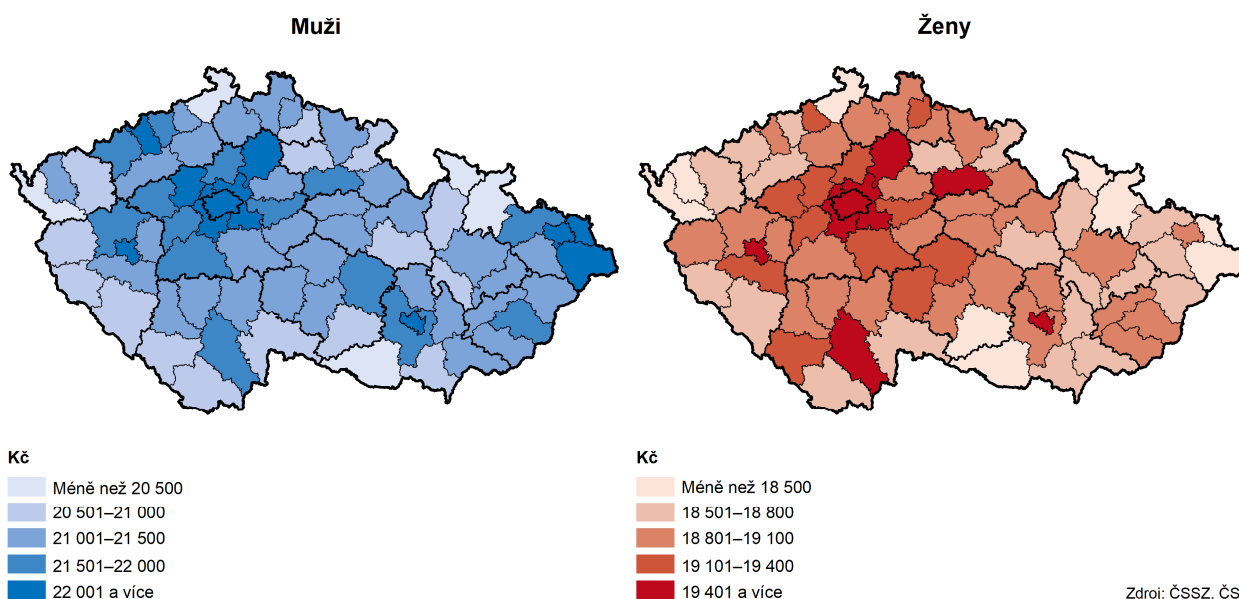
Graf 2.26 Průměrná výše důchodů podle jejich druhu a pohlaví příjemce v Moravskoslezském kraji v prosinci 2023

Zdroj: ČSSZ

¹⁾ důchod vdovecký nebo vdovský v souběhu s přímým důchodem (tj. starobním nebo invalidním)

Průměrný měsíční starobní důchod plný (sólo) podle pohlaví v okresech v prosinci 2023

Zdroj: ČSSZ, ČSÚ

Výše starobního důchodu v kraji dosáhla 53,5 % mzdového mediánu

V prosinci 2023 vzrostla průměrná měsíční výše sólo vyplácených plných starobních důchodů v Moravskoslezském kraji meziročně o 2 209 Kč (o 12,2 %) na 20 385 Kč. Od roku 2018 se zvýšil důchod v kraji o 7 882 Kč (o 63,0 %). Vyšší průměrný starobní

důchod v prosinci 2023 pobírali pouze důchodci v Praze (21 519 Kč) a ve Středočeském kraji (20 591 Kč). Průměrná měsíční výše starobního důchodu v Moravskoslezském kraji tak tvoří více než polovinu mzdového mediánu (53,5 %), ve srovnání s republikovým průměrem byla hodnota tohoto podílu o 2,1 p. b. vyšší. Nejvyšší průměrný starobní důchod sólo ve výši 20 744 Kč byl v prosinci 2023 vyplácen v okrese Karviná a nejnižší v okrese Bruntál 19 301 Kč.

Zavedením výchovného se v roce 2023 rozdíl mezi výší starobního důchodu mužů a žen snížil

Starobní důchod (sólo bez souběhu) mužů v Moravskoslezském kraji v roce 2023 dosáhl částky 22 312 Kč, v případě žen to bylo 18 525 Kč. Rozdíl ve výši starobních důchodů mezi pohlavími tak činil 3 787 Kč, což bylo absolutně nejvíce mezi kraji Česka a až do konce roku 2022 se v čase neustále navyšoval. V posledním roce poklesl o 16,1 % a to v souvislosti se zavedením tzv. výchovného k důchodům pro ženy ve výši 500 Kč za každé dítě.

Kultura

Moravskoslezské knihovny disponovaly více než 4,9 mil. knihovních jednotek

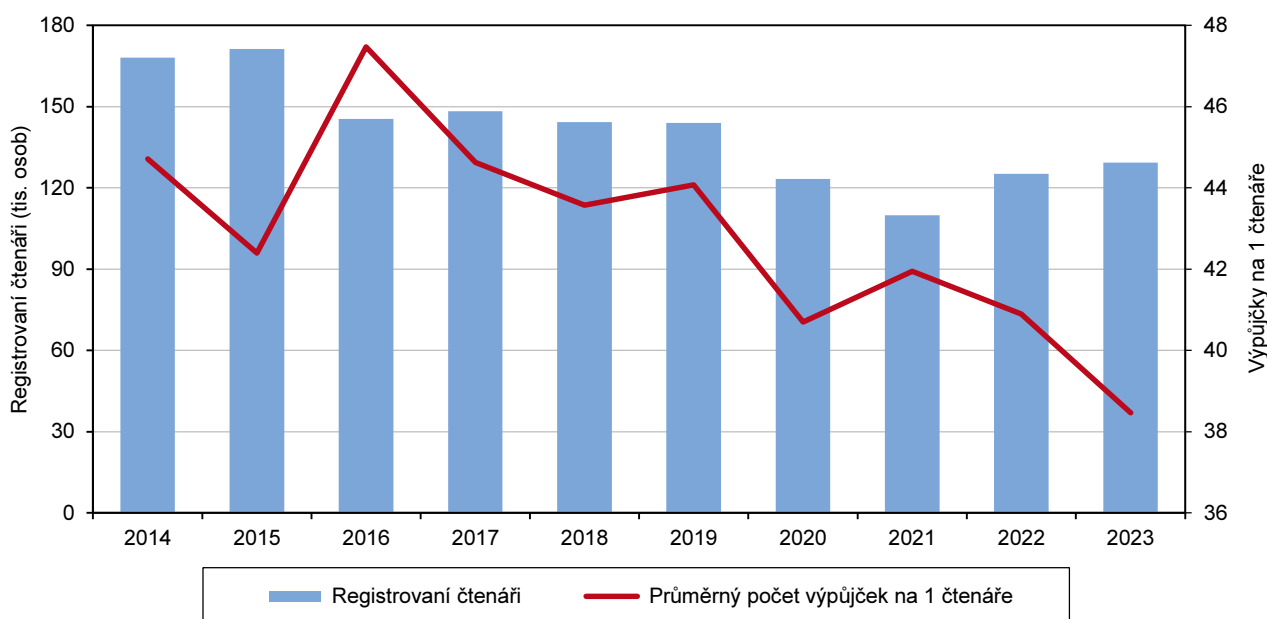
V Moravskoslezském kraji bylo podle předběžných výsledků na konci roku 2023 v provozu 267 knihoven a jejich 138 poboček (lokálně vyčleněných částí knihoven, které pracují pod jejich přímým vedením). Registrovaných 129 tis. moravskoslezských čtenářů, z nichž 29,5 % bylo do 15 let, mělo k dispozici přes 4,9 mil. knihovních jednotek (knih, novin, časopisů, elektronických dokumentů apod.). Přestože nejvíce knihoven vč. poboček nalezneme ve Středočeském kraji (772), v případě registrovaných čtenářů a počtu knihovních jednotek tomu tak není. S 207 tis. registrovanými čtenáři a 10 mil. knihovních jednotek ho předstihla Praha.

Registrovaný čtenář uskutečnil v roce 2023 průměrně 38 výpůjček

Ve veřejných knihovnách v kraji bylo v roce 2023 evidováno téměř 5 mil. výpůjček, tento počet se proti roku 2022 snížil o 147 tis., tedy o 2,9 %. Registrovaný čtenář v kraji si tak vypůjčil v průměru 38 knihovních jednotek, což byl po Zlínském kraji (42) druhý nejvyšší počet mezi kraji Česka.

Graf 2.27 Veřejné knihovny v Moravskoslezském kraji

Zdroj: NIPOS

Moravskoslezský kraj má bohatou a pestrou nabídku památkových objektů ...

Dalším prvkem z oblasti kulturních zařízení jsou památkové objekty s kulturním využitím, které jsou v kraji zpřístupněné návštěvníkům za vstupné. Patří sem hrady, zámky, kláštery, kostely, mlýny apod., ovšem památky, které jsou ve správě muzea

či galerie, sem zařazeny nejsou (např. zámek Kunín, hrad Hukvaldy). K památkovým objektům zpřístupněným návštěvníkům za vstupné na území Moravskoslezského kraje namátkou patří:

- v okrese Bruntál – zámek Linhartovy ve Městě Albrechtice, zámek Slezské Rudoltice,
- v okrese Karviná – zámek Fryštát,
- v okrese Nový Jičín – hrad Štramberk, hrad Starý Jičín,
- v okrese Opava – státní zámek Hradec nad Moravicí, státní zámek Raduň,
- v okrese Ostrava – Důl Michal v Ostravě, Slezskoostravský hrad.

... a v roce 2023 na ně zavítal rekordní počet návštěvníků

Návštěvnost památkových objektů byla v hodnoceném období ovlivněna nejen (ne)přízní počasí, ale v letech 2020 a 2021 i pandemií nemoci covid-19. Proto se mezi lety 2018 a 2023 pohybovala návštěvnost památek v Moravskoslezském kraji v širokém rozmezí 243 až 374 tis. osob ročně, přičemž rekordním byl rok 2023. V areálu památek bývají často pořádány i kulturní akce, v roce 2023 se jich konalo 278 s účastí 144 tis. osob.

Počet návštěvníků expozic a výstav organizovaných muzei a galeriemi překročil tři čtvrtě milionu osob

V Moravskoslezském kraji v roce 2023 si mohla kulturní veřejnost vybrat k návštěvě z 30 muzeí a památníků, 2 galerií a 25 poboček muzeí a galerií. Bylo v nich možno shlédnout 136 expozic a 272 výstav. Počet návštěvníků expozic a výstav v kraji dosáhl hranice 751 tis., což bylo ve srovnání s rokem 2022 o 37 tis. osob méně (pokles o 4,7 %).

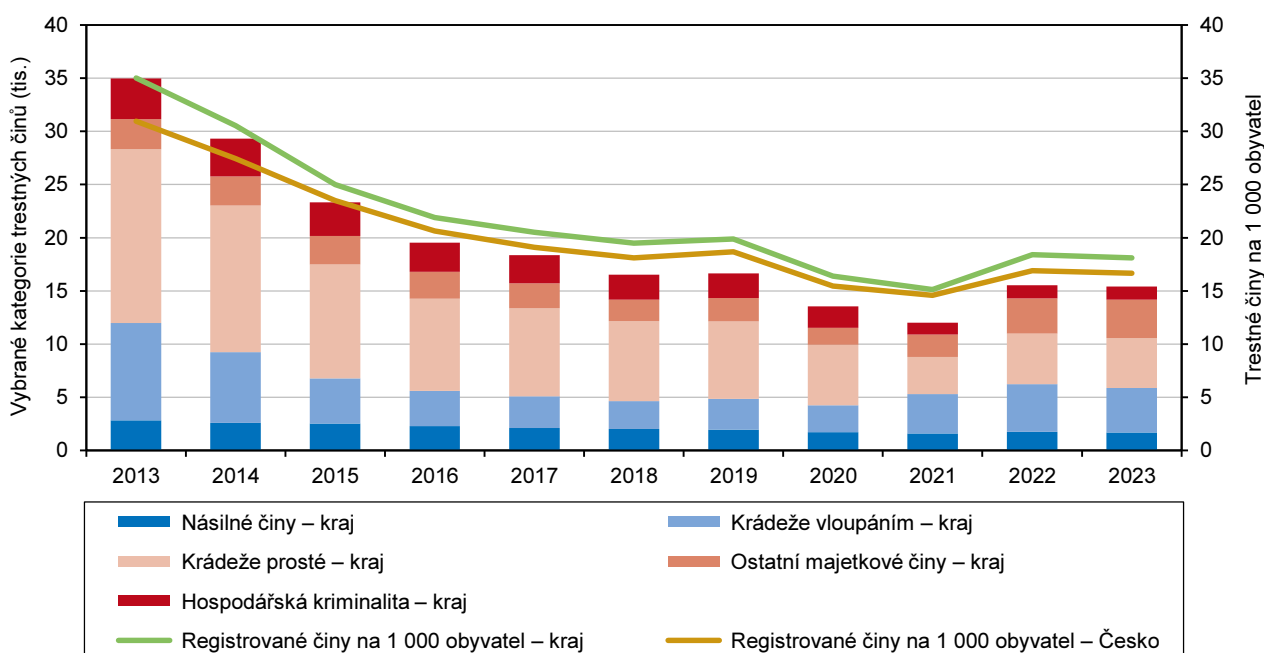
Kriminalita, dopravní nehody, požáry

Počet zjištěných trestných činů v kraji meziročně poklesl, přesto byl druhý nejvyšší v republice

V průběhu roku 2023 bylo Policií České republiky registrováno na území Moravskoslezského kraje 21 564 trestných činů, což představovalo 11,9 % všech registrovaných skutků na území Česka. Větší podíl na celkové kriminalitě vykázala pouze Praha (22,6 %), naopak nejmenší podíl na republikové kriminalitě zaznamenali v Pardubickém kraji (2,7 %). Meziročně vzrostl počet registrovaných trestných činů v osmi krajích Česka, nejvíce to bylo na Vysočině o 7,0 %. Moravskoslezský kraj patřil mezi kraje, v nichž došlo k poklesu kriminality, a to o 1,5 % (o 320 trestných činů).

Graf 2.28 Registrované trestné činy v Moravskoslezském kraji a Česku

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Počet zjištěných trestných činů na 1 000 obyvatel přesahoval republikový průměr

Při přepočtu na 1 000 obyvatel v Moravskoslezském kraji připadalo 18,1 zjištěných trestných činů. Tato hodnota ukazatele se od roku 2018 snížila o 1,4 trestného činu. Republikový průměr činil 16,7 zjištěných trestných činů na tisíc obyvatel a vedle Moravskoslezského kraje jej přesáhli v Praze (29,9), Ústeckém kraji (19,8) a Karlovarském a Libereckém kraji (shodně 17,1).

Počty násilných trestných činů klesají, přesto byly jejich počty nejvyšší v Česku

Zvláštní pozornost si zaslouží násilné a mravnostní trestné činy, těch bylo v Moravskoslezském kraji v roce 2023 spácháno 2 015, resp. 315 činů. I přestože násilných trestných činů každoročně ubývá (proti roku 2018 o 16,1 %), nadále zůstávají jejich počty mezi všemi kraji Česka největší. Mravnostních trestných činů v roce 2023 ubylo meziročně o 16,0 %, v dlouhodobějším horizontu proti roku 2018 byl pokles menší (o 4,8 %).

Objasněna byla v roce 2023 více než polovina zjištěných trestných činů

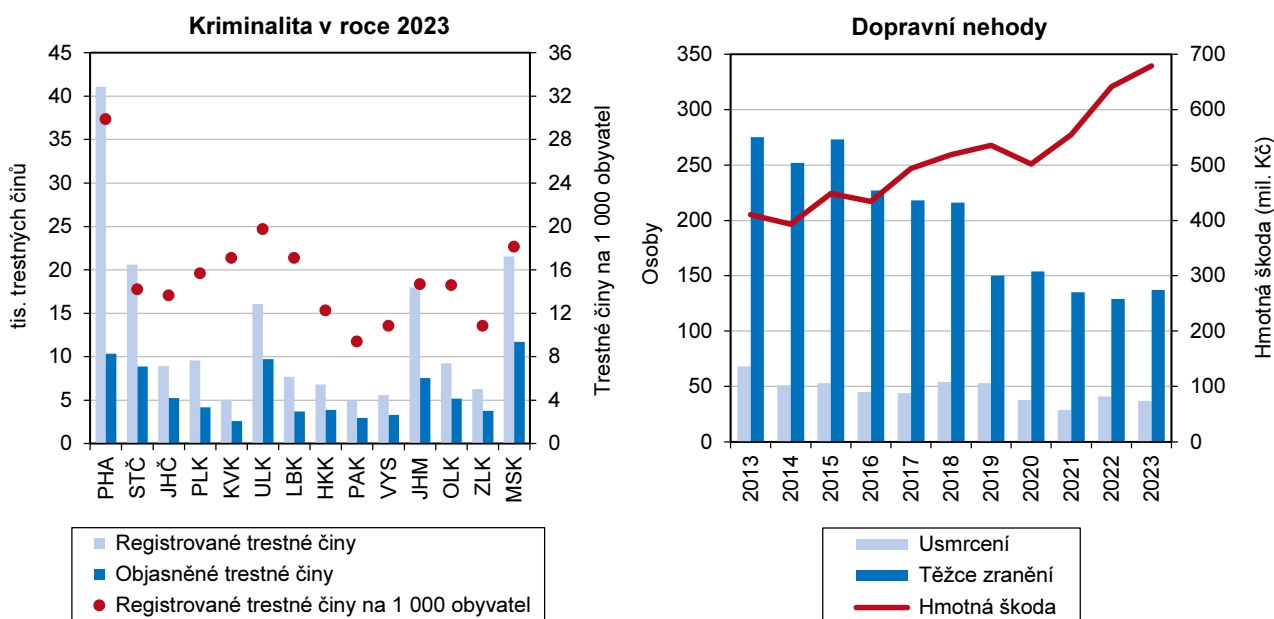
V roce 2023 bylo v Moravskoslezském kraji objasněno 11 704 trestných činů. Celková objasněnost (podíl počtu objasněných trestných činů a počtu registrovaných trestných činů v kalendářním roce) tak činila 54,3 % a ve srovnání s rokem 2022 byla vyšší o 2,2 p. b. Krajská objasněnost tak sice převyšovala celorepublikový průměr (45,7 %), ale mezi kraji byla sedmá nejhorší. Nejvyšší objasněnost 60,5 % vykazoval Ústecký kraj, nejnižší pak hl. město Praha s 25,1 %. Pro úplnost dodejme, že dodatečně bylo Policií České republiky objasněno dalších 1 947 trestných činů spáchaných v Moravskoslezském kraji v dřívějších letech.

Přes tři pětiny všech trestných činů v kraji bylo v roce 2023 spácháno v okresech Ostrava-město a Karviná

Z hlediska podrobnějšího územního členění bylo nejvíce trestných činů spácháno v okresech Ostrava-město (8 988 skutků, vč. činů spáchaných na železnici) a Karviná (4 237 skutků). V těchto dvou okresech tak bylo spácháno více než 61 % všech trestných činů v Moravskoslezském kraji. Meziročně došlo k poklesu kriminality ve čtyřech okresech Moravskoslezského kraje – nejvýrazněji v Bruntále (o 5,7 %), Karviné (o 4,9 %) a Ostravě-městě (o 3,3 %). V okrese Opava počet trestných činů meziročně vzrostl o 10,7 %. Nejvyšší objasněnosti trestných činů dosáhla policie v okresech Nový Jičín (64,2 %) a Bruntál (61,2 %), naopak nejnižší byla v okrese Ostrava-město, vč. železnice (47,8 %).

Graf 2.29 Kriminalita podle krajů a dopravní nehody v Moravskoslezském kraji

Zdroj: Policejní prezidium ČR

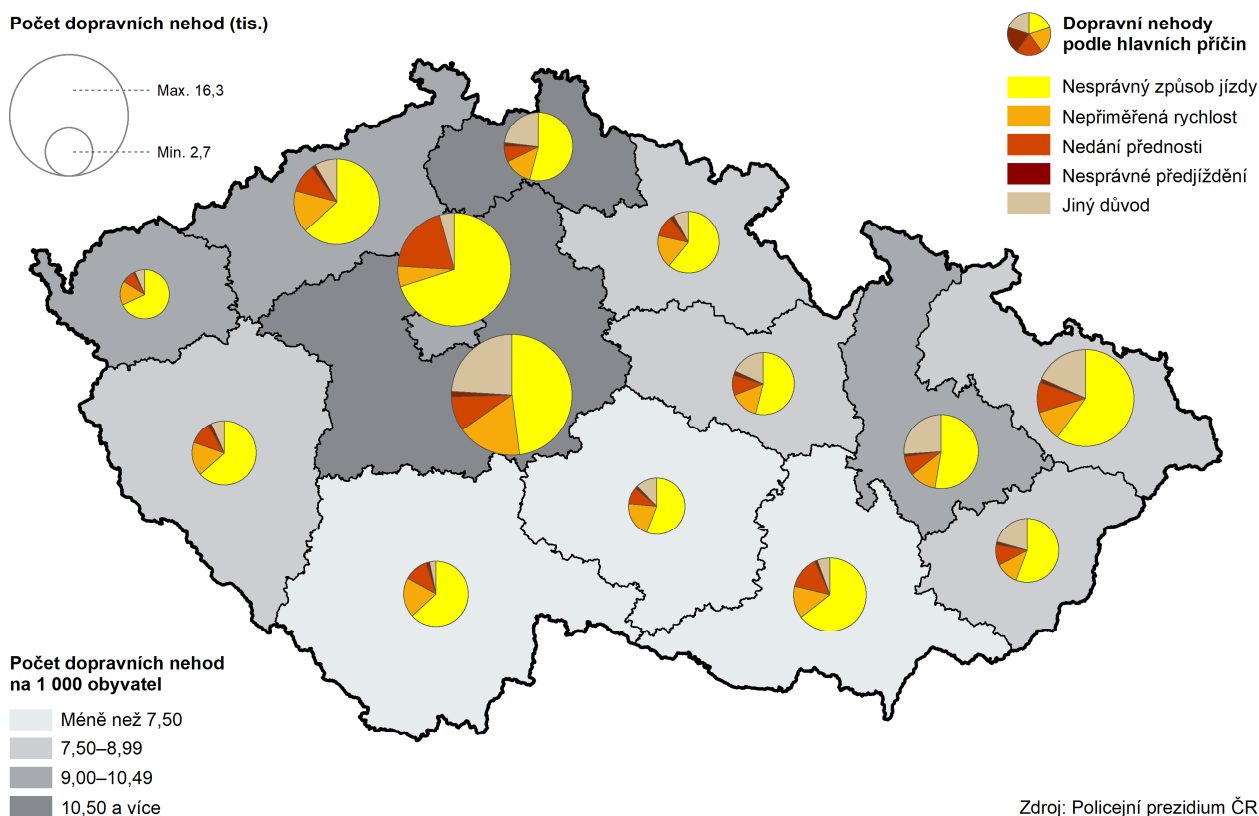
Počet dopravních nehod opět vzrostl

Za celý rok 2023 bylo Policií České republiky evidováno v Moravskoslezském kraji 10 408 dopravních nehod, což představovalo 11,0 % všech dopravních nehod na území Česka. Meziročně počet nehod na území kraje vzrostl o 1,8 % (o 180 nehod), přičemž celorepublikově došlo k poklesu o 3,6 %. Výsledky potvrdily trend postupného nárůstu nehodovosti v kraji, neboť meziroční úbytek dopravních nehod byl v posledních 10 letech zaznamenán pouze v roce 2020. Počet nehod tak v roce 2023 dosáhl nejvyšší hodnoty za poslední desetiletí. V přepočtu na tisíc obyvatel se v Moravskoslezském kraji v roce 2023 stalo 8,7 dopravní nehody, což odpovídalo republikovému průměru.

Při dopravních nehodách na území kraje zemřelo do 24 hodin po nehodě 37 osob

V kraji zemřelo do 24 hodin po dopravní nehodě 37 osob, což byl druhý nejmenší počet od roku 1996. Meziročně zemřelo o 4 osoby méně a kraj se tak zařadil mezi pět regionů, které zaznamenaly úbytek v počtu usmrcených osob. Statistické údaje o počtu těžce zraněných v Moravskoslezském kraji vykazovaly méně příznivý vývoj než v roce 2022, neboť při dopravních nehodách bylo těžce zraněno 137 osob, tedy o 8 osob (o 6,2 %) více než předchozí rok. Obdobná situace nastala i v případě lehce zraněných, kterých bylo v roce 2023 evidováno celkem 2 024. Jejich počet meziročně vzrostl o 102, tj. o 5,3 %. Tento nárůst byl mezi kraji pátý nejnižší.

Dopravní nehody v krajích ČR v roce 2023

Třetina dopravních nehod se stala v okrese Ostrava-město

Nejvíce dopravních nehod v roce 2023 se z okresů Moravskoslezského kraje událo na území Ostravy-města (3 304 nehod), což představovalo podíl 31,7 % ze všech nehod v kraji. Naopak nejméně (937) jich evidovali v okrese Bruntál. Ve čtyřech okresech došlo k meziročnímu nárůstu nehod, nejvýrazněji v okrese Ostrava-město (o 7,1 %). Nejvíce lidí zemřelo při dopravních nehodách v okrese Frýdek-Místek (12 osob), na opačné straně žebříčku stál okres Karviná se 3 usmrcenými osobami.

Hmotné škody způsobené při dopravních nehodách v Moravskoslezském kraji dosáhly zhruba 680 mil. Kč

Hmotná škoda vzniklá při dopravních nehodách v kraji pokračovala v trendu růstu. V roce 2023 se výše škod meziročně zvýšila o 5,8 % (o 37,3 mil. Kč). Celkové škody způsobené při dopravních nehodách v kraji v roce 2023 tak dosáhly hodnoty 678,6 mil. Kč. V šesti krajích došlo k meziročnímu poklesu výše věcných škod, nejvíce v Královéhradeckém kraji (pokles o 40,6 %). Mezi kraji byla výše celkových škod způsobených dopravními nehodami v Moravskoslezském kraji třetí nejvyšší. Při přepočtu na jednu dopravní nehodu dosáhla průměrná výše škod v Moravskoslezském kraji částky 65,2 tis. Kč, což bylo o necelých 16 tis. korun méně než republikový průměr.

Nejvíce bodovaných řidičů v rámci Česka bylo z Moravskoslezského kraje

Proti roku 2022 se v Moravskoslezském kraji zvýšil podíl bodovaných řidičů (z registrovaných řidičů celkem) o 1,3 p. b. na 9,6 % a zařadil Moravskoslezský kraj na první místo v podílu bodovaných řidičů v rámci Česka. V předchozích letech hodnoceného období se hodnota podílu v Moravskoslezském kraji pohybovala na 8 a více procentech, výjimku tvořil pouze rok 2021 se 7,9 %. Na opačném konci žebříčku se umístilo hl. město Praha s 5,3% podílem bodovaných řidičů.

Počet požárů v Moravskoslezském kraji se v roce 2023 vrátil k průměrným hodnotám

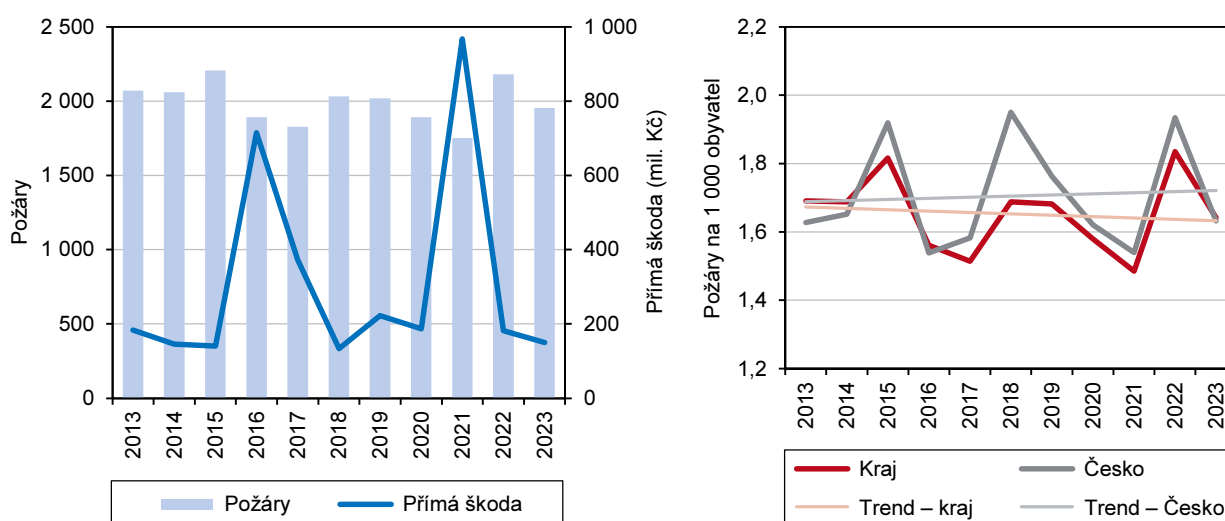
Podle údajů Hasičského záchranného sboru ČR zasahovaly v Moravskoslezském kraji v roce 2023 hasičské sbory při 1 954 požárech, což bylo o 10,4 % méně než v roce předchozím (o 226 případů). Po předloňském vysokém počtu požárů v kraji se loňský rok vrátil k průměrným hodnotám posledních let. V přepočtu na 1 000 obyvatel vypuklo 1,6 požáru a od roku 2014 se tato hodnota prakticky nezměnila.

Přetrvávají vysoké počty zemřelých a zraněných při požárech

Nepříznivě vyznělo pro Moravskoslezský kraj porovnání z pohledu počtu zraněných a zemřelých v roce 2023. Počet zraněných 131 osob byl třetí nejvyšší v Česku, více jich bylo zraněno ve Středočeském (185 osob) a Jihomoravském kraji (194 osob). Nejméně osob se při požárech zranilo v Kraji Vysočina (pouze 58 osob). Počet 12 usmrcených osob při požárech na území Moravskoslezského kraje byl rovněž třetí nejvyšší mezi kraji. Hůře na tom byly pouze kraje Středočeský s 18 osobami a Jihomoravský s 16 úmrtími. Naopak nejméně lidí zahynulo v souvislosti s požáry v roce 2023 v Pardubickém a Zlínském kraji (shodně 1 osoba).

Graf 2.30 Požáry v Moravskoslezském kraji

Zdroj: Hasičský záchranný sbor ČR

Přímá škoda způsobená při požárech v roce 2023 se výrazně snížila

V roce 2023 opět klesla přímá škoda způsobená požáry. Její výše dosáhla 150,2 mil. Kč a byla tak čtvrtá nejnižší za posledních 10 let. Průměrná přímá škoda na 1 požár dosáhla 76,9 tis. Kč (nejnižší hodnota mezi kraji) a proti roku 2022 byla

o 6,5 tis. Kč nižší. Hodnota majetku uchráněného před požáry v Moravskoslezském kraji v roce 2023 dosáhla částky 653,1 mil. Kč. To představovalo více než čtyřnásobek hodnoty přímých škod.

Třetina požárů v kraji
propukla v okrese
Ostrava-město

Ze srovnání okresů v rámci Moravskoslezského kraje v roce 2023 lze vysledovat, že nejvíce požárů vypuklo v okrese Ostrava-město, a to 660 požárů (33,8 % z krajského celku). V relativním vyjádření dopadl opět nejhůře okres Ostrava-město s 2,1 požáry na 1 000 obyvatel. Naopak nejnižší počet 170 požárů byl likvidován v okrese Bruntál (8,7 % z krajského celku), v relativním vyjádření pak v okrese Opava (1,3 požáru na 1 000 obyvatel). K poklesu počtu požárů proti předchozímu roku došlo téměř ve všech okresech kraje, výjimku představoval pouze okres Opava (nárůst o 6,8 %).

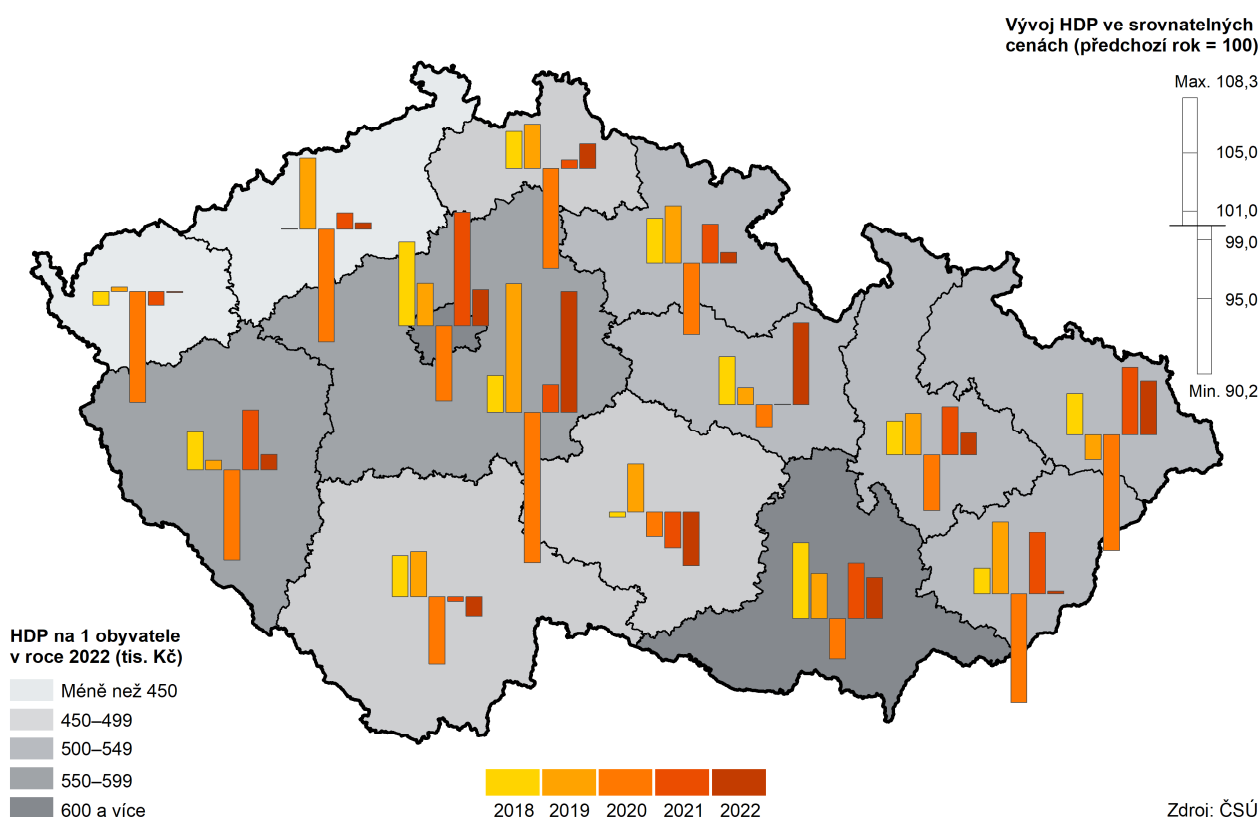
3. Ekonomický vývoj

Makroekonomický rámec

V Moravskoslezském kraji byl v roce 2022 zaznamenán růst HDP

Rokem 2014 začalo, po předchozích letech hospodářské nestability, období pětileté konjunktury, kdy regionální hrubá přidaná hodnota (HDP) Moravskoslezského kraje ve srovnatelných cenách (s. c.) rostla. V roce 2019 moravskoslezský HDP v s. c. jako v jediném kraji Česka meziročně poklesl o 1,6 % a v roce 2020 restriktivní opatření přijatá proti šíření koronaviru pokles HDP ještě zrychlil na 7,6 %. Ve všech regionech se jednalo o propad, který neměl od roku 1995 obdoby a který byl ještě hlubší než v roce 2009, kdy začalo období hospodářské krize. Výsledkem byl propad regionálního HDP v s. c. v Moravskoslezském kraji na úroveň předkrizového roku 2008. V následujících letech 2021 a 2022 se situace zlepšila a ve většině krajů byl zaznamenán růst HDP, v Moravskoslezském o 4,4 %, resp. 3,5 %.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2018 až 2022

Podíl kraje na tvorbě HDP Česka pozvolna klesá

Objem HDP v Moravskoslezském kraji v roce 2022 dosáhl 597,7 mld. Kč v běžných cenách (b. c.) a meziročně se zvýšil o 64,9 mld. Kč. Podíl HDP Moravskoslezského kraje na HDP Česka činil 8,8 % a z velikostně srovnatelných krajů (Středočeský 11,4 % a Jihomoravský 11,0 %) byl nejnižší. Úloha kraje na tvorbě republikového HDP má převážně klesající tendenci, ještě na konci 90. let minulého století přesahoval 10procentní hranici.

HDP na 1 obyvatele byl v roce 2022 na 78,7 % republikového průměru, ...

V přepočtu na 1 obyvatele dosáhl HDP v kraji v roce 2022 hodnoty 499,8 tis. Kč (meziroční nárůst o 54,6 tis. Kč), což bylo 78,7 % vůči republikovému průměru (635,0 tis. Kč/obyv.). Tato hodnota řadila kraj v regionálním srovnání na deváté místo, proti roku 2021 si kraj o dvě příčky polepšil. Krajský HDP na 1 obyvatele v absolutní hodnotě vykazoval převážně rostoucí trend (s výjimkou let 2009, 2013

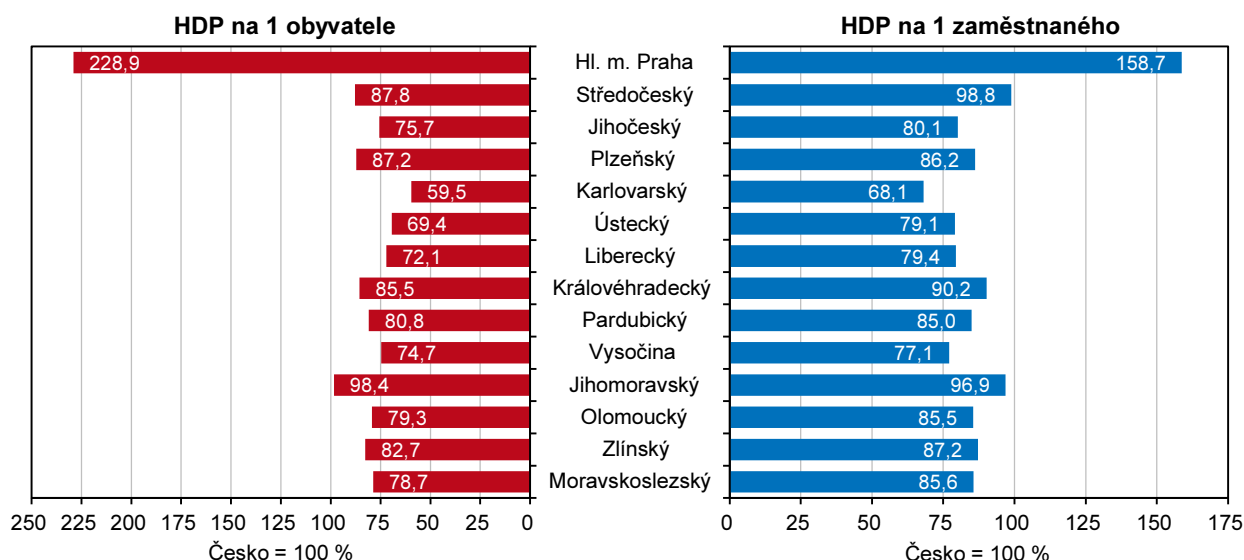
a 2020), nicméně tempo jeho růstu bylo pomalejší než republikový průměr. Zatímco v roce 1995 byl HDP na obyvatele proti republikovému průměru nižší o 12,9 %, v roce 2022 se již jednalo o 21,3 %.

... zatímco HDP na 1 zaměstnaného dosáhl 85,6 % průměru Česka

Výkonnost (produktivita) regionu, počítaná jako podíl HDP na 1 zaměstnaného (podle místa pracoviště vč. sebezaměstnaných), činila v roce 2022 zhruba 1 069 tis. Kč, tj. 85,6 % průměru Česka. Proti předešlému roku se zvýšila o více než 96 tis. korun. V mezikrajském srovnání byla výkonnost Moravskoslezského kraje sedmá nejvyšší, přední příčky zaujímal Praha, dále kraje Středočeský a Jihomoravský.

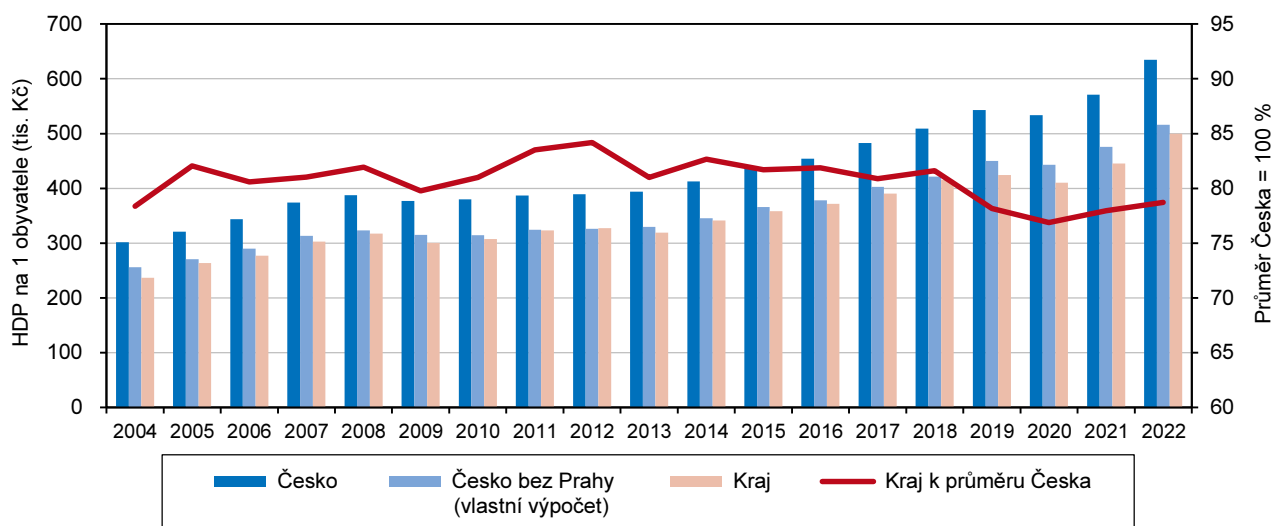
Graf 3.1 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele a na 1 zaměstnaného podle krajů (Česko = 100) v roce 2022

Zdroj: ČSÚ

Graf 3.2 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v Moravskoslezském kraji a Česku

Zdroj: ČSÚ

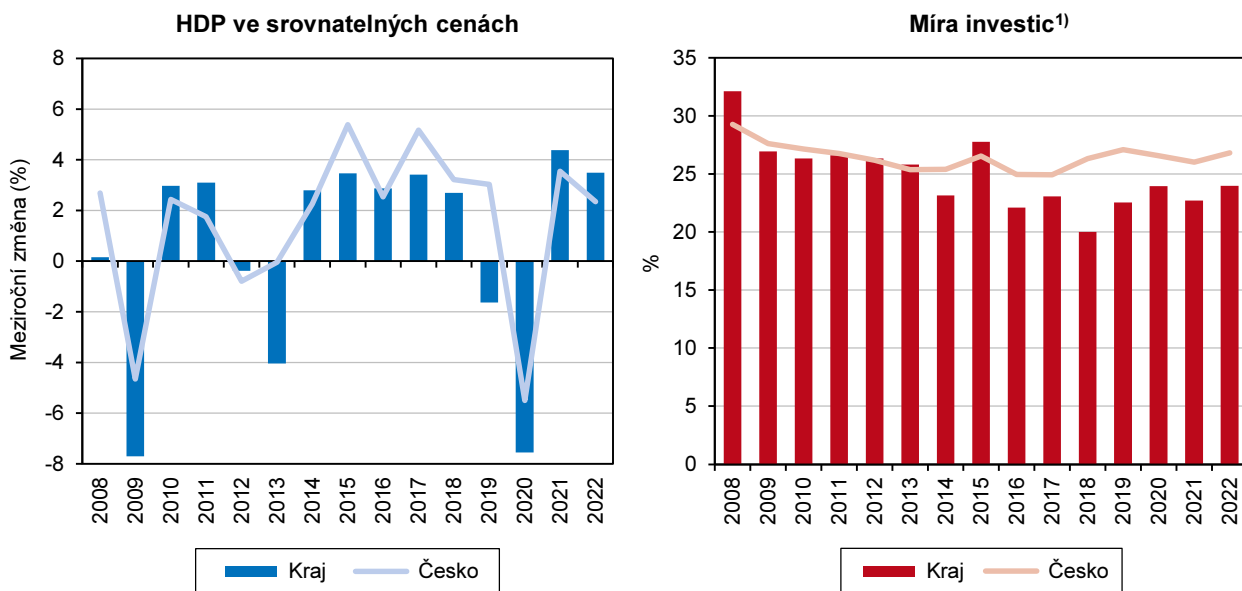
Hl. město Praha má výraznou ekonomickou převahu, na tvorbě HDP Česka se podílelo z více než jedné čtvrtiny

Postavení kraje vůči průměru Česka je do značné míry ovlivněno Prahou, která má mezi kraji zcela mimořádnou pozici a byla v ní vytvořena více než čtvrtina (28,4 %) republikového HDP. Tím samozřejmě dochází k významnému ovlivnění průměrné hodnoty HDP na 1 obyvatele za celé Česko. Ve srovnání s republikovým průměrem byl HDP v přepočtu na 1 obyvatele v hl. městě Praze od roku 2001 víc než

dvojnásobný. Praha zvyšovala republikovou hodnotu natolik, že žádný jiný kraj jí už nedosáhl. Nejbližší k tomu měl Jihomoravský kraj, který za republikovým průměrem zaostával o 10,2 tis. korun na obyvatele. Důvodem výrazné převahy hl. města je jednak odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty, ve které dominují z 83,5 % služby, jednak je to vysoký počet zaměstnaných, kdy Praha přitahuje pracující z celé republiky, zejména ze středních Čech.

Graf 3.3 Hrubý domácí produkt a míra investic v Moravskoslezském kraji a Česku

Zdroj: ČSÚ

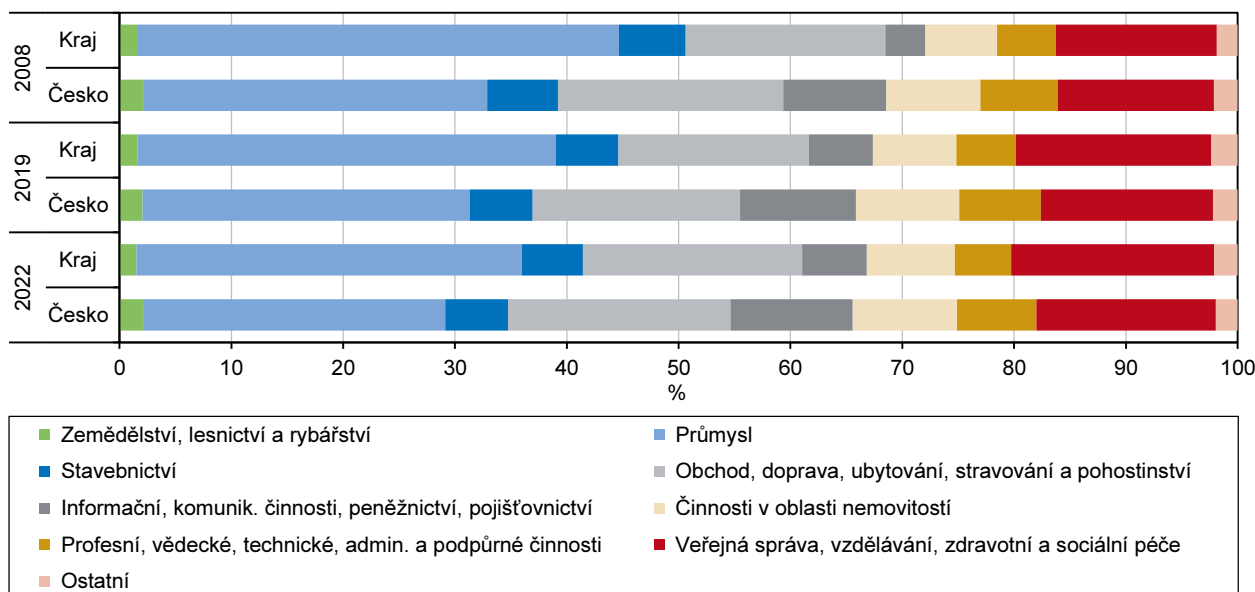
¹⁾ podíl tvorby hrubého fixního kapitálu na HDP

Hrubá přidaná hodnota v běžných cenách třetím rokem rostla

Hrubá přidaná hodnota (HPH) dosáhla v roce 2022 v Moravskoslezském kraji výše 542,0 mld. Kč v b. c., což na celorepublikové hodnotě představovalo podíl 8,8 %. Meziročně vzrostl objem HPH o 57,9 mld. Kč. Vyšší objem HPH ve srovnání s rokem 2021 zaznamenala všechna odvětví, nejvíce v obchodě, dopravě, ubytování a pohostinství, kde došlo k meziročnímu nárůstu o 32,1 %.

Graf 3.4 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Moravskoslezském kraji a Česku

Zdroj: ČSÚ

Podíl terciárního sektoru na tvorbě HPH se zvyšoval na úkor sekundárního, přesto zůstává na nižší úrovni než republikový průměr

V sektorové skladbě ekonomiky Moravskoslezského kraje se podíl primárního sektoru (zemědělství, lesnictví a rybářství) na tvorbě krajského HPH v posledních letech ustálil kolem 1,5 % a byl tak ve srovnání s republikovou hodnotou (2,1 %) podprůměrný. Meziroční nárůst podílu primárního sektoru na celkovém HPH kraje zaznamenala v roce 2022 většina krajů, výjimkou bylo hl. město Praha a kraje Ústecký, Jihomoravský a Zlínský. Zastoupení terciárního sektoru (obchod, služby, doprava, veřejná správa) na tvorbě HPH v Moravskoslezském kraji se v posledních letech zvyšoval na úkor sekundárního sektoru (průmysl a stavebnictví). Výjimku tvořil pouze rok 2021, kdy se vývoj obrátil. V roce 2022 připadalo na sekundární sektor 39,9 % HPH kraje, proti republikové úrovni byl podíl o 7,3 p. b. vyšší. Terciární sektor se v roce 2022 podílel na HPH kraje 58,5 % a za celostátním průměrem zaostával o 6,7 p. b.

Hodnota tvorby hrubého fixního kapitálu v posledních 4 letech rostla

Investiční aktivita vyjádřená tvorbou hrubého fixního kapitálu (THFK) v kraji v posledních letech rostla. V roce 2022 dosáhl krajský objem THFK v běžných cenách 143,3 mld. Kč (o 22,2 mld. Kč více proti roku 2021) a na celkové THFK Česka se podílel 7,9 %. V přepočtu na 1 obyvatele kraje činila THFK 119,8 tis. Kč (o 18,7 tis. Kč více proti roku 2021) a v porovnání s ostatními kraji byla osmá nejvyšší. Ve všech letech byla hodnota regionálního THFK na obyvatele pod republikovým průměrem, v roce 2022 představoval rozdíl 50,4 tis. Kč na obyvatele.

Míra investic má v dlouhodobém horizontu kolísavou tendenci

Míra investic (podíl THFK na HDP) v Moravskoslezském kraji se začátkem století pohybovala nad či těsně pod 30 % a byla ve většině případů vyšší než republiková hodnota. V dalších letech měla krajská míra investic převážně klesající charakter, více než 30 % dosáhla pouze v roce 2008. Svého minima 20,0 % pak nabyla v roce 2018. V roce 2022 míra investic v kraji dosáhla 24,0 %, což však bylo o 2,8 p. b. méně než průměrná hodnota za celé Česko.

Místní rozpočty

Příjmy místních rozpočtů v Moravskoslezském kraji každoročně narůstají

Celkové příjmy místních rozpočtů, tj. souhrnu rozpočtů kraje, obcí a svazků obcí, v Moravskoslezském kraji od roku 2013 pravidelně narůstají. Pro rok 2023 činily téměř 86,0 mld. Kč a svým objemem představovaly čtvrté nejvyšší rozpočtové příjmy mezi kraji (první bylo hl. město Praha se 140,8 mld. Kč). Největší část příjmové stránky místních rozpočtů představovaly daňové příjmy, pouze v době krize v letech 2009 až 2011 a 2020 to byly přijaté transfery. Objem daňových příjmů s výjimkou krizových let stále narůstal až k 43,1 mld. Kč v roce 2023. Na příjmech místních rozpočtů se za posledních deset let největší měrou podílely v roce 2017, a to více než 54 %, v roce 2023 jejich podíl představoval 50,2 %.

Přes čtyři pětiny výdajů místních rozpočtů tvořily běžné výdaje

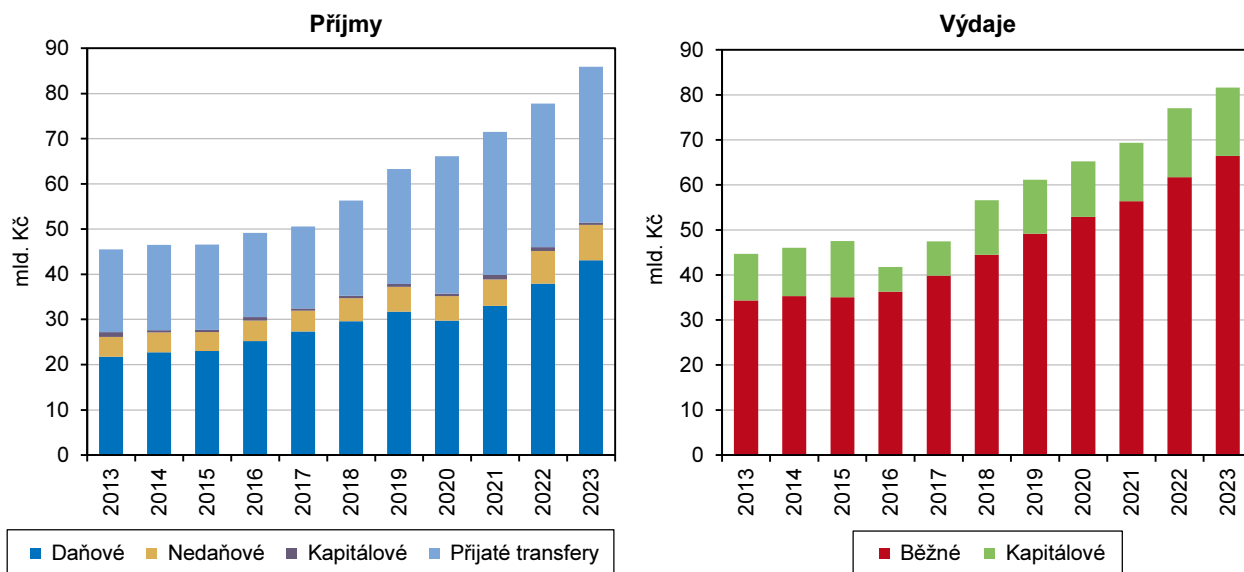
Výdaje územních rozpočtů v Moravskoslezském kraji v roce 2023 dosáhly výše 81,6 mld. Kč (čtvrté nejvyšší v Česku) a od roku 2017 každoročně narůstají. Rozhodující podíl 81,4 % na celkových výdajích měly běžné výdaje v celkové výši 66,4 mld. Kč. Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích rozpočtů se pohyboval od 21,4 % v roce 2018 po 18,6 % v roce 2023.

Výsledek hospodaření místních rozpočtů Moravskoslezského kraje za rok 2023 skončil s přebytkem 4,4 mld. Kč

Z již uvedeného je patrné, že výsledek hospodaření místních rozpočtů Moravskoslezského kraje za rok 2023 skončil s přebytkem cca 4,4 mld. Kč a v rámci Česka byl pátý nejvyšší. Nejlepšího výsledku hospodaření bylo dosaženo v hl. městě Praze s přebytkem 29,3 mld. Kč. Z výsledků hospodaření ostatních krajů vyplývá, že v roce 2023 žádný z krajů neskončil se záporným saldem. Místní rozpočty Moravskoslezského kraje nedosáhly kladného výsledku hospodaření naposledy v roce 2018, kdy saldo příjmů a výdajů veřejného rozpočtu činilo –267 mil. Kč.

Graf 3.5 Příjmy a výdaje místních rozpočtů v Moravskoslezském kraji (po konsolidaci)

Zdroj: MF

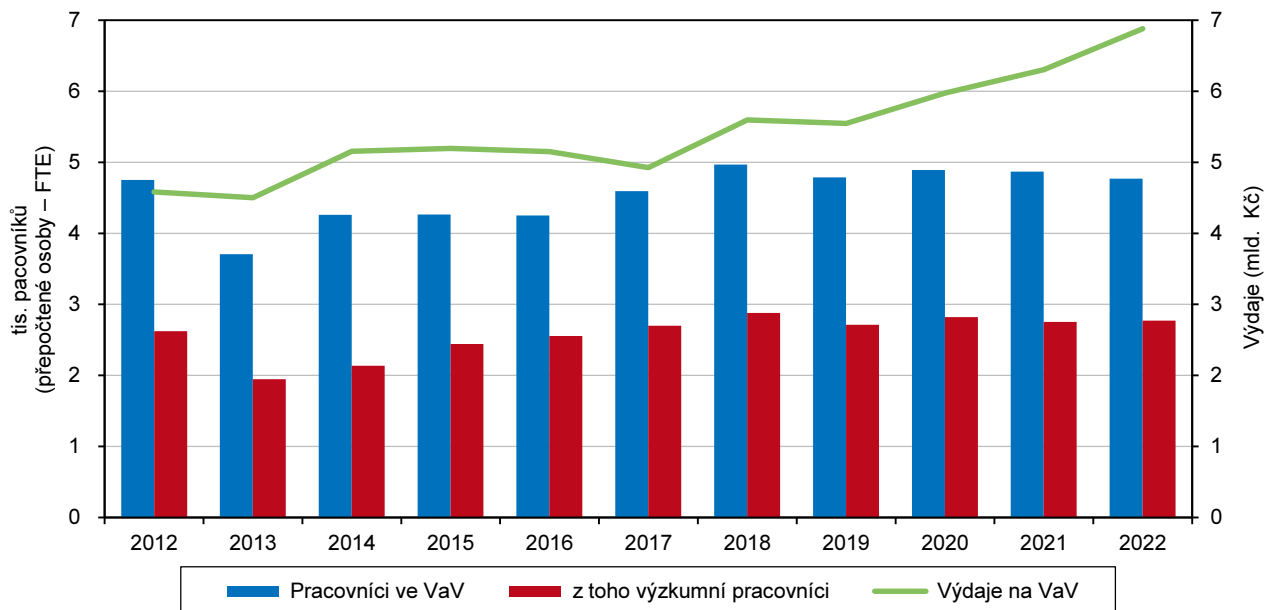
Věda, IT

Zhruba 88 % pracovišť VaV v kraji provozoval podnikatelský sektor

V Moravskoslezském kraji v roce 2022 vykazovalo činnost 316 pracovišť výzkumu a vývoje (VaV), což bylo meziročně o šest více. Z výše uvedeného se jednalo o 278 pracovišť sektoru podnikatelského, 6 pracovišť sektoru vládního, 25 pracovišť vysokoškolského sektoru a 7 pracovišť soukromého neziskového sektoru.

Graf 3.6 Pracovníci ve výzkumu a vývoji a výdaje na výzkum a vývoj v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

Počet pracovníků VaV v roce 2022 meziročně klesl

Počet pracovníků, kteří se zabývají VaV za poslední sledovaný rok klesl o 2,1 %. V Moravskoslezském kraji bylo ke konci roku 2022 evidováno 4 771 pracovníků (přečtené počty na plně zaměstnané), z nichž 2 770 bylo výzkumných pracovníků. Přes jednu čtvrtinu pracovníků VaV tvořily ženy (25,7 %). Téměř dvě třetiny pracovníků VaV (64,1 %) pracovaly v podnikatelském sektoru. Na vysokých školách pracovala jedna třetina (33,2 %) z celkového počtu pracovníků VaV.

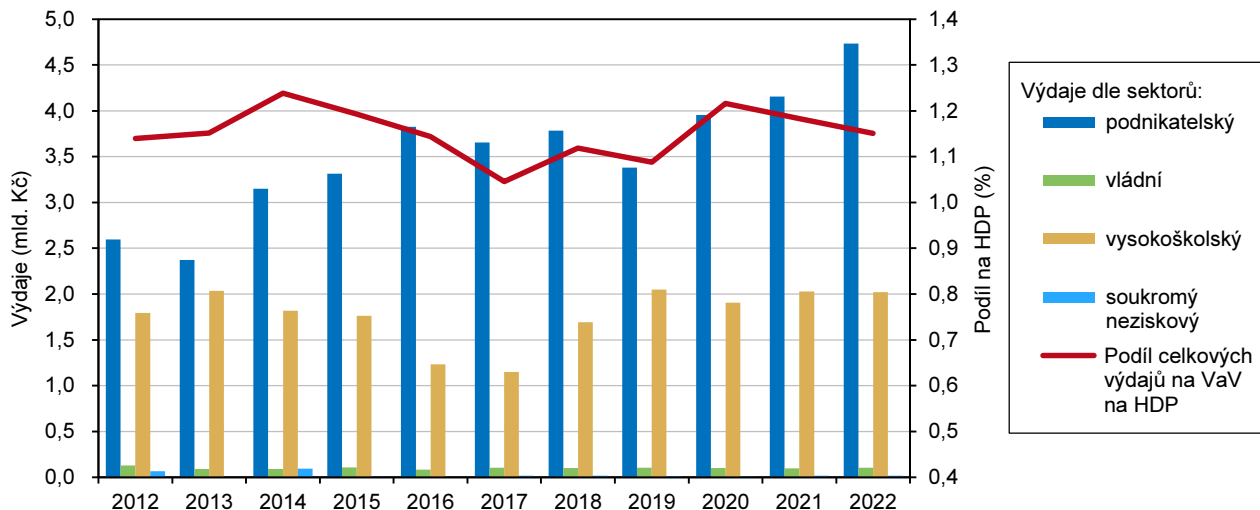

Podíl výdajů na VaV na regionálním HDP klesl na necelých 1,2 %, touto výší zůstal výrazně pod republikovým průměrem

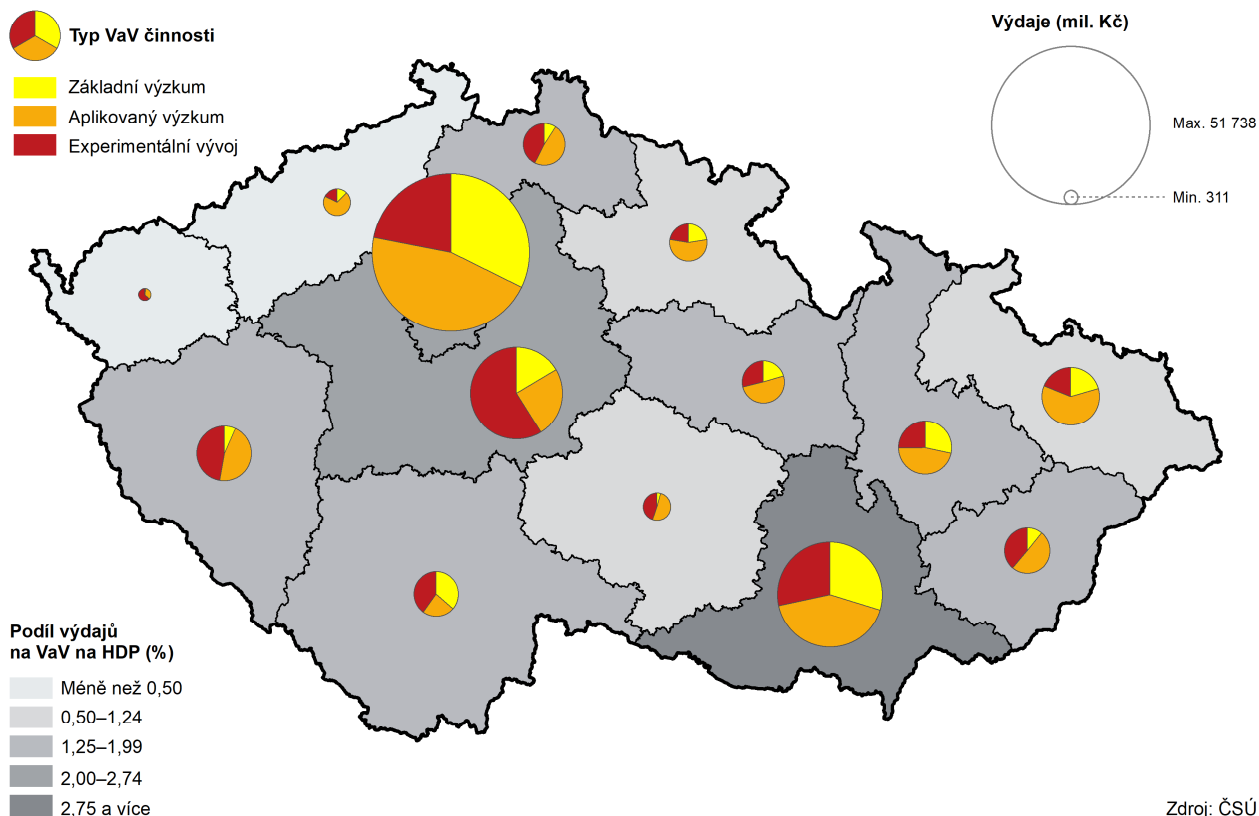
V roce 2022 činily výdaje na VaV v Moravskoslezském kraji necelých 6,88 mld. Kč a na celkových výdajích na VaV v Česku se podílely 5,2 %. V porovnání s rokem předchozím se zvýšily o 9,2 %. Na celkových výdajích na VaV se z více než dvou třetin podílel podnikatelský sektor (68,8 %). Neinvestiční mzdové výdaje z celkových výdajů na VaV činily 50,7 % a necelá čtvrtina výdajů na VaV byla financována z veřejných zdrojů z Česka (24,2 %). Podíl výdajů na VaV na objemu HDP Moravskoslezského kraje v dlouhodobém horizontu kolísá mezi 1,0 % až 1,2 %. V roce 2022 dosáhl 1,2 %, což bylo o 0,8 p. b. pod republikovým průměrem.

Graf 3.7 Výdaje na výzkum a vývoj podle sektorů a podíl na výzkum a vývoj na hrubém domácím produktu v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

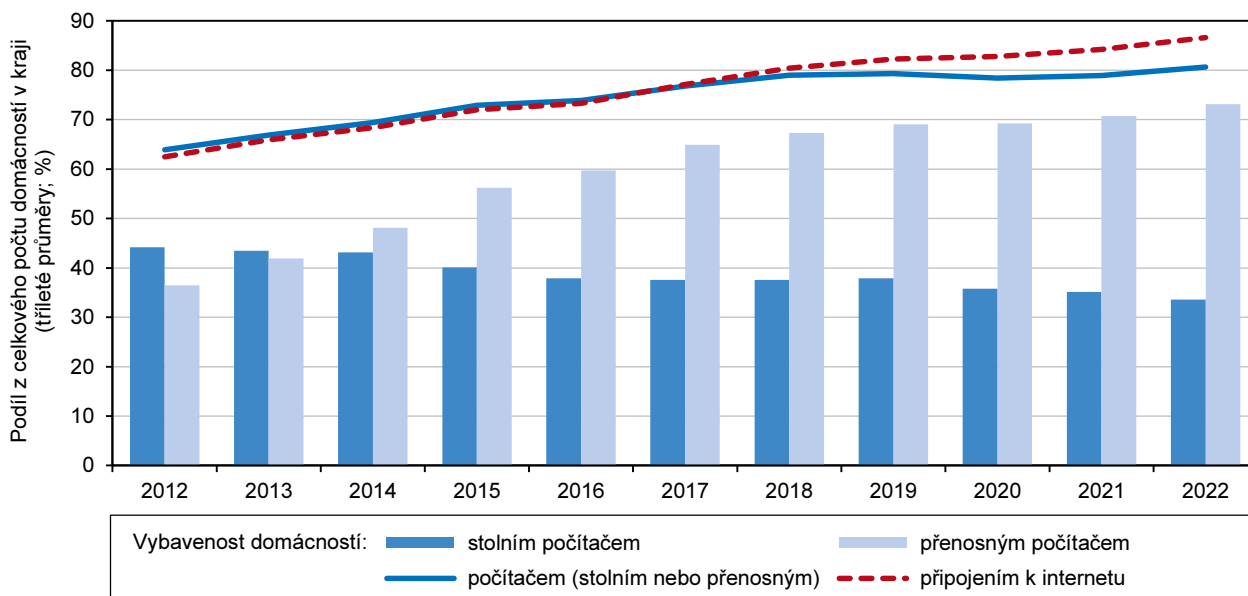
Výdaje na výzkum a vývoj podle krajů v roce 2022

Zdroj: ČSÚ

Graf 3.8 Domácnosti vybavené počítačem a připojením k internetu v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

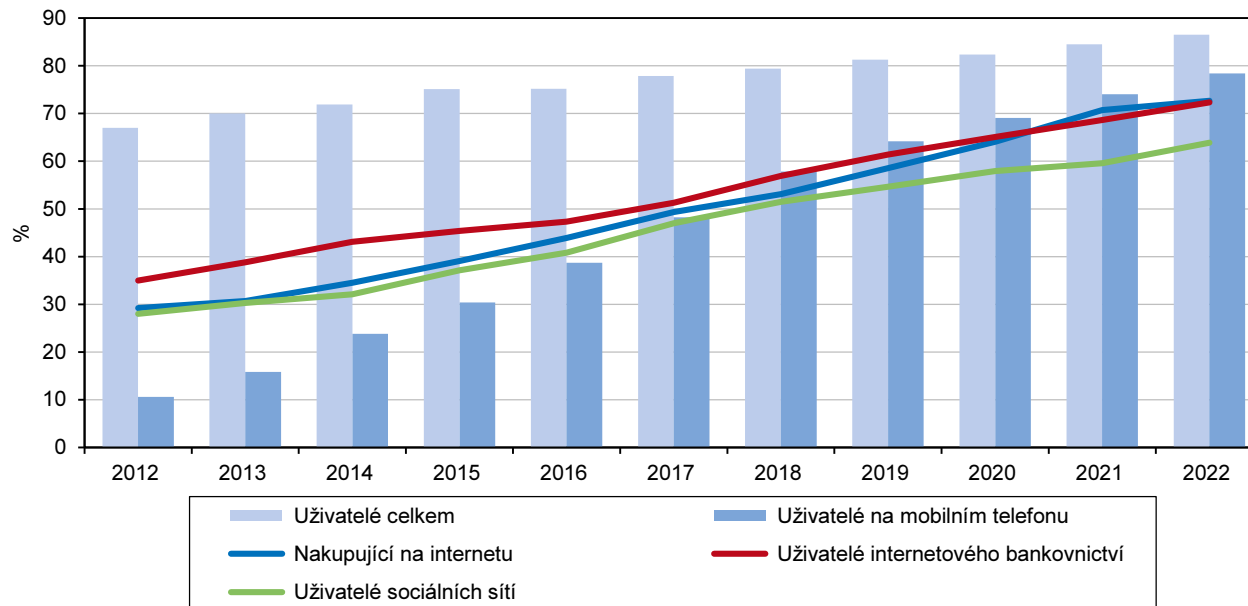

Přístup k internetu má zhruba 87 % domácností v Moravskoslezském kraji

Vybavenost domácností výpočetní technikou je možné hodnotit pomocí výsledků z výběrového šetření o využívání informačních a komunikačních technologií. Podle tohoto šetření mělo v roce 2022 osobní počítač 80,7 % domácností, což představovalo proti roku 2018 nárůst o 1,7 p. b. Vybavenost domácností počítačem se v ostatních krajích Česka pohybovala v rozmezí 72,0 % v Ústeckém kraji až 87,5 % v hl. městě Praze. Připojení k internetu uvedlo 86,6 % (nárůst o 6,2 p. b. proti roku 2018) domácností v Moravskoslezském kraji, což bylo o 1,3 p. b. více než v celém Česku. Počítačová gramotnost a používání informačních a komunikačních technologií v domácnostech ale i u jednotlivců se neustále zvyšuje, což dokládá i fakt, že přes internet v roce 2022 nakupovaly téměř tři čtvrtiny obyvatel 16letých a starších (72,7 %, tj. o 19,6 p. b. více než v roce 2018).

Graf 3.9 Uživatelé internetu ve věku 16 let a více v Moravskoslezském kraji¹⁾

Zdroj: ČSÚ

¹⁾ podíl z počtu obyvatel kraje ve věku 16 let a více; počítáno jako třileté klouzavé průměry

Ekonomické subjekty

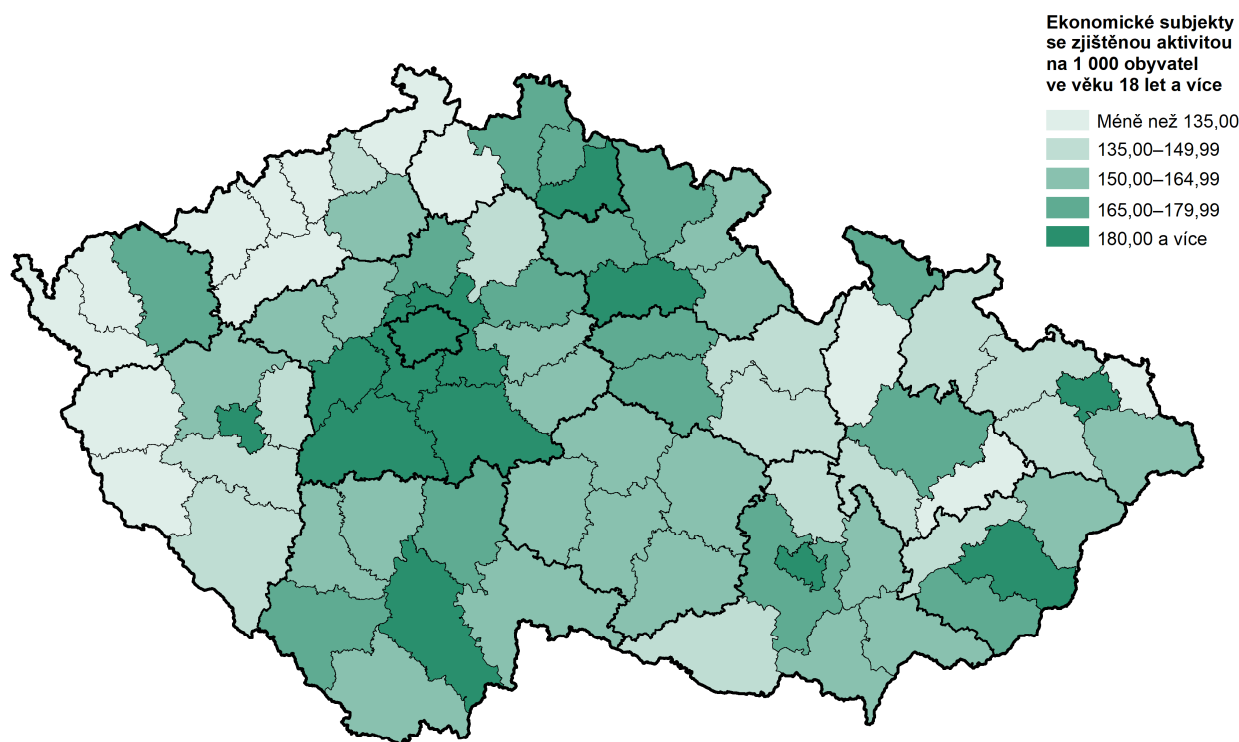
Počet ekonomických subjektů v RES v Moravskoslezském kraji v roce 2023 se snížil

Registr ekonomických subjektů (RES) zahrnuje všechny právnické osoby, fyzické osoby s postavením podnikatele a organizační složky státu, které jsou účetní jednotkou. V RES bylo na konci roku 2023 evidováno 244,1 tis. subjektů se sídlem v Moravskoslezském kraji a meziročně se jejich počet snížil o 18,6 tis. subjektů (o 7,1 %). Došlo tak ke změně trendu z předešlých let, kdy se počet subjektů v RES zvyšoval. Podíl kraje ze všech v Česku evidovaných jednotek činil 8,7 %. Na 1 000 obyvatel kraje připadalo průměrně 205 subjektů, což byla po Ústeckém kraji druhá nejnižší hodnota.

Subjekty se zjištěnou aktivitou tvořily tři pětiny ze všech ekonomických subjektů v RES

Pro statistické účely ČSÚ zjišťuje ekonomickou aktivitu jednotlivých subjektů. V Moravskoslezském kraji k 31. 12. 2023 bylo aktivních 144,7 tis. subjektů, což představovalo 59,3% podíl z celkového počtu ekonomických subjektů v RES. Nižší zjištěná aktivita byla charakteristická více pro fyzické osoby, kterých bylo aktivních 104,7 tis. osob (tj. 58,3 % ze všech fyzických osob), než pro právnické osoby, jichž bylo aktivních 40,1 tis. (62,1 % ze všech právnických osob).

Intenzita podnikatelské aktivity v okresech k 31. 12. 2023

Pozn.: ekonomické subjekty se sídlem na daném území

Zdroj: ČSÚ

Fyzické osoby tvořily téměř tři čtvrtiny ekonomických subjektů v RES

V Moravskoslezském kraji bylo v RES zapsáno 179,5 tis. fyzických osob, čímž se podílely na počtu všech ekonomických subjektů kraje 73,6 %. V porovnání s předchozím rokem se celkový počet fyzických osob v kraji snížil o 9,9 %. Mezi fyzickými osobami jednoznačně převažovali s podílem 90,6 % soukromí podnikatelé podnikající podle živnostenského zákona, i v jejich případě došlo k meziročnímu úbytku o 12,4 %. Zastoupení zemědělských podnikatelů a fyzických osob provozujících jinou podnikatelskou činnost podle zvláštních předpisů dosáhlo 2,2 %, resp. 5,8 %.

Mezi obchodními společnostmi převažovaly společnosti s ručením omezeným

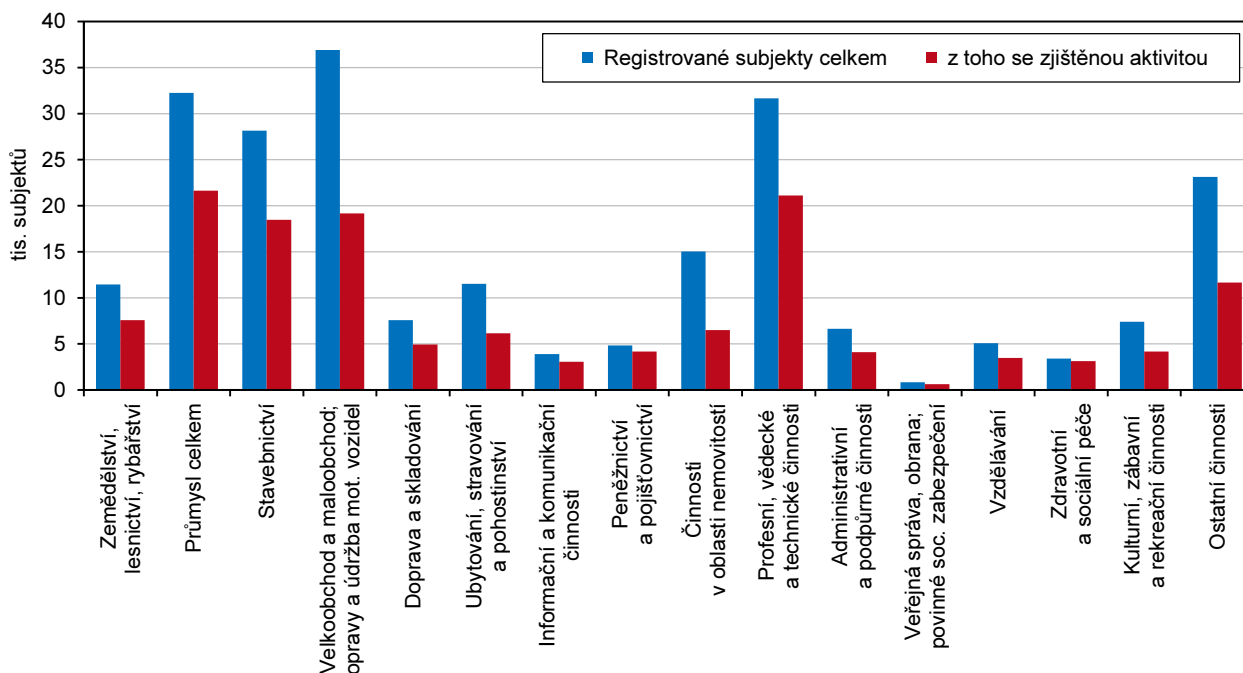
V případě právnických osob sídlících v Moravskoslezském kraji, jichž bylo na konci roku 2023 evidováno 64,6 tis. subjektů, došlo k meziročnímu nárůstu o 1,8 %. Právnické osoby se na všech subjektech v Moravskoslezském kraji podílely 26,4 % při celorepublikovém podílu 29,7 %, maximum 45,4 % v Praze a minimum 21,0 % ve Středočeském kraji. Výrazný, a to 63,7% podíl mezi právnickými osobami v kraji zaujímaly obchodní společnosti (41,2 tis.), mezi nimi zcela jasně převažovaly společnosti s ručením omezeným (38,9 tis.). V Moravskoslezském kraji zaznamenáváme dlouhodobě rostoucí počet společností s ručením omezeným, v případě akciových společností byl vývoj obdobný, nicméně na konci roku 2023 došlo k poklesu jejich počtu o 1,6 %.

V kraji mělo sídlo více než 100 ekonomických subjektů s 500 a více zaměstnanci

Necelá polovina ekonomických subjektů v kraji (47,7 %) vykazala v kategorii počtu zaměstnanců svou velikost, přičemž převážná většina z nich uvedla stav bez zaměstnanců (78,0 %). Mezi subjekty se zaměstnanci převládaly v Moravskoslezském kraji s počtem 20,3 tis. mikropodniky s 1 až 9 zaměstnanci. Celkem 234 podniků sídlících v kraji zaměstnávalo 250 a více zaměstnanců, přičemž 96 z nich se nacházelo v okrese Ostrava-město.

Graf 3.10 Ekonomické subjekty podle převažující ekonomické činnosti v Moravskoslezském kraji k 31. 12. 2023 (subjekty s uvedenou činností)

Zdroj: ČSÚ

Z hlediska převažující ekonomické činnosti byl nejvyšší podíl prokazatelně aktivních subjektů v sekci zdravotní a sociální péče

Z hlediska převažující činnosti působilo nejvíce subjektů v odvětví velkoobchod a maloobchod, oprava a údržba motorových vozidel (36,9 tis. subjektů, tj. podíl 16,1 % ze všech subjektů), dále průmysl celkem (32,3 tis.; 14,0 %) a profesní, vědecké a technické činnosti (31,7 tis.; 13,8 %). Pokud budeme brát v potaz aktivitu subjektů, pak největší počet subjektů byl zařazen do průmyslu (21,6 tis. subjektů, tj. podíl 15,5 % ze všech subjektů se zjištěnou aktivitou). Nejvyšší podíl aktivních subjektů na evidovaných subjektech však v kraji měla zdravotní a sociální péče, kde bylo prokazatelně aktivních 91,0 % subjektů, peněžnictví a pojišťovnictví s podílem 86,0 % a informační a komunikační činnosti s 79,1 % prokazatelně aktivních subjektů.

Během roku 2023 vzniklo 10,3 tis. subjektů a 28,4 tis. jich zaniklo

V průběhu roku 2023 bylo v kraji zaregistrováno 10,3 tis. nových subjektů (pouze o 11 více než v roce 2022) a 28,4 tis. subjektů zaniklo (o 18,1 tis. více než v roce 2022). Z nových subjektů tvořily 74,5 % fyzické osoby (7,7 tis.), z nich většina podnikala podle živnostenského zákona (6,8 tis.). Mezi nově vzniklými právníckými osobami (2,6 tis.) nejčastěji figurovaly společnosti s ručením omezeným (2,1 tis.). Mezi zaniklými subjekty bylo 95,2 % fyzických osob (27,0 tis., z toho 26,2 tis. živnostníků).

Zemědělství

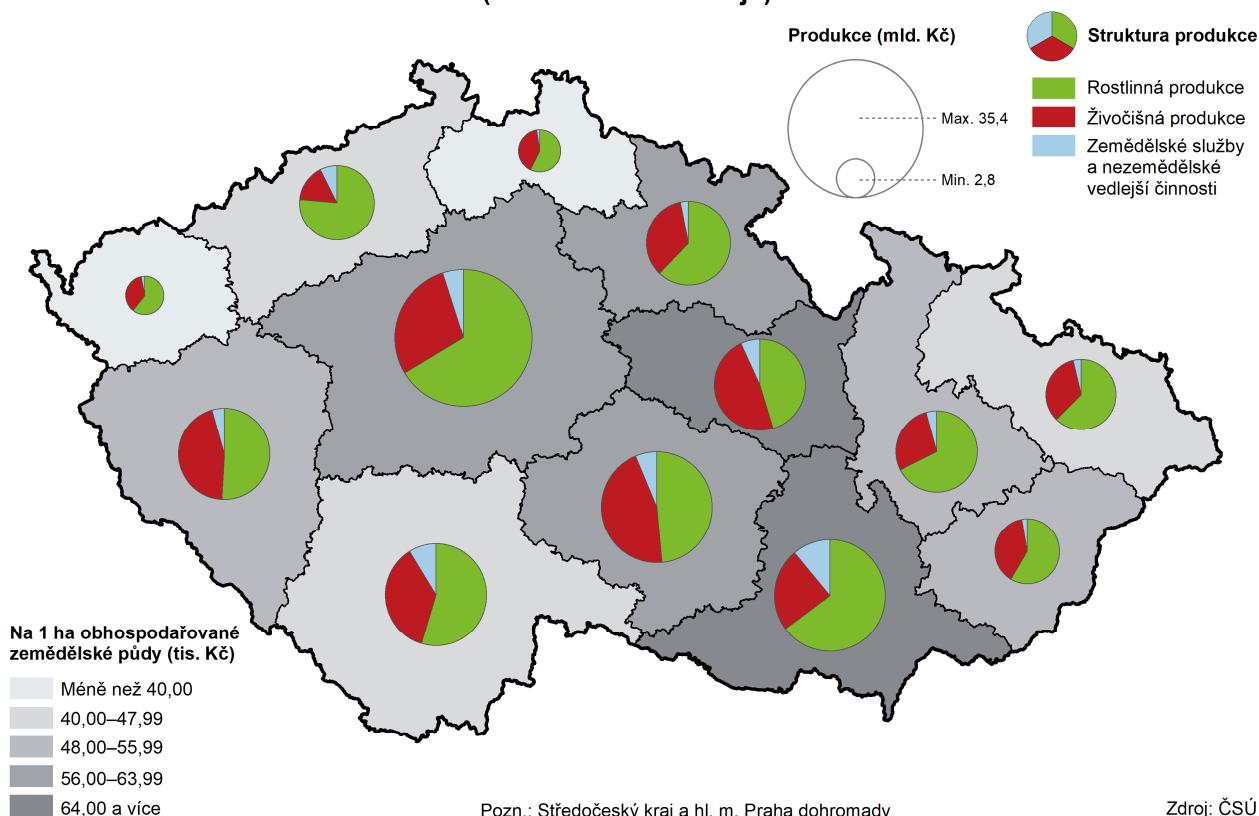
Produkce zemědělského odvětví v roce 2022 dosáhla rekordního výsledku

Produkce zemědělského odvětví v běžných cenách v Moravskoslezském kraji od roku 2018 každoročně rostla a svého maxima dosáhla podle semidefinitivních údajů v roce 2022 (9,2 mld. Kč), což znamenalo meziroční zvýšení o 18,2 %. Tento výsledek byl zajištěn jak rostlinnou produkcí (nárůst o 13,0 %), tak živočišnou výrobou (nárůst o 29,5 %).

V kraji dlouhodobě převažuje rostlinná produkce nad živočišnou

Na produkci zemědělského odvětví Moravskoslezského kraje měla rozhodující podíl rostlinná výroba. V roce 2022 tvořila celkovou produkci zemědělského odvětví z 62,5 % rostlinná produkce a z 33,9 % živočišná produkce, zbývající část tvořila produkce zemědělských služeb a podíl nezemědělských vedlejších činností.

Produkce zemědělského odvětví v krajích v roce 2022 (semidefinitivní údaje)

Produkce zemědělského odvětví kraje na 1 ha zemědělské půdy je podprůměrná

Moravskoslezský zemědělský sektor se podílel v roce 2022 na produkci zemědělského odvětví Česka 4,8 %, když jeho podíl na živočišné produkci činil 4,7 % a na rostlinné produkci 5,0 %. Hodnotou produkce se mezi kraji řadí dlouhodobě na čtvrté nejnižší místo, což odpovídá umístění kraje podle výměry orné půdy. Produkce zemědělského odvětví kraje v přepočtu na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy byla v roce 2022 třetí nejnižší mezi kraji (43,0 tis. Kč/ha). Největší

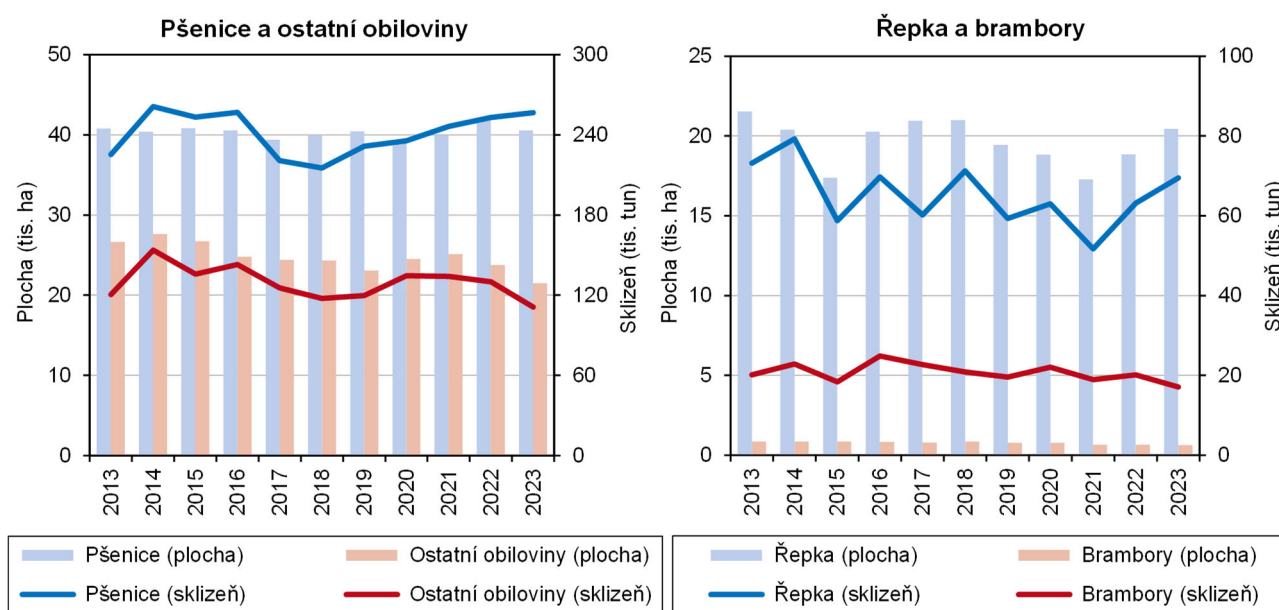
objem produkce na 1 ha zemědělské půdy vytvořili zemědělci Pardubického kraje (67,6 tis. Kč/ha), naopak nejmenší karlovarští zemědělci (27,7 tis. Kč/ha).

Postupně se zmenšují rozlohy osevních ploch, naopak zornění obhospodařované půdy se zvyšuje

Obhospodařovaná zemědělská půda v Moravskoslezském kraji podle stavu k 31. 5. 2023 se rozkládala na ploše 214,0 tis. ha a ve srovnání s rokem 2018 se zvětšila o 633 ha (o 0,3 %). Orná půda zaujímala plochu 125,3 tis. ha, takže zornění obhospodařované půdy, tj. podíl orné půdy na zemědělské, dosáhl 58,6 %. Ve srovnání s rokem 2018 se zornění zvýšilo o 0,7 p. b. Většina orné půdy byla oseta (119,4 tis. ha), zbývající 4,7 % byl úhor. Rozloha osevní plochy se postupně snižuje, mění se také struktura pěstovaných plodin, zejména se zmenšily osevní plochy obilovin a brambor. Tradičně nejčastěji pěstovanou plodinou v kraji byla pšenice, v roce 2023 na 34,0 % osevních ploch. Na 21,5 % ploch byly pěstovány olejnin, na 17,1 % řepka a na 17,0 % píceiny.

Graf 3.11 Sklizeň a sklizňové plochy vybraných plodin v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

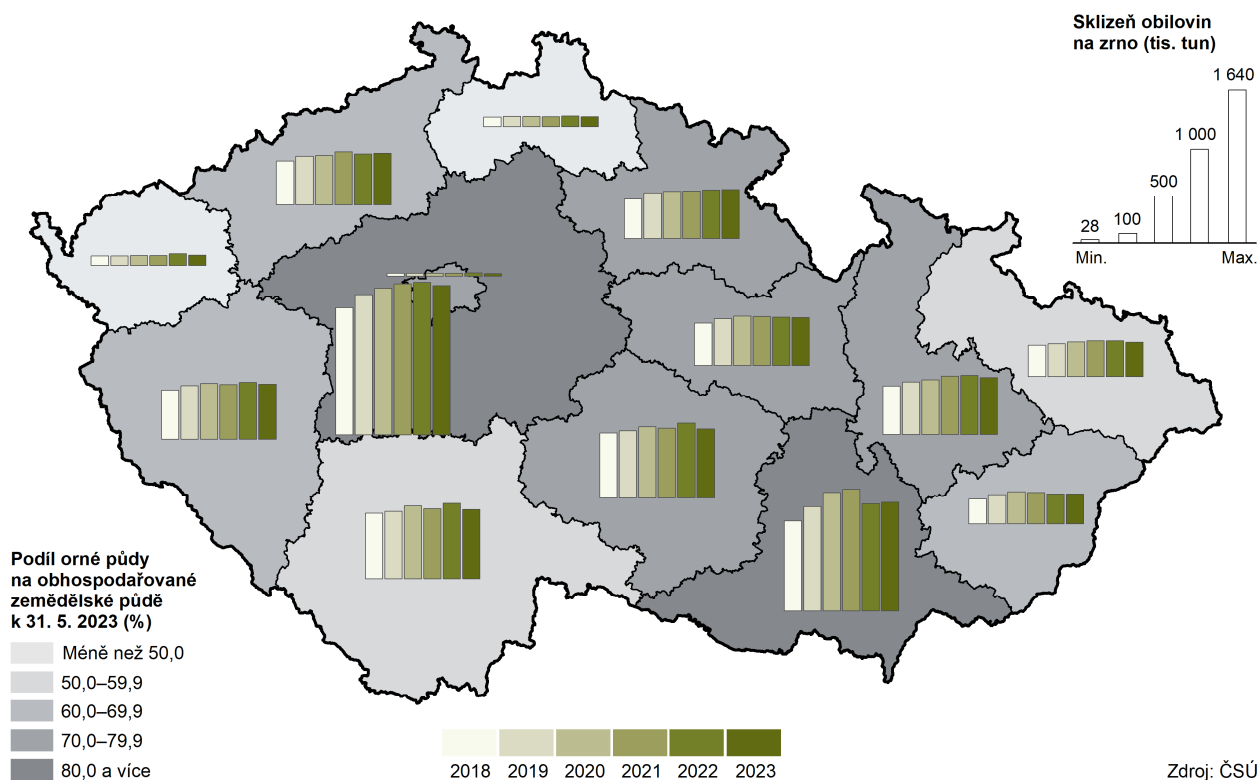

Obilovin, luskovin a brambor se sklídilo méně, řepky naopak více

V roce 2023 se v Moravskoslezském kraji sklídilo 367,8 tis. tun obilovin celkem, což bylo o 15,3 tis. tun (o 4,0 %) méně v porovnání s předchozím rokem. Na tomto poklesu se podílelo především zmenšení sklizňových ploch o 5,8 % na 62,0 tis. ha, protože hektarový výnos se meziročně zvýšil o 0,12 tuny na 5,93 t/ha. Z jednotlivých druhů obilovin se v loňském roce proti roku 2022 sklídilo z hektaru více pšenice ozimé (6,45 tuny, nárůst o 6,0 %) a ječmene ozimého (6,17 tuny, nárůst o 2,5 %), naopak menší výnos postihl pšenici jarní (3,39 t; pokles o 27,4 %), ječmene jarního (4,86 t; pokles o 7,0 %) a ostatních obilovin. V Moravskoslezském kraji se v roce 2023 sklízely luskoviny a bílkovinné plodiny celkem z plochy 1,1 tis. ha, což bylo o 22,1 % více než v roce 2022. Při průměrném výnosu 1,65 t/ha, jenž byl druhý nejnižší v Česku, se sklídilo přes 1,8 tis. tun luskovin (meziroční pokles o 16,0 %). K meziročnímu poklesu produkce došlo i v případě brambor. Na celkové republikové sklizni přesahující 573 tis. tun se kraj podílel 3,0 %, což odpovídalo 17,1 tis. tunám. Průměrný výnos 26,68 tuny z hektaru se nacházel pod celorepublikovou hodnotou 27,39 t/ha. Naopak se v roce 2023 zvýšila o 10,0 % sklizeň řepky na 69,5 tis. tun, což odpovídalo 5,3 % republikové úrody. Důvodem bylo meziroční zvětšení sklizňové plochy o 8,5 % a samotného růstu výnosu této plodiny z hektaru o 0,05 tuny.

Sklizeň obilovin v krajích v letech 2018 až 2023

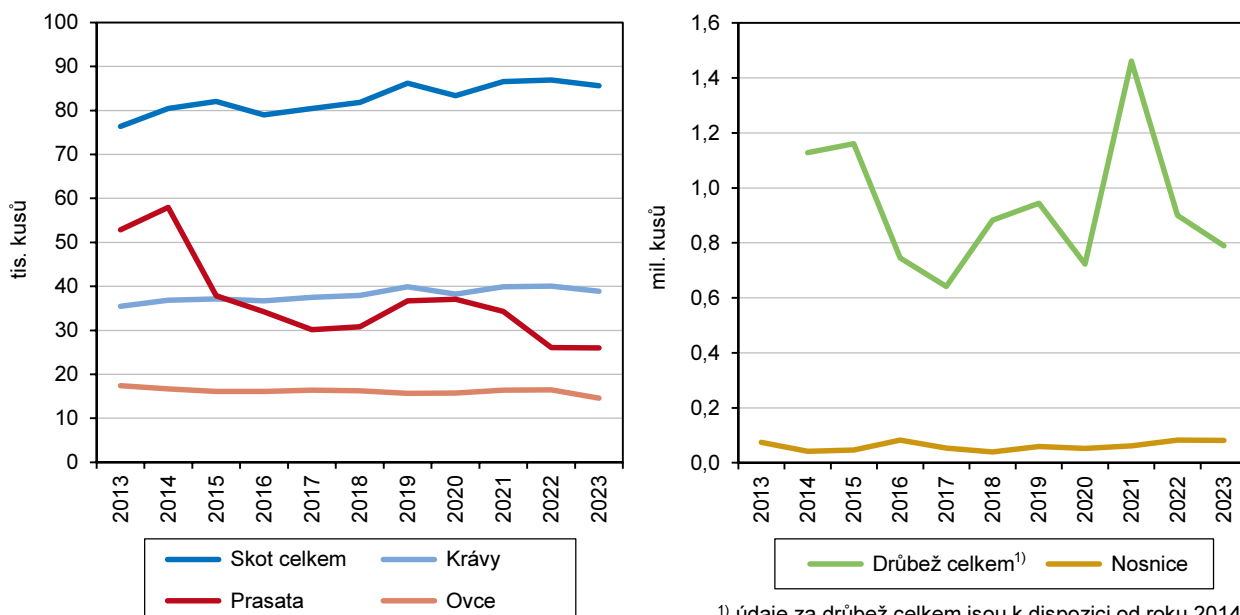

Nejvíce se využívala statková hnojiva

S výjimkou dusíkatých a organických hnojiv se spotřeba hnojiv vyjádřená v kilogramech na hektar obhospodařované zemědělské půdy meziročně snížila. Konkrétně se v Moravskoslezském kraji v hospodářském roce 2022/23 použilo 98,3 kg minerálních (pokles o 1,0 %), 110,6 kg vápenatých (pokles o 24,1 %), 4 239,6 kg statkových – hnůj, kejda, močůvka (pokles o 10,8 %) a 2 200,7 kg organických hnojiv (nárůst o 3,3 %).

Graf 3.12 Hospodářská zvířata v Moravskoslezském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

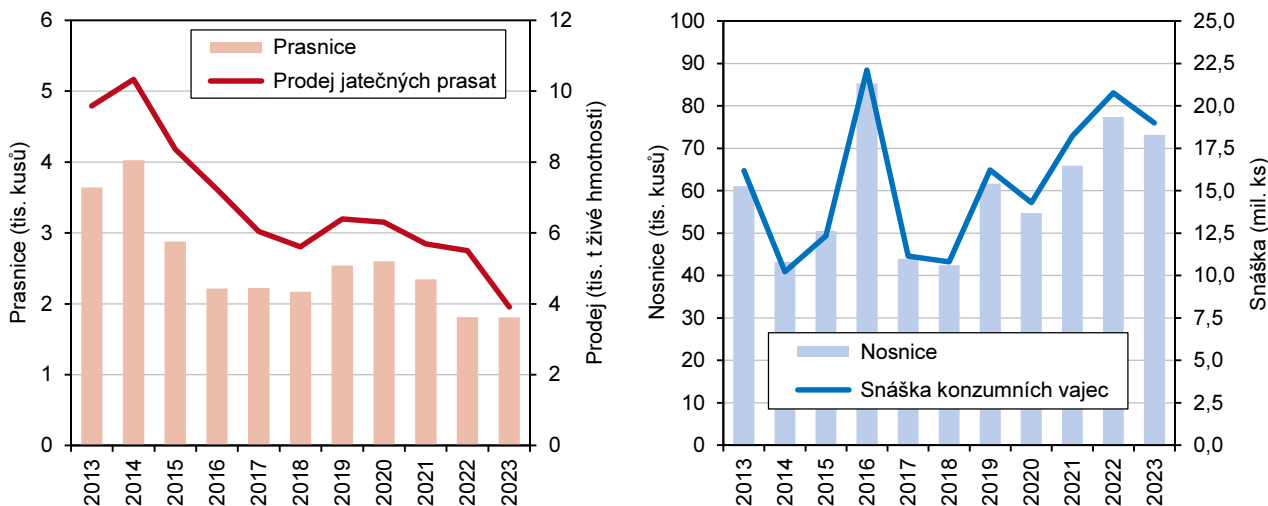

Moravskoslezský kraj nehraje zásadní roli v živočišné produkci

V Moravskoslezském kraji bylo k 31. 12. 2023 chováno podle soupisu hospodářských zvířat 85,6 tis. kusů skotu, 26,0 tis. prasat, 14,6 tis. ovcí, 2,6 tis. koz a 789 tis. kusů drůbeže. Republikové podíly kraje, které se pohybovaly od 1,9 % v případě stavů prasat do 9,1 % v případě koz, tak potvrzují, že Moravskoslezský kraj nemá v rámci Česka z pohledu množství chovaných hospodářských zvířat klíčové postavení.

Graf 3.13 Průměrné stavy prasnic a prodej jatečných prasat, průměrné stavy nosnic a snáška konzumních vajec v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

Produkce mléka se meziročně zvýšila, naopak snáška konzumních vajec poklesla

Výroba mléka dosáhla v kraji v roce 2023 hodnoty 196,2 mil. litrů a představuje 5,8 % republikové produkce. Meziročně se produkce mléka v kraji zvýšila o 2,4 mil. litrů (o 1,3 %), ale ve srovnání s rokem 2018 došlo k navýšení o 22,7 mil. litrů (o 13,1 %). Průměrná denní dojivost krav v roce 2023 se v krajích pohybovala od 21,1 l v Karlovarském kraji do 27,0 l ve Zlínském kraji. V Moravskoslezském kraji se jednalo o 26,9 l, což bylo o 1,3 litru více, než činil republikový průměr. Celková snáška konzumních vajec v Moravskoslezském kraji se meziročně snížila na 19,0 mil. kusů (pokles o 8,5 %) a průměrná snáška vajec na 1 nosnici činila 259,6 kusů vajec a meziročně poklesla o 9 kusů.

Produkce jatečných prasat byla v porovnání s rokem 2022 výrazně nižší

V Moravskoslezském kraji v porovnání s rokem 2022 nepatrně klesla produkce jatečného skotu o 0,1 % na 9,3 tis. tun živé hmotnosti. Produkce jatečného skotu v kraji od roku 2018 celkově vzrostla, má však kolísavý charakter a pohybovala se mezi hodnotami 8,8 až 9,5 tis. tun ž. hm. Vedle toho produkce jatečných prasat dosáhla v kraji 3,9 tis. tun ž. hm. a byla meziročně nižší o 28,9 %. Proti roku 2018 se produkce jatečných prasat snížila dokonce o 30,2 %.

Lesnictví

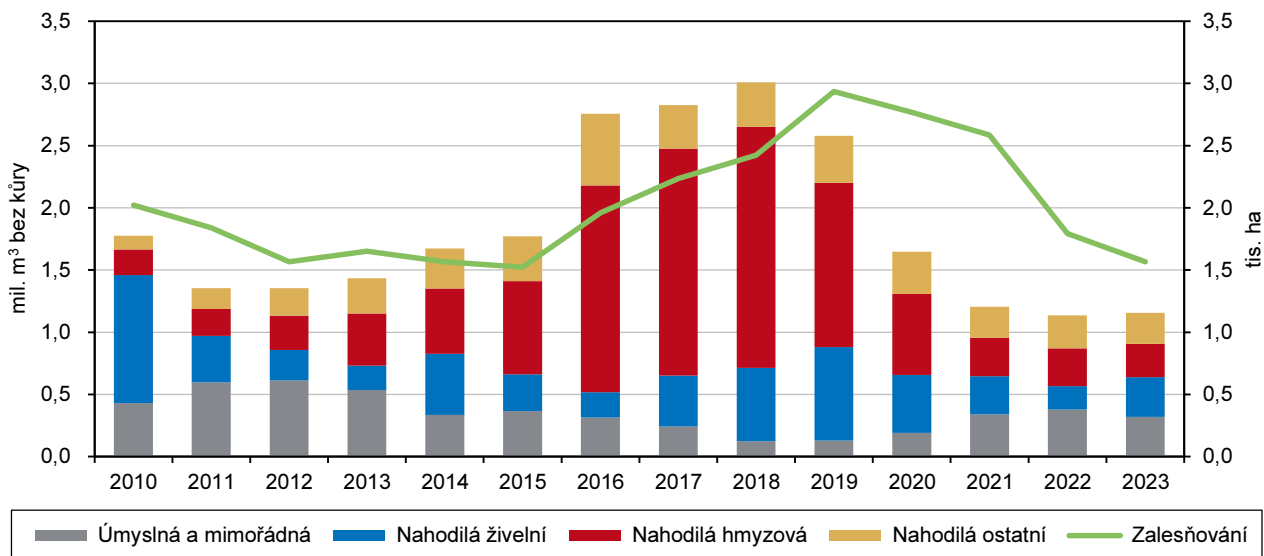
Objem vytěženého dřeva v roce 2023 se řadil nejmenším za posledních 10 let

Těžba dřeva v roce 2023 dosáhla v kraji necelých 1,2 mil. m³ (bez kůry), meziročně se sice zvýšila o 22 tis. m³, přesto se jednalo o druhý nejnižší objem za posledních deset let. Moravskoslezský kraj byl sedmým největším producentem dřeva a na celkové těžbě dřeva v Česku se kraj podílel 6,3 %. Naprostou většinu (89,3 % vytěženého dřeva) představovaly jehličnany, konkrétně smrky (961,9 tis. m³ bez kůry). Podíl listnatých dřevin na těžbě v kraji se meziročně snížil o 3,2 p. b. na 10,7 % s převažující těžbou buku (57,1 tis. m³ bez kůry). Ve sledovaném období bylo dosaženo nejvyšší hodnoty těžby dřeva 3,0 mil. m³ v roce 2018. V letech 2020 až 2023 byla těžba dřeva v kraji výrazně nižší.

Graf 3.14 Těžba dřeva z hlediska vlivu nahodilé těžby a zalesňování v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

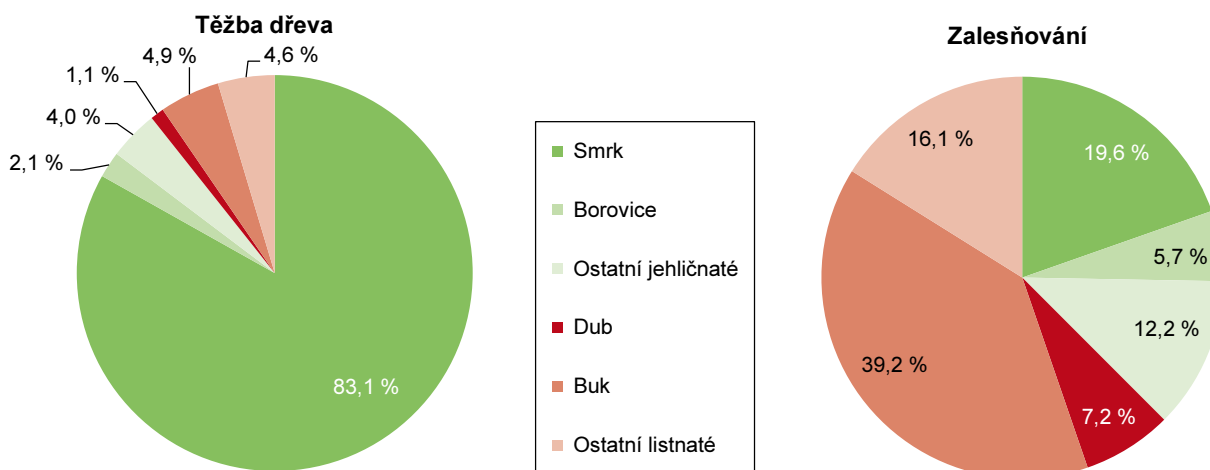

Objemy nahodilé těžby dřeva, zejména hmyzové, významně poklesly

Výkyvy v objemu vytěženého dřeva jsou ovlivněny těžbou nahodilou, což jen dokládá, že hospodářské využití lesa a jeho ekonomický přínos významně závisí na průběhu počasí a povětrnostních podmínkách. Zatímco v letech 2018 a 2019 dosahovaly objemy zpracované nahodilé těžby téměř 2,9 mil. m³ (bez kůry), resp. 2,5 mil. m³ (bez kůry) ročně a na celkové těžbě dřeva v kraji se podílely z více než 95 %, v roce 2023 činily pouze přes 0,8 mil. m³ (bez kůry), což představovalo 72,3 % z celkové těžby dřeva v kraji. Do roku 2011 se jednalo zejména o nahodilou těžbu živelní, od roku 2012 se situace změnila a větší část nahodilé těžby připadala na těžbu hmyzovou. V roce 2023 se poměr mezi oběma druhy nahodilé těžby otočil, zpracováno bylo 320 tis. m³ dřeva (bez kůry) z důvodu živelních příčin a 268 tis. m³ dřeva (bez kůry) kvůli hmyzovým kalamitám.

Graf 3.15 Těžba dřeva a zalesňování podle dřevin v Moravskoslezském kraji v roce 2023

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: těžba v m³ bez kůry, zalesňování v ha

V roce 2023 bylo nově zalesněno 1,6 tis. hektarů, z toho více než tři pětiny listnatými dřevinami

Skladbu lesních porostů ovlivňuje nejen struktura těžby dřeva, ale i následné zalesňování. V letech 2018 až 2023 bylo v průměru každý rok zalesněno 2 345 ha ploch, nejvíce 2 935 hektarů v roce 2019. V roce 2023 bylo v kraji nově zalesněno a uměle obnoveno 1 566 ha půdy, což bylo o 12,6 % méně než v roce předchozím

a o 35,4 % méně než v roce 2018. Podíl jehličnatých dřevin na zalesňování se meziročně zvýšil o 0,4 p. b. na 37,5 %. Celkově tak byly jehličnaté dřeviny vysazeny na 587 ha plochy, nejčastěji byl upřednostňován smrk vysazený na 307 ha půdy. Borovice byla vysazena na 89 ha. Podíl listnatých dřevin na zalesňování se mírně snížil na 62,5 %, celkově bylo listnatými dřevinami nově osázeno 979 ha půdy, z toho bukem 614 ha a dubem 113 ha.

Průmysl

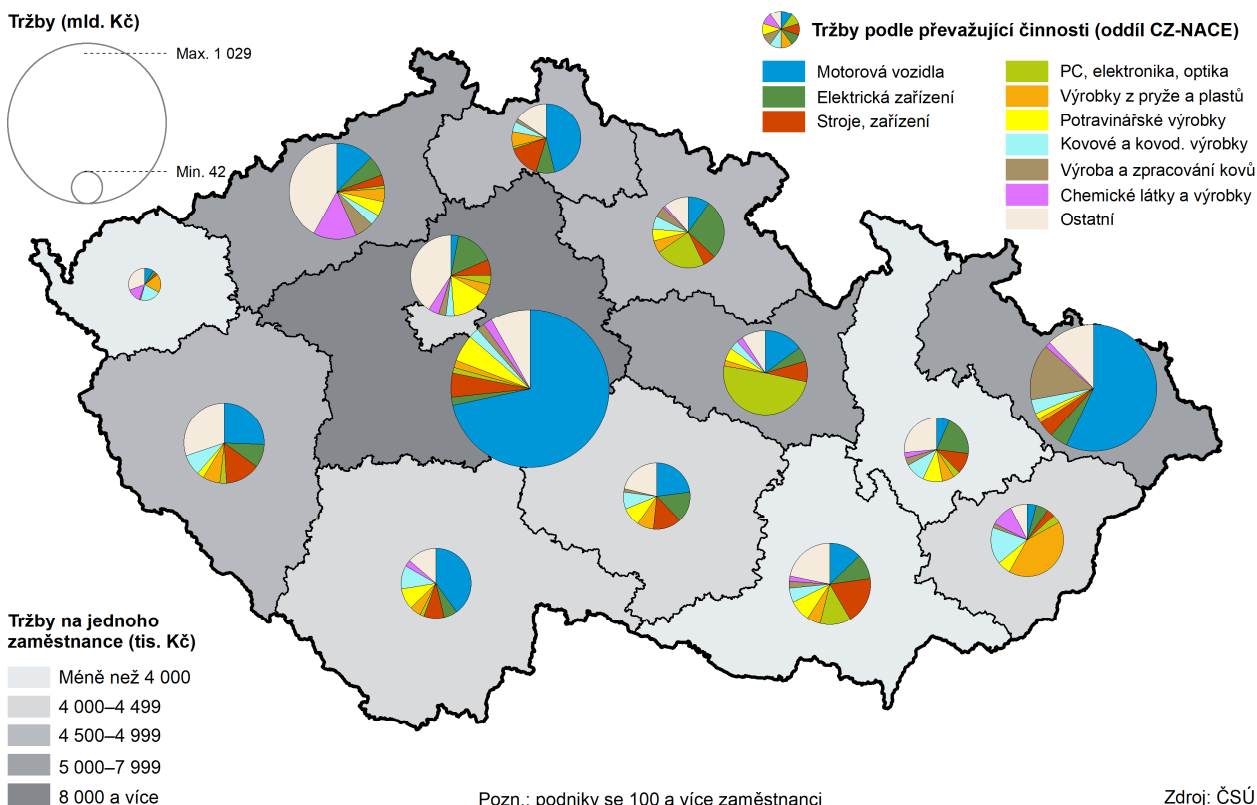
Průmyslové podniky nadále zůstávají významnými zaměstnavateli v kraji

V roce 2023 sídlilo v Moravskoslezském kraji 228 velkých průmyslových podniků (se 100 a více zaměstnanci) a jejich počet se ve srovnání s předchozím rokem nezměnil. Tyto firmy zaměstnávaly 96,1 tis. osob, meziročně se počet zaměstnanců snížil o téměř 1,7 tis. osob. Průmyslové podniky sídlící v Moravskoslezském kraji ve srovnání s ostatními kraji zaměstnávaly druhý nejvyšší počet osob hned po Středočeském kraji (110,4 tis. zaměstnanců).

Průměrná měsíční mzda v kraji nadále rostla, tempo růstu nedosahovalo republikového průměru

Průměrná hrubá měsíční mzda v moravskoslezských průmyslových podnicích dosáhla v roce 2023 výše 42 280 Kč a byla osmá nejvyšší mezi všemi kraji republiky. Proti roku 2022 mzdy v kraji vzrostly o 7,6 %. Kraj tak zaostával za celorepublikovým průměrem jak výší mezd (o cca 3,7 tis. korun), tak i jejich meziročním nárůstem (o 1,1 p. b.). Výši průměrné hrubé měsíční mzdy v Česku (46 003 Kč) významně ovlivňovaly dosažené mzdy ve Středočeském kraji (55 870 Kč) a v Praze (55 760 Kč).

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy zpracovatelského průmyslu v krajích v roce 2023

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v roce 2023 meziročně poklesly

V roce 2023 utržily podniky sídlící v kraji 702,6 mld. Kč z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy, což bylo o 8,1 mld. Kč méně než v roce 2022. Jednalo se tak o 1,1% pokles tržeb, zatímco v celém Česku meziročně vzrostly o 7,1 %. Podíl tržeb z přímého vývozu na tržbách z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy

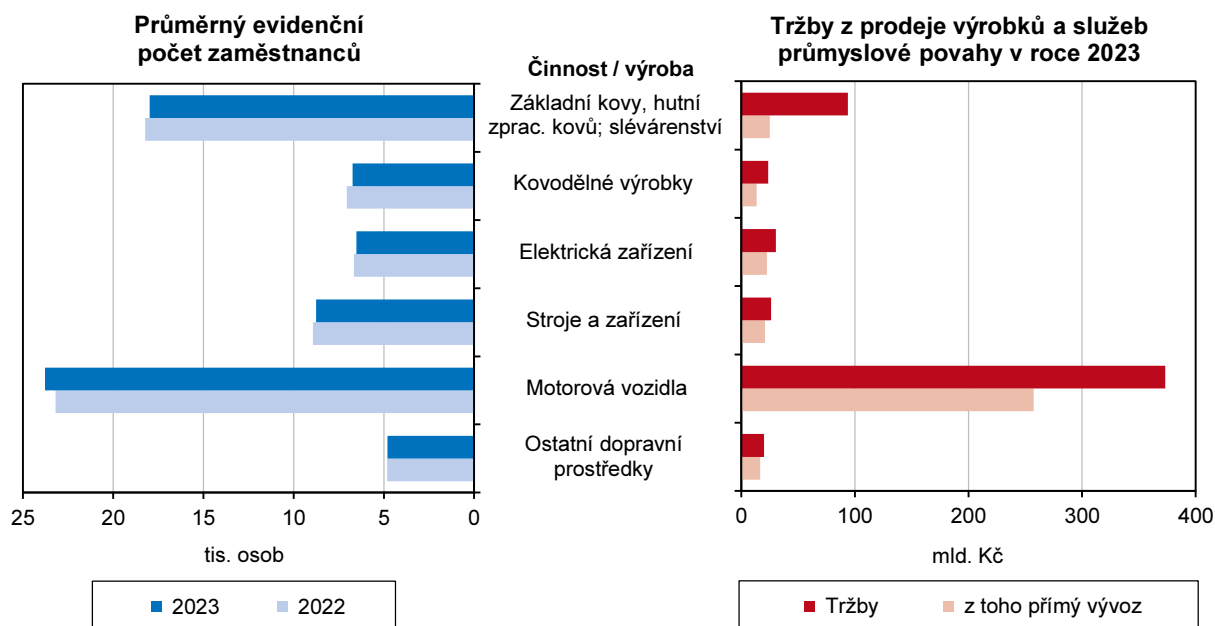
činil v roce 2023 v Moravskoslezském kraji 58,6 %, meziročně se tento podíl zvýšil o 0,9 p. b. Republiková hodnota tohoto ukazatele činila 57,5 %.

Produktivita práce v průmyslových podnicích kraje v roce 2023 vzrostla a dosáhla 3. nejvyšší hodnoty v Česku

Produktivita práce (tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy na 1 zaměstnance) v průmyslových podnicích se sídlem v Moravskoslezském kraji se meziročně zvýšila o 0,6 % na absolutní částku 7 308 tis. Kč. Meziročně vzrostla produktivita práce téměř ve všech krajích, výjimkou byly kraje Ústecký (pokles o 5,7 %) a Pardubický (o 4,1 %). V mezikrajském srovnání dosáhla produktivita práce v Moravskoslezském kraji 3. nejvyšší hodnoty a v porovnání s produktivitou dosaženou v celém Česku byla vyšší o 1 375 tis. korun.

Graf 3.16 Zaměstnanci a tržby podle vybrané převažující činnosti zpracovatelského průmyslu v Moravskoslezském kraji (podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)

Zdroj: ČSÚ

Nejvýznamnějším průmyslovým odvětvím v kraji byla výroba motorových vozidel

Objem tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy ve zpracovatelském průmyslu dosáhl v roce 2023 v Moravskoslezském kraji výše 657,8 mld. Kč. Tržby ve zpracovatelském průmyslu se na celkových tržbách v průmyslu podílely z 93,6 %. Meziročně klesly tržby ve zpracovatelském průmyslu o 1,1 %. Na výši těchto tržeb se nejvíce podílela odvětví výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (56,7 %) a výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství (14,3 %). Meziročně se nejvíce tržby zvýšily v odvětvích výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (o 15,4 %) a výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení (o 14,9 %). Naopak nejvyšší pokles tržeb nastal v případě odvětví výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství (o 33,9 %).

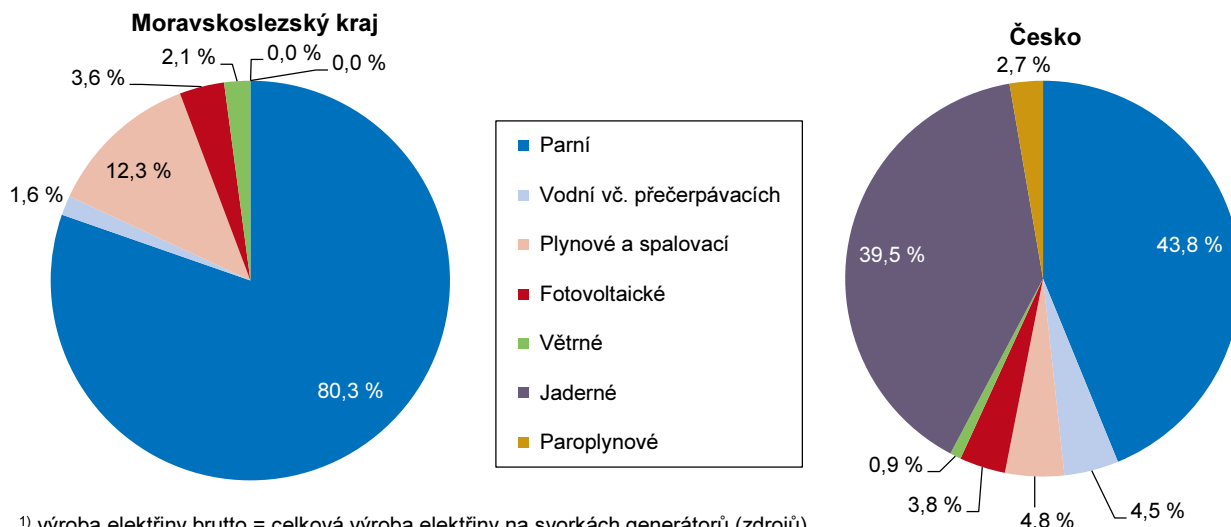
Energetika

Množství vyrobené elektrické energie v Moravskoslezském kraji se meziročně snížilo o 15,6 %

Podle údajů Energetického regulačního úřadu bylo v roce 2023 množství vyrobené elektrické energie v Moravskoslezském kraji 3 703 GWh. Proti předešlému roku došlo k poklesu výroby o 683 GWh (o 15,6 %) a ve srovnání s rokem 2018 se snížila výroba elektrické energie dokonce o čtvrtinu. V kraji bylo vyrobeno 4,8 % z celkové výroby elektřiny v Česku, čímž zaujal 6. místo v krajském srovnání. Největší podíl (80,3 %) na výrobě elektřiny v kraji měly parní elektrárny s 2 975 GWh, proti roku 2018 se tento podíl snížil o 7,6 p. b.

Graf 3.17 Výroba elektřiny brutto¹⁾ podle technologie elektráren v roce 2023

Zdroj: ERÚ

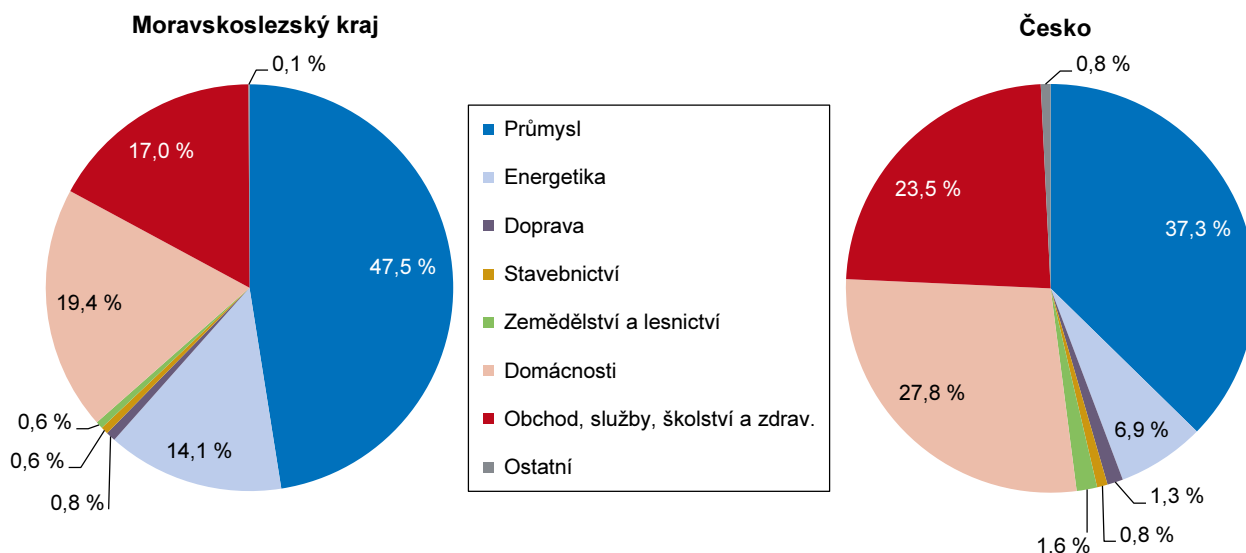
¹⁾ výroba elektřiny brutto = celková výroba elektřiny na svorkách generátorů (zdrojů)

Spotřeba elektrické energie v kraji v roce 2023 meziročně poklesla na 7 090 GWh

Spotřeba elektrické energie v roce 2023 meziročně poklesla o 4,8 % na 7 090 GWh, čímž zaujala 2. místo ve spotřebě mezi všemi kraji. Podíl spotřeby elektrické energie v Moravskoslezském kraji činil 12,7 % spotřeby celorepublikové. Podle odvětvové struktury se na spotřebě nejvíce podílel průmysl (47,5 %), energetika (14,1 %), dále sektor obchodu, služeb, školství a zdravotnictví (17,0 %) a v neposlední řadě domácnosti (19,4 %).

Graf 3.18 Spotřeba elektřiny netto¹⁾ podle odvětví spotřeby v roce 2023

Zdroj: ERÚ

¹⁾ spotřeba elektřiny netto = spotřeba elektřiny v odběrných místech provozovatelů regionálních distribučních soustav a spotřeba subjektů přímo napojených na danou výrobu

Spotřeba elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele meziročně klesla a zůstala druhá nejnižší v Česku

Ve spotřebě elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele Moravskoslezského kraje došlo k meziročnímu poklesu o 1,3 % na hodnotu 1 155,3 kWh a v rámci Česka se po hl. městě Praze (1 110,7 kWh) jednalo o druhou nejnižší spotřebu. Průměrná celorepubliková spotřeba elektrické energie v domácnostech činila 1 422,8 kWh na jednoho obyvatele.

Spotřeba zemního plynu v kraji proti roku 2022 poklesla o 6,0 %

V roce 2023 se spotřebovalo v Moravskoslezském kraji 739,6 mil. m³ zemního plynu a meziročně se spotřeba snížila o 6,0 %. Spotřeba zemního plynu v kraji v GWh činila 8 064,7 GWh. V porovnání s rokem 2022 klesla o 430,7 GWh. Na spotřebě zemního plynu se nejvíce podíleli velkoodběratelé (55,9 %), v pořadí druhé byly domácnosti (24,0 %).

Nejvyšší spotřebu zemního plynu vykázal Ústecký kraj

Nejvyšší podíl spotřeby zemního plynu z celkové spotřeby v Česku byl zaznamenán v krajích Ústeckém (14,9 %), Středočeském (13,5 %) a Jihomoravském (12,4 %). Moravskoslezská spotřeba představovala podíl 11,1 % a v mezikrajském srovnání byla 4. nejvyšší, hodnota podílu druhým rokem rostla. Nejvyšší spotřebu na jednoho konečného zákazníka 4 546,6 m³ vykázal Karlovarský kraj. V Moravskoslezském kraji dosáhla spotřeba na 1 zákazníka 2 004,1 m³ (3. nejnižší spotřeba po hl. městě Praze a Plzeňském kraji).

Spotřeba zemního plynu v domácnostech na 1 odběratele v Moravskoslezském kraji v roce 2023 byla nejnižší v Česku

Celková spotřeba zemního plynu v domácnostech v Moravskoslezském kraji v roce 2023 se meziročně snížila o 23,3 mil. m³ (o 11,6 %) a dosáhla rekordně nízké hodnoty 177,8 mil. m³. Při přepočtu na 1 odběratele činila spotřeba zemního plynu v moravskoslezských domácnostech 507,5 m³ a v rámci krajů byla vůbec nejnižší. Naopak nejvyšší spotřebu na 1 domácnost vykázaly kraje Středočeský (907,2 m³), Jihomoravský (845,0 m³) a Zlínský (811,4 m³).

Stavebnictví, stavební povolení

Počet zaměstnanců středních a velkých stavebních podniků se v roce 2023 meziročně nezměnil, jejich mzdy patří k nejnižším v Česku

V Moravskoslezském kraji v roce 2023 sídlilo celkem 43 středních a velkých stavebních podniků s 50 a více zaměstnanci, ve kterých bylo zaměstnáno 4,6 tis. osob. Počet zaměstnanců se meziročně téměř nezměnil, mezi kraji zaznamenali největší přírůstek zaměstnanců stavebních firem v Praze (o 693 osob) a úbytek v kraji Ústeckém (o 339 osob). Mzda pracovníků ve stavebnictví se ve srovnání s předchozím rokem zvýšila, a to o 9,1 % (o 3 526 Kč). Stavbaři v Moravskoslezském kraji pobírali v průměru 42 130 Kč měsíčně. Při srovnání s ostatními kraji však zůstala mzda jednou z nejnižších a nacházela se o cca 7 600 Kč pod celorepublikovým průměrem mezd ve stavebnictví (o 15,4 %).

Základní stavební výroba v roce 2023 proti předešlému roku vzrostla

Po poklesu v roce 2020 základní stavební výroba (ZSV) každoročně narůstala a v roce 2023 dosáhla hodnoty 12,3 mld. Kč v běžných cenách. Tím se Moravskoslezský kraj zařadil v mezikrajském srovnání na 5. místo, když jasné prvenství držela Praha s objemem ZSV 103,4 mld. Kč. Meziročně vzrostla hodnota prací prováděných středními a velkými stavebními podniky se sídlem na severní Moravě o 4,8 %, což odpovídalo výši 564 mil. korun.

V ZSV kraje mělo převahu pozemní stavitelství

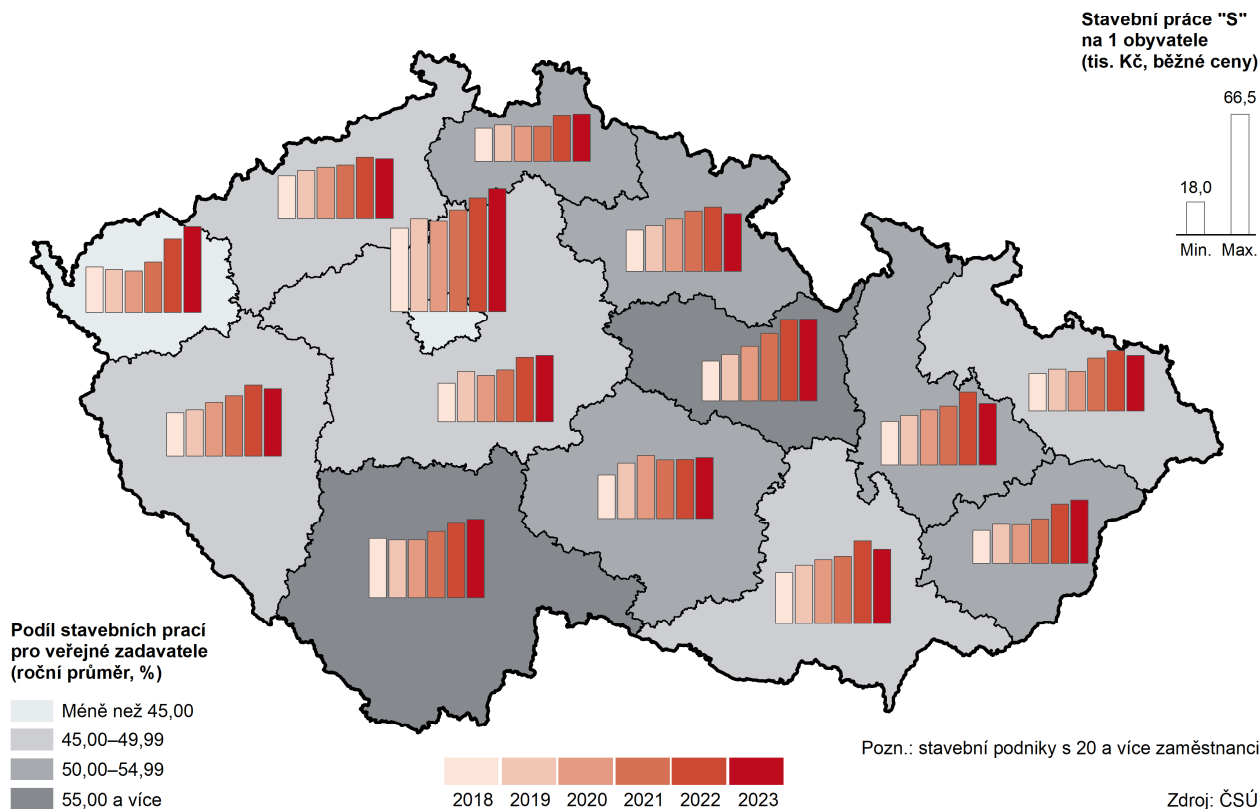
Vyšší objem prací v hodnotě 7,3 mld. Kč realizovaly firmy z Moravskoslezského kraje v oblasti pozemního stavitelství, zatímco v oblasti inženýrského stavitelství se jednalo 4,6 mld. Kč. Proti roku 2022 se objem práce pozemního stavitelství zvýšil o 40,5 %, zatímco v případě inženýrského stavitelství došlo k meziročnímu poklesu o 24,3 %.

Stavební práce "S" provedené v kraji v roce 2023 byly z necelé poloviny financovány z prostředků veřejných zadavatelů

Objem stavebních prací podle dodavatelských smluv, tedy v hodnotě "S" (v b. c.; vč. cenového vlivu) provedených stavebními podniky s 20 a více zaměstnanci na stavbách v Moravskoslezském kraji ve sledovaném období značně kolísal. V roce 2023 dosáhl výše 35,6 mld. Kč, přestože meziroční pokles činil 3,1 mld. Kč, tj. o 7,9 %, jednalo se o třetí největší objem stavebních prací v historii kraje. Maxima bylo dosaženo v roce 2022 s 38,7 mld. Kč. Stavebnictví se ve sledovaném období stále více opíralo o čerpání veřejných prostředků. V letech 2018 a 2019 tvořily

z celkového objemu stavebních prací "S" provedených v Moravskoslezském kraji práce pro veřejné zadavatele kolem dvou pětín, v letech 2020 a 2021 více než polovinu (53,1 %, resp. 50,5 %). V posledních dvou letech sice jejich podíl klesal, stále se však v roce 2023 jednalo o 45,1 %.

Stavební práce "S" podle místa stavby v krajích v letech 2018 až 2023

Orientační hodnota staveb, na něž byla vydána stavební povolení, dlouhodobě roste

V roce 2023 bylo stavebními úřady v Moravskoslezském kraji vydáno 8 000 stavebních povolení, meziročně se jejich počet snížil o 9,2 % (o 810 stavebních povolení). Celková orientační hodnota staveb, na něž byla vydána stavební povolení, dosáhla 43,9 mld. Kč. Proti roku 2022 se orientační hodnota staveb zvýšila o 1,6 mld. Kč (o 3,8 %). Tempo růstu orientační hodnoty staveb bylo v Moravskoslezském kraji výrazně nižší než celorepubliková hodnota, která se meziročně zvýšila o 16,8 %. Průměrná hodnota na jedno stavební povolení dosáhla výše 5,5 mil. korun, což představovalo sedmou nejvyšší hodnotu mezi kraji Česka. Vyšší hodnoty než celorepublikový průměr ve výši 6,1 mil. Kč na jedno stavební povolení bylo dosaženo v hl. městě Praze (16,8 mil. Kč) a dále v krajích Jihomoravském (9,0 mil. Kč), Olomouckém (8,0 mil. Kč), Královéhradeckém (6,7 mil. Kč) a Ústeckém kraji (6,2 mil. Kč). Naopak nejnižší průměrnou hodnotu na jedno stavební povolení zaznamenal Jihočeský kraj (necelé 3,6 mil. Kč).

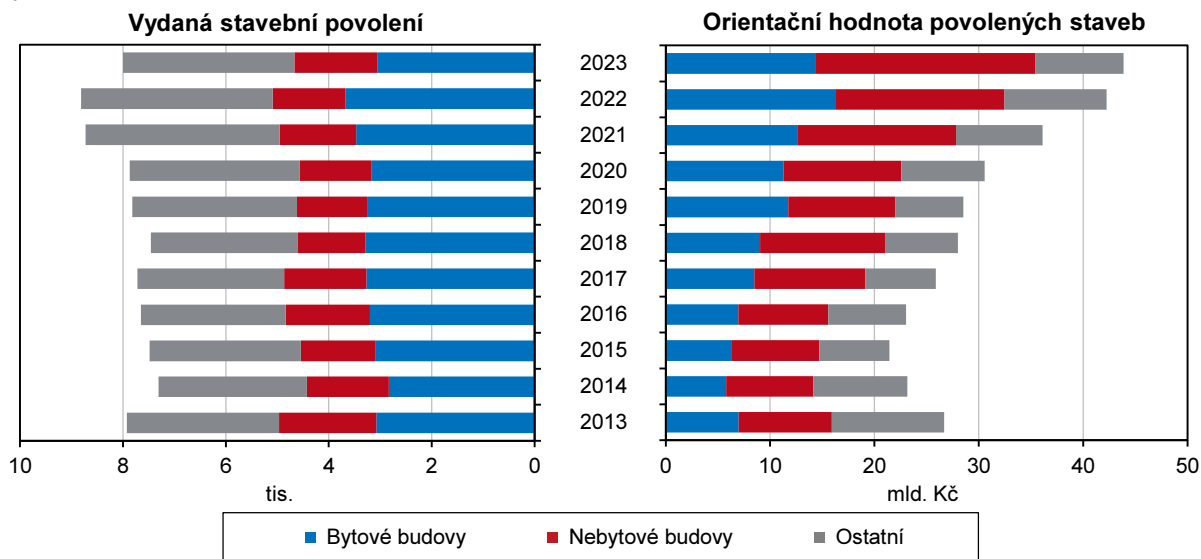
Zhruba 38 % stavebních povolení bylo vydáno na bytové budovy

Největší část stavebních povolení vydaných v Moravskoslezském kraji v roce 2023 připadalo na inženýrské stavby (41,7 %), dalších 38,2 % povolení bylo vydáno na bytové budovy a zbývajících 20,2 % na nebytové stavby. Z celkového počtu 3 053 stavebních povolení na bytové budovy jich většina 1 877 (61,5 %) směřovala na změnu dokončených staveb a pouze 1 176 (38,5 %) na novou výstavbu. Z 3 335 povolených inženýrských staveb bylo 388 (11,6 %) dopravních.

Graf 3.19 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

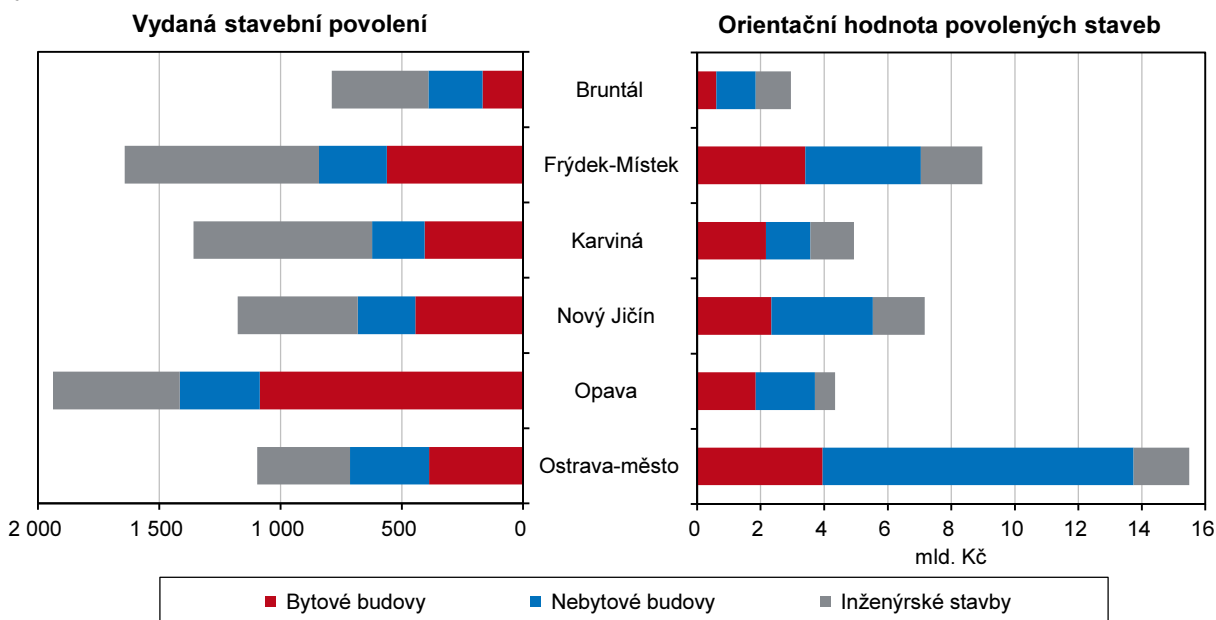

Meziročně se počet vydaných stavebních povolení zvýšil pouze v okresech Opava a Karviná

V rámci Moravskoslezského kraje bylo vydáno nejvíce stavebních povolení na stavby v okresech Opava (1 938 povolení, tj. 24,2 % ze všech povolení v kraji) a Frýdek-Místek (1 642 povolení, tj. 20,5 %). V ostatních okresech, s výjimkou okresu Bruntál (788 povolení, podíl 9,9 %), počet vydaných povolení překročil tisícovku. Počet vydaných stavebních povolení se meziročně zvýšil pouze v okresech Opava (o 2,1 %) a Karviná (o 1,2 %). Z celkového počtu 3 335 vydaných povolení na inženýrské stavby připadaly nejvyšší podíly na okresy Frýdek-Místek (24,0 %) a Karviná (22,1 %), naopak nejmenší na okresy Ostrava-město (11,5 %) a Bruntál (11,9 %).

Graf 3.20 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby a okresů v Moravskoslezském kraji v roce 2023

Zdroj: ČSÚ

Nejvyšší orientační hodnotu na 1 stavební povolení vykázaly stavby v okrese Ostrava-město

Mezi okresy Moravskoslezského kraje byla evidována nejvyšší orientační hodnota povolených staveb v Ostravě-městě, a to 15,5 mld. Kč (35,3 % z celkové výše orientační hodnoty staveb v kraji). Nejnižší orientační hodnota staveb zůstala v okrese Bruntál (3,0 mld. Kč). Meziročně poklesla orientační hodnota staveb

v polovině okresů a to v Opavě, Karviné a Bruntále. V rámci Moravskoslezského kraje byla nejvyšší orientační hodnota na jedno stavební povolení zaznamenána v okrese Ostrava-město (14,1 mil. Kč) a naopak nejnižší v okrese Opava (2,2 mil. Kč).

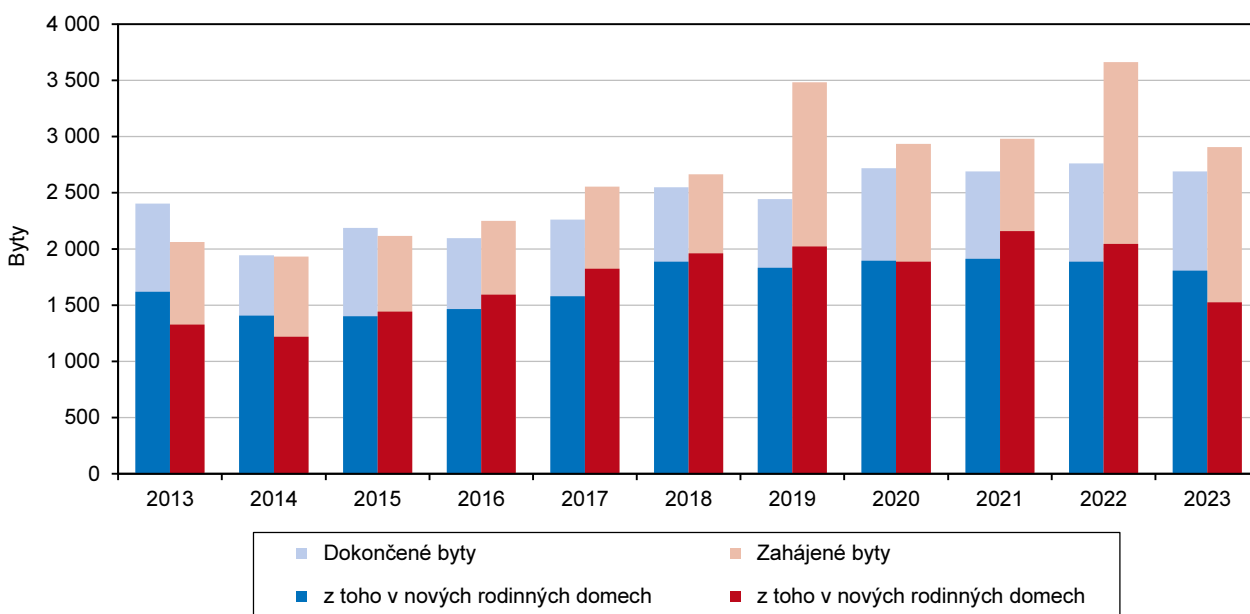
Bytová výstavba

V roce 2023 se bytová výstavba v kraji významně propadla

V Moravskoslezském kraji byla v roce 2023 zahájena stavba 2 907 bytů, což představovalo 8,1 % celorepublikové výstavby. V porovnání s rokem 2022 se zahájená výstavba v kraji snížila o 20,6 %, tj. o 753 bytů. K meziročnímu růstu zahájené bytové výstavby došlo pouze v Karlovarském (o 12,4 %) a Jihočeském kraji (o 1,8 %), zatímco ostatní kraje i celé Česko vykázaly celkový pokles. Největší úbytek zahájených bytů zaznamenaly kraje Olomoucký (o 34,6 %) a Plzeňský (o 31,2 %). V celém Česku bylo v roce 2023 započato se stavbou 35 700 bytů, což představovalo meziročně o 6 542 bytů (o 15,5 %) méně. Zahájená výstavba v nových rodinných domech činila v Moravskoslezském kraji 1 526 bytů (meziroční pokles o 518 bytů, tj. o 25,3 %). K poklesu počtu zahájených bytů v rodinných domech došlo ve všech krajích Česka, přičemž největší pokles byl evidován v Ústeckém kraji (o 38,8 %). V případě počtu zahájených bytů v bytových domech byl v Moravskoslezském kraji zaznamenán výrazný meziroční úbytek, a to z 956 bytů v roce 2022 na 405 bytů v roce 2023. Pokles o 57,2 % byl mezi kraji jednoznačně největší.

Graf 3.21 Bytová výstavba v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

Nové byty v rodinných domech se staví nejčastěji v okrese Frýdek-Místek

Meziroční nárůst zahájené výstavby bytů byl evidován pouze v okresech Nový Jičín (o 18,5 %; o 81 bytů) a Karviná (o 18,3 %; o 96 bytů). Z ostatních okresů Moravskoslezského kraje došlo k nejvýraznějšímu meziročnímu poklesu v okrese Opava (o 64,3 %, tj. o 594 bytů), a to v důsledku razantního úbytku výstavby bytů v nových bytových domech. Z celkového počtu zahájených bytů v kraji se jich nejvíce nacházelo v okrese Ostrava-město (665 bytů, krajský podíl 22,9 %), v Karviné 622 bytů (21,4 %) a ve Frýdku-Místku 612 bytů (21,1 %), což dohromady odpovídalo necelým 2/3 všech zahájených bytů v kraji. Na opačné straně stál okres Bruntál se 158 zahájenými byty, což představovalo pouze 5,4 % z celkového objemu nové krajské výstavby.

Více než polovina z celkového počtu zahájených bytů v kraji připadala na rodinné domy

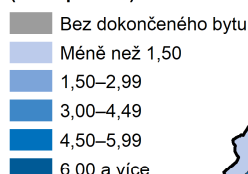
V členění podle druhu stavby připadala v kraji největší část počtu zahájených bytů na byty v rodinných domech (1 526 bytů, tj. 52,5 % z celku). Jejich výstavba se meziročně snížila ve všech okresech kraje. Největší pokles zaznamenaly okresy Ostrava-město (o 34,9 %) a Opava (o 31,9 %). Téměř jedna třetina (30,7 %) bytů v nových rodinných domech (tj. 469 bytů) se nacházela v okrese Frýdek-Místek. V bytových domech byla v roce 2023 zahájena výstavba 405 bytů, což představovalo 13,9 % z celkového počtu bytů v kraji a realizována byla s výjimkou okresu Bruntál ve všech okresech kraje. Jednoznačně nejvíce těchto bytů bylo zahájeno v okrese Ostrava-město (263 bytů), jednalo se tak o vyšší počet bytů než v rodinných domech (196 bytů).

Počet dokončených bytů v Moravskoslezském kraji v roce 2023 meziročně mírně klesl

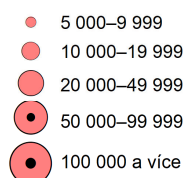
V Moravskoslezském kraji v roce 2023 bylo dokončeno 2 689 bytů a proti stejnému období předchozího roku se jejich počet snížil o 2,6 % (o 73 bytů). Ke snížení počtu dokončených bytů došlo ve většině krajů Česka – nejvýrazněji v Olomouckém (o 20,6 %), Karlovarském (o 16,4 %) a Středočeském kraji (o 15,9 %). Meziroční nárůst dokončených bytů byl zaznamenán pouze v pěti krajích, nejvíce v Jihočeském (o 17,5 %), Jihomoravském a Libereckém kraji (shodně o 13,4 %). V absolutních počtech se nejvíce bytů dokončilo ve Středočeském kraji (6 634 bytů, tj. 17,4 % všech dokončených bytů v republice) a dále v Praze (6 410 bytů). Celkem bylo v roce 2023 dokončeno v Česku 38 067 bytů, což představovalo meziroční pokles o 1 331 bytů (o 3,4 %).

Bytová výstavba v obcích Moravskoslezského kraje v letech 2018 až 2023

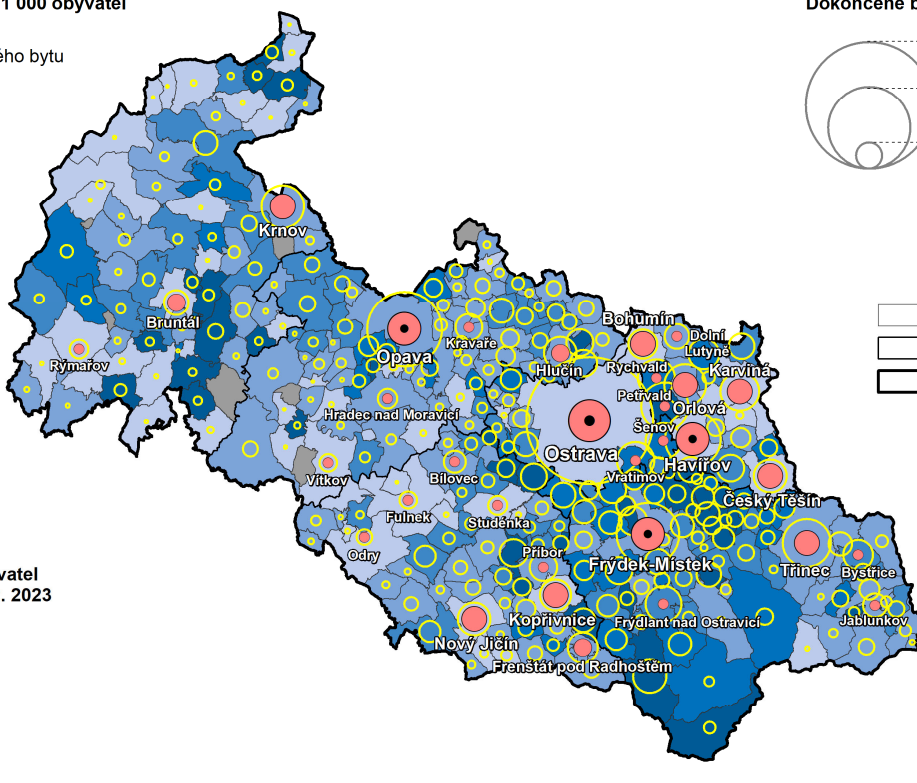
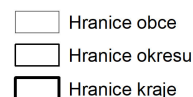
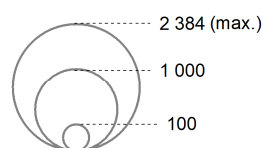
Dokončené byty na 1 000 obyvatel (roční průměr)

Obce s počtem obyvatel 5 000 a více k 31. 12. 2023

Dokončené byty celkem

Zdroj: ČSÚ

Tradičně nejvíce bytů bylo dokončeno v okrese Frýdek-Místek

V meziokresním srovnání bylo nejvíce bytů dokončeno tradičně v okrese Frýdek-Místek (655 bytů). Meziroční nárůst dokončené výstavby zaznamenaly čtyři okresy kraje, k největšímu zvýšení došlo v okresech Bruntál (o 31,6 %; o 61 bytů) a Karviná (o 31,0 %, tj. o 124 bytů). Méně bytů ve srovnání s rokem 2022 bylo dokončeno

pouze v okresech Ostrava-město (pokles o 43,4 %; o 325 bytů) a Opava (o 2,4 %; o 10 bytů).

Sedm z deseti bytů dokončených v kraji v roce 2023 bylo v rodinných domech

Ve struktuře bytů dokončených v Moravskoslezském kraji připadal nejvyšší podíl na byty v rodinných domech (67,2 %). Z celkového počtu 1 806 bytů jich bylo dokončeno nejvíce v okrese Frýdek-Místek (520 bytů), což představovalo 28,8 % krajského počtu. V Moravskoslezském kraji bylo také dokončeno 266 bytů v nových bytových domech, kde necelé dvě pětiny připadaly na okres Karviná (102 bytů) a zhruba 30 % na okres Bruntál (80 bytů). V okrese Ostrava-město nebyl v bytových domech dokončen ani jeden byt. Bytů v nebytových budovách v Moravskoslezském kraji bylo v roce 2023 dokončeno 71 (meziroční nárůst o 45 bytů), nejvíce z nich v okrese Frýdek-Místek (34 bytů).

Ceny nemovitostí

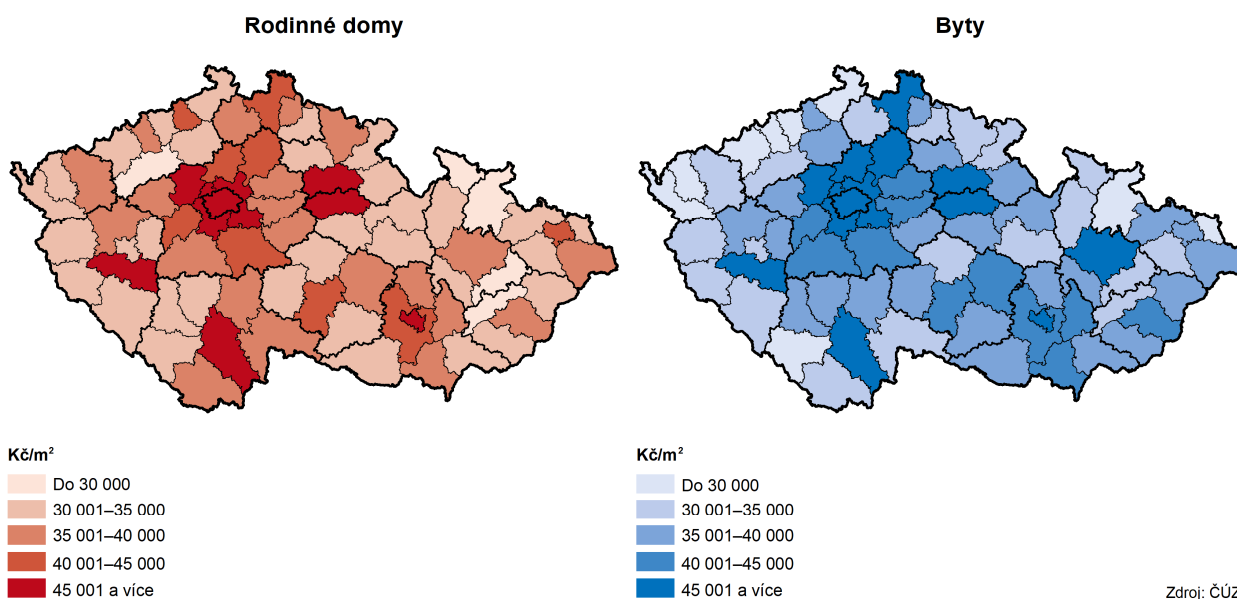
Ceny rodinných domů v Moravskoslezském kraji byly v rámci Česka 5. nejnižší

Ceny rodinných domů v Moravskoslezském kraji v roce 2022 byly ve srovnání s předešlým rokem vyšší o 14,0 %. Došlo tak ke zpomalení tempa růstu cen, neboť v roce 2021 činil meziroční nárůst 21,1 %. Nejvyšší průměrná kupní cena byla v roce 2022 zaznamenána v hl. městě Praze (104 195 Kč/m²), následoval Středočeský (65 912 Kč/m²) a dále Jihomoravský kraj (48 001 Kč/m²). Moravskoslezský kraj se s cenou 41 301 Kč/m² umístil na páté nejnižší pozici. Nejméně zaplatili kupci za rodinný dům v Olomouckém kraji a to 38 518 Kč/m².

Rodinné domy byly nejdražší v okresech Ostrava-město a Frýdek-Místek

Průměrné ceny zjištěné v okresech Moravskoslezského kraje patřily ve dvou případech k těm vyšším. Konkrétně okres Ostrava-město s částkou 49 813 Kč/m² obsadil 11. nejvyšší pozici mezi všemi okresy Česka a okres Frýdek-Místek se umístil na 26. příčce s 43 783 Kč/m². Ve zbývajících okresech kraje nabývaly průměrné kupní ceny nižších částek. Okres Karviná se umístil na 42. příčce (41 301 Kč/m²), okres Opava na 46. pozici (40 473 Kč/m²), okres Nový Jičín na 67. příčce (37 437 Kč/m²) a okres Bruntál (33 007 Kč/m²) na posledním 77. místě.

Průměrné kupní ceny rodinných domů a bytů v okresech v období let 2020 až 2022

Kupní ceny bytů v kraji v roce 2022 vzrostly o pětinu

V roce 2022 se průměrné kupní ceny bytů v Moravskoslezském kraji meziročně zvýšily o 20,5 %, což byl mezi kraji pátý nejvyšší nárůst. Nejvyšší růst cen byl

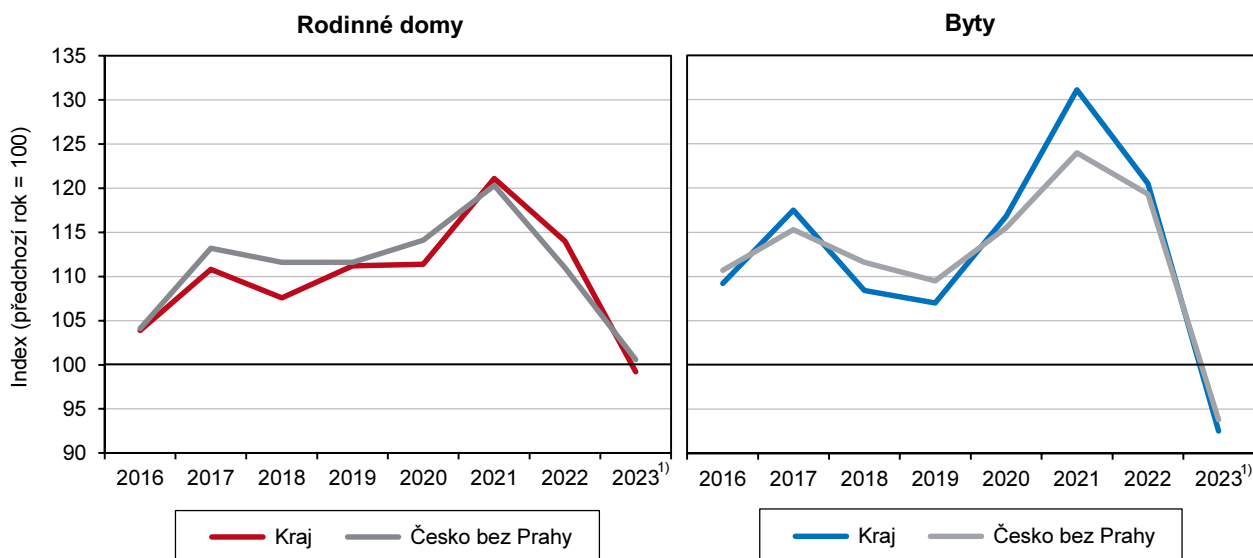
zaznamenán v Ústeckém kraji (o 24,3 %) a naopak nejnižší v Praze (o 12,3 %). I v případě kupních cen bytů došlo ke zpomalení tempa růstu, neboť v roce 2021 byly krajské ceny meziročně vyšší o 31,1 %, což byla po Ústeckém kraji druhá nejvyšší hodnota. Nejvyšší průměrnou kupní cenu bytu v roce 2022 vykázalo hl. město Praha (112 677 Kč/m²), následované Jihomoravským (67 223 Kč/m²) a Středočeským krajem (55 558 Kč/m²). V těchto krajích byl zároveň zaznamenán nejnižší meziroční nárůst cen bytů. Nejnižší průměrné kupní ceny bytů byly evidovány v Ústeckém (35 952 Kč/m²), Karlovarském (36 077 Kč/m²) a Moravskoslezském kraji (41 921 Kč/m²).

Kupci zaplatili nejvíce za byty v okresech Ostrava-město a Opava

V rámci kraje byla zjištěna nejvyšší průměrná kupní cena bytů v roce 2022 v okrese Ostrava-město (47 226 Kč/m²), což stačilo ve zmíněném meziokresním žebříčku na 33. místo. Naopak cena zjištěná v okrese Bruntál (32 499 Kč/m²) patřila k nejnižším a obsadila 74. příčku ze 77 okresů. Průměrné kupní ceny bytů a pořadí ostatních okresů v kraji bylo následující: Opava (46 430 Kč/m²; 35. místo), Frýdek-Místek (45 012 Kč/m²; 40. místo), Nový Jičín (40 375 Kč/m²; 61. místo) a Karviná (32 690 Kč/m²; 72. místo).

Graf 3.22 Indexy cen nemovitostí v Moravskoslezském kraji a Česku (roční průměr)

Zdroj: ČÚZK

¹⁾ údaje za rok 2023 jsou předběžné

Průměrná kupní cena rodinného domu v kraji v letech 2020–2022 dosahovala čtyř pětina republikového průměru

Průměrná jednotková kupní cena rodinných domů v Moravskoslezském kraji dosáhla v letech 2020–2022 (tříletý průměr) 34 922 Kč za 1 m², tj. 81,7 % republikového průměru (42 763 Kč/m²) a pátá nejnižší hodnota mezi kraji. Nejvíce se za rodinné domy nabízelo v hl. městě Praze (91 986 Kč/m², tj. více než dvojnásobek republikového průměru) a nadprůměrné ceny byly zjištěny ještě také ve Středočeském kraji (55 868 Kč/m², tj. 130,6 % průměru). Na opačné straně žebříčku se umístil Zlínský kraj, v němž 1 m² rodinného domu stál v průměru „pouze“ 32 356 Kč (75,7 % průměru), těsně následovaný Olomouckým (32 572 Kč) a Ústeckým krajem (32 650 Kč).

Nejlevnější rodinné domy v Česku lze pořídit v okrese Bruntál

Z okresů našeho kraje se nejvýše umístil okres Ostrava-město (12. místo; 41 683 Kč/m²), následoval okres Frýdek-Místek (31. místo; 36 350 Kč/m²), okres Opava (43. místo; 34 426 Kč/m²), okres Karviná (45. místo; 34 328 Kč/m²), okres Nový Jičín (63. místo; 32 196 Kč/m²) a meziokresní tabulku pak s nejnižší kupní cenou uzavřel okres Bruntál (77. místo; 28 289 Kč/m²).

Průměrná kupní cena bytů v Moravskoslezském kraji v období let 2020–2022 patřila v rámci Česka k nejnižším

V případě bytů se 1 m² v Moravskoslezském kraji v průměru let 2020–2022 prodával za 34 852 Kč. V porovnání s celorepublikovým průměrem (53 222 Kč) to bylo o 34,5 % (o 18 370 Kč) méně. Jednoznačně nejdražší byty byly k dispozici v hl. městě Praze (99 503 Kč/m²), nejlevnější v krajích Karlovarském (30 222 Kč/m²) a Ústeckém (30 299 Kč/m²). Výše zmíněná cena v Moravskoslezském kraji byla v mezikrajském srovnání třetí nejvyšší.

Pouze v okresech Bruntál a Karviná se pohybovala průměrná cena bytů v období let 2020–2022 pod hranicí 30 tis. Kč/m²

Mezi okresy Moravskoslezského kraje se nejvýše s cenou 39 119 Kč/m² umístil okres Ostrava-město (27. pozice), na 35. místě následoval okres Opava (37 604 Kč/m²), na 42. pozici okres Frýdek-Místek (36 608 Kč/m²), na 63. pozici okres Nový Jičín (32 619 Kč/m²), na 73. pozici okres Karviná (27 684 Kč/m²) a nejlevněji se byty prodávaly v okrese Bruntál (26 112 Kč/m², tj. 75. příčka meziokresního žebříčku).

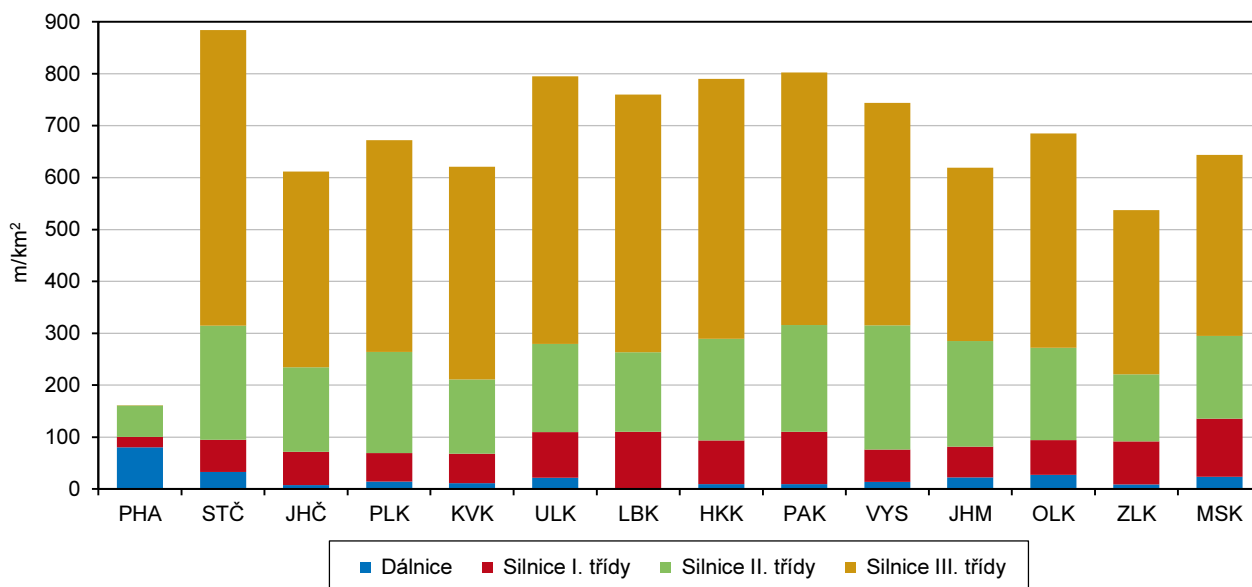
Doprava

Silniční síť v kraji nedoznává výrazných změn

Pro silniční dopravu bylo podle údajů Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) v Moravskoslezském kraji k 1. 1. 2024 využíváno 3 494 km silnic a dálnic, což bylo o 39,7 km více než na začátku roku 2013. Jednalo se tak o pátou nejkratší silniční síť mezi všemi kraji, podíl na celkové délce silnic a dálnic v republice činil 6,3 %. Nejdelší síť (9 663 km, tj. podíl 17,3 %) měl Středočeský kraj, naopak nejkratší byla v Praze (80 km; 0,1 %). Je na místě připomenout, že mezi tyto komunikace nespádají ty, které jsou ve správě krajů, měst a obcí.

Graf 3.23 Hustota silnic a dálnic na 1 kilometr čtvereční podle krajů k 1. 1. 2024

Zdroj: ŘSD

Hustota silnic a dálnic v Moravskoslezském kraji byla spíše podprůměrná

Síť pozemních komunikací v Moravskoslezském kraji je tvořena 128 km dálnic (60 km dálnic I. třídy a 68 km II. třídy) a 3 366 km silnic (608 km silnic I. třídy, 866 km silnic II. třídy a 1 892 km silnic III. třídy). V porovnání na 1 000 obyvatel středního stavu byl silnicemi a dálnicemi nejvíce zasíťovaný kraj Vysočina (9,8 km), nejméně pak Praha (0,1 km) a hned po ní Moravskoslezský kraj (2,9 km). Stejnou pozici zaujímal kraj i s 5,7 km pozemních komunikací na 1 000 osobních automobilů, přičemž celorepublikový průměr činil 8,6 km. Na vyšších příčkách, přesto stále pod republikovým průměrem (708,3 km), se nacházel Moravskoslezský kraj při srovnání délky komunikací k rozloze území, když na 1 000 km² rozlohy kraje připadalo 643,5 km silnic a dálnic (6. nejvyšší hodnota mezi kraji).

Délky krajských mostů převyšovaly republikový průměr

Na silnicích a dálnicích v kraji bylo vybudováno 1 929 mostů o celkové délce 73,7 km. Průměrná délka mostu tak činila 38,2 metru, čímž přesahovala republikový údaj o 13,6 m. Také v mezikrajském srovnání se jednalo o nadprůměrný údaj. Delší mosty se nacházely pouze v Praze (121,2 m), nejkratší mosty pak byly na Vysočině (15,3 m). Jistou zvláštností Moravskoslezského kraje v porovnání s průměrem Česka je vyšší počet dlouhých silničních mostů. V kraji bylo 18,7 % mostů delších než 50 m, zatímco v celé republice činil jejich podíl 11,3 %. Z ostatních krajů se nejvyšším počtem dlouhých mostů vyznačovalo pouze hl. město Praha (51,6 %), Moravskoslezskému kraji se s podílem 17,0 % blížil Karlovarský kraj. Dále na moravskoslezských silnicích a dálnicích je vybudováno 5 tunelů, 500 podjezdů a 142 železničních přejezdů.

Meziročně vzrostl zejména počet motocyklů a osobních automobilů

Ke konci roku 2023 bylo podle Centrálního registru vozidel v Moravskoslezském kraji evidováno celkem 615,7 tis. osobních vozidel včetně dodávkových. Dále pak bylo evidováno 64,9 tis. nákladních automobilů, 285 silničních tahačů, 3,3 tis. návěsů, 1,9 tis. autobusů a mikrobusů, 111,5 tis. motocyklů a 2,3 tis. speciálních vozidel. Meziroční nárůst byl zaznamenán především v počtu osobních automobilů (o 2,6 %) a motocyklů (o 3,0 %).

Nejméně osobních aut v přepočtu na 1 000 obyvatel bylo v Moravskoslezském kraji

Pro porovnání počtu vozidel v jednotlivých krajích lze využít přepočtu počtu osobních automobilů na 1 000 obyvatel. Z tohoto srovnání pak Moravskoslezský kraj vychází s počtem 518 osobních automobilů na 1 000 obyvatel na posledním místě a za celorepublikovým průměrem zaostával o 80 automobilů. Nejvíce osobních vozidel na 1 000 obyvatel bylo naopak evidováno v Praze s počtem 753 aut.

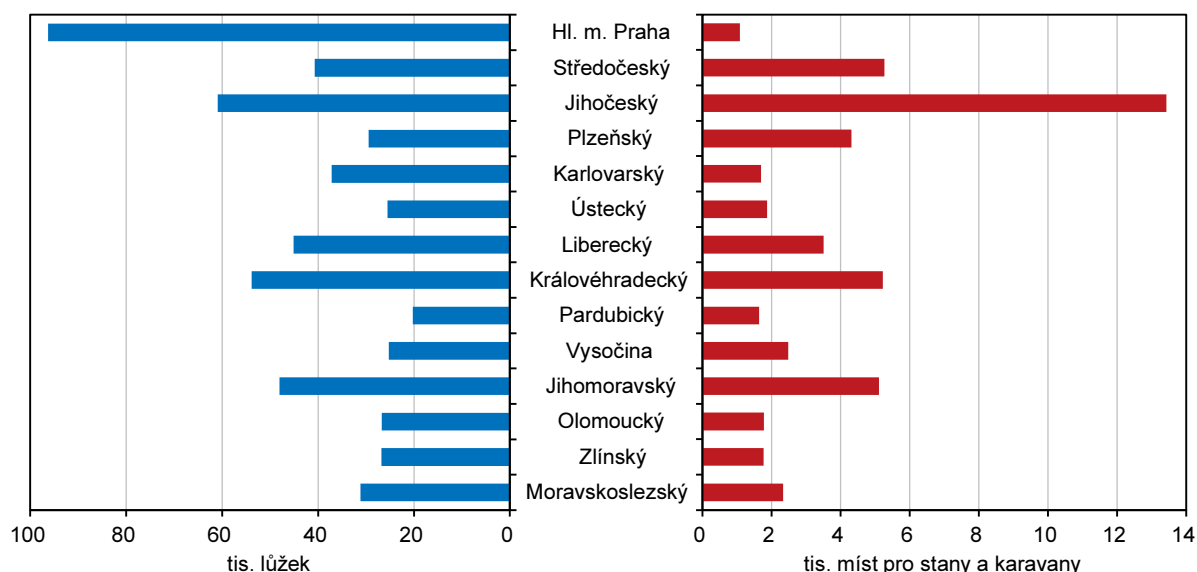
Cestovní ruch

Počet hromadných ubytovacích zařízení, pokojů i lůžek v kraji meziročně klesl

Celkově bylo v roce 2023 v evidováno v Moravskoslezském kraji 665 hromadných ubytovacích zařízení cestovního ruchu (HUZ), což byl v absolutním vyjádření sedmý nejvyšší počet v mezikrajském srovnání a po přepočtu na 1 000 obyvatel kraje se jednalo o nejnižší hodnotu mezi krajů. Proti roku 2022 se počet evidovaných HUZ v kraji snížil o 33 zařízení, tedy o 4,7 % (ke snížení počtu došlo ve všech krajích). Počet pokojů v HUZ v kraji meziročně klesl o 6,1 % na 12,2 tis. a počet lůžek o 6,3 % na 31,2 tis. (v celorepublikovém úhrnu pokojů i lůžek ubylo).

Graf 3.24 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle krajů v roce 2023

Zdroj: ČSÚ

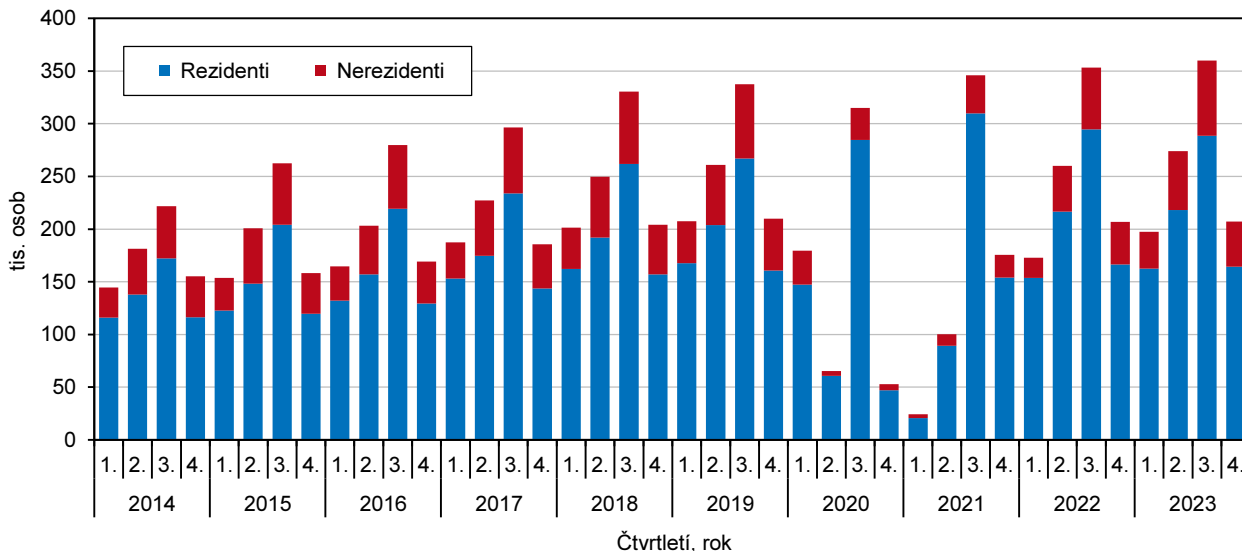

Počty hostů v HUZ v Moravskoslezském kraji v roce 2023 postupně rostly, zahraničních turistů přijelo meziročně o čtvrtinu více

Návštěvnost HUZ po období ovlivněném epidemií covid-19 zaznamenala v roce 2023 zlepšení. V průběhu roku 2023 navštívilo Moravskoslezský kraj 1 038,4 tis. hostů, přičemž pětina z nich dorazila ze zahraničí (204,6 tis. osob). Celkový počet hostů se tak meziročně zvýšil o 45,2 tis. osob (tj. o 4,6 %). Na tomto nárůstu se podíleli jak hosté z tuzemska, jejichž počet se meziročně zvýšil o 2,8 tis. (o 0,3 %), tak i zahraniční návštěvníci, jichž zavítalo do kraje o 42,4 tis. více (o 26,1 %). V porovnání s rokem 2019 byl loňský objem celkové návštěvnosti již o 2,2 % vyšší. Návštěvnost rezidentů už v příjezdech rok 2019 překonala o 4,3 %, ubytovatelům ale stále scházelo 5,5 % zahraniční klientely. Z krajského srovnání vyplývá, že nejvíce hostů směřovalo tradičně do Prahy (7,44 mil. hostů, tj. 33,9 % z hostů v Česku), téměř 2,17 mil. jich dorazilo do kraje Jihomoravského a v dalších šesti krajích se ubytovalo více než milion hostů. Podíl Moravskoslezského kraje na celkovém počtu hostů v Česku činil 4,7 %. Příznivé výsledky, tj. meziroční přírůstek počtu hostů, vykázaly všechny kraje, přičemž nejvyšších relativních přírůstků dosáhla Praha (24,4 %). V ostatních krajích se pohyboval meziroční přírůstek počtu hostů v rozmezí od 2,5 % ve Zlínském kraji do 16,4 % v Karlovarském kraji.

Graf 3.25 Hosté ubytování v hromadných ubytovacích zařízeních podle čtvrtletí v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

Téměř 84 % přenocování se týkalo domácí klientely

Počet přenocování hostů v HUZ v Moravskoslezském kraji činil v roce 2023 téměř 2,76 mil., což představovalo meziročně nárůst o 1,2 %. Většina přenocování se týkala domácích hostů, kteří strávili v regionu 2,29 mil. nocí, tj. o 2,2 % méně než v roce 2022. V případě cizinců s 445,2 tis. přenocováními činil meziroční nárůst 17,2 %.

Hosté strávili v HUZ v Moravskoslezském kraji průměrně 3 noci

Průměrný počet přenocování 2,6 noci na jednoho hosta v Moravskoslezském kraji byl mírně vyšší než celorepublikový průměr (2,5 noci). Tradičně nejdelší průměrný pobyt je dlouhodobě registrován v lázeňském Karlovarském kraji (3,8 noci za celý rok 2023). Čisté využití lůžek v hotelech a penzionech v Moravskoslezském kraji za rok 2023 dosáhlo 30,0 %, sedmá nejvyšší hodnota mezi kraji a ve srovnání s předcovidovým rokem 2019 už zaostávalo jen o 0,1 p. b. Podobně dopadl ukazatel čisté využití pokojů v hotelech a penzionech – propad pouze o 0,9 p. b. na hodnotu 34,6 %.

Nejvíce zahraničních návštěvníků přijíždí ze sousedních zemí

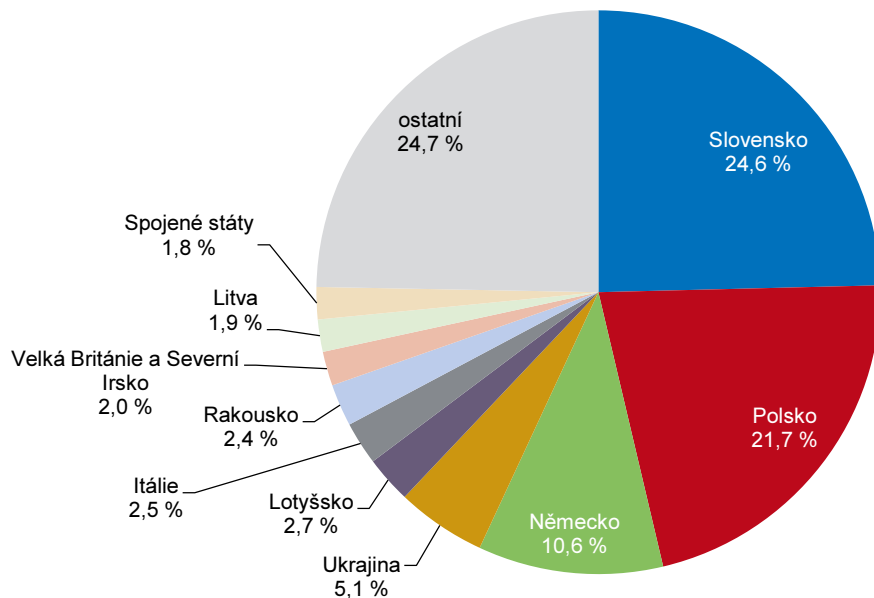
Nejvíce zahraničních turistů přijelo v roce 2023 do Moravskoslezského kraje ze Slovenska (cca 50,4 tis., což představovalo 24,6 % ze všech nerezidentů, meziroční nárůst o 19,7 %). Poláků, kterých dorazilo 44,4 tis., bylo meziročně o 24,6 % více.

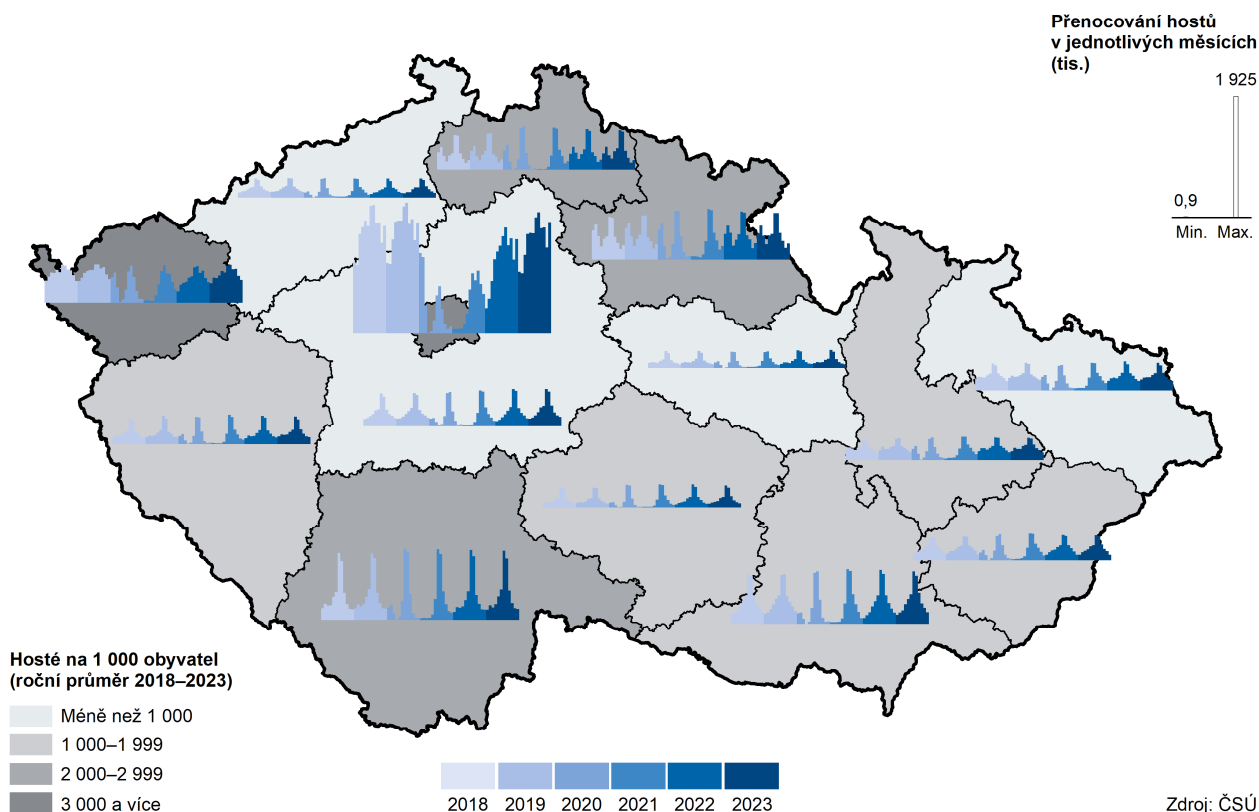
Návštěvníků z Německa se ubytovalo 21,7 tis., což bylo o 17,6 % více než v roce 2022. Dalšími nejpočetnějšími skupinami byli hosté z Ukrajiny (10,5 tis.), Lotyšska (5,5 tis.) a Itálie (5,1 tis.).

Graf 3.26 Zahraniční hosté ubytovaní v hromadných ubytovacích zařízeních podle země původu v Moravskoslezském kraji v roce 2023

Zdroj: ČSÚ

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2018 až 2023

4. Životní prostředí

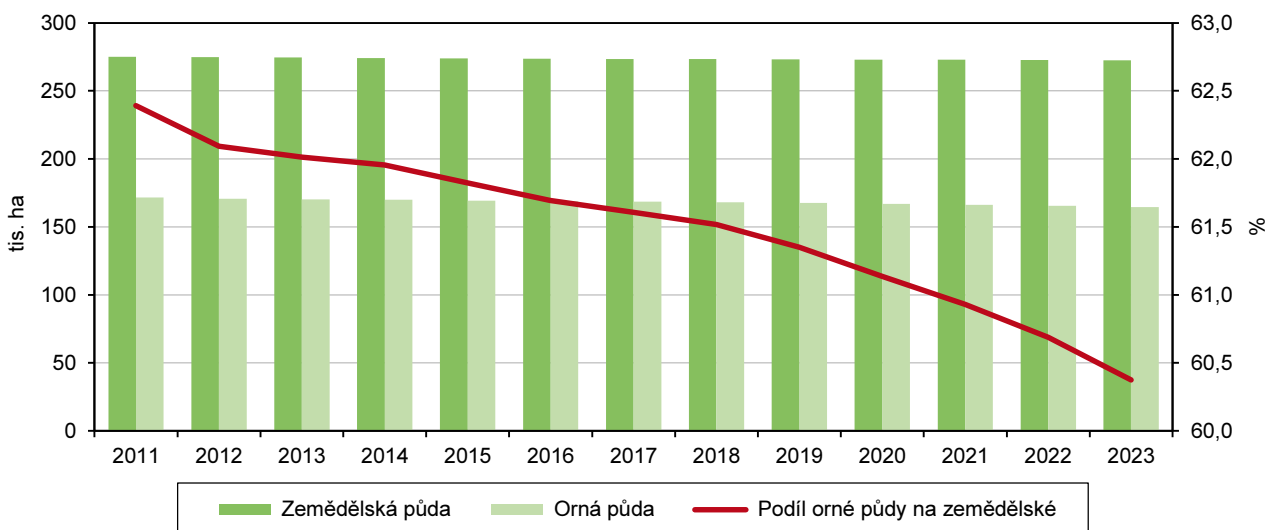
Půdní fond

Orné půdy ubývalo, zvyšovaly se plochy lesů a trvalých travních porostů

Ve využití půdy dále pokračoval proces snižování podílu zemědělské půdy, takže se podíl zemědělské (50,2 %) a nezemědělské půdy (49,8 %) v kraji téměř srovnal. Ve struktuře zemědělské půdy připadaly více než tři pětiny na ornou půdu (60,4 %), téměř jedna třetina na trvalé travní porosty (32,0 %) a 7,6 % na zahrady a ovocné sady. Podíl ploch trvalých travních porostů se postupně zvyšoval (z 31,6 % v roce 2018 na 32,0 % v roce 2023) a to výhradně na úkor podílu orné půdy (pokles z 61,5 % v roce 2018 na 60,4 % v roce 2023). Přestože se zvětšovala plocha nezemědělské půdy, její struktura se od roku 2018 prakticky neměnila. Přírůstky lesní půdy činily ve zmiňovaném období 504 ha. Mírně poklesly vodní plochy a vzrostly zastavěné plochy. Nárůst zaznamenaly také ostatní plochy, jež se od roku 2018 zvětšily o cca 114 ha, a to zejména v souvislosti s výstavbou komunikací.

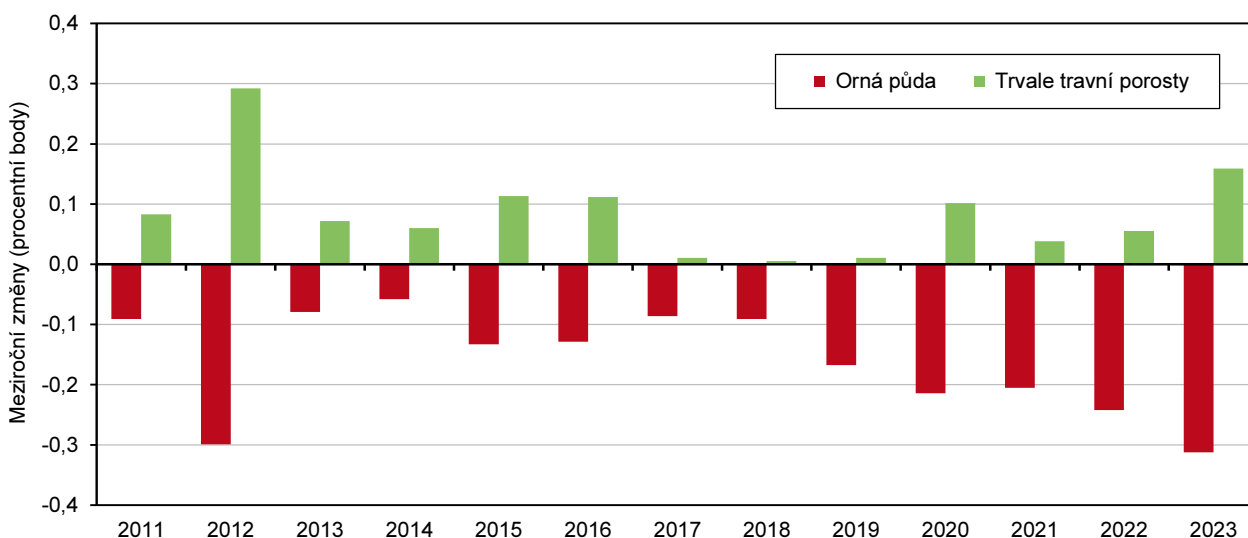
Graf 4.1 Výměra zemědělské a orné půdy v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČÚZK

Graf 4.2 Meziroční změny podílů orné půdy a trvalých travních porostů na zemědělské půdě v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČÚZK

Území kraje pokrývaly z více než jedné třetiny lesy

Významným krajinným prvkem Moravskoslezského kraje jsou lesy. V roce 2023 činila podle údajů Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL) celková plocha dřevin bez holin v Moravskoslezském kraji 182 060 ha, tj. lesnatost dosáhla necelých 34 % z jeho celkové rozlohy. Průměrná lesnatost byla v šesti okresech Moravskoslezského kraje velmi odlišná. Především díky pohořím Moravskoslezské Beskydy a Hrubý Jeseník byl nejvyšší podíl lesů na celkové výměře na Frýdecko-Místecku, kde dosahoval 48,2 %, a na Bruntálsku s 41,9 %. Naopak nejnižší lesnatost byla v okresech Karviná a Ostrava-město s 13,6 %, resp. 15,5 %. Průměrný věk listnatých dřevin v kraji dosáhl 53 let a jehličnanů 60 let.

V kraji převažovaly lesy s hospodářským využitím

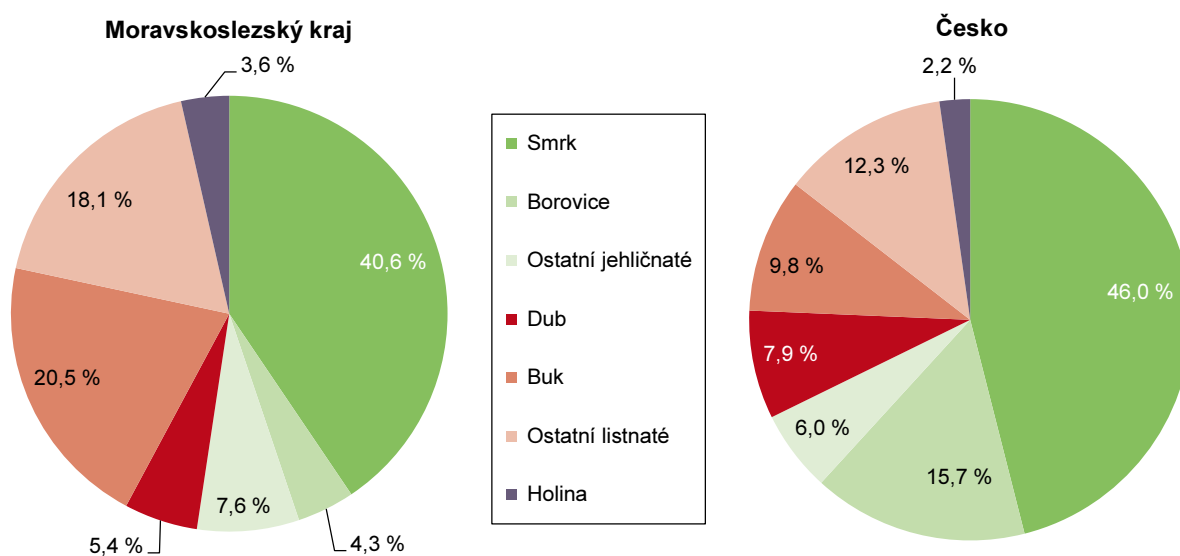
Nejvýznamnější podíl porostních ploch lesů, vč. holin tvořily lesy hospodářské, na které připadá 84,6 % všech ploch. Celými 14,1 % byly zastoupeny lesy zvláštního určení – mimo jiné jde o lesy významné pro uchování biodiverzity. Poslední kategorii tvořily lesy ochranné (v kraji převážně typu vysokohorské lesy), které svým podílem 1,4 % byly z hlediska ploch téměř zanedbatelné.

Postupné přibližování se přirozené skladbě lesa

Přestože přirozená skladba lesů v kraji počítá s většinovým zastoupením listnatých stromů a minimálním podílem smrčín, tvořily v roce 2023 smrky 40,6 % porostních ploch lesů, vč. holin. Dalšími nejrozšířenějšími jehličnatými dřevinami byly modřiny (4,9 %) a borovice (4,3 %). Z listnáčů byly s 20,5% podílem nejvíce zastoupeny buky, za nimiž následovaly duby (5,0 %) a javory (4,5 %). Jehličnaté dřeviny tak pokrývaly dohromady 52,4 % porostních ploch, listnáče 44,1 %, zbývající 3,5 % připadaly na holiny. Od roku 2000 je zřejmý trend postupného přibližování se přirozenému stavu, neboť nově zakládáné porosty tvoří z větší části listnaté stromy, naopak nejvíce těženy jsou jehličnany (přes 89,0 % z celkově vykácených dřevin v roce 2023).

Graf 4.3 Druhová skladba dřevin lesních porostů v Moravskoslezském kraji k 31. 12. 2023

Zdroj: ÚHÚL

Zalesňování listnatými stromy převažuje

V roce 2023 činil rozsah nově zalesňovaného území v Moravskoslezském kraji 1 566 hektarů. V porovnání s předchozím rokem došlo k poklesu o 227 ha (o 12,6 %). Trendu snižování podílu jehličnatých stromů na úkor listnatých odpovídají druhy dřevin, jimiž je zalesňováno. Ve všech letech (od roku 2018) byly plochy zalesněné listnáči vyšší než plochy připadající na jehličnany (v přibližném poměru 65 : 35). Z jehličnatých stromů, jimiž bylo v roce 2023 osázeno 587 ha ploch,

převládalo z více než poloviny zalesňování smrkem. Z listnatých dřevin vysázených na 979 ha tvořil buk více než tři pětiny zalesňovaných ploch (62,7 %) a 11,5 % připadalo na dub.

Chráněná území

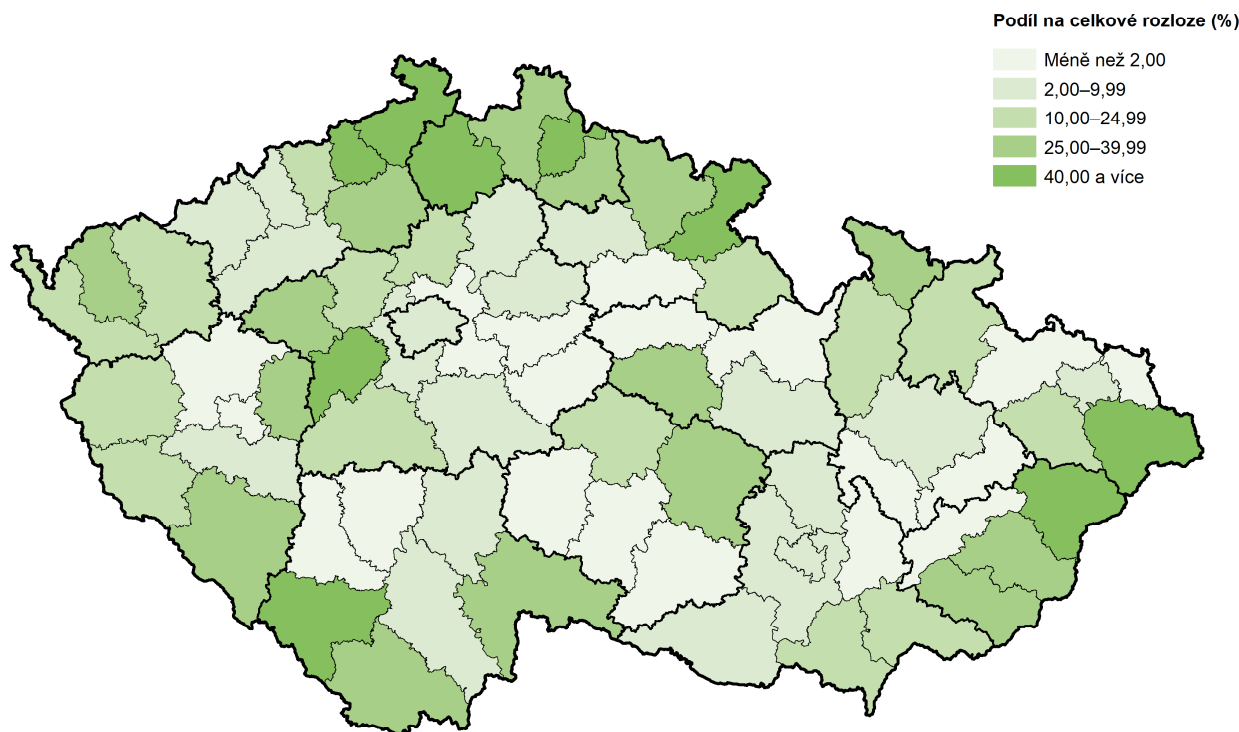
Téměř pětina území kraje je chráněným územím

Z celkové rozlohy Moravskoslezského kraje 5 431 km² připadá 18,9 % na zvláště chráněná území. Jejich celkovou rozlohou 973,9 km² (k 31. 12. 2023) náleží kraji osmá příčka v porovnání s ostatními regiony. Mezi velkoplošná zvláště chráněná území (ZCHÚ) patří chráněná krajinná oblast (CHKO) Beskydy, CHKO Jeseníky a CHKO Poodří, které dohromady zaujímají 940,8 km². Na konci roku 2023 se v kraji nacházelo 167 maloplošných ZCHÚ o celkové rozloze 87,3 km². Konkrétně se jedná o 7 národních přírodních památek, 11 národních přírodních rezervací, 73 přírodních památek a 76 přírodních rezervací. Rozsah chráněných ploch zůstává vcelku stabilní, k určitému nárůstu proti roku 2018 došlo pouze v rámci maloplošných ZCHÚ o 4 území, což územně představovalo přírůstek 3,2 km².

Natura 2000 z velké části kopíruje zvláště chráněná území

Soustava chráněných území vytvořená na základě jednotných principů na území států EU – Natura 2000 – ze značné části překrývá ZCHÚ. V rámci této soustavy je v kraji evidováno 5 ptačích oblastí, z nichž některé zasahovaly na území kraje jen částečně, s celkovou rozlohou 737 km². Jmenovitě se jednalo o Poodří; Heřmanský stav – Odra – Poolší; Beskydy; Jeseníky, Libavá. V kraji se rovněž nachází na ploše 723 km² 49 evropsky významných lokalit. Jelikož se ptačí oblasti a evropsky významné lokality mohou částečně překrývat, byl celkový podíl soustavy Natura 2000 na rozloze cca 18 % území kraje.

Zvláště chráněná území v okresech k 31. 12. 2023

Pozn.: zahrnuty národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky; se zohledněním vzájemných překryvů chráněných území (bez započtení maloplošných ZCHÚ ležících na území velkoplošných ZCHÚ)

Zdroj: AOPK ČR

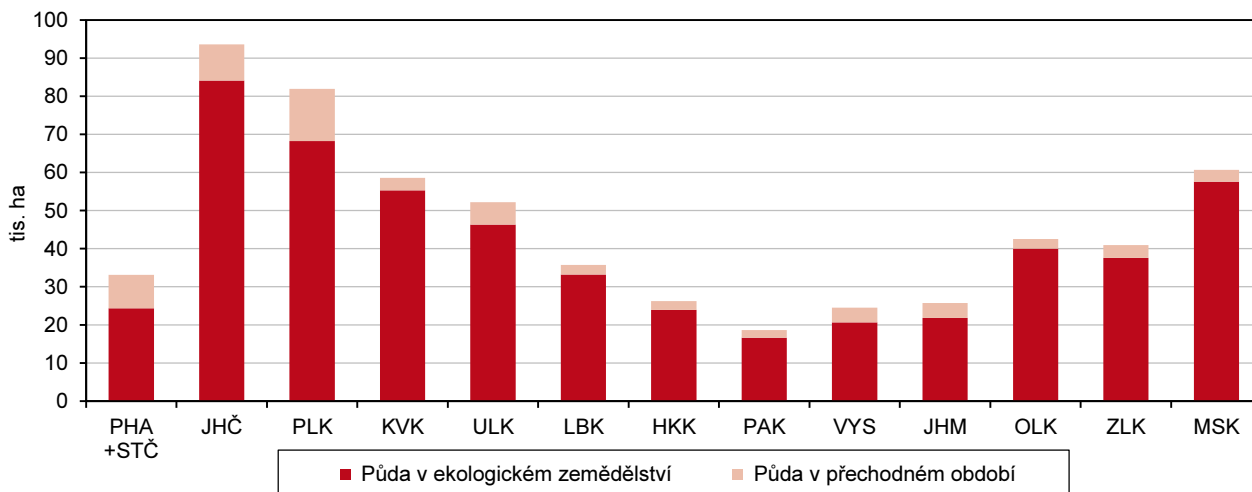
Ekologické zemědělství

Výměra ekologicky obhospodařované půdy se rozšiřovala

Intenzivní zemědělská výroba je i v kraji nahrazována ekologickým zemědělstvím bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů a genetických modifikací. Výměra ekologicky obhospodařované půdy (tj. půdy v ekologickém zemědělství a přechodném období) činila v Moravskoslezském kraji koncem roku 2023 podle údajů Ministerstva zemědělství 60,7 tis. ha. Na celostátní výměře ekologicky obhospodařované půdy se tak kraj podílel 10,2 %, což je po Jihočeském a Plzeňském kraji třetí nejvyšší podíl. Výměra ekologicky obhospodařované půdy v kraji se od roku 2018 zvýšila o 5,5 % (o 3,2 tis. ha).

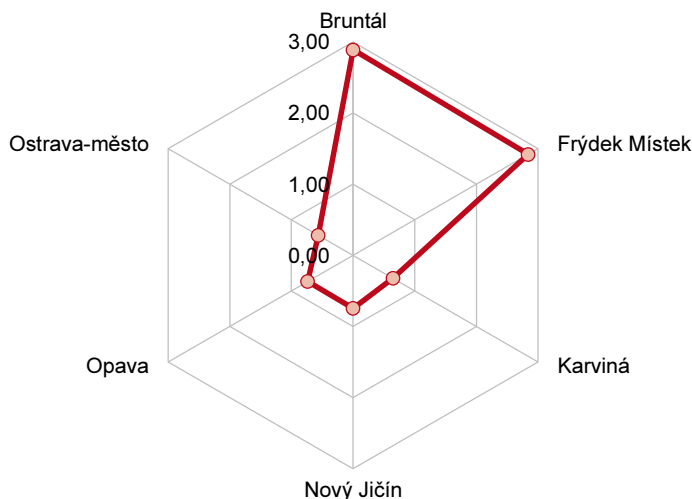
Graf 4.4 Výměra půdy v ekologickém zemědělství podle krajů k 31. 12. 2023

Zdroj: Ministerstvo zemědělství

Graf 4.5 Koeficient ekologické stability podle okresů k 31. 12. 2023

Zdroj: ČZÚK, ČSÚ

Změny v užívání půdy posilují ekologickou stabilitu krajiny

Celkově lze změny v užívání půdy hodnotit ve směru mírného posilování ekologicky stabilnější krajiny. Rozdílná je ale samozřejmě situace v jednotlivých částech kraje. To dokumentuje porovnání jednotlivých okresů podle koeficientu ekologické stability (KES). Ten poměruje plochy tzv. stabilních a nestabilních krajinných prvků. Bruntálsko (2,89) a Frýdecko-Místek (2,84) jsou (s hodnotou KES blíží se k 3,00) hodnoceny jako přírodní a přírodě blízká krajina s výraznou převahou ekologicky stabilních struktur a nízkou intenzitou využívání krajiny. Naproti tomu ostatní okresy mají KES pod hodnotou 1,00 (nejnižší v okrese Ostrava-město s 0,56), což znamená

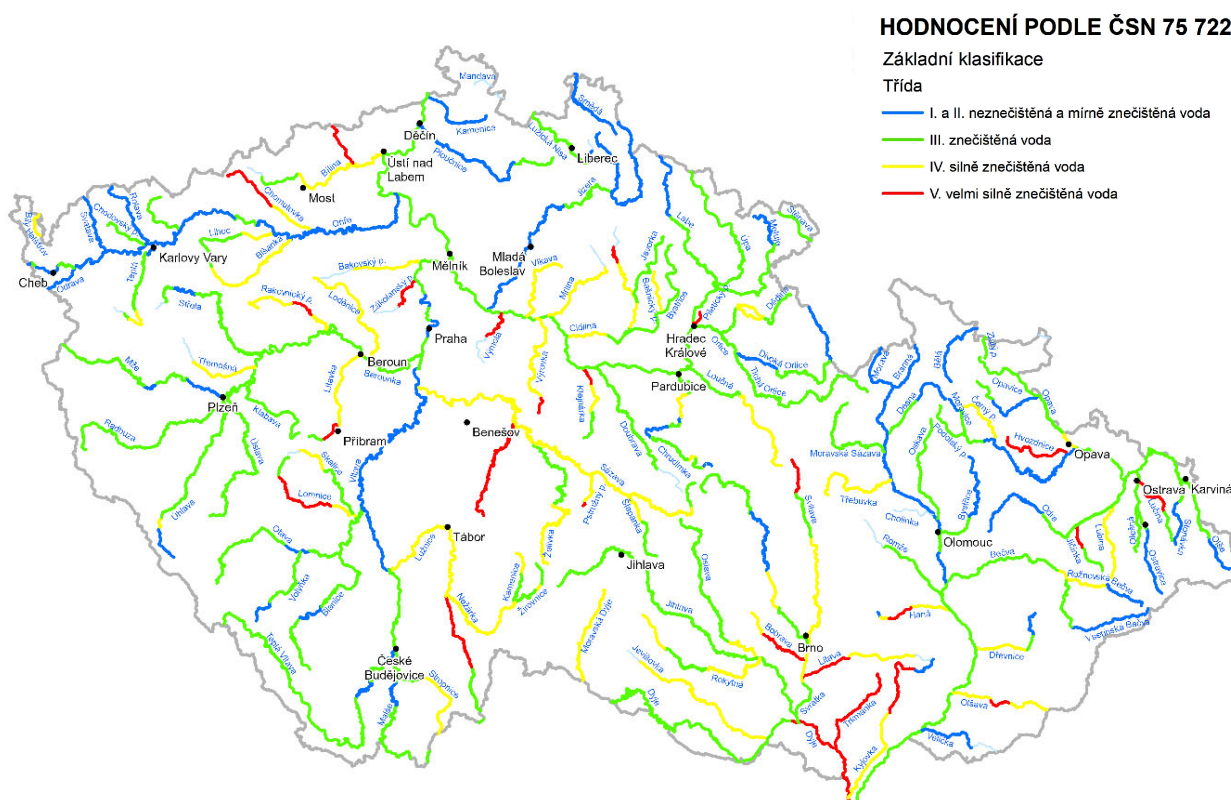
území intenzivně využívané (zejména zemědělskou velkovýrobou) s oslabením autoregulačních pochodů v ekosystémech. Celý Moravskoslezský kraj s hodnotou KES 1,37 lze hodnotit jako vcelku vyváženou krajinu, v níž jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami.

Jakost povrchových vod

Jakost povrchových vod se v posledních letech výrazně neměnila

Jakost povrchových vod se z dlouhodobého hlediska významně zlepšila, nicméně je nadále ovlivňována především přetrvávající průmyslovou činností. Ze souhrnného hodnocení základních ukazatelů sledovaných podle normy ČSN 75 7221, jež byla novelizována pro účely zohlednění požadavků na současnou úroveň ochrany povrchových vod, a to jak z hlediska ukazatelů znečištění, tak i úrovně přípustného znečištění, lze zjistit, že v kraji přetrvává znečištění většiny toků kraje klasifikovaných nejčastěji II. až III. třídou jakosti. Velmi silně znečištěná voda (V. třída jakosti) zůstala v období 2022–2023 zaznamenána na celém toku Hvozdnice a dolním toku Jičínky a Lučiny. Silně znečištěná voda (IV. třída jakosti) byla zjištěna na celém toku Lubiny a Černého potoka a dále na úseku řeky Opava. Zlepšení kvality povrchových vod proti stavu z období 2021–2022 bylo pozorováno na dolních tocích řek Ostravice a Moravice.

Jakost vody v tocích Česka v letech 2022 až 2023

Zdroj: VÚV TGM, v. v. i., z podkladů s. p. Povodí a ČHMÚ

Vodovody a kanalizace

Zhruba tisíc obyvatel kraje nebylo napojeno na veřejný vodovod

Moravskoslezský kraj vyniká v dostupnosti připojení k veřejnému vodovodu. V roce 2023 bylo v kraji zásobováno pitnou vodou z vodovodů 1 188,1 tis. osob, což představovalo podíl 99,8 % ze všech obyvatel žijících v kraji. Je to po hl. městě Praze a Karlovarském kraji třetí nejvyšší podíl, čemuž napomáhá centralizovaný charakter osídlení a technické a ekonomické možnosti budování této infrastruktury. Naopak

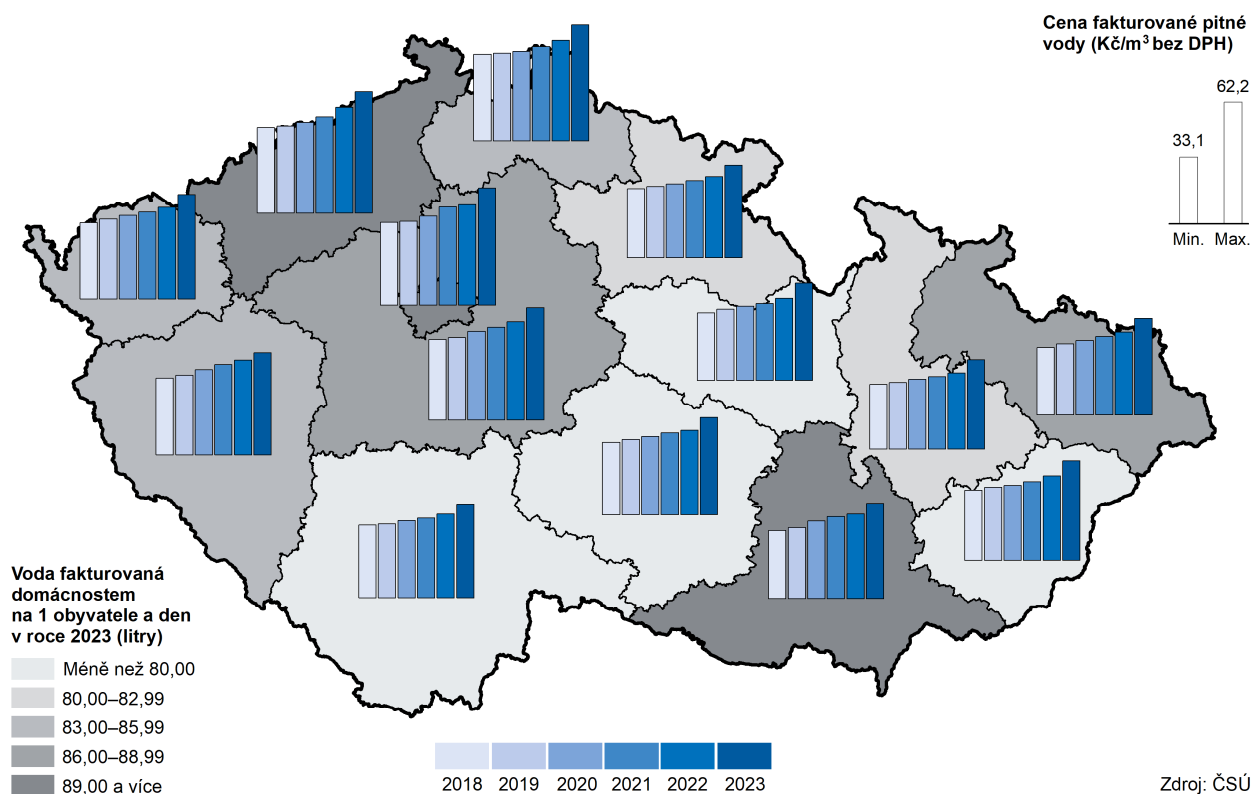

nejnižší podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů měl Plzeňský kraj s 85,6 %, těsně následovaný Středočeským krajem s 86,1 %.

70 % fakturované pitné vody spotřebují domácnosti

Ve vodohospodářských zařízeních na území Moravskoslezského kraje bylo v roce 2023 vyrobeno 68,9 mil. m³ pitné vody, tj. o 9,1 % méně proti roku 2018. Necelá pětina (18,8 %) z tohoto množství vody byla vyrobená z podzemních vod, což bylo spolu s hl. městem Prahou (16,1 %) nejméně mezi kraji. Naopak nejvíce takto vyrobené vody vykázal Olomoucký kraj (92,1 %). Množství fakturované pitné vody v roce 2023 dosáhlo v kraji 53,3 mil. m³, což v přepočtu na osobu a den činilo 122,8 l vody s meziročním poklesem 5,1 l. Největším spotřebitelem zůstávají domácnosti, jimž byla účtována spotřebovaná voda o objemu 37,3 mil. m³. Podíl domácností na celkové spotřebě činil 70,0 % a proti roku 2018 se zvýšil o 0,8 p. b. Průměrná denní spotřeba vody fakturovaná domácnostem na jednu osobu tak činila 86,0 l, tedy o 4,4 l méně než v roce 2022. V celostátním srovnání krajů bylo takové množství vody spotřebované jedincem páté nejvyšší za hl. městem Prahou, Ústeckým, Jihomoravským a Středočeským krajem.

Spotřeba vody a cena vody v letech 2018 až 2023

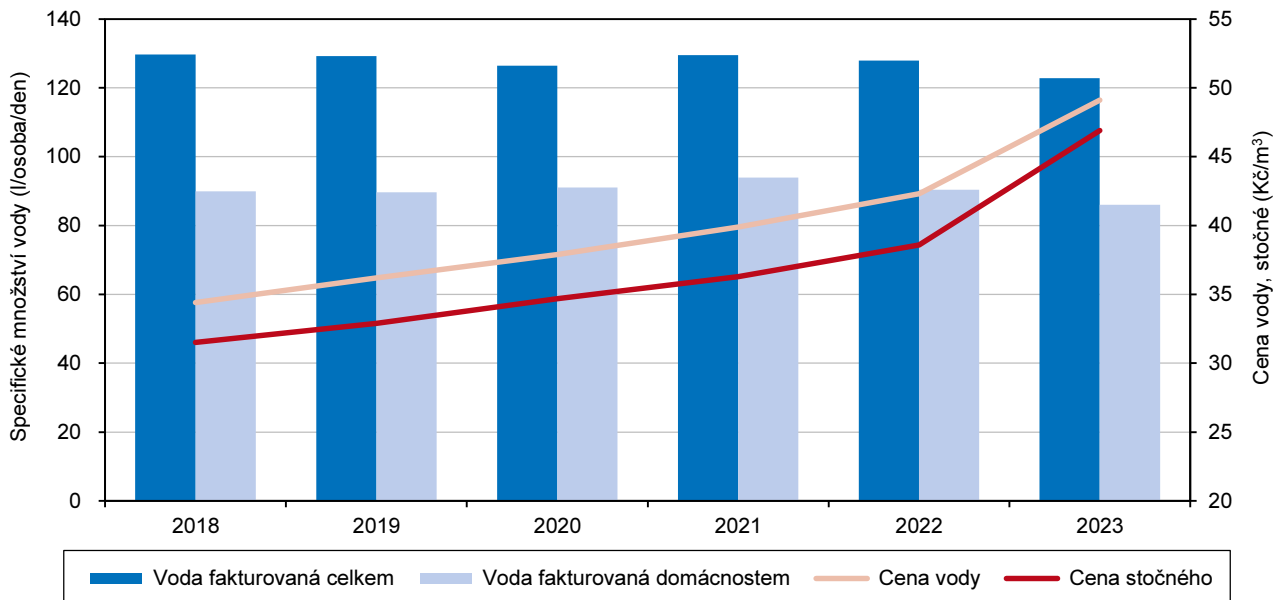
Spotřeba vody na osobu se snížila, ceny vodného a stočného se nadále zvyšovaly

Výše cen vody a stočného za m³ bez DPH v hodnoceném období neustále stoupaly. V Moravskoslezském kraji v roce 2023 dosáhl objem tržeb za vodné 2 616,5 mil. Kč (bez DPH) a meziročně vzrostl o 13,3 % (o 303,7 mil. Kč). Rovněž tržby za stočné meziročně vzrostly o 19,7 % (o 381,7 mil. Kč) a dosáhly výše 2 321,2 mil. Kč (bez DPH). V roce 2023 zaplatili obyvatelé v kraji za metr krychlový pitné vody v průměru 49,10 Kč, za stočné 46,90 Kč. V porovnání s rokem 2022 se cena vody za metr krychlový zvýšila o 6,80 Kč a za stejný objem stočného se zaplatilo o 8,30 Kč více. I přesto patřily tyto ceny mezi nejnižší v zemi a zůstávaly pod celorepublikovým průměrem (53,10 Kč/m³, resp. 48,40 Kč/m³). V krajích Česka se průměrná cena

za 1 m³ fakturované vody v roce 2023 pohybovala od 45,60 Kč v Olomouckém kraji do 62,20 Kč v Ústeckém kraji. V mezikrajském porovnání se průměrná cena za 1 m³ odváděných odpadních vod pohybovala od 37,70 Kč v Kraji Vysočina do 56,80 Kč v hl. městě Praze.

Graf 4.6 Specifické množství fakturované vody, cena vody a stočné v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

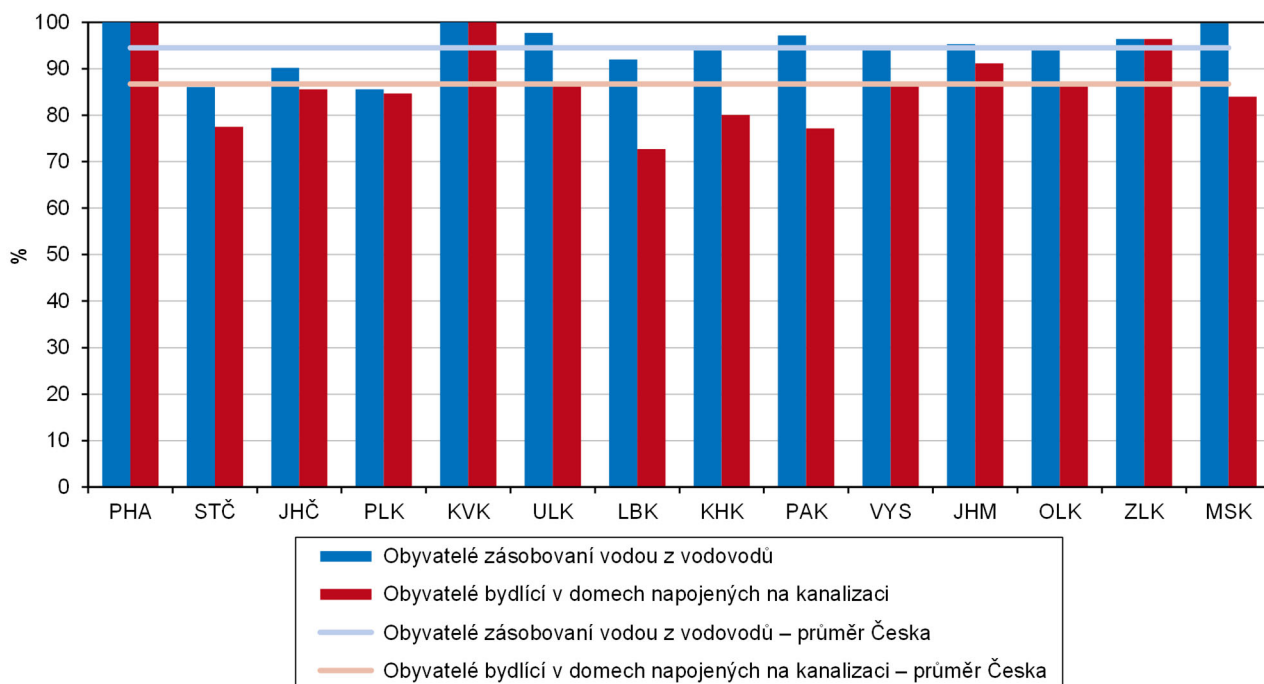

Ztráty pitné vody ve vodovodní síti se postupně snižovaly

K postupnému zlepšení dochází v posledních letech v efektivnosti využití vyrobené vody. Snad díky zlepšující se kvalitě a technickému stavu vodovodní sítě, která v kraji dosahovala délky 7 923 km, podíl ztrát pitné vody ve vodovodní síti klesl proti roku 2018 o 2,6 p. b. na 10,6 %, což zařadilo kraj mezi nejlepší v Česku.

Graf 4.7 Podíl obyvatel zásobovaných vodou a napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu podle krajů v roce 2023

Zdroj: ČSÚ

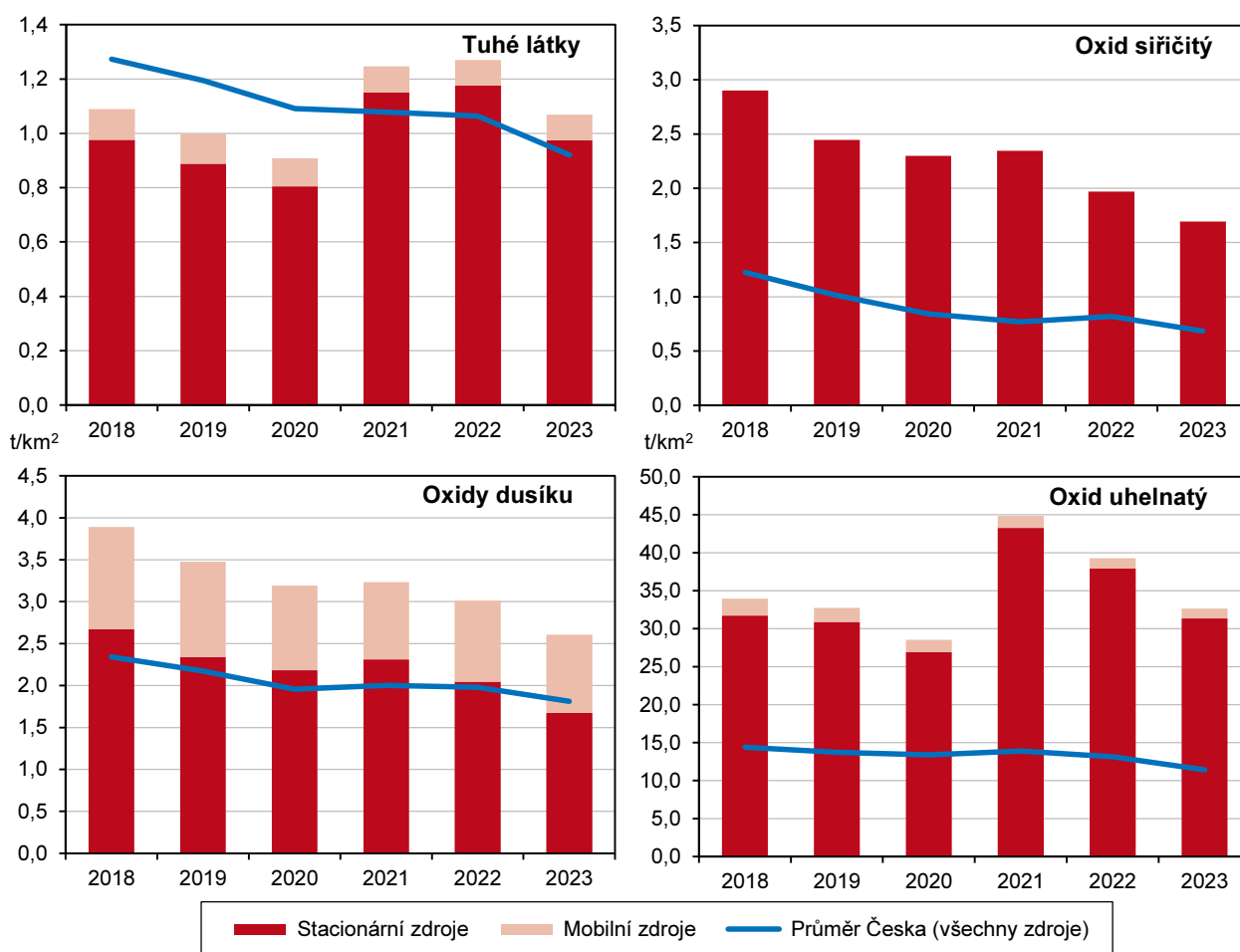

<p>Podíl obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci se příliš neměnil a byl nižší než republikový průměr</p>	<p>Necelý milion obyvatel Moravskoslezského kraje bydlelo v domech napojených na veřejnou kanalizaci. V porovnání s počtem obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů to bylo o 188,2 tis. osob méně. V relativním vyjádření bylo na kanalizaci napojeno 84,0 % obyvatel. V porovnání s rokem 2018 se tento podíl zvýšil o 0,9 p. b. a kraj tak zůstal místem s relativně nižší úrovní této vybavenosti. V mezikrajském porovnání mu náležela 5. nejnižší pozice.</p>
<p>Přes 95 % odpadních vod bylo čištěno</p>	<p>Délka kanalizační sítě v Moravskoslezském kraji dosáhla 4 627 km, ve srovnání s rokem 2018 se prodloužila o 396 km, tj. o 9,4 %. Za celý rok 2023 bylo do kanalizační sítě v kraji vypuštěno 49,5 mil. m³ odpadních vod. V tomto čísle jsou však zahrnuty i zpoplatněné srážkové vody, takže bez této položky představoval objem vypouštěných vod 44,8 mil. m³. Z nich rozhodující část (68,9 %) připadá na vody splaškové. Pouze 4,7 % vypouštěných odpadních vod do kanalizace (bez srážkových vod) v roce 2023 nebylo čištěno, přičemž průmyslové a ostatní vody byly čištěny téměř v plném rozsahu (nečištěno jen 0,3 % vod). Naproti tomu splaškové vody jsou čištěny z 93,4 %. Vezmeme-li v úvahu vody balastní (srážkové), pak celkový objem čištěných vod představoval téměř 91,2 mil. m³.</p>
<p>Podíl obyvatel napojených na čistírny odpadních vod rostl, přesto byl v rámci republiky mírně podprůměrný</p>	<p>Na kanalizaci s koncovou čistírnou odpadních vod (ČOV) bylo v roce 2023 napojeno 80,2 % obyvatel kraje (o 2,8 p. b. více než v roce 2018). Přesto zůstalo připojení na kanalizaci zakončenou ČOV i přes dlouhodobý nárůst podílu připojených obyvatel v kontextu Česka mírně podprůměrné (průměr činil 84,5 %). Z celkového počtu 181 ČOV bylo na jednu ČOV v roce 2023 připojeno průměrně 5 272 osob, což bylo, s výjimkou hl. m. Prahy, nejvíce z krajů Česka. Proti roku 2018 se počet ČOV zvýšil o 17. Jejich celková denní kapacita vzrostla o 5,2 tis. m³ a v roce 2023 činila necelých 527,8 tis. m³ za den. Při čištění bylo za celý rok vyprodukováno přes 19,9 tis. t kalů (v sušině). Z celkového objemu kalů byla sušina zneškodněna převážně přímou aplikací a rekultivací (48,8 %) a kompostováním (47,7 %), na skládku bylo vyvezeno 0,2 % kalů.</p>
<p>Účinnost čistíren odpadních vod se zvyšovala</p>	<p>Podle technologie čištění plně převládají mechanicko-biologická zařízení, když ryze mechanická jsou pouze 4 ČOV. Téměř dvě třetiny (66,3 %) čistíren měla terciární stupeň čištění, tzn. byla uzpůsobena pro další odstraňování dusíku nebo fosforu, případně dusíku a fosforu současně. Z hlediska účinnosti čištění na odtoku z ČOV se snižuje zejména znečištění ve formě biochemické spotřeby kyslíku (BSK₅) a nerozpuštěných látek, kde se účinnost pohybuje na 98,6 %, resp. 97,3 %. Téměř 95% účinnost je pak u chemické spotřeby kyslíku (CHSK_{Cr}). V případě celkového fosforu i celkového dusíku zůstává z vod na přítoku zhruba 16,2 %, resp. 19,2 % znečišťujících látek i na odtoku.</p>
<p>Emise Kvalitu ovzduší v Moravskoslezském kraji ovlivňuje řada faktorů</p>	<p>Kvalita ovzduší v Moravskoslezském kraji je ve vysoké míře ovlivněna souhrou několika faktorů, kterými jsou koncentrace velkého množství průmyslu a lokálních topenišť jak na české, tak na polské straně, hustá automobilová doprava, přeshraniční přesun znečištění, typ osídlení, morfologie terénu v Ostravské pánvi a současně její uzavřenost z jižní a západní strany, a v neposlední řadě také aktuální rozptylové podmínky. Nejzávažněji se tyto vlivy projevují ve střední a severovýchodní části kraje (Ostravsko, Karvinsko a Třinecko).</p>
<p>Emise hlavních znečišťujících látek pomalu klesají</p>	<p>Vývoj měrných emisí znečišťujících látek do ovzduší v Moravskoslezském kraji byl v období 2018 až 2023 rozkolísaný, celkově však měly emise klesající trend. Srovnáme-li zatím poslední známá data z roku 2023 s rokem 2022, pak můžeme</p>

hovořit o zlepšení stavu ovzduší, neboť v případě všech čtyř základních sledovaných polutantů došlo k poklesu. I přes tyto pozitivní zprávy však zůstává Moravskoslezský kraj v rámci Česka jedním z nejvíce postižených. To lze doložit vzájemným srovnáním krajských hodnot měrných emisí základních znečišťujících látek, které byly v Moravskoslezském kraji v případě měrných emisí oxidu uhelnatého nejvyšší, tuhých látek a oxidu siřičitého druhé nejvyšší a oxidů dusíku třetí nejvyšší. Hlavními zdroji znečišťování byly (s různou mírou podílu na celku) stacionární zdroje znečištění REZZO 1–3. Mobilní zdroje REZZO 4 zůstávají dlouhodobě na stabilní úrovni.

Graf 4.8 Měrné emise základních znečišťujících látek podle zdroje znečištění v Moravskoslezském kraji a Česku

Zdroj: ČHMÚ

Imisní situace se meziročně zlepšila

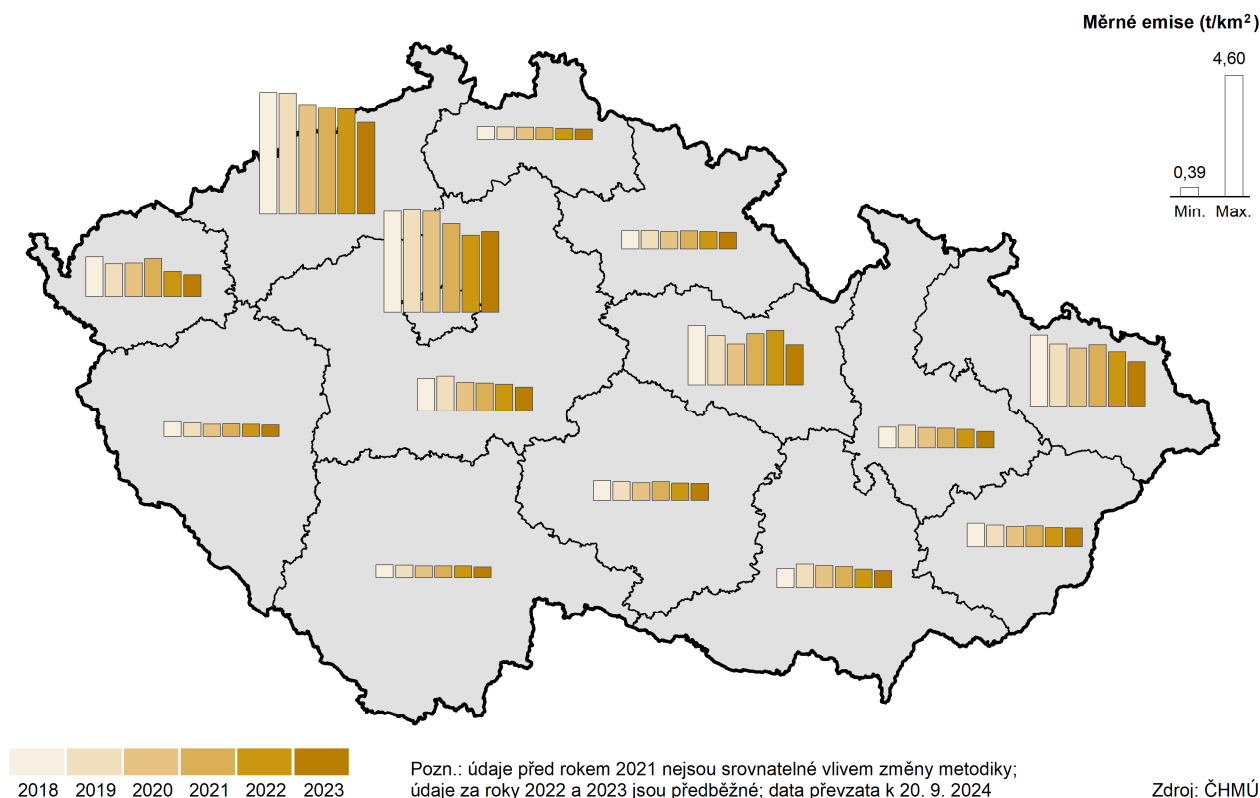
Rok 2023 byl z hlediska kvality ovzduší mimořádně příznivý a koncentrace znečišťujících látek opět poklesly a od roku 2013 dosáhly nejnižších hodnot a poprvé za celou historii měření nebyl překročen žádný z imisních limitů pro suspendované částice PM₁₀ a PM_{2,5}. Stejně tak nebyly překročeny ani imisní limity pro NO₂, SO₂ a CO. K relativně dobré kvalitě ovzduší v Česku, vyjma přízemního ozonu (O₃), v roce 2023 přispěly zejména výrazně nižší koncentrace látek znečišťujících ovzduší během zimního období (leden–březen, říjen–prosinec), kdy z hlediska kvality ovzduší převažovaly příznivé meteorologické a rozptylové podmínky. Na zlepšování kvality ovzduší se dlouhodobě podílejí průběžně realizovaná opatření pro zlepšení kvality ovzduší (např. výměna kotlů v domácnostech, opatření na významných zdrojích nebo obnova vozového parku).

V roce 2023 nedošlo v Moravskoslezském kraji k překročení žádného z imisních limitů

Kvalita ovzduší v Moravskoslezském kraji zůstávala stále nejhorší v celém Česku i přesto, že v roce 2023 nedošlo k překročení žádného z imisních limitů. Nejvyšším koncentracím suspendovaných částic PM₁₀ a PM_{2,5} a přízemního ozonu jsou vystaveni lidé v aglomeraci Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek. V případě benzo(a)pyrenu se jedná obecně o všechny obyvatele Moravskoslezského kraje. Původci znečištění ovzduší v této aglomeraci jsou vysoká koncentrace průmyslové výroby, velká hustota zástavby s lokálním vytápěním pevnými palivy a zahuštěná dopravní infrastruktura na obou stranách česko-polské hranice.

Emise oxidů dusíku (REZZO 1-3) v krajích v letech 2018 až 2023

Odpady

V Moravskoslezském kraji bylo v roce 2022 vyprodukováno 5,1 mil. tun odpadů

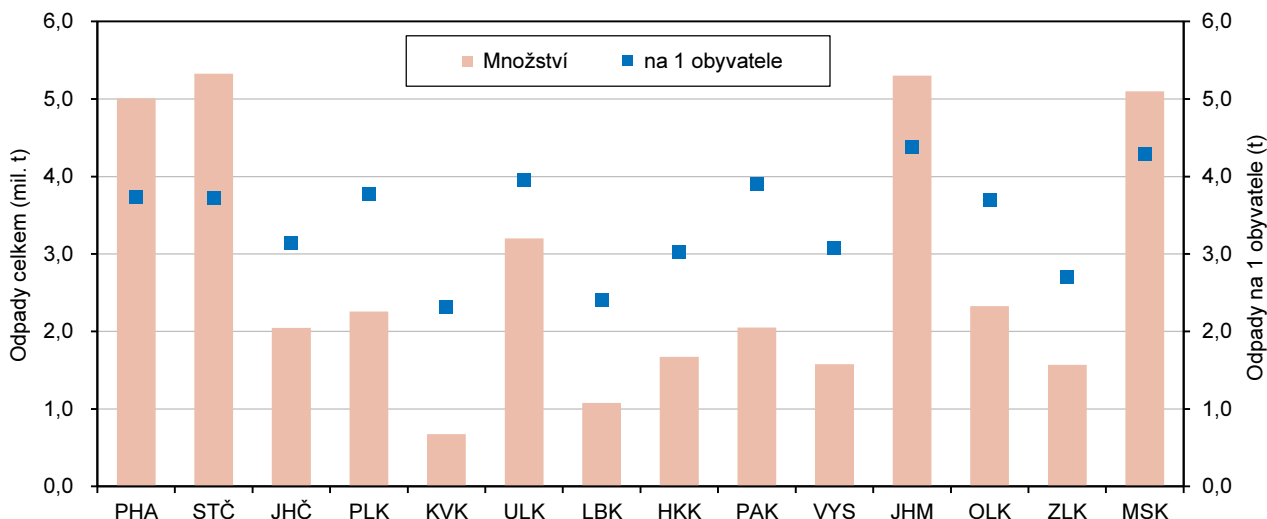
V roce 2022 bylo v Moravskoslezském kraji vyprodukováno přibližně 5,1 mil. tun odpadů, což představovalo 13,0 % veškeré produkce odpadů v Česku. Tímto podílem se kraj zařadil na třetí místo za kraje Středočeský (13,6 %) a Jihomoravský (13,5 %). Proti roku 2018 se jednalo o meziroční nárůst o 485,2 tis. tun odpadu, tj. o 10,5 %. Při přepočtu na jednoho obyvatele patřila Moravskoslezskému kraji druhá nejvyšší příčka mezi kraji, kdy na jednoho obyvatele kraje bylo vyprodukováno téměř 4,3 tuny. Zhruba 338 tis. tun odpadu bylo klasifikováno jako nebezpečný (podíl 6,6 % z celkového množství odpadů). Meziročně vzrostla produkce nebezpečných odpadů o více než 60 %, avšak při srovnání s rokem 2018 bylo množství o 10,6 % nižší.

Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele meziročně poklesla

Vývojový trend produkce komunálního odpadu byl v posledních pěti letech proměnlivý. Konkrétně v roce 2022 bylo vyprodukováno 612,8 tis. tun odpadu (o 3,0 % méně než v roce 2021), což v přepočtu na jednoho obyvatele činilo 516 kg za rok (proti roku 2021 poklesl o 19,0 kg). V porovnání s ostatními regiony to byla čtvrtá nejvyšší hodnota převyšující republikový průměr o 12,0 kg na osobu za rok.

Graf 4.9 Produkce odpadů celkem podle krajů v roce 2022

Zdroj: ČSÚ

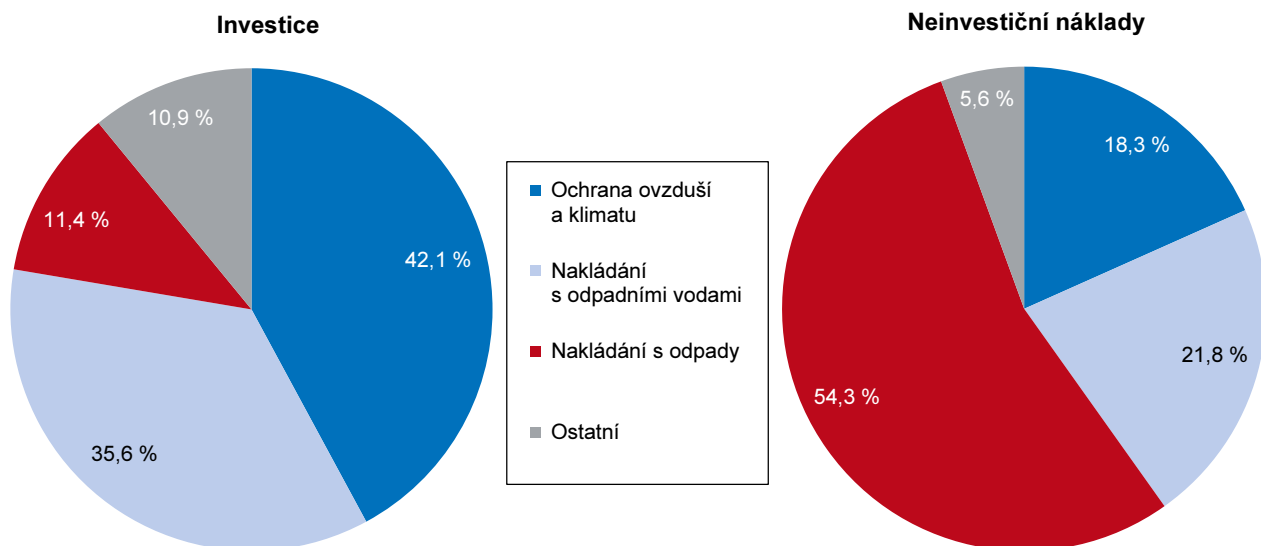
Výdaje na ochranu životního prostředí

Objem neinvestičních nákladů a investic na ochranu životního prostředí v roce 2023 dosáhl 15,6 mld. Kč

Celkové vklady do ochrany životního prostředí v kraji (hodnoceno podle sídla investora) dosáhly v roce 2023 částky v hodnotě 15,6 mld. Kč, což znamenalo meziroční nárůst o téměř 2,1 mld. Kč (o 15,4 %). Ve všech letech hodnoceného období směřovala větší část těchto výdajů do oblasti neinvestiční. V roce 2023 šla do investic částka téměř 4,8 mld. Kč a neinvestiční náklady dosáhly hodnoty 10,8 mld. Kč, což odpovídalo 69,1 % z celkového objemu výdajů na životní prostředí.

Graf 4.10 Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora a podle účelu v Moravskoslezském kraji (průměr let 2018–2023)

Zdroj: ČSÚ

Největší část investic na ochranu životního prostředí podle sídla investora v roce 2023 byla vynaložena na ochranu ovzduší a klimatu, ...

Celkový objem investičních výdajů dosáhl v roce 2023 v Moravskoslezském kraji 4,8 mld. Kč, což bylo meziročně o necelých 658 mil. Kč více (nárůst o 15,9 %). Zatímco v předchozím roce nejvyšší podíl z celkového objemu investic zaujímaly investiční výdaje do nakládání s odpadními vodami, v roce 2023 to byly s podílem 37,9 % investice na ochranu ovzduší a klimatu. Meziročně vzrostly o 244 mil. Kč a celkově přesáhly 1,8 mld. Kč. S podílem 33,2 % byly druhými nejvyššími výdaje na nakládání s odpadními vodami. Dosáhly téměř 1,6 mld. Kč, proti roku 2022 byly nižší

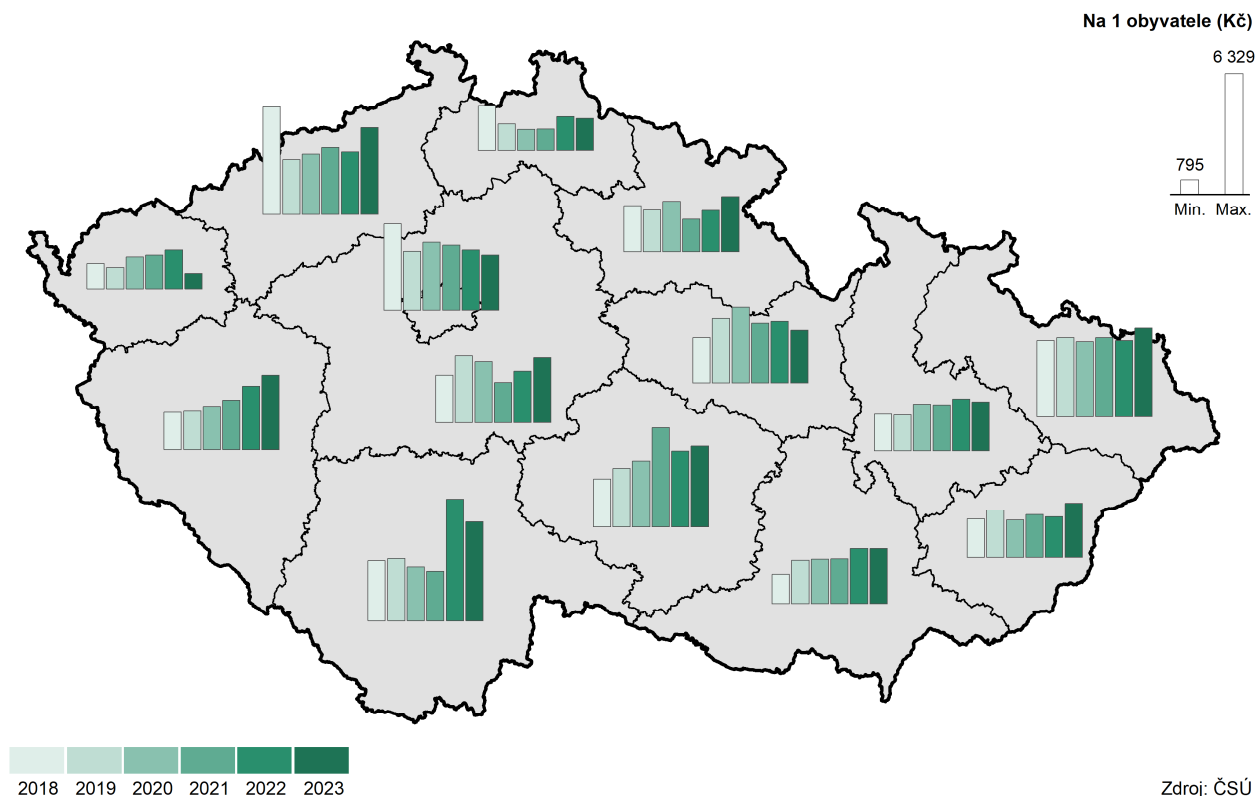

o 287 mil. Kč. Do oblasti nakládání s odpady bylo v roce 2023 investováno 857 mil. Kč (podíl 17,8 % z celkových investic), což představovalo ve srovnání s předchozím rokem výrazný nárůst o 607 mil. Kč. Investice do ochrany a sanace půdy, podzemních a povrchových vod v roce 2023 meziročně opět poklesly, tentokrát o 63,1 %, a činily zhruba 31 mil. Kč (podíl 0,6 % z celkových investic). Taktéž meziročně méně prostředků (o 36,4 %) bylo vloženo do ochrany biodiverzity (druhové rozmanitosti) a krajiny. Investice dosáhly hodnoty přes 19 mil. Kč, tj. 0,4 % z celkových investic.

... zatímco největší díl z neinvestičních nákladů tvořily výdaje spojené s nakládáním s odpady

Celkový objem neinvestičních nákladů činil v roce 2023 v Moravskoslezském kraji 10,8 mld. Kč, což bylo proti roku 2022 o 1,4 mld. Kč více (nárůst o 15,2 %). Největší část (5,4 mld. Kč, tj. podíl 50,5 %) z těchto nákladů tvořily výdaje spojené s nakládáním s odpady. Stejně tomu bylo i v letech předchozích, přičemž podíl této oblasti byl v některých letech ještě výraznější (téměř 59 % v roce 2018). Dalších 23,3 % neinvestičních nákladů směřovalo do oblasti nakládání s odpadními vodami (2,5 mld. Kč) a 21,6 % šlo na ochranu ovzduší a klimatu (2,3 mld. Kč). Nejnižší neinvestiční náklady směřovaly stejně jako v případě investičních výdajů do ochrany a sanace půdy, podzemních a povrchových vod (268 mil. Kč, podíl 2,5 %) a ochrany biodiverzity (druhová rozmanitost) a krajiny (68,4 mil. Kč, podíl 0,6 %). Meziroční nárůst neinvestičních nákladů se projevil ve všech zmiňovaných kategoriích.

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2018 až 2023

Investice na ochranu životního prostředí na území Moravskoslezského kraje v roce 2023 dosáhly 5,5 mld. korun

Investice na ochranu životního prostředí vynaložené na území Moravskoslezského kraje dosáhly v roce 2023 částky 5,5 mld. Kč, tj. meziročně o 775 mil. Kč, o 16,5 % více. V přepočtu na 1 obyvatele činily tyto investice 4 585 Kč. Tato částka byla po Jihočeském kraji (5 140 Kč na 1 obyvatele) druhá nejvyšší a přesahovala o 1 219 Kč průměr za celé Česko (3 366 Kč na 1 obyvatele). Investice na 1 obyvatele v kraji bývají pravidelně v posledních letech obecně vyšší než republikový průměr.

5. Mezikrajské srovnání

Čtyřleté období od roku 2020 bylo z pohledu demografického vývoje plně výrazných změn proti trendu předchozích let. Pouze stárnutí populace si zachovalo svoji dlouhodobě nastolenou tendenci. V roce 2023 došlo rovněž ke skokovému nárůstu počtu i podílu osob pobírajících předčasný starobní důchod. Ekonomický vývoj se nadále vypořádával s dopady epidemie covid-19 a dalšími negativními vlivy (válka na Ukrajině a vysoká inflace). Hodnoty regionálního hrubého domácího produktu se v roce 2022 dostaly ve většině krajů na úroveň roku 2019 (ve srovnatelných cenách). Také výsledky cestovního ruchu se v roce 2023 vrátily či dokonce překročily hodnoty odpovídající roku 2019.

Demografický vývoj

Demografický vývoj ovlivnila epidemie koronaviru a válka na Ukrajině

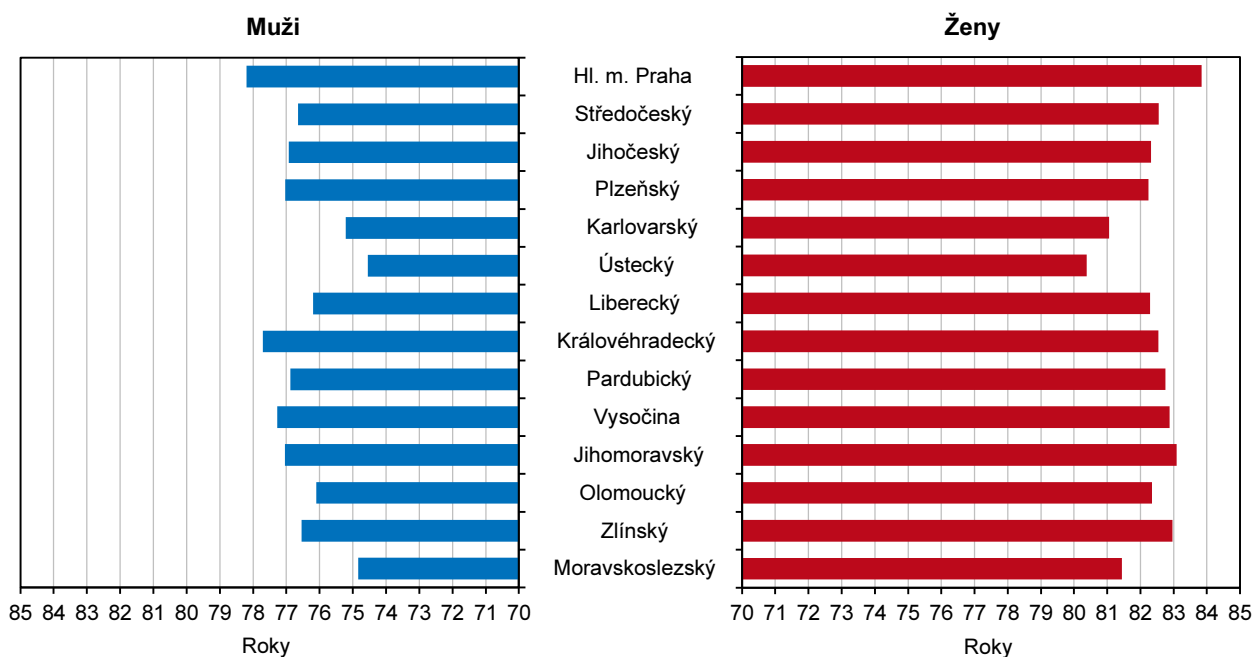
Epidemie koronaviru a válka na Ukrajině se staly dvěma zcela mimořádnými událostmi, které zásadně ovlivnily demografický vývoj v letech 2020 až 2023 ve všech krajích České republiky. Zatímco dopady epidemie je možné sledovat především ve statistice zemřelých, válečný konflikt mimořádně ovlivnil zejména imigraci. Pro obě události současně platí, že způsobily řadu sekundárních demografických dopadů a že jejich dozvuky budou ovlivňovat statistiku obyvatelstva i v letech následujících.

Nejvyšší naděje dožití měli v letech 2022 až 2023 lidé narození v hl. městě Praze

V roce 2021 zemřelo v České republice nejvíce obyvatel od konce 2. světové války. Od novodobého krajského uspořádání charakterizovaly rekordní počty úmrtí v roce 2021 všechny kraje České republiky s výjimkou Kraje Vysočina, ve kterém maximum nastalo o rok dříve. V důsledku vysokých počtů zemřelých se v letech 2020 a 2021 významně zkrátila naděje dožití při narození. Ta přitom měla od konce 80. let 20. století jednoznačně rostoucí tendenci. Jednalo se však o pokles pouze krátkodobý. V letech 2022 a 2023 naděje dožití naopak rostla, a to shodně ve všech krajích. Navzdory dynamickému vývoji se pořadí krajů podle střední délky života zásadně neměnilo. V dvouletém období 2022 až 2023 charakterizovala nejvyšší naděje dožití mužů (78,2 let) i žen (83,8 let) hl. město Prahu. Na opačném pólu pořadí se umístili muži (74,5 let) a ženy (80,4 let) v kraji Ústeckém.

Graf 5.1 Naděje dožití při narození podle pohlaví a krajů v letech 2022–2023

Zdroj: ČSÚ

V roce 2023 se živě narodilo pouze 91,1 tis. dětí, tj. nejméně od roku 2002

Významné výkyvy zaznamenala v posledním období také úhrnná plodnost. Zatímco v letech 2018 až 2020 stagnovala na úrovni 1,71 dítěte na ženu, v roce 2021 prolomila po třech dekádách o desetinu vyšší hranici a vzrostla na 1,83 dítěte na ženu. Republikový průměr překonala v tomto výjimečném roce polovina krajů, přičemž zcela nejvyšší byla v Kraji Vysočina (1,95). Prudký vzestup vystřídal ještě prudší propad. V roce 2022 se intenzita úhrnné plodnosti snížila na 1,64 a v roce 2023 dokonce na 1,46 dítěte na ženu. Nejnižší úhrnná plodnost náležela ženám v hl. městě Praze (1,31), naopak nejvyšší zůstala počtvrté v řadě v Kraji Vysočina (1,57). Úroveň plodnosti, kterou taktéž v posledních dvou sledovaných letech ovlivnila uprchlická vlna z Ukrajiny, úzce korelovala s nízkým počtem živě narozených dětí. Po dlouhých 18 letech se v roce 2023 vrátil pod stotisícovou hranici. Velmi málo dětí se narodilo zejména v severozápadní části republiky v krajích Karlovarském, Ústeckém a Libereckém s porodností pod hranicí 8 ‰.

Podle průměrného věku bylo nejmladší obyvatelstvo v roce 2023 v kraji Středočeském a nejstarší v kraji Zlínském

Dlouhodobým fenoménem zůstává navzdory atypickému demografickému vývoji v roce 2022 stárnutí populace. V roce 2023 se průměrný věk obyvatele České republiky zvýšil na 42,8 let a vytvořil nové maximum. V dlouhodobém pohledu stárne populace všech krajů, avšak rozdílným tempem. Do roku 2012 bylo průměrně nejstarším obyvatelstvo hl. města Prahy, které však vlivem demografických změn bylo v roce 2023 druhé nejmladší. Průměrně nejmladší byla v posledním sledovaném roce populace kraje Středočeského. Pro obě zmíněná území jsou dlouhodobě charakteristické početné migrační přírůstky. Vyšší tempa stárnutí jsou naopak typická pro regiony s vyššími migračními úbytky. Zcela nejrychlejší byla od roku 2001 v kraji Karlovarském a Moravskoslezském. Nejvyšší průměrný věk náležel v roce 2023 kraji Zlínskému a Královéhradeckému.

Nejvyšší zastoupení produktivní populace charakterizovalo v roce 2023 hl. město Prahu a nejvyšší podíl postproduktivní populace kraj Královéhradecký

Stárnutí obyvatelstva je předurčeno jeho stávající věkovou strukturou. Průběžně je ovlivňováno počty narozených dětí, nadějí dožití a migrací. Homogenním rysem všech krajů byl v letech 2008 až 2021 trvale klesající podíl produktivní populace ve věku 15 až 64 let. Zejména v důsledku věkového složení přistěhovalých se tento trend podařilo v posledních dvou sledovaných letech zastavit. Zatímco ještě v roce 2008 přesahoval podíl produktivní populace ve všech krajích 70% hranici, o 15 let později osciloval v rozmezí od 62,1 % v kraji Královéhradeckém do 65,7 % v hl. městě Praze. Výrazně proměnil věkové složení obyvatelstva odchod populačně silných ročníků do důchodu. Jestliže v roce 2008 žilo v zemi 1 556,2 tis. osob ve věku 65 let a více (tj. 14,9 %), v roce 2023 jejich počet vzrostl na 2 237,3 tis. osob (tj. 20,5 %).

Silná imigrační vlna ovlivnila migrační salda i zastoupení cizinců v krajských populacích

Společným rysem demografického vývoje ve všech 14 krajích České republiky byla silná imigrační vlna charakterizující rok 2022. Populace České republiky se migračním přírůstkem zvýšila o 329,7 tis. obyvatel, což byl téměř čtyřnásobek dosavadního poválečného maxima z roku 2007. Rekordní počty přistěhovalých z Ukrajiny dramaticky proměnily podobu přírůstku stěhováním na 1 000 osob ve všech 14 krajích. Mezní hodnoty příslušely hl. městu Praze (60,7 ‰) a kraji Moravskoslezskému (13,3 ‰), který kladnou hodnotu migračního salda zaznamenal poprvé od vzniku krajů v roce 2000. O řád slabší, přesto stále kladný ve všech krajích, byl relativní přírůstek stěhováním v následujícím roce 2023. V tomto roce vynikalo především postavení hl. města Prahy (19,7 ‰) a krajů Plzeňského (15,0 ‰) a Středočeského (12,5 ‰). Příliv zahraničních migrantů se významně propal do zastoupení cizinců v krajských populacích. Podíl cizinců se mezi roky 2021 a 2022 více než zdvojnásobil v kraji Zlínském, Královéhradeckém, Olomouckém a Kraji Vysočina. Suverénně nejvyšší zůstává v hl. městě Praze.

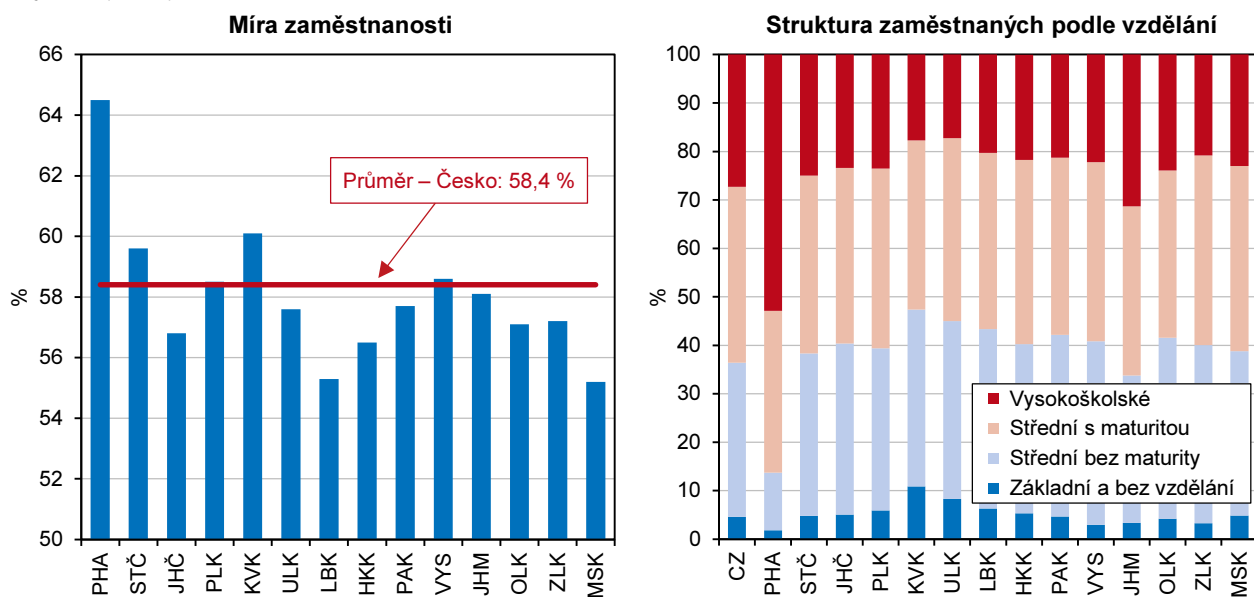
Sociální vývoj

V letech 2022 a 2023 došlo k oživení trhu práce a míra zaměstnanosti zaznamenala mírný nárůst

Mezi ekonomickým, demografickým vývojem a trhem práce existuje velmi úzká souvislost a jakákoliv změna v jedné z těchto oblastí ovlivní po určité době oblasti ostatní. Po příznivém ekonomickém vývoji v období mezi lety 2014 až 2019, charakterizovaným vysokou zaměstnaností, nastalo vlivem protiepidemických opatření v roce 2020 přerušení tohoto dlouhodobého trendu a trh práce začal procházet změnami. Míra zaměstnanosti se meziročně snížila o 0,9 p. b., přičemž významnější pokles zaznamenala zaměstnanost žen (o 1,1 p. b.) než mužů (o 0,8 p. b.). V roce 2021 se začala omezující opatření postupně uvolňovat, což následně přispělo k oživení trhu práce. V mezikrajském srovnání se situace lišila a oproti roku 2020 míra zaměstnanosti v osmi regionech Česka poklesla, nejvíce pak v Karlovarském kraji (o 1,7 p. b.). Naopak nejvyšší nárůst tohoto ukazatele zaznamenal Jihočeský kraj (o 0,8 p. b.). V následujících dvou letech 2022 a 2023 bylo oživení trhu práce patrně ještě výraznější, a to zejména v roce 2023, ve kterém meziročně vzrostla míra zaměstnanosti v devíti krajích Česka, přičemž nejvyšší nárůst zaznamenal Karlovarský kraj (o 1,5 p. b.). Nejvyšší míra zaměstnanosti byla tradičně evidována v hl. městě Praze, dále ve Středočeském a nově také v již zmíněném Karlovarském kraji (64,5 %; 59,6 %; resp. 60,1 %). Naopak nejnižší hodnotu tohoto ukazatele zaznamenal Moravskoslezský kraj (55,2 %).

Graf 5.2 Míra zaměstnanosti a struktura zaměstnaných osob podle vzdělání a krajů v roce 2023

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Struktura zaměstnaných podle vzdělání se zlepšuje ve prospěch středoškolského vzdělání s maturitou a vysokoškolského vzdělání

Existuje pozitivní závislost mezi stupněm vzdělání a intenzitou ekonomického zapojení, takže také vzdělanostní úroveň populace má vliv na míru zaměstnanosti. Z porovnání skupin zaměstnaných v národním hospodářství v letech 2003 a 2023 podle vzdělání je zřejmé, že během dvaceti let se změnila vzdělanostní struktura ve všech krajích. Podíl zaměstnaných se základním vzděláním a středním bez maturity se snižuje ve prospěch zaměstnaných se středním vzděláním s maturitou a vysokoškolským vzděláním. V celém Česku se podíl zaměstnaných se středním vzděláním bez maturity snížil od roku 2003 téměř o 10 p. b., a naopak vysokoškolsky vzdělaní zaměstnanci posílili téměř o 6 p. b. Nejvyšší podíl zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním byl v roce 2023 dosažen v hl. městě Praze (52,9 %) a Jihomoravském kraji (31,3 %), zatímco nejvyšší podíl zaměstnaných pouze se základním vzděláním byl zaznamenán v kraji Karlovarském a Ústeckém (10,9 %; resp. 8,3 %).

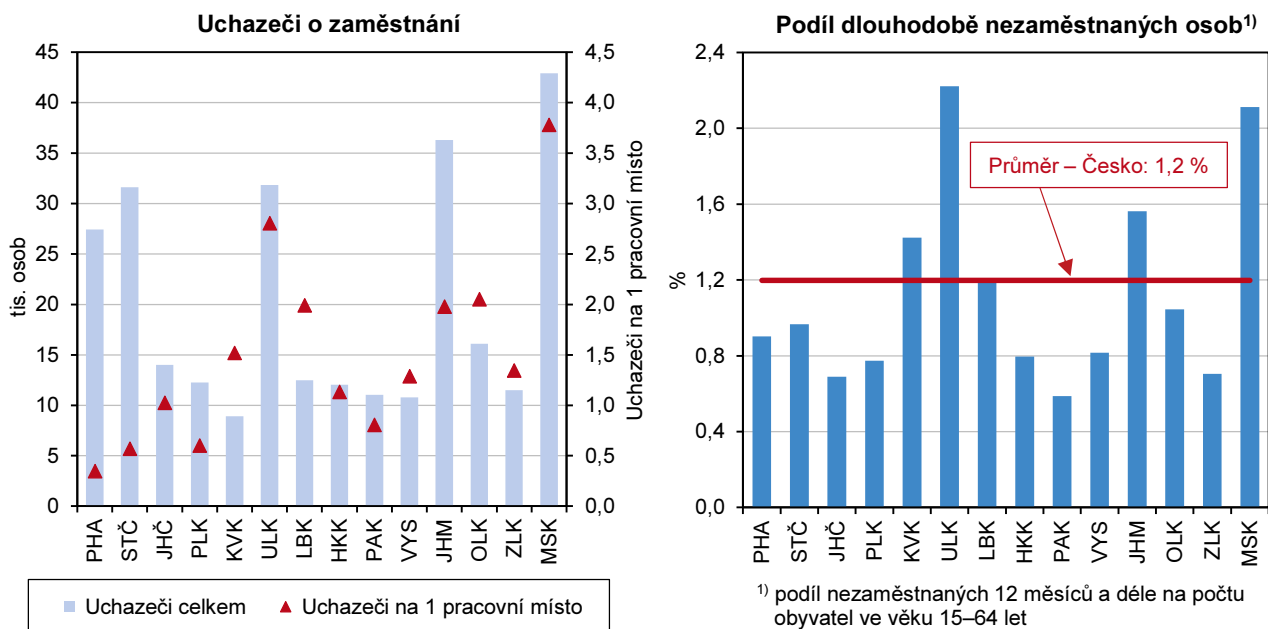

Zaměstnanost v sektoru služeb se dlouhodobě zvyšuje

Vývoj celkové zaměstnanosti v České republice byl provázen pokračujícími změnami v odvětvové skladbě pracujících. Nejvýznamnějším sektorem z hlediska zaměstnanosti byl sektor služeb (terciér). Dlouhodobě počet zaměstnaných v tomto sektoru roste, a stejně tak se zvyšuje i jeho podíl na celkové zaměstnanosti, přičemž vývoj významně neovlivnil ani odliv zaměstnanců v roce 2020. Zastoupení sektoru služeb se v jednotlivých krajích liší. Významný vliv na průměrnou zaměstnanost ve službách v Česku má hl. město Praha, kde v tomto sektoru dlouhodobě pracuje více než 80 % zaměstnaných osob (83,0 % v roce 2023). V ostatních krajích pracovala ve službách více než polovina zaměstnaných. V primárním sektoru, zaměřeném na zemědělství, lesnictví a rybářství, byl zaznamenán nejvyšší podíl zaměstnaných v Kraji Vysočina (6,0 %), zatímco nejvyšší podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru, tj. v průmyslu a stavebnictví, je evidován v Libereckém a Zlínském kraji (45,4 %; resp. 45,3 %).

Graf 5.3 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a dlouhodobá nezaměstnanost podle krajů k 31. 12. 2023

Zdroj: MPSV

Po období šesti let poklesu se nezaměstnanost v Česku začala od roku 2020 zvyšovat vlivem dopadů pandemie a ekonomické recese

Z dlouhodobého hlediska podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku od roku 2007 rostl a kulminoval v roce 2013, kdy se jeho hodnota v Česku vyšplhala k 8,2 % (podíl nezaměstnaných osob v Česku v roce 2007 tvořil 4,5 %). I v mezikrajském srovnání dosáhl podíl nezaměstnaných osob v posledních deseti letech maximálních hodnot v roce 2013 (kromě krajů Plzeňského, Pardubického a Kraje Vysočina, které dosáhly maxima již v roce 2010). Od roku 2014 lze sledovat trvalý meziroční pokles podílu nezaměstnaných osob ve všech krajích. Nezaměstnanost klesla ve všech krajích na minimum v roce 2019 (kromě Plzeňského, Královéhradeckého a Pardubického kraje, kde byla nejnižší hodnota již v roce 2018). V roce 2020 došlo vlivem pandemie covidu-19 s ní spojených restrikcí různých odvětví ekonomiky ke změně klesajícího trendu vývoje nezaměstnanosti, podíl nezaměstnaných osob v Česku i v krajích meziročně průměrně vzrostl o 1,2 p. b. V roce 2021 došlo k pozitivnímu obratu na trhu práce a hodnota podílu nezaměstnaných osob meziročně klesla ve všech regionech, a to u mužů i u žen. Od roku 2022 lze sledovat pozvolný meziměsíční nárůst nezaměstnanosti ve všech regionech Česka. V rámci roční statistiky se podíl

nezaměstnaných ke konci roku 2023 pohyboval v rozmezí od 2,80 % v hl. městě Praze po 5,66 % v Ústeckém kraji (průměr za celé Česko činil 3,73 %). Pod tříprocentní hranici se dostaly tři kraje (druhá nejnižší hodnota 2,88 % náležela Zlínskému kraji, třetí nejnižší hodnota 2,90 % Plzeňskému kraji), pětiprocentní hranici překročil pouze Moravskoslezský kraj (5,23 %) a již zmíněný Ústecký kraj. Dlouhodobě nezaměstnaní, tedy osoby s délkou evidence na úřadě práce větší než 1 rok, tvořili ke konci roku 2023 v Česku 29,5 %. V absolutním vyjádření to bylo 82,2 tis. osob evidovaných dlouhodobě na úřadech práce. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob se od roku 2015 do roku 2019 stále snižoval, v roce 2020 byla klesající tendence přerušena a došlo ke „koronavirovému nárůstu“, který přerušil mírný pokles dlouhodobé nezaměstnanosti v roce 2022, v roce 2023 došlo k opětovnému nárůstu dlouhodobě nezaměstnaných. S problémem dlouhodobě nezaměstnaných se potýkaly zejména Moravskoslezský a Ústecký kraj.

Počet pracovních míst v evidenci úřadů práce v letech 2018–2023 poklesl ve většině krajů

Ke konci roku 2023 bylo v Česku 272 tis. volných pracovních pozic. Období od konce roku 2018 do konce roku 2021 se vyznačovalo nárůstem počtu volných pracovních míst, kdy se jejich počet zvýšil o 6 % s poklesem v koronavirovém roce 2020. Na meziroční růst počtu volných pracovních míst v období 2018–2021 navázal v roce 2022 šestinový meziroční pokles, který se vlivem ekonomické recese, a s tím souvisejícím růstem nezaměstnanosti projevil i v roce 2023. V roce 2023 byl meziroční úbytek počtu pracovních míst v evidenci úřadů práce zaznamenán v 11 krajích, nejvyšší byl v Jihomoravském a Jihočeském kraji (o 23 %, resp. o 21 %), naopak nárůst zaznamenalo hl. město Praha (o 5 %) a kraje Olomoucký a Karlovarský (o 4 %, resp. o 2 %). Od roku 2018 do roku 2022 převažuje počet pracovních míst v evidenci úřadu práce nad počtem uchazečů o zaměstnání. Ke konci roku 2023 se projevil pokles počtu evidovaných volných pracovních míst a průměrně v Česku připadal jeden uchazeč na jedno volné pracovní místo. Nejpriznivější situace byla v hl. městě Praze, kde na jedno volné pracovní místo připadalo 0,3 uchazeče, naopak v Moravskoslezském kraji na jedno volné pracovní místo připadalo 3,8 uchazeče.

Čistý disponibilní důchod v roce 2022 rostl

Čistý disponibilní důchod domácností, tedy částka, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu, meziročně vzrostla podle posledního dostupného údaje (rok 2022) v průměru o 10,7 %, v souvislosti s ekonomickým vývojem se jeho růst oproti koronavirovým rokům 2020 a 2021 zrychlil; ve srovnání s rokem 2018 činil průměrný nárůst 28,7 %. Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele zaznamenal meziročně nejvyšší nárůst v Karlovarském kraji (o 16,3 %, tj. o 42 tis. Kč), nejnižší nárůst byl evidován v hl. městě Praze (o 7,6 %, tj. o 30 tis. Kč). Nejvyšší hodnoty dosáhl v hl. městě Praze, naopak nejnižší čistý disponibilní důchod na 1 obyvatele měly domácnosti v kraji Ústeckém.

Vývoj průměrných mezd byl ovlivněn ekonomickou recesí a růstem cenové hladiny, kdy výše průměrné mzdy nominálně rostla, ale reálně klesla

Mzdový vývoj v letech 2018–2023 byl značně ovlivněn doznívajícím obdobím konjunktury, koronavirovou pandemií a následnou ekonomickou recesí. V roce 2023 dosáhla průměrná hrubá měsíční mzda (v přepočtu na zaměstnance plně zaměstnaného) v České republice hodnoty 43 120 Kč, v roce 2018 to bylo 32 051 Kč. Mzdový vývoj byl do značné míry ovlivněn vývojem inflace, kdy nárůst cenové hladiny reálně snížil kupní sílu mezd zaměstnanců. Celkově se mzdová úroveň zvýšila nominálně o více než třetinu (34,5 %). Reálně se však v tomto období snížila o 4,1 %, neboť ceny vzrostly o 40,4 %. Reálně byly mzdy v meziročním srovnání trvale nižší od 4. čtvrtletí 2021 do 4. čtvrtletí 2023, největší meziroční reálný pokles mezd, téměř 12 %, byl zaznamenán ve 2. a 3. čtvrtletí 2022.

Průměrné hrubé mzdy i medián mezd jsou dlouhodobě nejvyšší v hl. městě Praze, naopak regionem s nejnižší mzdovou úrovní je Karlovarský kraj

Podle absolutní úrovně výdělků v roce 2023 bylo nejbohatším regionem hl. město Praha s průměrnou hrubou mzdou 53 507 Kč, regionem s nejnižší mzdovou úrovní byl Karlovarský kraj (37 162 Kč). Nejnižší nominální meziroční růst o 7,0 % zaznamenal Olomoucký kraj (vzhledem k míře inflace 10,7 % zde zároveň nastal nejvyšší propad reálné mzdy). Největší nominální nárůst měl Ústecký a Jihočeský kraj (shodně 8,5 %), ale reálně klesly mzdy ve všech krajích. Medián hrubých měsíčních mezd činil (podle strukturální mzdové statistiky) v roce 2023 v Česku 39 518 Kč, u mužů dosahoval 42 231 Kč a u žen byl o 5 562 Kč nižší. Meziročně se medián mezd zvýšil o 5,6 %. Medián mezd meziročně rostl ve všech krajích, nejrychleji v Libereckém a Plzeňském kraji (shodně o 6,9 %) a nejpomaleji v Jihomoravském kraji (o 4,9 %). Mzdový medián meziročně rostl téměř ve všech krajích rychleji u žen (v Česku o 6,0 %) než u mužů (o 5,5 %). Téměř ve všech krajích leží medián mezd pod úrovní mediánu mezd Česka s výjimkou hl. města Prahy, Středočeského, Plzeňského a Jihomoravského kraje, kde byl mzdový medián v roce 2023 vyšší.

Počet příjemců důchodů v Česku se po třech letech poklesu meziročně mírně zvýšil

Po předchozích třech letech poklesu celkového počtu příjemců důchodů, nehlédě na druh důchodu, se v roce 2023 jejich počet na republikové úrovni nepatrně navýšil (o 1,4 tis. osob). Oproti roku 2019, kdy počet důchodců v Česku dosáhl maxima 2 897 tis., jich na konci roku 2023 bylo o 51,9 tis. méně. Pokles se dotkl všech krajů, největší úbytky zaznamenalo hl. město Praha (o 16,1 tis. osob) a dále kraje Ústecký (o 8,0 tis. osob) a Moravskoslezský (o 7,0 tis. osob). Jako jeden z hlavních faktorů snížení počtu příjemců důchodů v letech 2020 až 2022 lze uvést zvýšenou úmrtnost v důsledku onemocnění covid-19.

Obecně lze říci, že v delším časovém horizontu počet příjemců důchodů v návaznosti na demografický vývoj a stárnutí populace spíše roste. Dlouhodobý trend nárůstu počtu důchodců také ovlivňovalo postupné zvyšování věkové hranice pro odchod do důchodu, která v současné době činí 65 let

Meziročně vzrostl celkový počet starobních důchodců

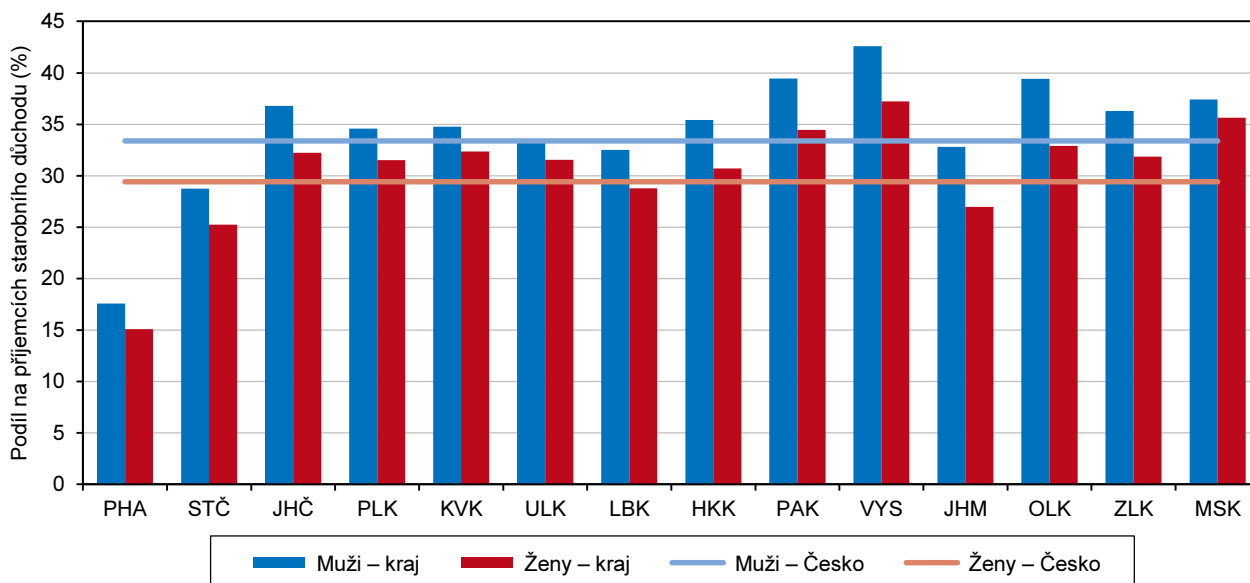
Počet starobních důchodců meziročně vzrostl o 4,1 tis., v roce 2023 tak v Česku pobíralo starobní důchod (vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým) zhruba 2 371,2 tis. osob – 960 tis. mužů a 1 412 tis. žen. Zatímco mezi muži byl ve srovnání s rokem 2022 zaznamenán nárůst (o 7,8 tis.), mezi ženami došlo k poklesu (o 3,7 tis.). S výjimkou hl. města Prahy, Ústeckého a Karlovarského kraje, ve kterých se počet osob ve starobním důchodu meziročně snížil, v ostatních krajích byl zaznamenán nárůst, s maximálním zvýšením překračujícím tisíc osob v krajích Středočeském a Vysočina.

Počet i podíl osob pobírajících předčasný starobní důchod roste, tempo nárůstu v roce 2023 skokově zrychlilo

Dlouhodobě se zvyšuje počet i podíl osob pobírajících předčasný starobní důchod. Na rozdíl od předchozích let, kdy byl nárůst hodnot obou ukazatelů pozvolný, došlo v roce 2023 k jejich skokovému zvýšení. Příčast to lze na vrub mimořádným valorizacím důchodů v roce 2022, které vytvořily velmi výhodné podmínky pro odchod do předčasného starobního důchodu. V roce 2023 tak pobíralo předčasně přiznaný starobní důchod téměř 733 tis. osob, tedy 31,0 % ze všech příjemců plného starobního důchodu (vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým). Ve srovnání s rokem 2022 vzrostl počet osob v předčasném starobním důchodu na republikové úrovni o 52,5 tis., relativně se podíl příjemců předčasných důchodů zvýšil o 2,2 p. b. V jedenácti krajích Česka překročil v roce 2023 podíl osob v předčasném důchodu 30 % s maximem v Kraji Vysočina (39,5 %). Opačný konec žebříčku obsadila Praha s 16,1% podílem předčasných starobních důchodců.

Graf 5.4 Příjemci předčasného starobního důchodu podle pohlaví a krajů v prosinci 2023

Zdroj: ČSSZ

Starobní důchody v Česku meziročně vzrostly o 12,2 % a jejich výše představovala 51,4 % mediánu hrubého výdělku

Průměrná výše důchodů je ovlivňována zvyšováním vyplácených důchodů. Na růst penzí má vliv jak valorizace, tak i výše nově přiznaných důchodů, které jsou vyšší než postupně zanikající důchody starších penzistů. V prosinci 2023 vzrostla průměrná výše sólo vyplácených plných starobních důchodů v Česku meziročně o 12,2 % na 20 310 Kč a činila 51,4 % mediánu hrubého výdělku. V regionálním pohledu na výši starobních důchodů v poměru ke mzdovému mediánu se nejvýše umístily kraje, ve kterých poměr starobních důchodů ke mzdovému mediánu dosáhl, resp. přesáhl 53,5 % mzdového mediánu, a to Karlovarský, Zlínský, Jihočeský, Pardubický a Moravskoslezský. Pod republikový průměr se řadí kraje Středočeský, Jihomoravský, Plzeňský a s výrazným odstupem hl. město Praha se 46,3 %.

Kriminalita se stále drží pod úrovní předpandemických let

V roce 2023 bylo v Česku registrováno celkem 181,4 tis. trestných činů, tj. o 0,3 % méně než v roce předchozím. Počty trestných činů se svým počtem stále drží pod úrovní předpandemického roku 2019. Oproti roku 2021, kdy kriminalita dosáhla historicky nejnižší úrovně, počet registrovaných trestných činů v Česku vzrostl v roce 2023 o 18,4 % (o 28,2 tis. případů) a současně se snížila míra jejich objasněnosti. Procentuálně počet evidovaných trestných činů meziročně vzrostl v osmi krajích, nejvíce na Vysočině (o 7,0 %) a ve Zlínském kraji (o 5,4 %). Naopak nejvyšší meziroční pokles byl zaznamenán v Libereckém kraji (o 8,3 %). Míra kriminality je však dlouhodobě nejvyšší v hl. městě Praze, kde na 1 000 obyvatel připadalo 29,9 registrovaných trestných činů. Na opačném konci žebříčku se umístil kraj Pardubický s 9,4 registrovanými trestnými činy.

Počty dopravních nehod se v posledních dvou letech snížily

Na území Česka bylo v průběhu roku 2023 evidováno 95,0 tis. dopravních nehod na pozemních komunikacích, což bylo o 3,5 tis. havárií méně než v předchozím roce (meziroční pokles o 3,6 %). Ve srovnání s rokem 2018 se jich stalo o téměř 10 tis. méně. Z celkového počtu dopravních nehod v roce 2023 se jich nejvíce událo na území Středočeského kraje (17,1 %) a hl. města Prahy (15,0 %), naopak nejméně v Karlovarském kraji (2,8 %). Meziroční pokles počtu dopravních nehod zaznamenala polovina krajů, nejvíce se nehodovost snížila na Vysočině (o 27,4 %) a v Ústeckém kraji (o 23,0 %). K největšímu nárůstu ve srovnání s rokem 2022 došlo v krajích Plzeňském (o 18,5 %) a Libereckém (o 13,4 %).

Počty zemřelých při dopravních nehodách v Česku jsou na historických minimech

V roce 2023 zemřelo do 24 hodin po dopravní nehodě v Česku 455 osob. Ve srovnání s rokem 2022, kdy byl počet zemřelých při dopravních nehodách historicky nejmenší, došlo k nárůstu o 1 osobu. Oproti roku 2018 činil pokles 110 osob. Meziročně vzrostl počet usmrcených v roce 2023 v devíti krajích, nejvíce v Libereckém a Olomouckém kraji, ale v absolutních číslech to odpovídá druhé nejnižší hodnotě (shodně 17 osob) po Karlovarském kraji (15 osob). Nejvíce účastníků dopravních nehod přišlo o život ve Středočeském kraji (80 lidí) a shodně 47 osob zahynulo v krajích Jihočeském a Jihomoravském.

Po vysokém počtu požárů v roce 2022 se loňský rok vrátil k průměrným hodnotám posledních let

V roce 2023 bylo na území Česka hlášeno 17 758 požárů, což bylo meziročně o 14,7 % (o 3 055 případů) méně. Nejvíce požárů vypuklo ve Středočeském kraji (2 647 požárů) a v hl. městě Praze (2 071 požárů), nejméně ve Zlínském kraji (659 požárů). Meziročně se snížil počet požárů ve všech krajích, nejvíce v Kraji Vysočina (o 25,3 %), nejméně pak v Pardubickém kraji (o 3,6 %). Po přepočtení na 1 000 obyvatel vykazaly nejvíce požárů kraje Karlovarský a Ústecký (2,3 požáru, resp. 2,1 požáru), nejnižší hodnoty (1,1 požáru) dosáhl Zlínský kraj.

Při požárech v roce 2023 zemřelo nejméně osob za posledních 5 let

Při požárech vznikají nejen škody na majetku, ale je ohroženo zdraví a život lidí. V roce 2023 při požárech v Česku zemřelo 105 osob a dalších 1 410 osob bylo zraněno. Nejtragičtějším rokem ve sledovaném období byl rok 2020 se 144 usmrcenými osobami, z pohledu počtu zraněných pak rok 2018 se 1 466 osobami. Nejvíce osob při požárech zemřelo a bylo zraněno v roce 2023 ve Středočeském (18 úmrtí, resp. 185 zraněných) a Jihomoravském kraji (16 úmrtí, resp. 194 zraněných). Naopak nejméně lidí zahynulo v souvislosti s požáry v roce 2023 v Pardubickém a Zlínském kraji (shodně 1 osoba), nejméně osob se zranilo během požáru v Kraji Vysočina (58 osob).

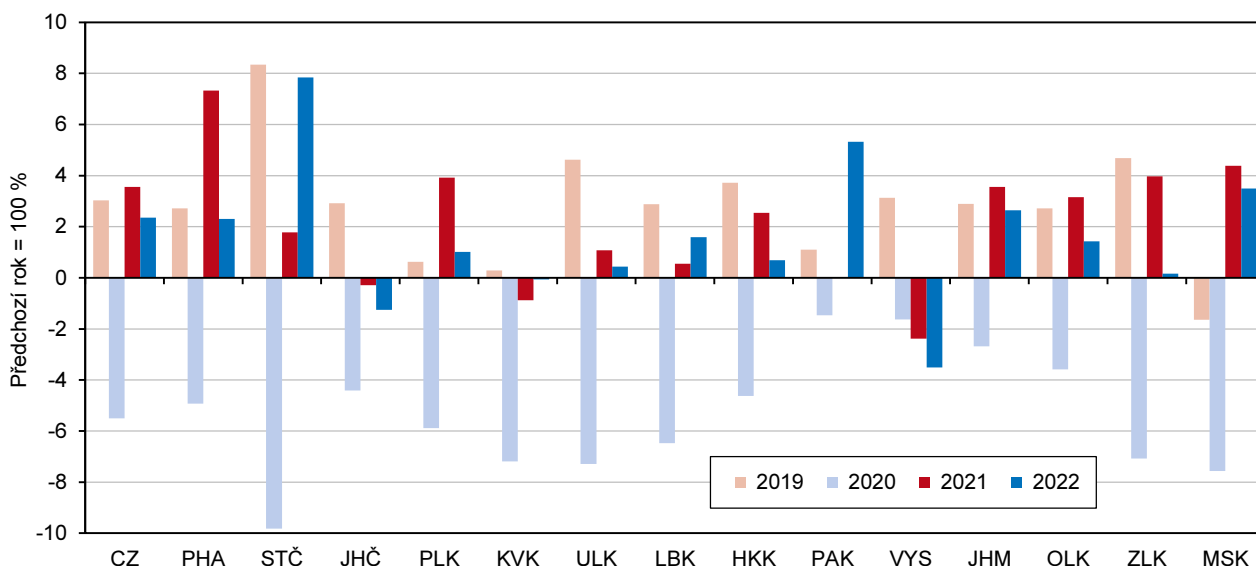
Ekonomický vývoj

Rokem 2019 skončilo po šesti letech období růstu HDP

Rokem 2019 skončilo šestileté období konjunktury, kdy se HDP ve srovnatelných cenách (s. c.) meziročně ve všech krajích až na ojedinělé výjimky zvyšoval. V dalších letech byl vývoj nejprve poznamenán pandemickou krizí a následně od roku 2022 dopady války na Ukrajině, růstem cen paliv a energií, vysokou inflací a dalším narušením dodavatelských řetězců.

Graf 5.5 Regionální hrubý domácí produkt ve srovnatelných cenách podle krajů (předchozí rok = 100 %)

Zdroj: ČSÚ

Vývoj ekonomiky byl narušen pandemickou krizí, při které HDP napříč regiony poklesl

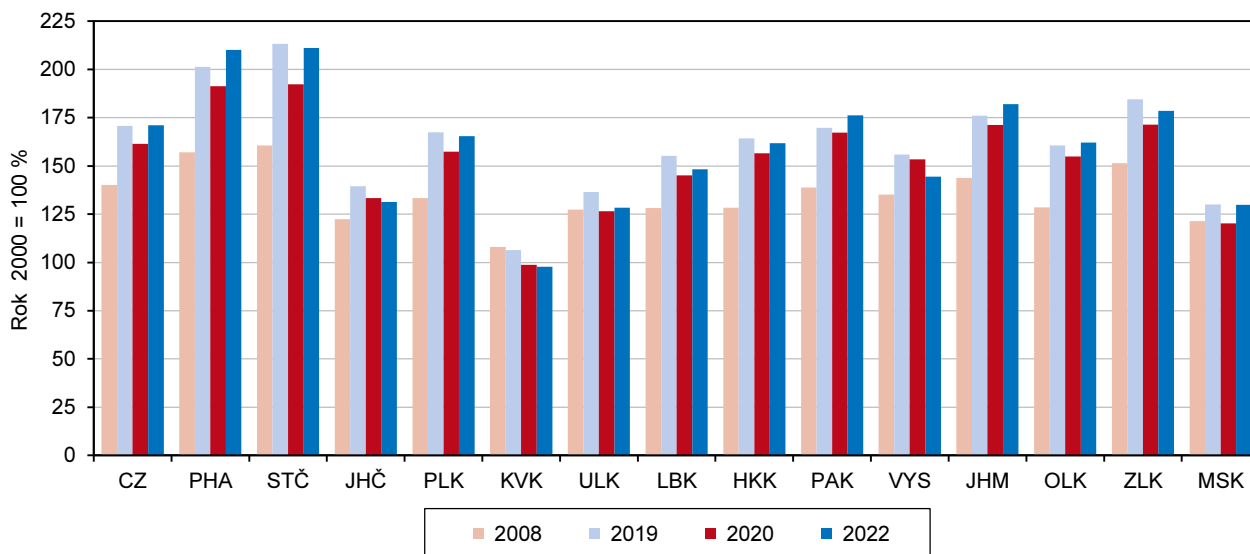
V roce 2020 se pandemická krize projevila v meziročním poklesu HDP ve s. c. ve všech krajích. V polovině regionů a v celém Česku se jednalo o propad, který neměl od roku 1995 obdoby. Nejhlubší, téměř 10%, byl ve Středočeském kraji, celorepublikově došlo k poklesu o více než 5 %.

Od roku 2021 již HDP ve s. c. ve většině krajů mírně rostl, ale většinou ještě nedosáhl na hodnoty před pandemií

V dalších dvou letech, za která jsou k dispozici údaje o vývoji HDP v regionálním pohledu, již HDP ve s. c. meziročně ve většině krajů mírně rostl. Dál klesal pouze v Jihočeském a Karlovarském kraji a Kraji Vysočina. Propad v roce 2020 byl tak hluboký a následné zotavení ekonomik krajů tak obtížné, že v roce 2022 ve většině krajů HDP ve s. c. nedosáhl předpandemického vrcholu a v Karlovarském kraji klesl až pod úroveň roku 2000. Rok 2019 překonaly pouze hl. město Praha, Pardubický, Jihomoravský a Olomoucký kraj.

Graf 5.6 Regionální hrubý domácí produkt ve srovnatelných cenách podle krajů (rok 2000 = 100 %)

Zdroj: ČSÚ

V roce 2022 přesáhla hrubá přidaná hodnota (v b. c.) ve všech krajích úroveň roku 2019

Pandemická krize v roce 2020 negativně zasáhla především průmysl, obchod, dopravu, ubytování a stravování, z menších odvětví nejvíce ostatní činnosti, kam patří různé osobní služby (např. kadeřnictví a kosmetické služby). Hrubá přidaná hodnota (HPH) v běžných cenách (b. c.) v těchto odvětvích ve většině krajů i v celém Česku meziročně poklesla. V některých odvětvích se sice v roce 2020 růst HPH nezastavil, ale celková HPH v Česku a většině krajů meziročně poklesla, nejvíce ve Středočeském kraji. V dalších dvou letech již celkově rostla ve všech krajích, takže její objem v b. c. v roce 2022 byl v krajích proti roku 2019 vyšší o 10 až 23 %. Nejméně rostla v Kraji Vysočina a v Jihočeském kraji (vlivem poklesu HPH z průmyslu mimo zpracovatelský průmysl) a nejvíce v Jihomoravském kraji a hl. městě Praze zejména díky odvětví služeb (zejm. obchod, doprava, ubytování a pohostinství a informační a komunikační činnosti).

Po roce 2019 relativně nejméně rostla HPH průmyslu

Pokud jde o odvětví činnosti, měly mezi roky 2019 a 2022 nejnižší dynamiku růstu HPH zpracovatelský a mimo zpracovatelský průmysl, peněžnictví a pojišťovnictví a ostatní činnosti. Vývoj republikové HPH zpracovatelského průmyslu ovlivňuje její výrazný a dosud nepřeklenutý propad ve Středočeském kraji, kterému do předpandemického objemu chyběla 2,4 %. V důsledku toho se snížil podíl kraje na republikové HPH zpracovatelského průmyslu o 2 p. b. (z téměř 19 % na necelých 17 %). HPH peněžnictví a pojišťovnictví byla v roce 2022 nižší oproti roku 2019 v šesti krajích a HPH z ostatních činností byla nižší ve čtyřech krajích.

Z krajů Česka má nejvyšší ekonomickou výkonnost hl. město Praha, ...

Hospodářsky nejsilnějším krajem Česka je hl. město Praha, k jehož vysoké ekonomické výkonnosti napomáhá odvětvová struktura HPH s vysokým podílem služeb (od roku 2011 více než 83 %). Příspěvek hl. města Prahy k celorepublikové HPH se v dlouhodobém horizontu zvolna zvyšoval až na 28,4 % v roce 2022. Hl. město Praha vytvářelo z hlediska odvětvové struktury více než dvě třetiny celorepublikové HPH peněžnictví a pojišťovnictví, téměř dvě třetiny HPH informačních a komunikačních činností a polovinu republikové HPH odvětví profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti.

... a Středočeský a Jihomoravský kraj

Po hl. městě Praze druhý a třetí největší podíl na republikovém objemu HPH měly dlouhodobě Středočeský a Jihomoravský kraj (v roce 2022 podíl 11,4 %, resp. 11,0 %), jejich podíly kolísaly s rostoucím trendem. Vliv, z hlediska objemu HPH, čtvrtého největšího Moravskoslezského kraje dlouhodobě také kolísal, ale s klesajícím trendem. V roce 2022 se na HPH Česka podílel 8,8 %.

Hl. město Praha již dvacet let překračuje dvojnásobek republikové hodnoty HDP na 1 obyvatele

Hl. město Praha suverénně vede žebříček krajů podle HDP na 1 obyvatele, když od roku 2001 překračuje dvojnásobek průměru Česka. Hlavní město patří zároveň i k nejvýkonnějším regionům v rámci EU po přepočtu na obyvatele, kdy od roku 2017 překračuje dvojnásobek unijního průměru HDP EU27 vyjádřeného ve standardu parity kupní síly (PPS) na 1 obyvatele. Ostatní kraje republikového ani unijního průměru nedosáhly. Nejvíce se jim v posledních letech přiblížil Jihomoravský kraj, který v roce 2022 republikového průměru dosáhl z 98,4 % a unijního průměru v PPS z 89,0 %, dále kraje Středočeský (87,8 %, resp. 79,4 %) a Plzeňský (87,2 %, resp. 78,8 %). Z českých krajů za republikovým a unijním průměrem nejvíce zaostávají Karlovarský a Ústecký kraj (o více než 30 %).

Přepočet HDP na 1 zaměstnaného zohledňuje počet osob, které produkt vytváří

Výraznou převahu hlavního města ovlivňuje vedle struktury HPH i vysoký počet zaměstnaných, kteří do hl. města Prahy přijíždějí z jiných regionů, zejména ze středních Čech. Srovnáním HDP na 1 zaměstnaného, kde je zohledněn počet osob, které produkt vytváří (zahrnuje i dojíždějící z jiných krajů), se předstih hlavního města před ostatními kraji snížil. V roce 2022 překročilo hl. město Praha republikový průměr o 58,7 %. Ostatní kraje ani tak na průměr nedosáhly, Středočeský se mu přiblížil z 98,8 % a Jihomoravský z 96,9 %.

THFK se s výjimkou roku 2020 ve většině krajů zvyšovala

Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK) v b. c. se v Česku a ve většině krajů po meziročním poklesu v roce 2020, kdy v pandemické krizi oslabily zejména investice do průmyslu, další dva roky zvyšovala. Největší objem investic byl proveden v ekonomicky nejsilnějších krajích, tedy v hl. městě Praze, Středočeském a Jihomoravském kraji, na které připadalo z celorepublikového objemu v období let 2019 až 2022 více než 30 %, 14 %, respektive 10 %.

Míra investic byla nejvyšší ve Středočeském kraji a nejnižší v Královéhradeckém kraji

Míra investic, která vyjadřuje podíl THFK na HDP, v období let 2019 až 2022 v Česku dosáhla 26,6 %. Z regionálního pohledu byla nejvyšší ve Středočeském kraji (33,6 %), hl. městě Praze (29,5 %) a Karlovarském kraji (28,5 %). Naopak nejnižší byla v kraji Královéhradeckém (19,3 %), Zlínském (22,1 %) a Kraji Vysočina (22,6 %).

Ve většině krajů byla investiční aktivita nižší než začátkem století

Ve srovnání s prvním desetiletím tohoto století, kdy v Česku dosahovala míra investic 28,9 % a v krajích se pohybovala od 24,2 % v Královéhradeckém kraji po 33,6 % ve Středočeském kraji, byla ve druhé dekádě tohoto století a také v období 2019 až 2022, nižší. Slabší investiční aktivitu oproti první dekádě zaznamenaly v posledních čtyřech letech všechny kraje s výjimkou hl. města Prahy.

Počet jednotek v registru ekonomických subjektů se v roce 2023 snížil

Počet jednotek v registru ekonomických subjektů se v předchozích letech ve všech krajích zvolna zvyšoval. V roce 2023 však došlo k narušení tohoto trendu vlivem zhruba desetiprocentního úbytku počtu fyzických osob, který byl pravděpodobně vyvolaný povinností využívat datové schránky. Z vývoje počtu subjektů se zjištěnou ekonomickou aktivitou, který i v roce 2023 rostl, se můžeme domnívat, že svou činnost ukončily především tzv. „spící“ subjekty.

Zemědělská produkce rostla a ve většině krajů v ní zvyšovala svůj podíl rostlinná produkce

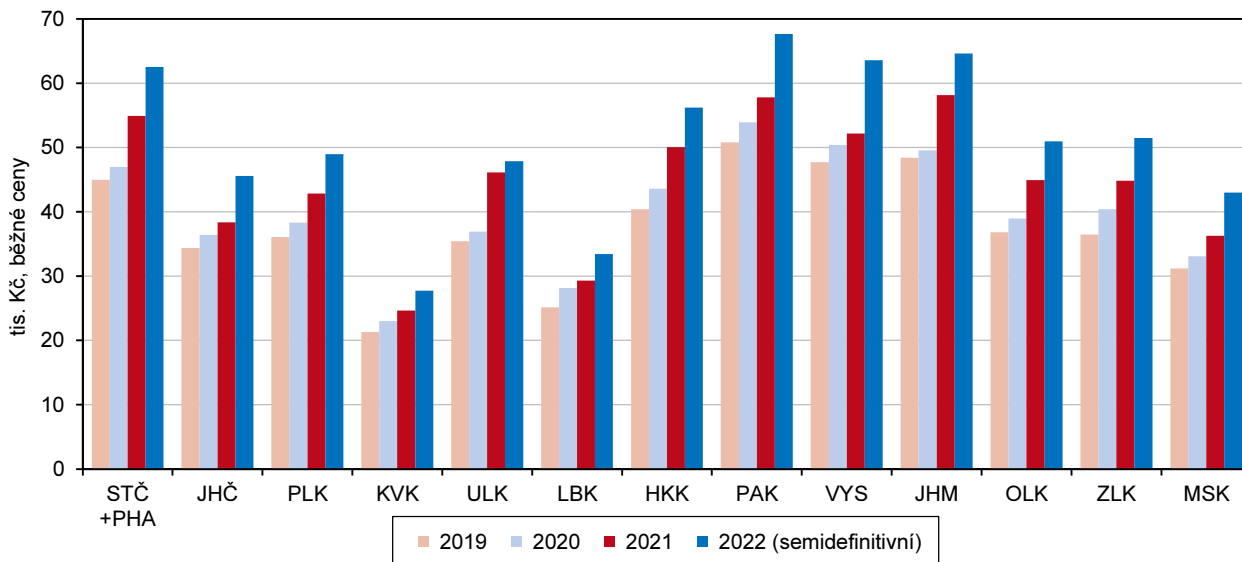
Zemědělská produkce v b. c. v letech 2019 až 2022 ve všech krajích meziročně rostla, v roce 2022 podle semidefinitivních výsledků spíše díky cenovému vývoji, když ve stálých cenách poklesla ve většině krajů, s výjimkou kraje Jihočeského a Moravskoslezského a Kraje Vysočina. Ve struktuře zemědělské produkce zvyšovala svůj podíl rostlinná produkce, která ve většině krajů i převládala – nejvíce v Ústeckém a Olomouckém kraji s tříčtvrtinovým, resp. dvoutřetinovým podílem. Nejnižší podíl rostlinné produkce byl v Pardubickém kraji a Kraji Vysočina, kde byl naopak nejvyšší podíl živočišné produkce (48 %, resp. 45 % v roce 2022).

Největší produkci zemědělského odvětví na 1 hektar půdy měli pardubičtí zemědělci

Produkcí zemědělského odvětví České republiky dlouhodobě vytvářejí více než z poloviny kraje s největší výměrou obhospodařované zemědělské a orné půdy, Středočeský, Jihomoravský, Kraj Vysočina a Jihočeský. Po přepočtu zemědělské produkce na 1 hektar obhospodařované zemědělské půdy se v čele pomyslného regionálního žebříčku držel od roku 2012 většinou Pardubický kraj díky drůbežářství, jen v roce 2021 ho těsně předstihl Jihomoravský kraj zásluhou vynikajících výsledků v rostlinné produkci. Na konci žebříčku se dlouhodobě umisťoval Karlovarský kraj, jehož produkce na 1 ha nedosahovala hodnot Pardubického kraje ani z poloviny.

Graf 5.7 Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy podle krajů

Zdroj: ČSÚ

V roce 2023 byla sklizeň obilovin a brambor meziročně nižší, naopak sklizeň řepky vyšší

Celorepublikově byly v uplynulých pěti letech z hlediska objemu sklizně obilovin na zrno a brambor úrodnější roky 2020, 2021 a 2022, ale v roce 2023 byla sklizeň těchto plodin nižší. Naproti tomu sklizeň řepky byla v letech 2019 až 2022 slabší a podprůměrná, v roce 2023 se řepce dařilo a díky výnosu a rozšíření ploch byla vyšší. Největší objem sklizně produkovaly kraje s největší výměrou orné půdy. Více než třetina sklizně obilovin Česka pocházela v předchozích pěti letech ze Středočeského a Jihomoravského kraje, více než třetina z celorepublikové sklizně brambor z Kraje Vysočina, 44 % sklizně řepky z krajů Středočeského,

Jihočeského kraje a Vysočina a téměř dvě třetiny sklizně řepy cukrové ze Středočeského, Královéhradeckého a Olomouckého kraje.

Výroba mléka se dlouhodobě zvyšovala, snážka konzumních vajec se v posledních letech snižovala

V živočišné výrobě se v Česku dlouhodobě zvyšovala výroba mléka, v roce 2023 byla nejvyšší za posledních 30 let. Snážka konzumních vajec měla do roku 2021 rostoucí trend, který se ale v roce 2022 otočil a v posledních dvou letech snážka klesala. Výroba jatečného skotu od roku 2010 kolísala, v letech 2019 až 2021 se snižovala, ale poslední dva roky rostla. Výroba jatečných prasat po výrazném poklesu v první dekádě tohoto století od roku 2013 již spíše jen kolísala, aby v posledních dvou letech opět klesala. Výroba jatečné drůbeže se po prudkém snížení kolem roku 2010 a pozdějším pozvolném zvyšování v posledních šesti letech příliš neměnila. V regionálním srovnání nejvíce skotu chovali zemědělci v Kraji Vysočina a Jihočeském kraji – celkem třetinu z celorepublikového počtu – a tyto kraje měly i třetinový podíl na výrobě jatečného skotu Česka a Kraj Vysočina pětinový podíl na produkci mléka. V Kraji Vysočina a ve Středočeském kraji chovali zemědělci nejvíce prasat v Česku (dohromady 45 % republikového počtu) a podobný podíl měli i na výrobě jatečných prasat. Nejvíc drůbeže chovali zemědělci v krajích Středočeském, Pardubickém a Jihomoravském – 53 % z republikového počtu – a jejich podíl na republikové výrobě jatečné drůbeže byl ještě vyšší (zhruba 60 %).

Těžba dřeva po několika letech dramatického růstu poslední tři roky mírně klesala, ale stále dosahovala vysokých hodnot

Těžba dřeva v letech 2018 až 2020 dramaticky rostla v souvislosti s likvidací následků kůrovcové kalamity a polomů. Od roku 2021 sice již v Česku klesala, ale stále dosahovala vysokých hodnot, v roce 2023 srovnatelných s těžbou z roku 2007, kdy byly odstraňovány polomy po orkánu Kyrill. S postupem kůrovce dosáhla těžba rekordního objemu postupně ve všech krajích, pouze v Jihočeském kraji zůstal objem z roku 2007 nepřekonan.

Nejvíce dřeva se vytěžilo v Kraji Vysočina, kde se téměř výhradně jednalo o nahodilou těžbu

Nejvíce dřeva se v uplynulých pěti letech vytěžilo v Kraji Vysočina, 22,1 % z celorepublikového objemu, kdy se téměř výhradně (z 97 %) jednalo o nahodilou těžbu. Ve většině krajů v posledních pěti letech nahodilá těžba představovala více než 80 % z celkového objemu těžby. Nejméně byly kůrovcem a polomy zasaženy lesy v Karlovarském a Zlínském kraji, ve kterých podíl nahodilé těžby tvořil 64 %, resp. 70 %.

Po kůrovcové kalamitě se od roku 2019 intenzivně zalesňovalo s mírnou převahou listnatých dřevin

Jako reakce na kalamitu, v jejímž důsledku vznikaly holiny, se v posledních letech zvýšila plocha zalesňování, ve kterém celorepublikově na rozdíl od předchozích let mírně (z 50,3 %) převažovaly listnaté dřeviny. Nejvíce se zalesňovalo v Kraji Vysočina (ze 47 % listnáči). Podíl listnatých dřevin na zalesnění byl mezi kraji v předchozích pěti letech nejvyšší v Moravskoslezském kraji (65 %) a nejnižší v Plzeňském kraji (37 %).

Regionální data z průmyslu jsou za průmyslové podniky se 100 a více zaměstnanci a sídlem v kraji

Z oblasti průmyslu má statistika do úrovně krajů k dispozici údaje za podniky, které v daném roce zaměstnávaly 100 a více zaměstnanců a měly sídlo v příslušném kraji. Výsledky a zejména jejich srovnání v čase může být ovlivněno tím, že se zařazení podniku do souboru vykazujících subjektů na základě neměnných kritérií může rok od roku lišit. Přepočty na srovnatelnou organizační strukturu se neprovádějí, a proto se v této části omezíme pouze na vývoj počtu subjektů a jejich zaměstnanců.

Počet zaměstnanců velkých průmyslových firem byl v roce 2023 ve většině krajů nižší než v roce 2019

Poté, co v letech 2019 až 2021 počet velkých průmyslových podniků i počet jejich zaměstnanců ve většině krajů mírně klesal, se v letech 2022 a 2023 již počet podniků spíše mírně zvyšoval. Počet zaměstnanců se však v roce 2022 zvýšil jen v polovině krajů a v Česku celkem, v roce 2023 se již většinou zaměstnanost znovu snížila.

Při porovnání roků 2019 a 2023 se v Česku a v jeho deseti krajích počet velkých průmyslových podniků a jejich zaměstnanců snížil. Jen ve čtyřech krajích počet podniků vzrostl, přitom však ke zvýšení počtu zaměstnanců došlo jen ve dvou z nich – v Královéhradeckém a Jihomoravském kraji.

Nejvíce osob bylo zaměstnáno ve velkých průmyslových firmách středních Čech

Největším průmyslovým zaměstnavatelem mezi regiony byl od roku 2018 Středočeský kraj (110 tis. zaměstnanců v roce 2023, podíl na Česku 13,6 %) a druhým největším Moravskoslezský kraj (96,1 tis. osob, resp. 11,8 %), který měl až do roku 2017 silnější zaměstnanost v průmyslu než střední Čechy. Nejméně zaměstnanců ve velkém průmyslu dlouhodobě uváděl nejmenší Karlovarský kraj (15,6 tis. osob, podíl na Česku 1,9 %).

Objem stavebních prací "S" v krajích většinou rostl, v roce 2020 a 2023 v šesti krajích meziročně poklesl

Objem stavebních prací "S" podle dodavatelských smluv (v b. c.; tedy včetně cenového vlivu), provedených stavebními podniky s 20 a více zaměstnanci na stavbách v tuzemsku, se v letech 2019 až 2023 ve většině krajů každoročně zvyšoval, nejvíce v roce 2022, kdy růst zaznamenaly všechny kraje (v Česku +21 %). Horší byla situace v pandemickém roce 2020 a v roce 2023, kdy objem "S" v b. c. meziročně v šesti krajích klesl, což se projevilo v celorepublikových výsledcích v roce 2020 jako výrazné zpomalení a v roce 2023 jako stagnace. V uplynulém pětiletém období rostl objem "S" nepřetržitě pouze v Pardubickém kraji.

V přepočtu na 1 obyvatele byl největší objem prací proveden na stavbách v hl. městě Praze a nejnižší v Libereckém kraji

Dlouhodobě nejvyšší stavební aktivita probíhala v hlavním městě, a to jak absolutně, (vyjádřeno objemem stavebních prací podle dodavatelských smluv v hodnotě "S"), tak relativně, po přepočtu na obyvatele. V posledních pěti letech z celkového objemu stavebních prací "S" v tuzemsku byla v hl. městě Praze provedena jedna pětina. Druhý největší objem stavebních prací "S" absolutně (12,2 % z tuzemského objemu) i relativně byl realizován v Jihomoravském kraji. Po přepočtu na obyvatele se pak dále nadprůměrně stavělo v Jihočeském a Pardubickém kraji, a naopak s nejnižší intenzitou v Libereckém kraji. Z celkového objemu "S" podle směru výstavby v posledních letech mělo hl. město Praha mezi kraji nejvyšší podíl bytových budov (téměř 1/3) a nejnižší podíl inženýrských staveb. Nejvyšším podílem inženýrských staveb (téměř polovina z objemu "S" v kraji) se vyznačovala výstavba v Jihočeském a Ústeckém kraji, což do značné míry souviselo s výstavbou dálnic.

V úhrnu let 2019 až 2023 dosahoval podíl prací pro veřejné zadavatele méně než 48 %

Z celkového objemu "S" v posledních pěti letech tvořily v Česku práce pro veřejné zadavatele 47,4 %, přitom nejvyšší (51 %) byl jejich podíl při pandemické krizi. Většinou se jednalo o inženýrské a vodohospodářské stavby, které v Česku z objemu prací pro veřejné zadavatele v úhrnu let 2019 až 2023 tvořily 63,7 %. Regionálně byl podíl prací pro veřejné zadavatele z objemu prací provedených na stavbách v kraji nejvyšší v Pardubickém a Jihočeském kraji (61,2 %, resp. 58,1 %) a nejnižší v hl. městě Praze a Karlovarském kraji (34,6 %, resp. 37,8 %).

Počet zahájených a dokončených bytů v prvním pandemickém roce většinou poklesl, pozastavení a odložení výstavby se v Česku v roce 2021 promítlo do rekordního počtu zahájených bytů

Růst bytové výstavby z let 2015 až 2019 pozastavila pandemická krize. V roce 2020 se počet zahájených a dokončených bytů ve většině krajů a v celém Česku meziročně snížil. Hned v následujícím roce počet zahájených bytů skokově vzrostl především zásluhou nové výstavby bytových domů v hl. městě Praze, Středočeském a Jihočeském kraji. Díky tomu pak v republikovém úhrnu, v hl. městě Praze i v Jihočeském kraji dosáhl rekordní hodnoty za posledních třicet let. Od roku 2022 počet zahájených bytů ve většině krajů klesal. V roce 2023, kdy již působil efekt rostoucích cen a problémů s dodávkami stavebních materiálů, to bylo především vlivem menší výstavby nových rodinných domů, když v Česku počet bytů zahájených

v nových rodinných domech poklesl o více než čtvrtinu, zatímco počet zahájených bytů v nových bytových domech se snížil o desetinu.

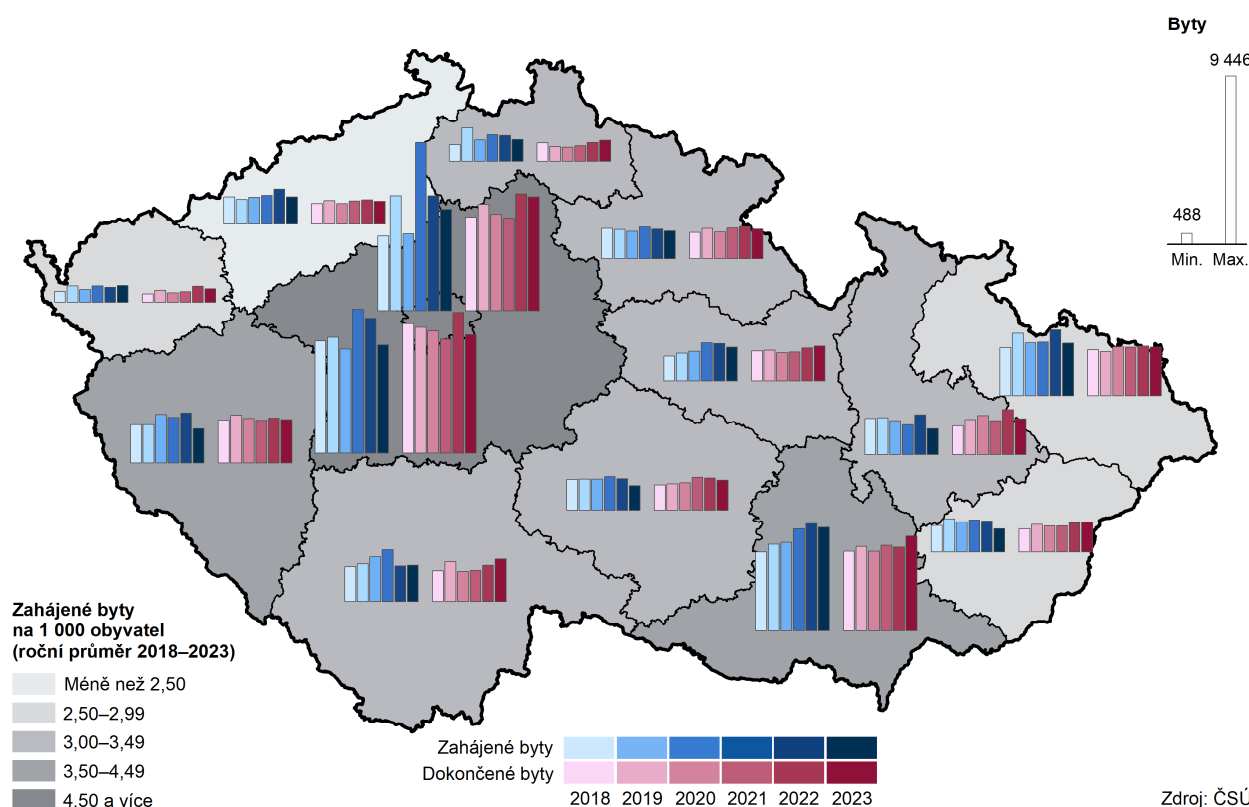
Počet dokončených bytů v roce 2022 díky novým bytovým domům dosáhl v Česku téměř rekordního počtu

Dokončování bytové výstavby ve druhém pandemickém roce 2021 celorepublikově stagnovalo. V roce 2022 došlo ve většině krajů k oživení ve fázi dokončování výstavby především zásluhou dokončení nových bytových domů. Tehdy dosáhl celkový počet dokončených bytů v Česku druhé nejvyšší hodnoty za posledních třicet let. V roce 2023 počet dokončených bytů meziročně sice poklesl, přesto byl při pohledu na uplynulé desetiletí ve všech krajích nadprůměrný.

V počtu zahájených i dokončených bytů se zvýšil podíl bytů v nových bytových domech a snížil podíl bytů v nových rodinných domech

Ve struktuře bytové výstavby se ve sledovaném období začal významně snižovat podíl bytů v nových rodinných domech a zvyšovat podíl bytů v nových bytových domech. Zatímco v roce 2018 bylo v Česku téměř 58 % bytů zahájeno v nových rodinných domech, od roku 2021 klesl jejich podíl pod 50 %, v roce 2023 představoval 41 %. Podíl zahájených bytů v nových bytových domech se zvýšil z 22 % v roce 2018 na 38 % v roce 2021 a 2023. V úhrnu uplynulých pěti let se v Česku zahájené byty v nových rodinných domech podílely na celkovém počtu zahájených bytů 48,4 %, a zahájené byty v nových bytových domech 34,4 %. Ve struktuře dokončených bytů se snížení podílu bytů v nových rodinných domech projevilo se zpožděním, jejich podíl v roce 2018 představoval 56,6 % a v roce 2023 necelých 50 %.

Bytová výstavba v krajích v letech 2018 až 2023

Nejvyšší podíl bytů v nových bytových domech byl v hl. městě Praze a nejvyšší podíl bytů v nových rodinných domech ve středních Čechách

Regionálně byl podíl zahájených bytů v nových rodinných domech nejnižší v hl. městě Praze (za posledních 5 let pod 8 %) a nejvyšší, téměř dvoutřetinový byl ve Středočeském kraji. Naopak nejvyšší podíl zahájených bytů v nových bytových domech byl v Praze (81 %) a nejnižší v Ústeckém kraji (8 %). V Ústeckém kraji, kde podíl bytů v nových rodinných domech činil necelých 62 %, tvořily významnou část zahajované výstavby byty zahájené formou změny dokončených staveb (29 %).

Nejvíce bytů se stavělo ve Středočeském kraji a hl. městě Praze	Absolutně největší počet bytů byl zahájen a dokončen ve Středočeském kraji, hl. městě Praze a Jihomoravském kraji, v souhrnu se na celorepublikovém počtu zahájených i dokončených bytů podílely 48 %. Tyto kraje byly na špici také v intenzitě bytové výstavby (po přepočtu na 1 tis. obyvatel), kdy se mezi ně zařadil ještě Plzeňský kraj s nadprůměrnou intenzitou zahajování a dokončování bytové výstavby za uplynulých pět let. V ostatních krajích byla intenzita podprůměrná, nejnižší v Ústeckém kraji.
Opatření přijatá proti šíření koronaviru ochromila cestovní ruch	Pandemie koronaviru zvrátila ve 2. čtvrtletí roku 2020 do té doby ve všech krajích rostoucí trend návštěvnosti a ochromila na dva roky cestovní ruch. Pouze letní sezóna, 3. čtvrtletí 2020 a 2021, kdy došlo k uvolnění opatření, byla srovnatelná s předchozími roky, i když s rozdílnou skladbou hostů, ve které výpadek nerezidentů alespoň částečně eliminovali rezidenti.
V roce 2023 již většina krajů překonala předpandemický počet hostů v HUZ ...	Během roku 2022 již cestovní ruch ožíval a v roce 2023 počet hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních (HUZ) většiny krajů překonal předpandemickou úroveň. Zahraniční návštěvnost na ni sice většinou stále ještě nedosáhla, ale chybějící nerezidenty zpravidla nahradili tuzemští hosté. Pouze v hl. městě Praze, Jihočeském a Ústeckém kraji se ve srovnání s rokem 2019 ubytovalo méně hostů, ale to stačilo, aby celkový počet hostů v HUZ Česka těsně nedosáhl hodnoty roku 2019 (–21 tis. osob).
... nedosáhly ho 3 kraje – hl. město Praha, Jihočeský a Ústecký kraj – a těsně také celá republika	Ztráta hl. města Prahy v roce 2023 na předpandemický rok 2019 v celkovém počtu hostů byla 602 tis. osob (939 tis. nerezidentů), ztráta Jihočeského kraje byla 142 tis. osob (z toho 206 tis. nerezidentů), ztráta Ústeckého kraje, který patřil dlouhodobě k nejméně navštěvovaným krajům Česka, byla podstatně menší – 34 tis. osob (z toho 11 tis. nerezidentů). V Ústeckém kraji jako jediném chyběli ve srovnání s rokem 2019 vedle nerezidentů také rezidenti.
Protože se zkrátila délka pobytu hostů, byly výsledky podle počtu přenocování horší, hodnot roku 2019 nedosáhlo 6 krajů a celé Česko	Vzhledem k tomu, že oproti roku 2019 se průměrná délka pobytu hostů v roce 2023 ve většině krajů poněkud zkrátila, byly výsledky podle počtu přenocování v HUZ horší než podle počtu hostů. Kromě hl. města Prahy, Jihočeského a Ústeckého kraje nepřekonal předpandemický počet přenocování dále kraje Karlovarský, Zlínský a Moravskoslezský, v celém Česku do předpandemického počtu chyběla 1,2 mil. přenocování (2,1 %).
Cestovnímu ruchu jednoznačně dominuje hl. město Praha, druhý největší počet hostů se ubytoval v Jihomoravském kraji a druhý největší počet přenocování patřil díky lázeňství Karlovarskému kraji	Dominantní postavení v cestovním ruchu mělo dlouhodobě hl. město Praha, kde podstatnou část z ubytovaných v HUZ tvořili cizinci. Přestože počet hostů hl. města Prahy poklesl, podílelo se hl. město Praha na celorepublikovém počtu hostů více než jednou třetinou, přitom na počtu nerezidentů 61 % a na počtu rezidentů 13 %. Druhý největší počet hostů ubytovaných v HUZ měl dlouhodobě Jihomoravský kraj (v roce 2023 podíl na Česku 9,9 %) a třetím nejnavštěvovanějším byl obvykle Jihočeský kraj (podíl 7,5 %). Podle počtu přenocování se v žebříčku krajů po hl. městě Praze umístil v roce 2023 díky lázeňství Karlovarský kraj (podíl na Česku 9,1 %), který druhé místo obsazoval i v době před pandemií. V Karlovarském kraji jako jediném z mimopražských krajů ve skladbě hostů obvykle převažovali nerezidenti. V letech 2020 až 2022, kdy zahraniční cestovní ruch skomíral, se Karlovarský kraj počtem přenocování propadl v regionálním žebříčku na třetí až páté místo. Na konci pomyslného žebříčku krajů podle počtu hostů i podle počtu jejich přenocování se umisťoval Pardubický kraj.

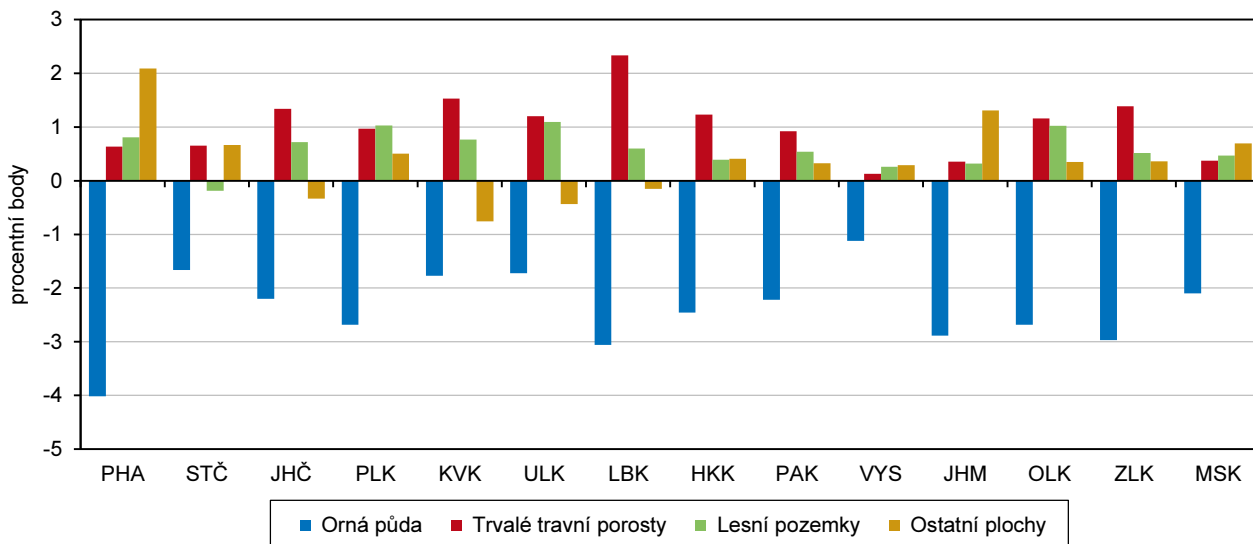
Životní prostředí

Orná půda ubývá především ve prospěch trvalých travních porostů

Výměra orné půdy v Česku klesá, v porovnání s rokem 2001 byla její plocha v loňském roce menší o 174,5 tis. ha (o 5,7 %). Podíl orné půdy na celkové výměře Česka poklesl za tuto dobu o 2,2 p. b. Snížení podílu orné půdy na celkové výměře jsme zaznamenali ve všech krajích Česka, nejvíce se snížil v hl. městě Praze (o 4,0 p. b.). Ve většině krajů se tento pokles uskutečnil především ve prospěch podílu trvalých travních porostů. Především ve prospěch ostatních ploch se naproti tomu podíl orné půdy snížil v hl. městě Praze a Jihomoravském kraji. Podíl trvalých travních porostů, stejně jako zahrad a vodních ploch, rostl ve všech krajích. Podíl trvalých travních porostů na celkové výměře vzrostl od roku 2001 nejvíce v Libereckém kraji (o 2,3 p. b.), celorepublikově se zvýšil o 0,9 p. b., podíl zahrad se zvýšil nejvíce ve Zlínském a Středočeském kraji (o 0,6 resp. 0,5 p. b.). Podíl lesní půdy se zvýšil ve všech krajích Česka s výjimkou Středočeského, kde došlo v porovnání s rokem 2001 k poklesu o 0,2 p. b. Největší nárůst podílu lesních ploch na celkové výměře zaznamenali v Ústeckém kraji (o 1,1 p. b.). Stejně jako v případě orné půdy klesá v Česku i výměra ovocných sadů, jejich rozloha byla v porovnání s rokem 2001 vloni menší o 13,1 %.

Graf 5.8 Změna podílů vybraných druhů půdy na celkové výměře kraje mezi lety 2001 a 2023

Zdroj: ČÚZK

Stále více půdy je obhospodařováno způsoby šetrnými k životnímu prostředí

Dlouhodobě se rozšiřuje plocha obhospodařovaná způsoby šetrnými k životnímu prostředí. Nejvíce se takové půdy vloni soustředilo v Jihočeském a Plzeňském kraji. Nejrychleji se v uplynulých pěti letech rozšiřovaly plochy obhospodařované způsoby šetrnými k životnímu prostředí ve Středočeském kraji a také v hl. městě Praze, která však disponuje v porovnání s ostatními kraji výrazně menší výměrou zemědělské půdy a nárůst výměry v absolutním vyjádření je tak z pohledu celého Česka zanedbatelný.

Nejvíce vody spotřebují domácnosti v hl. městě Praze

Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele nejprve v letech 2019 až 2021 meziročně rostlo, v letech 2022 a 2023 došlo ve všech krajích k poklesu. V porovnání s rokem 2018 poklesla spotřeba vody v roce 2023 ve většině krajů, nejvíce v Jihočeském kraji (o 7,1 %). Ve dvou krajích došlo k nárůstu spotřeby, a to ve Zlínském a Královéhradeckém kraji (o 1,8 %, resp. 0,2 %). Největší spotřebu vody dlouhodobě zaznamenáváme v hl. městě Praze, kde vloni bylo v průměru domácnostem fakturováno 103,8 litrů/osobu/den. Naopak dlouhodobě nejnižší je spotřeba ve Zlínském kraji, kde vloni dosáhlo specifické množství vody fakturované

domácnostem 77,1 litrů/osobu/den). Celorepublikově byla spotřeba vody v domácnostech vloni při porovnání s rokem 2018 nižší o 2,5 litru/osobu/den (o 2,8 %).

Meziročně došlo k výraznému nárůstu ceny vodného i stočného, nejdražší vodu měli vloni v Ústeckém kraji

Cena vodného a stočného rostla ve všech krajích po celé sledované období, nejvýraznější byl nárůst mezi roky 2022/2023. Během posledních 5 let se cena vody nejvíce zvýšila v Pardubickém kraji (o 45,5 %), nejméně vzrostla v Jihočeském kraji (o 28,9 %). Ke krajům s nejvyšší cenou vody patří v posledních letech Liberecký kraj, hl. město Praha a Ústecký kraj, ve kterém jako v jediném kraji přesáhla cena za 1 m³ fakturované vody vloni hranici 60 Kč (62,20 Kč). Nejnižší cenu fakturované vody mají dlouhodobě v Olomouckém kraji, v roce 2023 to bylo 45,60 Kč za 1 m³.

Cena stočného byla nejvyšší v hl. městě Praze

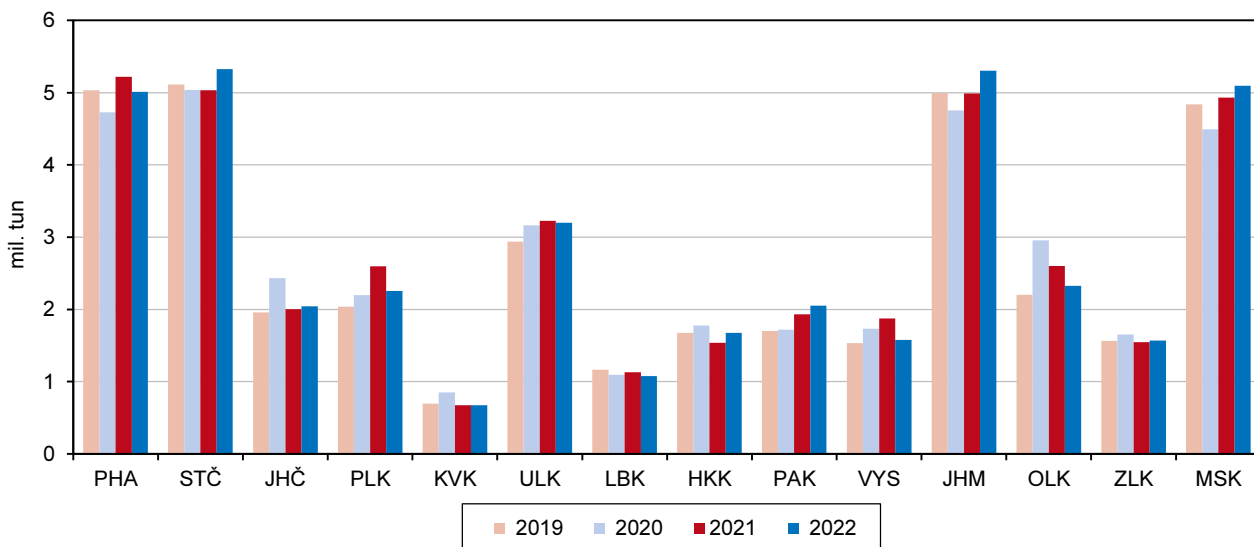
Stejně jako cena vody, i cena stočného zaznamenala v posledních letech nejvýraznější nárůst mezi roky 2022 a 2023. Tento nárůst dosáhl nejvyšších hodnot ve Zlínském kraji (26,4 %), nejméně vzrostla meziročně cena stočného v Ústeckém kraji (o 11,8 %). V porovnání s rokem 2018 vzrostla cena stočného nejvíce v hl. městě Praze (o 67,1 %), kde zákazníci v roce 2023 platili i nejvyšší stočné v Česku (56,80 Kč/m³). Nejméně cena stočného vzrostla za uplynulých 5 let v Ústeckém kraji (o 27,3 %). Nejnižší stočné dlouhodobě platí zákazníci v Kraji Vysočina (vloni to bylo 37,70 Kč/m³), v porovnání s ostatními krajemi je nízké stočné účtováno také obyvatelům Jihočeského a Plzeňského kraje.

Nejvíce znečištěné ovzduší má hl. město Praha, Ústecký a Moravskoslezský kraj

Mezi kraje s nejvíce znečištěným ovzduším patří hl. město Praha, Ústecký a Moravskoslezský kraj. V Ústeckém a Moravskoslezském kraji jsou příčinou vysokých měrných emisí převážně stacionární zdroje, na území hl. města Prahy se na znečištění podílejí především mobilní zdroje. Z dlouhodobého pohledu je celkové znečištění stacionárními a mobilními zdroji nejvyšší v případě tuhých znečišťujících látek a oxidů dusíku v hl. městě Praze, emisemi SO₂ je nejvíce zasažen Ústecký kraj a emise CO jsou nejvyšší v Moravskoslezském kraji. V porovnání s ostatními krajemi jsou emise CO rovněž výrazně vyšší i v hl. městě Praze.

Graf 5.9 Produkce odpadů podle krajů

Zdroj: ČSÚ

Celková produkce odpadů nejvíce vzrostla v porovnání s rokem 2018 v Pardubickém kraji

Produkce odpadů se v posledních letech v jednotlivých krajích vyvíjela různě, celorepublikově byla v roce 2022 v porovnání s rokem 2018 vyšší o 3,0 %. Za toto období se zvýšila v osmi krajích, nejvíce v Pardubickém kraji (o 36,4 %), což se projevilo i v nejvýraznějším nárůstu produkce odpadů v přepočtu na 1 obyvatele

(o 34,6 %). Nejvíce se celková produkce odpadů snížila v Karlovarském kraji, kde byla v roce 2022 v porovnání s rokem 2018 nižší o 28,8 %. V přepočtu na jednoho obyvatele činil tento pokles 27,9 %. Produkce nebezpečného odpadu naproti tomu jak celorepublikově, tak i ve většině krajů, klesala. Nejvíce se snížila v Karlovarském kraji, a to o 66,1 %. Kromě Královéhradeckého a Olomouckého kraje a Kraje Vysočina vzrostla produkce nebezpečného odpadu především v Pardubickém kraji, kde byl tento nárůst nejvyšší (41,9 %).

Objem vyprodukovaného komunálního odpadu se nejvíce zvýšil v Jihomoravském kraji

Stejně jako celková produkce odpadů, vzrostla za sledované období celorepublikově i produkce komunálního odpadu. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán v Jihomoravském kraji, kde byla produkce komunálního odpadu v přepočtu na 1 obyvatele v roce 2022 v porovnání s rokem 2018 vyšší o 10,0 %. Ve čtyřech krajích produkce komunálního odpadu v přepočtu na 1 obyvatele poklesla, a to v Ústeckém a Královéhradeckém kraji a v Kraji Vysočina a v hl. městě Praze.

Největší investice vložili do ochrany životního prostředí investoři se sídlem v hl. městě Praze

Celkové investice na ochranu životního prostředí, vynaložené v roce 2023 v Česku, dosáhly hodnoty 36 617,5 tis. Kč. V uplynulých šesti letech vložili každoročně nejvíce prostředků do ochrany životního prostředí investoři se sídlem v hl. městě Praze (v roce 2023 to bylo 11 770,2 tis. Kč; 32,1 % všech investovaných prostředků v Česku). Druhý nejvyšší objem prostředků je pravidelně investován v Moravskoslezském kraji (v roce 2023 to bylo 4 803,4 tis. Kč; 13,1% podíl na Česku). Naopak nejméně prostředků investovali do ochrany životního prostředí ve sledovaném období investoři v Karlovarském kraji a od roku 2019 i Libereckém kraji – jejich podíly nepřesáhly jednotlivě 2% podíl na celkovém objemu investovaných prostředků v Česku.

Největší objem prostředků směřoval do nakládání s odpadními vodami

Ze sledovaných účelů investic do ochrany životního prostředí se v roce 2023 v rámci Česka nejvíce investovalo do nakládání s odpadními vodami, nejvyšší objemy prostředků sem směřovali investoři z osmi krajů. Investoři se sídlem v hl. městě Praze, Jihočeském, Ústeckém a Moravskoslezském kraji nejvíce investovali do ochrany ovzduší a klimatu a do nakládání s odpady směřovaly nejvyšší objemy prostředků od investorů z Libereckého a Královéhradeckého kraje.

Nejvíce se v přepočtu na 1 obyvatele investovalo do životního prostředí v Jihočeském kraji

Investice na ochranu životního prostředí z pohledu kraje, kde byla investice uskutečněna, byly v loňském roce nejvyšší v Jihočeském kraji, kde objem vynaložených prostředků dosáhl 5 140 Kč na 1 obyvatele kraje. Druhý nejvyšší objem investic v přepočtu na 1 obyvatele byl vynaložen v Moravskoslezském kraji (4 585 Kč), jen o něco méně to bylo v Ústeckém kraji (4 508 Kč). Nejméně bylo do ochrany životního prostředí investováno na území Karlovarského kraje, a to 795 Kč na 1 obyvatele.

V případě neinvestičních nákladů směřovaly největší objemy prostředků do nakládání s odpady

Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí dosáhly v Česku v roce 2023 objemu 93 631,6 tis. Kč. Z pohledu sídla investora vynaložili nejvíce nákladů na ochranu životního prostředí investoři se sídlem na území hl. městě Prahy, a to 20 104,3 tis. Kč, což bylo 21,5 % všech prostředků vynaložených v Česku. Ve všech krajích investoři vynaložili největší objem prostředků na nakládání s odpady. Tento účel byl nejvíce preferovaný investory sídlícími v Královéhradeckém kraji, kteří na něj vynaložili 85,3 % veškerých jimi vynaložených neinvestičních nákladů na ochranu životního prostředí.

Zkratky

admin.	administrativní	NO _x	oxidy dusíku
AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky	O ₃	ozon
atd.	a tak dále	obyv.	obyvatel
b. c.	běžné ceny	os.	osoba
b. k.	bez kúry	OZP	osoba se zdravotním postižením
BSK ₅	biochemická spotřeba kyslíku	OŽP	ochrana životního prostředí
CO	oxid uhelnatý	p. b.	procentní bod
CZ-ISCO	Klasifikace zaměstnání	PC	osobní počítač
CZ-NACE	Klasifikace ekonomických činností	P _{celk.}	celkový fosfor
č.	číslo	PM ₁₀	(pevné) prachové částice menší než 10 μm
ČDDD	čistý disponibilní důchod domácností	PM _{2,5}	(pevné) prachové částice menší než 2,5 μm
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav	popř.	popřípadě
ČOV	čistírna odpadních vod	pozn.	poznámka
ČR	Česká republika	PPS	standard kupní síly; jednotka pro měření kupní síly příslušné měnové jednotky
ČSN	označení českých technických norem	přep. os.	osoby přepočtené na plně zaměstnané
ČSSZ	Česká zpráva sociálního zabezpečení	RES	Registr ekonomických subjektů
ČSÚ	Český statistický úřad	resp.	respektive
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální	REZZO	Registr emisí a stacionárních zdrojů
DPH	daň z přidané hodnoty	ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
ERÚ	Energetický regulační úřad	"S"	stavební práce podle dodavatelských smluv
ESDS	European Statistical Data Support, evropská data	s. c.	srovnatelné ceny
EU	Evropská unie	s. p.	státní podnik
FTE	přepočtený evidenční počet zaměstnanců na plný pracovní úvazek	Sb.	Sbírka zákonů České republiky
fyz. os.	fyzická osoba	SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
GPG	gender pay gap	SO ₂	oxid siřičitý
HDP	hrubý domácí produkt	soc.	sociální
hl. m.	hlavní město	starob.	starobní
HPH	hrubá přidaná hodnota	tab.	tabulka
HUZ	hromadné ubytovací zařízení	tel.	telefon
CHKO	chráněná krajinná oblast	THFK	tvorba hrubého fixního kapitálu
CHSK _{Cr}	chemická spotřeba kyslíku stanovená dichromanovou metodou	tis.	tisíc
i. d.	individuální údaj (data)	tj.	to je
ISBN	mezinárodní standardní číslo knihy	TP	osoba se středně těžkým postižením
IT	informační technologie	tzn.	to znamená
KES	koeficient ekologické stability	tzv.	tak zvaný
klimatiz.	klimatizovaný	ubyt.	ubytovací
komunik.	komunikační	ÚHÚL	Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
kovod.	kovodělný	ÚNP	úplné náklady práce
ks	kus	ÚP	úřad práce
max.	maximum	UPT	umělé přerušení těhotenství
MF	Ministerstvo financí	ÚZIS ČR	Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky
mil.	milion	v. v. i.	veřejná výzkumná instituce
min.	minimum	VaV	výzkum a vývoj
mj.	mimo jiné	vč.	včetně
mln.	miliarda	VŠ	vysoká škola
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj	VŠPS	Výběrové šetření pracovních sil
mot.	motorový	VÚV TGM	Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu	zdrav.	zdravotnictví
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí	ZCHÚ	zvláště chráněné území
MŠMT	Ministerstvo školství, mádeže a tělovýchovy	zprac.	zpracování
nám.	náměstí	ZSV	základní stavební výroba
např.	například	ZTP	osoba s těžkým postižením
nezaměst.	nezaměstnanost	ZTP/P	osoba se zvlášť těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivostí nebo orientace s potřebou průvodce
NIPOS	Národní informační a poradenské středisko pro kulturu	ž. hm.	živá hmotnost
NO ₂	oxid dusičitý	ŽP	životní prostředí

Tabulková příloha

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj – demografický vývoj

	Měříci jednotka	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet obyvatel (k 31. 12.)	osoby	1 203 299	1 200 539	1 192 834	⁶⁾ 1 177 989	1 189 674	1 189 204
v tom: muži		590 516	589 298	584 073	⁶⁾ 578 721	582 694	582 407
ženy		612 783	611 241	608 761	⁶⁾ 599 268	606 980	606 797
z toho cizinci (bez azylantů)		27 987	28 902	27 635	29 147	56 258	52 105
Sňatky		6 285	6 484	5 396	5 589	6 355	5 494
Průměrný věk při prvním sňatku	roky						
ženichů		32,1	32,3	33,0	33,1	33,6	33,9
nevěst		29,6	29,7	30,4	30,4	30,9	31,4
Rozvody		2 666	2 694	2 352	2 318	2 214	2 179
Živě narození	osoby	12 387	12 056	11 830	11 978	10 770	9 629
z toho mimo manželství	%	51,9	52,2	51,1	50,9	51,4	50,3
Průměrný věk matky při narození dítěte	roky	30,1	30,2	30,3	30,5	30,5	30,6
prvního dítěte		28,3	28,5	28,6	28,9	28,9	29,0
Úhrnná plodnost ¹⁾		1,676	1,666	1,674	1,780	1,625	1,463
Potraty		3 680	3 496	3 186	2 830	3 085	3 160
z toho umělá přerušení těhotenství		1 950	1 888	1 729	1 603	1 952	1 972
Potraty na 100 narozených	%	29,6	28,9	26,8	23,5	28,5	32,7
Zemřelí	osoby	13 649	13 762	15 967	17 325	14 919	13 675
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-1 262	-1 706	-4 137	-5 347	-4 149	-4 046
Přistěhovalí	osoby	6 114	6 444	5 983	6 933	22 998	13 102
z toho z ciziny		2 561	2 772	2 546	3 269	19 395	8 042
Vystěhovalí	osoby	7 439	7 498	9 551	7 037	7 164	9 526
z toho do ciziny		1 233	1 491	3 881	919	1 209	2 600
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-1 325	-1 054	-3 568	-104	15 834	3 576
z toho s cizinou		1 328	1 281	-1 335	2 350	18 186	5 442
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-2 587	-2 760	-7 705	-5 451	11 685	-470
Na 1 000 obyvatel							
živě narození	‰	10,3	10,0	9,9	10,1	9,1	8,1
zemřelí	‰	11,3	11,5	13,3	14,7	12,6	11,5
přirozený přírůstek/úbytek	‰	-1,0	-1,4	-3,5	-4,5	-3,5	-3,4
přistěhovalí	‰	5,1	5,4	5,0	5,9	19,4	11,0
vystěhovalí	‰	6,2	6,2	8,0	6,0	6,0	8,0
přírůstek/úbytek stěhováním	‰	-1,1	-0,9	-3,0	-0,1	13,3	3,0
celkový přírůstek/úbytek	‰	-2,1	-2,3	-6,4	-4,6	9,8	-0,4
Kojenecká úmrtnost ²⁾	‰	3,4	3,9	2,8	2,3	2,6	2,3
Novorozenecká úmrtnost ³⁾	‰	2,2	2,3	1,9	1,3	1,0	1,2
Obyvatelé ve věku (k 31. 12.)							
0–14 let	osoby	183 324	183 824	183 769	⁶⁾ 180 618	182 383	179 058
	%	15,2	15,3	15,4	⁶⁾ 15,3	15,3	15,1
15–64 let	osoby	783 759	775 886	765 935	⁶⁾ 751 965	758 072	757 202
	%	65,1	64,6	64,2	⁶⁾ 63,8	63,7	63,7
65 let a více	osoby	236 216	240 829	243 130	⁶⁾ 245 406	249 219	252 944
	%	19,6	20,1	20,4	⁶⁾ 20,8	20,9	21,3
Průměrný věk (k 31. 12.)	roky	42,7	42,9	43,0	⁶⁾ 43,3	43,3	43,5
mužů		41,1	41,3	41,3	⁶⁾ 41,6	41,7	41,9
žen		44,2	44,4	44,6	⁶⁾ 44,9	44,9	45,1
Index stáří (k 31. 12.) ⁴⁾		128,9	131,0	132,3	⁶⁾ 135,9	136,6	141,3
Index ekonomické závislosti (k 31. 12.) ⁵⁾		65,0	66,6	68,0	⁶⁾ 69,6	70,7	71,5
Naděje dožití (dvouleté období)	roky						
mužů při narození		74,5	74,5	73,9	72,8	73,2	74,8
žen při narození		81,1	81,2	80,9	80,1	80,3	81,4
mužů ve věku 65 let		15,4	15,5	14,8	14,0	14,5	15,7
žen ve věku 65 let		19,2	19,4	19,1	18,4	18,6	19,6

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

²⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí

³⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí

⁴⁾ počet osob ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0–14 let

⁵⁾ počet osob ve věku 0–19 let a 65 let a více na 100 osob ve věku 20–64 let

⁶⁾ údaje v roce 2021 navazují na výsledky SLDB 2021

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2018	2019	2020	2021	2022	2023
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL¹⁾							
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více	tis. osob	1 022,8	1 019,5	1 015,9	1 006,7	980,7	984,4
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	15,3	15,6	15,0	14,3	15,7	15,9
střední bez maturity	%	34,8	36,1	34,8	35,5	33,2	33,6
střední s maturitou	%	32,7	32,1	33,5	32,3	33,5	33,5
vysokoškolské vč. vyššího odborného	%	17,2	16,1	16,8	17,8	17,6	17,1
Pracovní síla (ekonomicky aktivní)	tis. osob	611,2	601,8	588,7	584,4	561,9	565,8
v tom: zaměstnaní ²⁾							
z toho ženy		264,4	262,8	254,5	250,5	238,8	243,0
nezaměstnaní		22,5	22,0	21,3	26,7	21,3	22,1
z toho ženy		11,8	10,9	8,6	13,4	12,1	11,5
Osoby mimo pracovní sílu ve věku 15 let a více	tis. osob	411,6	417,6	427,2	422,3	418,8	418,6
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci ³⁾	%	86,0	86,4	85,7	86,5	87,0	85,0
zaměstnavatelé	%	3,0	3,1	2,6	2,2	1,9	2,1
pracující na vlastní účet	%	10,7	10,3	11,2	10,9	10,8	12,7
Zaměstnaní pracující v kraji	tis. osob	571,1	569,0	561,3	547,8	563,2	.
v tom podle sektorů:							
primární (zemědělství, lesnictví, rybářství)	%	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	.
sekundární (průmysl a stavebnictví)	%	40,5	40,5	40,0	39,9	39,1	.
terciární (služby)	%	57,7	57,8	58,2	58,4	59,2	.
Míra ekonomické aktivity	%	59,8	59,0	57,9	58,1	57,3	57,5
v tom: muži							
ženy		52,6	52,3	50,5	50,9	49,2	49,6
Míra zaměstnanosti	%	57,6	56,9	55,9	55,4	55,1	55,2
v tom: muži							
ženy		50,3	50,2	48,8	48,3	46,8	47,4
Obecná míra nezaměstnanosti ⁴⁾	%	3,7	3,7	3,6	4,6	3,8	3,9
v tom: muži							
ženy		4,3	4,0	3,3	5,1	4,8	4,5
ZAMĚSTNANOST CIZINCŮ (k 31. 12.; MPSV, MPO)							
Zaměstnaní cizinci	osoby	32 345	34 461	34 453	35 032	43 102	45 331
v tom: evidovaní na úřadech práce							
s platným živnostenským oprávněním		4 247	4 358	4 499	4 681	5 040	5 108
NEZAMĚSTNANOST (k 31. 12.; MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce	osoby	39 789	37 307	45 157	42 152	41 902	42 912
z toho: ženy							
absolventi škol a mladiství		1 461	1 431	1 781	1 716	1 898	1 993
osoby se zdravotním postižením		6 987	6 495	7 047	6 633	6 347	6 240
osoby pečující o dítě do 15 let věku		6 649	6 347	7 035	6 919	7 132	7 259
v tom podle věku:							
do 19 let		1 340	1 423	1 614	1 657	1 881	2 071
20–24 let		2 545	2 516	3 170	2 652	2 869	3 258
25–34 let		7 016	6 634	8 161	7 062	6 905	7 104
35–44 let		8 034	7 374	9 068	8 150	8 024	8 426
45–54 let		9 989	9 181	10 956	10 226	10 060	10 332
55 let a více		10 865	10 179	12 188	12 405	12 163	11 721
průměrný věk	roky	44,4	44,2	44,0	44,7	44,5	43,9
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	osoby	13 273	12 664	14 665	13 961	14 103	14 717
střední bez maturity		16 791	15 581	18 493	17 490	16 786	16 883
střední s maturitou		7 379	6 907	9 051	8 261	8 104	8 256
vyšší odborné vč. nástavbového		205	176	248	193	282	293
vysokoškolské		2 141	1 979	2 700	2 247	2 627	2 763

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj – sociální vývoj

1. pokračování

	Měřicí jednotka	2018	2019	2020	2021	2022	2023
z toho podle klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO):							
nemanuální pracovníci	osoby	16 447	15 286	19 122	17 369	17 490	17 637
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		3 680	3 383	4 495	3 697	3 745	3 845
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		12 767	11 903	14 627	13 672	13 745	13 792
manuální pracovníci	osoby	22 935	21 696	25 290	24 372	23 993	24 746
kvalifikovaní (třídy 6–8)		8 233	7 706	9 503	8 896	8 598	9 018
nekvalifikovaní (třída 9)		14 702	13 990	15 787	15 476	15 395	15 728
v tom podle délky nezaměstnanosti:							
do 3 měsíců	osoby	13 594	13 306	11 448	10 914	12 363	12 463
více než 3 měsíce až 6 měsíců		6 156	6 694	8 567	6 484	7 447	7 556
více než 6 měsíců až 12 měsíců		5 579	5 736	9 319	7 227	6 448	6 885
více než 12 měsíců až 24 měsíců		3 889	3 672	7 358	6 890	4 996	5 737
více než 24 měsíců		10 571	7 899	8 465	10 637	10 648	10 271
Průměrná délka evidence	dny	883	772	709	777	756	743
Dosažitelní uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce ⁵⁾	osoby	36 557	34 551	42 727	38 985	38 351	39 642
z toho: ženy		17 386	16 209	20 055	18 529	19 060	19 618
absolventi škol a mladiství		1 436	1 412	1 775	1 696	1 861	1 962
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	osoby	10 789	10 596	11 954	11 107	10 646	10 912
z toho ženy		5 288	5 178	5 785	5 489	5 577	5 616
Průměrný měsíční nárok na podporu v nezaměstnanosti	Kč	6 953	7 462	8 037	8 848	9 159	9 741
Podíl nezaměstnaných osob ⁶⁾	%	4,65	4,44	5,55	5,14	5,12	5,23
v tom: muži		4,79	4,62	5,76	5,29	5,02	5,17
ženy		4,51	4,26	5,33	4,98	5,23	5,29
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ⁷⁾	%	1,69	1,38	2,06	2,31	2,09	2,11
Pracovní místa v evidenci úřadu práce	místa	17 227	16 313	13 431	12 939	12 254	11 356
Uchazeči na 1 pracovní místo v evidenci úřadu práce	osoby	2,3	2,3	3,4	3,3	3,4	3,8
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
Čistý disponibilní důchod domácností celkem	mil. Kč	274 564	290 001	300 245	319 330	359 419	.
na 1 obyvatele	tis. Kč	228,0	241,4	250,8	266,8	300,6	.
průměr ČR = 100	%	89,8	89,5	91,2	90,4	92,0	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁸⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	30 364	32 826	35 260	37 265	39 631	41 866
v tom: muži		33 081	35 677	37 482	39 400	42 616	45 284
ženy		26 979	29 337	32 481	34 635	36 085	37 925
Medián mezd	Kč	27 653	29 828	31 924	33 611	35 723	38 073
v tom: muži		30 152	32 388	33 850	35 544	38 350	40 741
ženy		24 789	26 747	29 288	30 833	32 457	34 690
NÁKLADY PRÁCE⁹⁾							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	39 868	42 915	44 493	47 191	49 949	.
z toho: přímé náklady (mzdy a náhrady mzdy)		28 765	30 884	32 202	34 322	35 542	.
sociální náklady a výdaje		10 453	11 351	11 817	12 559	13 037	.
VZDĚLÁVÁNÍ (MŠMT)							
Děti, žáci a studenti (k 30. 9.)	osoby						
mateřských škol		39 240	39 156	38 073	38 468	39 377	38 932
základních škol		104 448	104 946	104 829	103 978	106 057	104 755
středních škol včetně konzervatoří (denní studium)		46 068	46 278	46 929	47 937	49 411	51 410
vyšších odborných škol (denní studium)		1 423	1 478	1 570	1 813	1 904	2 029
Studenti vysokých škol (občané ČR, k 31. 12.)	osoby						
s trvalým bydlištěm v kraji		29 871	29 533	30 633	30 814	30 177	30 314
s místem výuky v kraji		21 855	21 421	22 585	22 732	22 724	23 417
z toho v prezenčním studiu	%	65,3	66,5	67,4	68,5	70,4	72,2
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	osoby	5 939	4 958	4 783	4 656	4 508	4 934

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj – sociální vývoj

2. pokračování

	Měříci jednotka	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ZDRAVÍ (ÚZIS, ČSÚ)							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	přep. os.	5 343	5 361	5 356	5 461	5 428	.
obyvatelé na 1 lékaře		225	224	223	216	219	.
z toho zubní lékaři		786	771	735	747	739	.
Nemocnice akutní péče		18	18	18	19	19	.
lůžka		5 721	5 689	5 722	5 847	5 850	.
Samostatné ordinace lékařů							.
praktických pro dospělé		518	516	515	506	496	.
praktických pro děti a dorost		202	191	186	183	181	.
stomatologů		605	608	587	574	557	.
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA (MPSV)							
Počet vyplacených dávek ¹⁰⁾ celkem	tis. dávek	1 491,1	1 387,8	1 382,0	1 338,0	1 479,0	1 679,6
z toho rodičovský příspěvek		363,0	365,0	404,5	385,1	365,0	345,8
Výdaje na dávky ¹⁰⁾ celkem	mil. Kč	5 371	5 219	6 662	6 345	6 745	8 349
z toho rodičovský příspěvek		2 612	2 597	4 057	3 744	3 492	3 290
Výdaje na dávky státní sociální podpory ¹⁰⁾ na 1 obyvatele	Kč	4 460	4 344	5 565	5 376	5 679	7 015
ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (k 31. 12.; MPSV)							
Lůžka v domovech pro seniory		4 852	4 701	4 629	4 513	4 464	4 435
na 1 000 obyvatel ve věku 65 let a více		20,5	19,5	19,0	18,4	17,9	17,5
Lůžka v domovech se zvláštním režimem		2 169	2 399	2 525	2 669	2 951	2 977
Lůžka v domovech pro osoby se zdravotním postižením		1 227	1 239	1 238	1 247	1 234	1 254
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (v prosinci; ČSSZ)							
Příjemci starobního důchodu celkem ¹¹⁾	osoby	281 371	281 787	280 254	277 414	276 066	276 999
z toho ženy		168 840	168 604	167 034	165 325	164 237	164 309
Příjemci starobního důchodu sólo ¹²⁾	osoby	209 345	210 081	209 236	206 357	205 595	207 124
Příjemci předčasného starobního důchodu ^{11,13)}	osoby	86 523	88 318	90 004	92 178	94 133	100 732
z toho ženy		51 188	52 087	52 954	54 113	55 263	58 576
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem (včetně souběhu)	%	30,8	31,3	32,1	33,2	34,1	36,4
v tom: muži		31,4	32,0	32,7	34,0	34,8	37,4
ženy		30,3	30,9	31,7	32,7	33,6	35,6
Průměrná měsíční výše starobního důchodu sólo ¹²⁾	Kč	12 503	13 553	14 570	15 523	18 176	20 385
v tom: muži		14 236	15 345	16 453	17 521	20 474	22 312
ženy		10 876	11 862	12 772	13 603	15 961	18 525
Podíl průměrného starobního důchodu sólo ¹²⁾ na mzdovém mediánu	%	45,2	45,4	45,6	46,2	50,9	53,5
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ (ČSSZ)							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	3 930 004	4 604 504	6 543 336	6 076 198	5 672 062	5 536 199
v tom dávky:							
nemocenské		2 931 191	3 518 466	4 360 322	4 475 562	4 336 027	4 301 831
ošetřovné		179 208	194 274	1 242 195 ¹⁶⁾	604 043	299 048	274 635
peněžitá pomoc v mateřství		790 620	849 320	896 523	947 928	948 606	871 725
vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství		1 477	1 354	1 169	876	1 604	1 132
otcovská poporodní péče ¹⁴⁾		24 286	29 689	28 874	31 070	62 604	62 013
dlouhodobé ošetřovné ¹⁴⁾		3 222	11 402	14 253	16 719	24 173	24 864
KULTURA (NIPOS)							
Veřejné knihovny vč. poboček		411	411	410	406	406	405
registrovaní čtenáři (tis. osob)		144	144	123	110	125	129
návštěvníci – fyzické návštěvy (tis. osob)		2 544	2 562	1 493	1 468	2 036	2 162
Muzea, galerie a památníky v provozu celkem		33	32	33	35	33	32
návštěvníci expozic a výstav (tis. osob)		616	565	411	444	788	751
Památkové objekty zpřístupněné návštěvníkům za vstupné		13	15	15	13	14	16
návštěvníci (tis. osob)		316	368	253	243	365	374

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj – sociální vývoj

dokončení

	Měřící jednotka	2018	2019	2020	2021	2022	2023
KRIMINALITA, NEHODY (Policejní prezidium ČR)							
Registrované trestné činy		23 465	23 885	19 635	17 865	21 884	21 564
na 1 000 obyvatel		19,5	19,9	16,4	15,1	18,4	18,1
Objasněné trestné činy		12 456	12 403	10 719	9 808	11 390	11 704
Hlášené dopravní nehody		9 705	10 250	9 197	10 006	10 228	10 408
na 1 000 obyvatel		8,1	8,5	7,7	8,5	8,6	8,7
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	osoby	54	53	38	29	41	37
Podíl bodovaných řidičů ¹⁵⁾ z registrovaných řidičů celkem	%	8,0	8,9	8,0	7,9	8,3	9,6
POŽÁRY (Hasičský záchranný sbor ČR)							
Požáry celkem		2 033	2 020	1 891	1 753	2 180	1 954
na 1 000 obyvatel		1,7	1,7	1,6	1,5	1,8	1,6
přímá škoda	mil. Kč	133	223	187	968	182	150

¹⁾ údaje podle kraje obvyklého bydliště (kromě struktury zaměstnaných podle sektorů); do roku 2021 přepočteno na celou populaci, od roku 2022 přepočteno na celou populaci po odečtení odhadu osob žijících mimo soukromé domácnosti resp. mimo byty

²⁾ s jediným nebo hlavním zaměstnáním, vč. ozbrojených sil

³⁾ zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

⁴⁾ podle definice Mezinárodní organizace práce

⁵⁾ ve věku 15–64 let

⁶⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku

⁷⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) v evidenci ÚP na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data ČSÚ

⁸⁾ zdroj: MPSV (Informační systém o průměrném výdělku) a MF (Informační systém o platu a služebním příjmu)

⁹⁾ podniky se sídlem v kraji

¹⁰⁾ včetně dávek péčovské péče

¹¹⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

¹²⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

¹³⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

¹⁴⁾ dávka otcovské poporodní péče byla zavedena od února 2018, dlouhodobé ošetřovné od června 2018

¹⁵⁾ bodovaný řidič se dopustil přestupku (trestného činu) započítávaného do bodového hodnocení řidiče

¹⁶⁾ na zvýšené výdaje na ošetřovné mělo vliv uzavření škol a jiných zařízení během pandemie covidu-19 vč. souvisejících legislativních úprav

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2018	2019	2020	2021	2022	2023
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt	mil. Kč	500 526	509 743	491 032	532 814	597 665	.
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	102,7	98,4	92,4	104,4	103,5	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	tis. Kč	415,6	424,3	410,2	445,2	499,8	.
průměr ČR = 100	%	81,6	78,2	76,9	78,0	78,7	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	tis. Kč	876,4	895,8	874,9	972,6	1 068,9	.
průměr ČR = 100	%	87,7	84,0	81,8	85,3	85,6	.
Hrubá přidaná hodnota	mil. Kč	451 068	460 577	446 914	484 156	542 031	.
v tom sektory: primární	%	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	.
sekundární	%	45,6	43,0	39,8	41,3	39,9	.
terciární	%	52,8	55,4	58,6	57,3	58,5	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	100 038	114 857	117 582	121 036	143 257	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	tis. Kč	83,1	95,6	98,2	101,1	119,8	.
průměr ČR = 100	%	62,0	65,1	69,3	68,1	70,4	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) pracující v kraji	osoby	571 099	569 038	561 264	547 827	563 219	.
z toho zaměstnanci		510 589	510 979	500 601	490 352	509 835	.
MÍSTNÍ ROZPOČTY¹⁾ (Ministerstvo financí)							
Příjmy celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	56 285	63 333	66 126	71 539	77 758	85 953
Výdaje celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	56 551	61 093	65 202	69 373	76 978	81 589
v tom: běžné výdaje		44 449	49 108	52 921	56 385	61 706	66 402
kapitálové výdaje		12 102	11 985	12 281	12 988	15 272	15 187
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	5 598	5 546	5 973	6 301	6 880	.
z toho: mzdové		3 032	3 094	3 097	3 186	3 489	.
financované z veřejných zdrojů ČR		1 446	1 609	1 601	1 642	1 662	.
Pracovníci ve výzkumu a vývoji	přep. os.	4 968	4 786	4 890	4 871	4 771	.
z toho výzkumní pracovníci		2 877	2 711	2 821	2 755	2 770	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE²⁾							
Podíl domácností vybavených osobním počítačem	%	79,0	79,3	78,4	78,9	80,7	.
Podíl domácností s připojením k internetu	%	80,4	82,3	82,8	84,2	86,6	.
EKONOMICKÉ SUBJEKTY							
Registrované subjekty (k 31. 12.)		256 871	255 042	258 300	262 405	262 655	244 087
z toho živnostníci		180 189	182 172	184 303	186 882	185 640	162 687
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou		130 396	132 817	135 347	138 286	141 559	144 726
z toho živnostníci		85 741	86 880	88 610	90 505	92 585	90 933
Vzniklé subjekty		9 503	9 067	8 647	9 676	10 281	10 292
z toho živnostníci		5 887	5 739	5 647	6 357	7 142	6 801
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	6 281	6 599	7 059	7 772	⁷⁾ 9 189	.
z toho: rostlinná produkce		3 819	3 963	4 401	5 079	⁷⁾ 5 739	.
živočišná produkce		2 229	2 397	2 395	2 408	⁷⁾ 3 118	.
Obhospodařovaná zemědělská půda (k 31. 5.)	ha	213 414	211 425	211 335	215 273	213 487	214 046
z toho orná		123 510	122 288	123 167	123 061	123 393	125 329
Sklízeň: obilovin	t	332 863	351 046	370 124	380 520	383 019	367 793
brambor	t	20 880	19 555	22 025	18 900	20 139	17 055
Hospodářská zvířata (k 31. 12.)							
skot	kusy	81 838	86 204	83 333	86 571	86 947	85 645
prasata	kusy	30 823	36 713	37 075	34 315	26 069	26 009
drůbež celkem	tis. ks	883	945	723	1 462	900	789
Výroba jatečného skotu	t ž. hm.	9 046	8 827	8 775	9 544	9 329	9 316
Výroba jatečných prasat	t ž. hm.	5 606	6 395	6 304	5 687	5 504	3 912
Výroba jatečné drůbeže	t ž. hm.	4 839	6 201	7 076	7 089	6 423	6 560
Výroba mléka	tis. l	173 526	183 173	185 167	181 142	193 735	196 180
Snáška konzumních vajec	tis. ks	10 806	16 222	14 305	18 221	20 775	18 999
LESNICTVÍ							
Plochy dřevin bez holin (k 31. 12.; ÚHÚL)	ha	184 862	184 105	183 896	183 451	181 629	182 060
Zalesňování	ha	2 424	2 935	2 768	2 585	1 793	1 566
Těžba dřeva	m ³ b. k.	3 008 644	2 579 328	1 646 310	1 204 331	1 134 983	1 156 887
z toho nahodilá hmyzová		1 936 434	1 318 091	652 485	306 953	302 415	267 576

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj – ekonomický vývoj

dokončení

	Měříci jednotka	2018	2019	2020	2021	2022	2023
PRŮMYSL³⁾							
Průměrný počet podniků		234	237	239	221	228	228
Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy	mil. Kč	557 169	535 123	490 809	603 481	710 741	702 629
na 1 zaměstnanec	tis. Kč	5 158	4 952	4 688	6 145	7 265	7 308
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	108 018	108 069	104 698	98 213	97 826	96 148
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanec	Kč	32 662	34 207	34 247	36 263	39 302	42 280
ENERGETIKA (Energetický regulační úřad)							
Výroba elektřiny brutto	GWh	5 103	3 892	3 584	4 532	4 386	3 703
podíl na ČR	%	5,8	4,5	4,4	5,3	5,2	4,8
Spotřeba elektřiny netto	GWh	8 190	8 088	7 788	7 965	7 449	7 090
podíl na ČR	%	13,8	13,6	13,6	13,3	12,9	12,7
v domácnostech na 1 obyvatele	kWh	1 107,6	1 113,8	1 168,6	1 295,0	1 171,1	1 155,3
Spotřeba zemního plynu	tis. m ³	878 002	891 751	881 164	925 311	786 637	739 595
podíl na ČR	%	10,9	10,6	10,3	9,9	10,6	11,1
v domácnostech na 1 odběratele	m ³	641,0	608,2	642,5	714,6	568,3	507,5
STAVEBNICTVÍ							
Průměrný počet podniků ⁴⁾		48	49	47	43	42	43
Základní stavební výroba ⁴⁾	mil. Kč	9 431	10 358	9 924	10 161	11 704	12 268
na 1 zaměstnanec	tis. Kč	1 791	1 948	1 836	2 119	2 549	2 671
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ⁴⁾	fyz. os.	5 266	5 316	5 404	4 796	4 591	4 593
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanec ⁴⁾	Kč	29 346	31 725	33 172	35 462	38 604	42 130
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾	mil. Kč	24 405	27 166	25 538	33 749	38 698	35 632
z toho pro veřejné zadavatele		9 544	12 019	13 553	17 043	18 660	16 065
STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota povolených staveb	mil. Kč	27 990	28 507	30 558	36 126	42 249	43 860
z toho budov (bytových a nebytových)		21 076	22 012	22 573	27 806	32 466	35 444
z toho výstavba nových bytových budov		7 205	9 311	8 604	9 435	13 163	10 645
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	3 753	3 646	3 884	4 140	4 796	5 483
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty		2 664	3 482	2 934	2 980	3 660	2 907
z toho v nových rodinných domech		1 959	2 023	1 885	2 159	2 044	1 526
Dokončené byty		2 547	2 442	2 718	2 691	2 762	2 689
z toho v nových rodinných domech		1 885	1 833	1 894	1 911	1 887	1 806
Investiční náklady na výstavbu 1 m ²							
obytné plochy bytu v novém rodinném domě	Kč	38 540	40 414	42 459	46 651	48 766	54 450
obytné plochy bytu v novém bytovém domě	Kč	40 307	52 299	44 472	35 223	54 402	58 316
DOPRAVA (k 31. 12.; Ministerstvo dopravy)							
Osobní automobily vč. dodávkových		549 848	564 966	576 871	581 774	600 223	615 713
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení (HUZ)		615	613	719	737	698	665
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních		30 773	30 890	34 545	35 043	33 305	31 202
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních	tis. osob	986	1 016	613	646	993	1 038
z toho ze zahraničí		213	216	73	72	162	205
Průměrná doba pobytu hostů v HUZ	dny	3,8	3,8	4,0	4,0	3,7	3,6
z toho hostů ze zahraničí		3,4	3,4	3,5	3,7	3,3	3,2
Satelitní účet cestovního ruchu							
Hrubá přidaná hodnota cestovního ruchu	mil. Kč	9 463	9 981	5 975 ⁷⁾	6 432 ⁸⁾	9 585	.
Průměrný počet zaměstnaných osob ⁶⁾	osoby	20 408	20 280	19 394 ⁷⁾	18 860 ⁸⁾	19 839	.

1) souhrn za kraj, obce a dobrovolné svazky obcí

2) tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2022 je vypočten z dat roku 2021, 2022 a 2023)

3) podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (dle CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

4) podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující stavební činností

5) podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

6) počet zaměstnaných osob v hlavním zaměstnání (roční průměr)

7) semidefinitivní údaje

8) předběžné údaje

Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj – životní prostředí

	Měříci jednotka	2018	2019	2020	2021	2022	2023
PŮDA (ČÚŽK)							
Zemědělská půda (k 31. 12.)	ha	273 233	273 073	272 901	272 830	272 690	272 467
z toho: orná půda		168 084	167 529	166 840	166 237	165 490	164 504
zahrady a ovocné sady		18 731	19 148	19 443	19 893	20 393	20 796
trvalé travní porosty		86 417	86 395	86 618	86 700	86 806	87 167
Nezemědělská půda (k 31. 12.)	ha	269 816	269 980	270 152	270 225	270 367	270 598
z toho: lesní pozemky		194 273	194 418	194 483	194 547	194 615	194 777
zastavěné plochy a nádvoří		11 714	11 728	11 755	11 769	11 815	11 884
VODOVODY A KANALIZACE							
Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů	%	99,9	99,9	99,9	99,9	99,7	99,8
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	l/den	89,9	89,6	91,0	93,9	90,4	86,0
Cena vody (bez DPH)	Kč/m ³	34,4	36,2	37,9	39,9	42,3	49,1
Cena stočného (bez DPH)	Kč/m ³	31,5	32,9	34,7	36,3	38,6	46,9
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	83,1	83,0	83,6	84,9	85,0	84,0
na kanalizaci s koncovou ČOV		77,3	77,9	78,7	80,3	80,8	80,2
Podíl čistěných odpadních vod (bez srážkových)	%	95,8	95,5	95,0	95,1	95,1	95,3
Čistírný odpadních vod (ČOV)		164	167	172	179	183	181
Celková kapacita ČOV	m ³ /den	522 563	523 897	529 554	525 826	525 927	527 755
Produkce kalů v ČOV	t sušiny	24 445	23 299	23 044	23 733	22 561	19 942
OVZDUŠÍ (ČHMÚ¹)							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1–4)	t/km ²	1,09	1,00	0,91	1,25	1,27	1,07
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,98	0,89	0,80	1,15	1,18	0,98
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,11	0,11	0,10	0,10	0,09	0,09
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1–4)	t/km ²	2,90	2,45	2,30	2,35	1,97	1,70
z toho stacionární zdroje (REZZO 1–3)		2,90	2,45	2,30	2,35	1,97	1,69
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1–4)	t/km ²	3,89	3,48	3,19	3,23	3,01	2,60
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		2,67	2,34	2,18	2,31	2,05	1,67
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,22	1,14	1,01	0,92	0,97	0,93
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1–4)	t/km ²	33,94	32,75	28,54	44,82	39,28	32,67
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		31,72	30,88	26,93	43,29	37,95	31,34
mobilní zdroje (REZZO 4)		2,22	1,87	1,61	1,52	1,33	1,32
ODPADY							
Produkce odpadů celkem	t	4 613 172	4 837 769	4 492 852	4 931 807	5 098 340	.
na 1 obyvatele	kg	3 830	4 027	3 753	4 179	4 292	.
z toho nebezpečných	t	377 690	322 601	303 493	208 577	337 802	.
na 1 obyvatele	kg	314	269	254	177	284	.
Produkce komunálních odpadů ²⁾	t	617 446	612 082	620 204	631 400	612 762	.
na 1 obyvatele	kg	513	509	518	535	516	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Investice na ochranu životního prostředí (OŽP) podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	3 939	4 089	3 885	4 095	3 942	4 585
Investice na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	4 379,5	4 614,5	4 497,5	4 661,1	4 145,6	4 803,4
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	46,7	55,6	41,6	32,8	38,0	37,9
nakládání s odpadními vodami	%	24,7	28,4	36,9	45,2	45,4	33,2
nakládání s odpady	%	16,5	11,5	9,6	6,5	6,0	17,8
Neinvestiční náklady na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	6 254,2	6 799,9	6 622,2	7 880,9	9 331,4	10 752,7
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	13,6	15,0	15,1	17,7	22,9	21,6
nakládání s odpadními vodami	%	21,5	22,0	23,8	21,0	19,5	23,3
nakládání s odpady	%	58,7	55,8	55,3	55,6	52,7	50,5

¹⁾ údaje před rokem 2021 nejsou srovnatelné vlivem změny metodiky; údaje za roky 2022 a 2023 jsou předběžné; data převzata k 20. 9. 2024

²⁾ odpady z domácností a odpady podobné povahy a složení, bez ohledu na to, kdo tento odpad produkuje nebo sbírá

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele demografického vývoje podle okresů Moravskoslezského kraje v letech 2021, 2022 a 2023

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy					
			Bruntál	Frydek-Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava-město
Počet obyvatel (k 31. 12.)	2021	1 177 989	89 547	212 347	240 319	149 919	173 753	312 104
	2022	1 189 674	89 834	214 669	242 166	151 814	175 042	316 149
	2023	1 189 204	89 168	214 599	240 831	151 781	175 239	317 586
z toho cizinci (bez azylantů)	2021	29 147	1 180	4 198	5 549	3 168	2 097	12 955
	2022	56 258	2 658	10 052	10 592	6 559	4 716	21 681
	2023	52 105	2 239	7 220	9 817	6 192	4 501	22 136
v tom ve věku (%):								
0–14 let	2021	15,3	14,4	16,1	14,4	16,2	16,0	14,9
	2022	15,3	14,3	16,1	14,6	16,2	15,9	14,9
	2023	15,1	14,0	15,9	14,3	15,9	15,6	14,6
15–64 let	2021	63,8	63,2	63,6	64,3	63,6	63,5	64,1
	2022	63,7	63,0	63,5	64,1	63,5	63,3	64,2
	2023	63,7	62,9	63,4	63,9	63,5	63,1	64,3
65 let a více	2021	20,8	22,3	20,2	21,2	20,2	20,6	21,0
	2022	20,9	22,7	20,4	21,4	20,3	20,8	20,9
	2023	21,3	23,1	20,7	21,8	20,6	21,3	21,1
Průměrný věk (k 31. 12.)	2021	43,3	43,9	42,8	44,0	42,6	42,9	43,5
	2022	43,3	44,1	42,8	44,0	42,6	43,0	43,4
	2023	43,5	44,4	43,1	44,2	42,9	43,3	43,6
Index stáří ¹⁾ (k 31. 12.)	2021	135,9	154,5	125,2	147,1	124,3	128,9	140,3
	2022	136,6	158,3	126,4	146,3	124,8	130,9	140,6
	2023	141,3	164,7	130,0	151,9	129,4	136,4	144,3
Index ekonomické závislosti ²⁾ (k 31. 12.)	2021	69,6	71,6	70,2	67,8	70,4	71,2	68,7
	2022	70,7	73,1	71,5	69,1	71,5	72,6	69,3
	2023	71,5	74,2	72,2	70,3	72,1	73,7	69,8
Živé narození na 1 000 obyvatel	2021	10,1	9,6	10,4	9,5	10,4	10,7	10,2
	2022	9,1	8,2	9,1	8,6	9,5	9,3	9,3
	2023	8,1	7,9	8,2	7,5	8,4	8,3	8,3
Zemřelí na 1 000 obyvatel	2021	14,7	15,1	13,9	16,5	13,7	13,3	14,8
	2022	12,6	12,8	11,6	13,9	11,8	11,9	12,8
	2023	11,5	12,5	11,0	12,6	10,4	10,5	11,7
Přistěhovalí na 1 000 obyvatel	2021	5,9	11,6	13,3	12,5	13,7	10,7	15,1
	2022	19,4	22,3	24,0	26,2	26,6	19,4	33,0
	2023	11,0	13,0	16,2	16,0	18,1	14,8	26,6
Vystěhovalí na 1 000 obyvatel	2021	6,0	14,3	9,9	14,3	10,2	9,9	17,7
	2022	6,0	14,5	10,6	13,3	11,7	9,4	16,7
	2023	8,0	15,9	13,7	16,4	16,3	11,4	18,7
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2021	-4,5	-5,6	-3,5	-7,0	-3,3	-2,6	-4,6
	2022	-3,5	-4,6	-2,6	-5,3	-2,3	-2,6	-3,5
	2023	-3,4	-4,6	-2,9	-5,1	-2,0	-2,2	-3,4
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel	2021	-0,1	-2,7	3,4	-1,8	3,5	0,8	-2,6
	2022	13,3	7,8	13,4	12,9	14,9	9,9	16,3
	2023	3,0	-2,8	2,5	-0,4	1,8	3,3	7,9
Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2021	-4,6	-8,2	-0,2	-8,8	0,1	-1,8	-7,2
	2022	9,8	3,2	10,8	7,6	12,5	7,4	12,8
	2023	-0,4	-7,4	-0,3	-5,5	-0,2	1,1	4,5
Naděje dožití při narození (v období 2019–2023)	muži	.	73,3	74,5	72,7	74,1	75,0	73,8
	ženy	.	80,3	81,4	80,2	81,3	81,8	80,4

1) počet osob ve věku 65 let a více na 100 osob ve věku 0–14 let

2) počet osob ve věku 0–19 let a 65 let a více na 100 osob ve věku 20–64 let

Tab. 4.2 Vybrané ukazatele sociálního a ekonomického vývoje podle okresů Moravskoslezského kraje v letech 2018 a 2023

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy					
			Bruntál	Frydek-Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava-město
SOCIÁLNÍ VÝVOJ								
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (k 31. 12.)	2018	39 789	3 818	4 583	12 019	3 245	3 783	12 341
	2023	42 912	4 451	5 215	13 500	3 522	3 877	12 347
z toho (%):								
ženy	2018	48,0	48,6	46,1	47,7	45,9	44,0	50,6
	2023	49,7	52,0	47,2	48,0	48,1	47,1	53,0
absolventi škol a mladiství	2018	3,7	4,1	3,3	3,1	3,8	4,7	3,9
	2023	4,6	4,8	4,3	3,6	5,1	6,4	5,2
osoby se zdravotním postižením	2018	17,6	18,2	23,5	15,1	17,4	17,6	17,6
	2023	14,5	14,6	17,5	13,8	13,9	16,2	13,8
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2018	27,1	33,6	38,7	18,3	41,0	38,7	22,2
	2023	25,4	28,4	36,3	17,0	38,2	34,2	22,5
dosazitelní ¹⁾	2018	91,9	94,6	91,1	94,4	93,3	92,8	88,3
	2023	92,4	94,0	92,3	93,8	94,5	92,0	89,8
ve věku do 24 let	2018	9,8	10,7	8,9	9,2	9,7	11,1	9,9
	2023	12,4	13,3	11,3	11,2	12,5	13,4	13,5
ve věku 55 let a více	2018	27,3	26,5	29,5	27,0	30,5	26,7	26,4
	2023	27,3	24,3	28,6	29,6	27,0	25,2	26,1
evidovaní 12 měsíců a více	2018	36,3	30,6	26,8	43,6	25,3	23,3	41,5
	2023	37,3	36,8	27,6	48,9	26,3	27,9	35,0
Podíl nezaměstnaných osob ²⁾ (k 31. 12.; %)	2018	4,65	6,04	3,00	6,94	3,07	3,06	5,19
	2023	5,23	7,39	3,53	8,16	3,45	3,22	5,46
v tom:								
muži	2018	4,79	6,11	3,19	7,11	3,27	3,39	5,12
	2023	5,17	6,84	3,64	8,36	3,49	3,39	5,06
ženy	2018	4,51	5,98	2,79	6,76	2,85	2,72	5,26
	2023	5,29	7,97	3,42	7,96	3,42	3,05	5,88
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ³⁾ (k 31. 12.; %)	2018	1,69	1,85	0,80	3,03	0,78	0,71	2,15
	2023	2,11	2,90	1,05	4,25	0,96	0,98	2,13
Pracovní místa v evidenci úřadu práce (ÚP)	2018	17 227	1 216	2 383	2 219	2 939	1 967	6 503
	2023	11 356	532	2 093	1 358	2 115	863	4 395
Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP na 1 pracovní místo v evidenci ÚP	2018	2,3	3,1	1,9	5,4	1,1	1,9	1,9
	2023	3,8	8,4	2,5	9,9	1,7	4,5	2,8
Lůžka v domovech pro seniory na 1 000 obyvatel ve věku 65 let a více	2018	20,5	19,4	21,4	20,4	14,3	18,2	23,8
	2023	17,5	17,2	19,9	17,4	13,6	16,8	18,6
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (sólo) ⁴⁾ (Kč)	2018	12 503	11 789	12 559	12 848	12 141	12 281	12 702
	2023	20 385	19 301	20 559	20 744	19 992	20 143	20 654
muži	2018	14 236	12 933	14 359	15 129	13 509	13 685	14 416
	2023	22 312	20 369	22 640	23 456	21 401	21 576	22 592
ženy	2018	10 876	10 757	10 804	10 431	10 907	11 006	11 201
	2023	18 525	18 287	18 464	17 856	18 670	18 781	18 927
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (včetně souběhu) ⁵⁾ (%)	2018	30,8	35,7	29,7	30,7	35,8	32,5	26,7
	2023	36,4	41,0	36,0	36,9	42,0	38,8	30,7
muži	2018	31,4	37,7	31,0	29,3	38,0	34,9	26,6
	2023	37,4	42,6	38,0	36,7	43,8	41,1	30,6
ženy	2018	30,3	34,4	28,8	31,8	34,3	30,9	26,7
	2023	35,6	39,8	34,6	37,0	40,8	37,2	30,8

Tab. 4.2 Vybrané ukazatele sociálního a ekonomického vývoje podle okresů Moravskoslezského kraje v letech 2018 a 2023

dokončení

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy					
			Bruntál	Frydek-Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava-město
Registrované trestné činy na 1 000 obyvatel	2018	19,5	16,2	12,9	19,5	13,9	12,6	31,2
	2023	18,1	15,6	12,8	17,5	13,2	12,5	28,3
Hlášené dopravní nehody na 1 000 obyvatel	2018	8,1	10,8	7,8	5,5	8,1	8,2	9,3
	2023	8,7	10,5	8,3	6,8	8,6	8,2	10,4
EKONOMICKÝ VÝVOJ								
Soukromí podnikatelé (živnostníci) na 1 000 obyvatel ve věku 18 let a více (k 31. 12.)	2018	182,5	194,2	189,5	151,9	190,2	196,0	187,5
	2023	167,6	173,7	180,5	137,5	168,8	172,3	177,0
z toho:								
se zjištěnou aktivitou	2018	86,9	95,2	93,4	66,2	88,5	97,3	89,7
	2023	93,7	99,3	101,7	73,5	95,5	100,9	97,3
subjekty vzniklé v roce	2018	6,0	6,5	6,4	5,2	5,5	6,0	6,3
	2023	7,0	7,1	7,2	6,0	7,1	6,8	7,7
Zahájené byty na 1 000 obyvatel	2018	2,2	2,1	3,4	1,6	3,3	2,3	1,3
	2023	2,4	1,8	2,9	2,6	3,4	1,9	2,1
Dokončené byty na 1 000 obyvatel	2018	2,1	2,0	3,8	1,6	1,9	2,5	1,3
	2023	2,3	2,8	3,1	2,2	2,8	2,3	1,3
Hromadná ubytovací zařízení	2018	615	161	184	40	93	61	76
	2023	665	173	199	45	90	68	90
lůžka	2018	30 773	6 772	8 954	2 324	3 854	3 042	5 827
	2023	31 202	7 065	8 861	2 276	3 534	3 328	6 138
lůžka na 1 000 obyvatel	2018	25,6	73,5	41,9	9,3	25,4	17,3	18,1
	2023	26,2	78,9	41,3	9,4	23,3	19,0	19,3
hosté (tis. osob)	2018	985,8 ⁶⁾	182,4 ⁶⁾	290,9	59,4 ⁶⁾	107,0 ⁶⁾	84,3	261,8
	2023	1 038,4	175,5	333,5	68,0	100,3	92,0	269,1
z toho ze zahraničí	2018	212,6 ⁶⁾	19,3 ⁶⁾	40,7	14,1 ⁶⁾	21,2 ⁶⁾	13,9	103,5
	2023	204,6	16,0	39,2	13,7	17,0	14,9	104,0
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ								
Výměra celkem (k 31. 12.; ha)	2018	543 049	153 664	120 843	35 623	88 182	111 584	33 153
	2023	543 065	153 673	120 844	35 621	88 186	111 588	33 153
z toho (%):								
orná půda	2018	31,0	19,0	17,2	34,0	46,8	48,9	30,8
	2023	30,3	18,9	16,5	31,6	45,8	48,5	29,7
lesní pozemky	2018	35,8	45,9	51,0	14,6	23,0	28,0	16,3
	2023	35,9	46,0	51,1	14,6	23,2	28,1	16,3
zastavěné plochy a nádvoří	2018	2,2	1,0	1,9	4,9	2,0	2,0	6,7
	2023	2,2	0,9	1,9	5,0	2,1	2,0	6,9
Plochy dřevin bez holin (k 31. 12.; ha)	2018	184 862	67 823	58 690	4 829	19 114	29 277	5 130
	2023	182 060	64 330	58 213	4 847	19 498	30 043	5 128

1) ve věku 15–64 let

2) podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve stejném věku

3) podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

4) bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

5) starobní důchod vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

6) méně spolehlivý údaj

Tab. 5.1 Vybrané ukazatele demografického vývoje podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Moravskoslezského kraje v letech 2021, 2022 a 2023

	Rok	Kraj celkem	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností					
			Bílovec	Bohumín	Bruntál	Český Těšín	Frenštát pod Radhoštěm	Frýdek-Místek
Počet obyvatel (k 31. 12.)	2021	1 177 989	25 463	33 308	35 566	24 826	19 303	111 311
	2022	1 189 674	25 728	33 644	35 543	24 864	19 637	112 690
	2023	1 189 204	25 702	33 617	35 245	24 677	19 624	112 812
v tom ve věku (%):								
0–14 let	2021	15,3	16,1	15,0	14,8	14,9	16,3	16,1
	2022	15,3	16,3	15,0	14,6	15,0	16,5	16,1
	2023	15,1	16,0	14,9	14,2	14,6	16,2	15,9
15–64 let	2021	63,8	63,8	64,2	64,1	64,3	63,5	63,9
	2022	63,7	63,7	64,2	63,8	63,7	63,3	63,8
	2023	63,7	63,4	63,9	63,6	63,5	63,3	63,7
65 let a více	2021	20,8	20,0	20,8	21,2	20,8	20,2	19,9
	2022	20,9	20,1	20,8	21,6	21,3	20,2	20,1
	2023	21,3	20,6	21,2	22,3	21,9	20,5	20,3
Průměrný věk (k 31. 12.)	2021	43,3	42,7	43,4	43,4	43,4	42,6	42,7
	2022	43,3	42,7	43,5	43,6	43,6	42,6	42,7
	2023	43,5	43,0	43,7	44,0	44,0	42,8	43,0
Index stáří ¹⁾ (k 31. 12.)	2021	135,9	124,3	138,6	143,1	139,6	123,9	123,4
	2022	136,6	123,6	138,5	147,9	142,5	122,2	124,8
	2023	141,3	128,2	142,4	157,1	149,7	126,8	127,5
Index ekonomické závislosti ²⁾ (k 31. 12.)	2021	69,6	69,6	68,3	69,4	68,7	70,7	69,1
	2022	70,7	70,4	68,9	70,9	70,3	72,2	70,4
	2023	71,5	71,7	70,5	72,6	71,4	73,0	71,1
Živě narození na 1 000 obyvatel	2021	10,1	9,8	9,6	9,9	8,8	9,3	10,5
	2022	9,1	9,9	8,8	8,8	8,9	9,2	9,1
	2023	8,1	8,1	7,6	8,0	6,6	8,4	8,7
Zemřelí na 1 000 obyvatel	2021	14,7	13,2	14,4	13,4	15,1	14,7	13,4
	2022	12,6	11,6	13,9	13,2	12,0	11,6	10,8
	2023	11,5	11,0	11,4	11,6	10,9	11,4	10,8
Přistěhovalí na 1 000 obyvatel	2021	5,9	21,6	22,7	15,1	21,4	18,0	17,0
	2022	19,4	29,4	33,0	24,0	25,7	33,2	28,7
	2023	11,0	22,3	26,1	14,4	18,7	22,5	21,9
Vystěhovalí na 1 000 obyvatel	2021	6,0	15,1	17,9	18,3	21,9	14,5	14,3
	2022	6,0	17,4	17,8	20,3	21,1	13,6	14,7
	2023	8,0	20,4	23,1	19,1	22,0	20,2	18,7
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2021	-4,5	-3,4	-4,8	-3,5	-6,3	-5,4	-3,0
	2022	-3,5	-1,7	-5,2	-4,4	-3,1	-2,5	-1,8
	2023	-3,4	-3,0	-3,8	-3,7	-4,3	-3,0	-2,2
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel	2021	-0,1	6,5	4,8	-3,2	-0,4	3,4	2,6
	2022	13,3	12,1	15,2	3,7	4,7	19,5	14,1
	2023	3,0	1,9	3,0	-4,7	-3,3	2,3	3,2
Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2021	-4,6	3,1	0,0	-6,7	-6,7	-2,0	-0,3
	2022	9,8	10,3	10,0	-0,6	1,5	17,1	12,3
	2023	-0,4	-1,0	-0,8	-8,4	-7,5	-0,7	1,1
Naděje dožití při narození (v období 2019–2023)	muži	.	74,2	73,6	73,3	74,3	74,4	74,6
	ženy	.	80,7	80,1	79,8	81,1	81,3	81,3

1) počet osob ve věku 65 let a více na 100 osob ve věku 0–14 let

2) počet osob ve věku 0–19 let a 65 let a více na 100 osob ve věku 20–64 let

Tab. 5.1 Vybrané ukazatele demografického vývoje podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Moravskoslezského kraje v letech 2021, 2022 a 2023

pokračování

	Rok	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností							
		Frydlant nad Ostravicí	Haviřov	Hlučín	Jablunkov	Karviná	Kopřivnice	Kravaře	Krnov
Počet obyvatel (k 31. 12.)	2021	24 915	84 518	40 254	22 364	60 854	40 184	21 023	39 120
	2022	25 418	85 861	40 416	22 480	61 263	40 686	21 080	39 407
	2023	25 418	85 310	40 329	22 394	60 862	40 689	21 104	39 234
v tom ve věku (%):									
0–14 let	2021	16,4	14,2	16,1	17,2	13,8	16,0	16,9	14,5
	2022	16,5	14,5	16,1	17,1	14,0	15,9	16,9	14,4
	2023	16,1	14,3	15,8	16,8	13,8	15,6	16,6	14,2
15–64 let	2021	62,2	63,8	64,0	64,5	64,2	63,9	64,9	62,8
	2022	62,1	63,4	63,8	64,2	64,1	63,9	64,4	62,6
	2023	62,4	63,2	63,6	64,0	64,1	63,8	63,8	62,5
65 let a více	2021	21,3	22,0	20,0	18,4	22,0	20,1	18,2	22,8
	2022	21,4	22,0	20,1	18,8	21,9	20,3	18,8	23,0
	2023	21,5	22,5	20,6	19,2	22,2	20,6	19,5	23,3
Průměrný věk (k 31. 12.)	2021	43,3	44,4	42,9	41,5	44,5	42,8	41,7	44,1
	2022	43,2	44,3	42,9	41,7	44,5	42,8	41,9	44,1
	2023	43,5	44,5	43,2	42,0	44,7	43,2	42,2	44,4
Index stáří ¹⁾ (k 31. 12.)	2021	129,7	154,9	124,3	107,0	159,4	125,6	107,7	157,4
	2022	129,7	151,7	125,4	109,9	156,3	127,6	111,2	160,2
	2023	133,8	157,7	130,6	114,4	161,4	132,0	117,4	164,7
Index ekonomické závislosti ²⁾ (k 31. 12.)	2021	74,3	69,2	69,2	68,9	68,0	69,2	67,0	73,1
	2022	76,1	71,1	70,7	70,1	68,7	70,4	69,4	74,4
	2023	75,8	72,4	72,0	71,2	69,5	70,9	71,6	74,9
Živě narození na 1 000 obyvatel	2021	9,2	9,3	9,8	11,0	9,2	10,8	12,4	9,8
	2022	8,8	8,5	9,1	9,6	8,2	9,0	9,7	8,2
	2023	6,1	7,3	8,3	8,8	7,3	8,5	9,2	7,8
Zemřelí na 1 000 obyvatel	2021	14,3	16,5	14,4	13,9	18,8	13,0	12,0	15,7
	2022	11,7	13,3	12,3	11,6	15,9	11,7	10,1	12,8
	2023	11,2	12,7	10,4	10,9	14,3	10,2	9,1	12,6
Přistěhovalí na 1 000 obyvatel	2021	26,6	18,0	16,2	13,4	16,3	14,2	14,4	13,6
	2022	37,2	39,6	21,3	20,1	30,7	31,6	17,3	25,8
	2023	24,5	21,6	16,2	12,9	20,1	21,6	15,8	17,2
Vystěhovalí na 1 000 obyvatel	2021	17,3	21,9	15,5	10,2	19,9	13,1	14,2	15,6
	2022	14,4	19,1	14,0	13,0	16,3	16,5	14,2	14,0
	2023	19,4	22,6	16,3	14,6	19,7	19,8	14,8	16,7
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2021	-5,1	-7,1	-4,6	-3,0	-9,5	-2,2	0,4	-6,0
	2022	-2,9	-4,8	-3,2	-2,0	-7,7	-2,7	-0,4	-4,6
	2023	-5,1	-5,4	-2,1	-2,1	-7,0	-1,6	0,2	-4,8
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel	2021	9,3	-3,9	0,7	3,2	-3,6	1,2	0,1	-2,0
	2022	22,8	20,5	7,2	7,1	14,3	15,1	3,1	11,8
	2023	5,1	-1,0	-0,1	-1,7	0,4	1,7	0,9	0,4
Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2021	4,2	-11,0	-3,9	0,2	-13,2	-1,0	0,6	-8,0
	2022	19,9	15,7	4,0	5,2	6,7	12,4	2,7	7,3
	2023	0,0	-6,4	-2,2	-3,8	-6,6	0,1	1,1	-4,4
Naděje dožití při narození (v období 2019–2023)	muži	75,4	73,2	74,7	74,1	71,5	74,4	75,3	73,3
	ženy	82,6	81,1	81,7	81,5	79,0	81,6	81,9	80,5

1) počet osob ve věku 65 let a více na 100 osob ve věku 0–14 let

2) počet osob ve věku 0–19 let a 65 let a více na 100 osob ve věku 20–64 let

Tab. 5.1 Vybrané ukazatele demografického vývoje podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Moravskoslezského kraje v letech 2021, 2022 a 2023

dokončení

	Rok	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností							
		Nový Jičín	Odry	Opava	Orlová	Ostrava	Rýmařov	Třinec	Vítkov
Počet obyvatel (k 31. 12.)	2021	48 118	16 851	99 316	36 813	312 104	14 861	53 757	13 160
	2022	48 690	17 073	100 305	36 534	316 149	14 884	54 081	13 241
	2023	48 831	16 935	100 595	36 365	317 586	14 689	53 975	13 211
v tom ve věku (%):									
0–14 let	2021	16,6	15,8	15,7	15,2	14,9	13,6	15,6	15,8
	2022	16,5	15,9	15,7	15,1	14,9	13,5	15,7	15,5
	2023	16,1	15,7	15,3	14,8	14,6	13,4	15,4	15,4
15–64 let	2021	63,2	64,1	63,1	65,9	64,1	62,4	63,3	62,4
	2022	63,2	63,8	62,9	65,5	64,2	62,1	63,1	62,5
	2023	63,4	63,6	62,9	65,4	64,3	62,0	63,0	62,1
65 let a více	2021	20,2	20,2	21,2	18,9	21,0	23,9	21,1	21,8
	2022	20,3	20,3	21,4	19,4	20,9	24,3	21,2	21,9
	2023	20,6	20,7	21,8	19,9	21,1	24,6	21,6	22,4
Průměrný věk (k 31. 12.)	2021	42,4	42,4	43,2	42,8	43,5	44,9	43,3	43,3
	2022	42,4	42,3	43,2	43,1	43,4	45,1	43,3	43,3
	2023	42,7	42,6	43,5	43,4	43,6	45,3	43,7	43,6
Index stáří ¹⁾ (k 31. 12.)	2021	122,2	128,0	134,4	124,4	140,3	175,7	135,1	138,5
	2022	123,2	127,7	136,4	128,2	140,6	179,8	135,4	141,2
	2023	128,2	131,7	141,9	134,6	144,3	184,1	140,6	145,4
Index ekonomické závislosti ²⁾ (k 31. 12.)	2021	71,7	70,1	72,4	63,4	68,7	73,4	71,0	75,1
	2022	72,8	71,2	73,6	64,7	69,3	75,1	72,3	76,3
	2023	72,9	72,1	74,4	65,9	69,8	76,4	73,3	77,6
Živě narození na 1 000 obyvatel	2021	10,7	10,5	10,8	10,7	10,2	8,4	10,5	10,7
	2022	9,5	10,2	9,2	9,3	9,3	6,6	9,1	9,9
	2023	8,1	9,5	7,9	8,7	8,3	8,0	7,8	9,1
Zemřelí na 1 000 obyvatel	2021	14,2	13,7	13,0	15,9	14,8	17,8	14,8	14,5
	2022	12,0	11,9	11,8	13,5	12,8	12,0	13,3	14,3
	2023	9,7	11,2	10,5	11,9	11,7	14,2	11,4	12,6
Přistěhovalí na 1 000 obyvatel	2021	17,1	24,4	12,5	25,5	15,1	15,8	14,0	22,0
	2022	31,1	30,8	24,2	22,8	33,0	25,9	23,1	29,9
	2023	26,1	20,7	19,3	24,8	26,6	14,8	16,6	22,4
Vystěhovalí na 1 000 obyvatel	2021	14,4	17,8	11,8	26,3	17,7	19,0	11,9	18,9
	2022	16,8	16,0	11,8	26,2	16,7	18,9	12,8	19,4
	2023	21,6	27,1	13,9	26,2	18,7	21,8	15,0	21,1
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2021	-3,5	-3,2	-2,3	-5,2	-4,6	-9,3	-4,2	-3,8
	2022	-2,5	-1,8	-2,5	-4,2	-3,5	-5,4	-4,3	-4,4
	2023	-1,6	-1,7	-2,6	-3,2	-3,4	-6,2	-3,6	-3,5
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel	2021	2,7	6,7	0,7	-0,8	-2,6	-3,3	2,2	3,1
	2022	14,3	14,8	12,4	-3,4	16,3	7,0	10,2	10,5
	2023	4,5	-6,4	5,5	-1,5	7,9	-7,0	1,6	1,2
Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2021	-0,8	3,4	-1,5	-6,0	-7,2	-12,6	-2,1	-0,7
	2022	11,8	13,0	9,9	-7,6	12,8	1,5	6,0	6,1
	2023	2,9	-8,1	2,9	-4,6	4,5	-13,2	-2,0	-2,3
Naděje dožití při narození (v období 2019–2023)	muži	73,7	74,3	75,4	71,7	73,8	72,5	74,2	73,0
	ženy	81,4	81,3	82,1	79,3	80,4	80,9	80,9	79,8

1) počet osob ve věku 65 let a více na 100 osob ve věku 0–14 let

2) počet osob ve věku 0–19 let a 65 let a více na 100 osob ve věku 20–64 let

Tab. 5.2 Vybrané ukazatele sociálního a ekonomického vývoje podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Moravskoslezského kraje v letech 2018 a 2023

	Rok	Kraj celkem	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností					
			Bílovec	Bohumín	Bruntál	Český Těšín	Frenštát pod Radhoštěm	Frydek-Místek
SOCIÁLNÍ VÝVOJ								
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (k 31. 12.) ¹⁾	2018	39 789	648	1 199	1 530	840	284	2 659
	2023	42 912	521	1 306	2 002	1 017	385	2 862
z toho (%):								
ženy	2018	48,0	47,4	48,0	45,9	49,9	40,1	44,8
	2023	49,7	49,1	49,2	49,1	51,3	43,9	47,6
absolventi škol a mladiství	2018	3,7	3,5	2,7	3,0	1,5	3,5	2,5
	2023	4,6	5,2	2,5	2,8	4,1	5,5	3,0
osoby se zdravotním postižením	2018	17,6	16,2	15,4	17,8	13,3	16,2	22,9
	2023	14,5	12,5	14,0	12,4	15,8	14,3	17,7
dosažitelní ²⁾	2018	91,9	93,2	92,8	95,8	90,7	92,6	92,1
	2023	92,4	94,2	93,9	94,6	92,3	92,7	93,4
ve věku do 24 let	2018	9,8	12,3	12,5	11,1	7,6	10,2	7,8
	2023	12,4	12,9	12,6	13,7	10,4	13,8	10,9
ve věku 55 let a více	2018	27,3	30,4	25,1	25,7	29,6	29,6	29,1
	2023	27,3	28,8	27,0	23,5	34,3	28,3	28,2
evidovaní 12 měsíců a více	2018	36,3	27,9	23,8	27,4	43,3	18,7	29,8
	2023	37,3	26,5	41,6	35,7	50,0	19,2	28,0
Podíl nezaměstnaných osob ³⁾ (k 31. 12.; %)	2018	4,65	3,58	5,04	6,02	4,40	2,08	3,33
	2023	5,23	3,00	5,67	8,35	5,93	2,87	3,72
v tom:								
muži	2018	4,79	3,65	5,21	6,42	4,43	2,45	3,66
	2023	5,17	3,00	5,69	8,28	5,78	3,17	3,82
ženy	2018	4,51	3,51	4,87	5,60	4,38	1,69	2,99
	2023	5,29	3,00	5,66	8,43	6,07	2,56	3,60
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ⁴⁾ (k 31. 12.; %)	2018	1,69	1,07	1,29	1,72	2,10	0,42	1,08
	2023	2,11	0,84	2,51	3,15	3,21	0,60	1,11
Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP na 1 pracovní místo v evidenci ÚP	2018	2,3	1,6	8,9	2,4	3,7	1,7	2,4
	2023	3,8	2,0	10,0	9,0	7,8	7,4	3,2
EKONOMICKÝ VÝVOJ								
Soukromí podnikatelé (živnostníci) na 1 000 obyvatel ve věku 18 let a více	2018	182,5	194,5	175,7	191,3	166,6	220,7	194,6
	2023	167,6	181,2	156,3	168,4	152,6	197,4	184,6
z toho:								
se zjištěnou aktivitou	2018	86,9	89,3	75,1	93,7	75,9	101,8	95,9
	2023	93,7	100,2	82,3	97,9	83,2	108,5	102,3
subjekty vzniklé v roce	2018	6,0	5,6	5,9	6,2	5,0	7,4	6,6
	2023	7,0	6,9	4,8	6,8	5,8	5,9	7,4
Dokončené byty na 1 000 obyvatel	2018	2,1	2,6	1,9	1,3	1,9	1,6	4,2
	2023	2,3	2,5	2,2	2,4	1,0	3,0	3,1

Tab. 5.2 Vybrané ukazatele sociálního a ekonomického vývoje podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Moravskoslezského kraje v letech 2018 a 2023

	Rok	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností							
		Frydlant nad Ostravicí	Havířov	Hlučín	Jablunkov	Karviná	Kopřivnice	Kravaře	Krnov
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (k 31. 12.) ¹⁾	2018	556	4 171	573	362	3 707	923	556	1 722
	2023	581	4 781	648	522	3 917	1 064	554	1 864
z toho (%):									
ženy	2018	42,8	49,3	45,9	46,7	46,3	47,1	36,9	50,4
	2023	47,8	49,9	46,6	42,7	44,8	49,5	38,8	53,9
absolventi škol a mladiství	2018	2,7	1,2	5,9	4,4	2,1	3,0	3,4	2,8
	2023	2,1	2,0	4,9	5,0	1,6	3,1	4,7	2,4
osoby se zdravotním postižením	2018	19,6	15,9	17,8	21,8	15,9	18,5	17,3	17,9
	2023	14,8	14,6	17,0	15,9	13,8	14,3	17,1	17,7
dosažitelní ²⁾	2018	95,7	94,4	89,0	93,4	95,0	94,0	95,1	95,2
	2023	94,0	93,8	89,4	91,2	93,3	95,1	92,1	94,8
ve věku do 24 let	2018	9,4	7,9	11,3	9,9	10,1	7,5	9,7	11,2
	2023	7,7	10,8	11,3	14,0	11,0	10,2	10,3	12,8
ve věku 55 let a více	2018	30,2	28,8	28,1	33,4	24,4	32,1	27,7	26,1
	2023	31,5	31,1	28,9	28,7	27,6	29,3	23,5	25,2
evidování 12 měsíců a více	2018	23,0	45,9	16,2	15,5	44,5	33,5	18,9	34,6
	2023	28,7	48,8	22,2	25,3	47,4	32,0	23,1	41,0
Podíl nezaměstnaných osob ³⁾ (k 31. 12.; %)	2018	3,34	6,89	1,91	2,22	8,19	3,21	3,68	6,26
	2023	3,46	8,24	2,25	3,30	9,31	3,90	3,76	7,16
v tom:									
muži	2018	3,78	6,87	2,06	2,26	8,43	3,35	4,60	6,09
	2023	3,50	8,11	2,38	3,66	10,04	3,77	4,59	6,38
ženy	2018	2,87	6,92	1,75	2,16	7,93	3,06	2,73	6,44
	2023	3,41	8,38	2,10	2,92	8,52	4,02	2,91	8,00
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ⁴⁾ (k 31. 12.; %)	2018	0,80	3,35	0,35	0,37	3,84	1,14	0,73	2,28
	2023	1,06	4,28	0,56	0,92	4,73	1,31	0,94	3,10
Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP na 1 pracovní místo v evidenci ÚP	2018	1,9	6,7	2,0	2,9	5,0	1,0	2,5	5,0
	2023	2,2	12,9	5,5	3,4	7,7	1,0	7,7	7,7
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Soukromí podnikatelé (živnostníci) na 1 000 obyvatel ve věku 18 let a více	2018	236,4	157,1	212,2	167,2	131,1	183,1	216,4	191,7
	2023	227,9	136,7	187,9	156,6	124,9	156,8	177,0	171,7
z toho:									
se zjištěnou aktivitou	2018	123,4	67,2	102,5	81,8	58,1	82,0	106,6	93,2
	2023	134,9	73,9	109,6	92,9	66,0	88,5	108,8	95,6
subjekty vzniklé v roce	2018	7,2	5,3	6,5	6,7	4,8	5,8	7,7	6,7
	2023	7,5	6,3	7,0	7,7	5,8	7,2	6,4	6,9
Dokončené byty na 1 000 obyvatel	2018	4,5	1,8	3,3	2,8	0,9	1,8	2,4	2,5
	2023	3,8	1,5	2,9	4,1	1,8	2,3	3,8	3,3

Tab. 5.2 Vybrané ukazatele sociálního a ekonomického vývoje podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Moravskoslezského kraje v letech 2018 a 2023

	Rok	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností							
		Nový Jičín	Odry	Opava	Orlová	Ostrava	Rýmařov	Třinec	Vítkov
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (k 31. 12.) ¹⁾	2018	983	391	2 023	1 992	11 804	559	971	611
	2023	1 052	454	1 959	2 310	11 436	555	1 174	680
z toho (%):									
ženy	2018	46,4	43,5	45,7	46,1	50,7	50,3	51,5	43,0
	2023	47,7	47,8	49,6	48,1	53,0	56,8	48,4	47,1
absolventi škol a mladiství	2018	1,7	2,0	3,4	2,0	1,8	2,0	3,7	2,8
	2023	3,5	4,6	4,4	2,2	2,2	3,6	5,1	3,4
osoby se zdravotním postižením	2018	17,5	17,6	18,7	12,6	17,9	20,0	28,1	14,7
	2023	15,3	10,4	17,2	11,5	14,1	12,8	20,0	12,5
dosažitelní ²⁾	2018	94,1	90,5	92,0	95,6	88,3	89,4	85,1	96,7
	2023	94,9	94,1	92,4	94,8	89,6	88,5	89,4	93,4
ve věku do 24 let	2018	10,8	7,4	10,8	9,1	9,8	8,1	11,2	12,9
	2023	12,6	17,2	13,3	12,3	13,4	14,4	12,5	17,5
ve věku 55 let a více	2018	28,5	33,0	26,4	27,8	26,7	30,1	28,7	25,9
	2023	23,9	26,7	24,7	29,6	26,5	24,7	28,0	25,1
evidování 12 měsíců a více	2018	17,2	27,4	21,8	48,7	42,0	27,4	24,8	39,0
	2023	19,5	34,8	23,3	54,4	36,1	26,5	26,8	50,7
Podíl nezaměstnaných osob ³⁾ (k 31. 12.; %)	2018	2,91	3,16	2,82	7,45	4,93	5,00	2,32	6,80
	2023	3,24	3,92	2,87	9,14	5,05	5,31	3,08	7,67
v tom:									
muži	2018	3,10	3,51	3,04	7,91	4,85	4,86	2,20	7,43
	2023	3,31	3,94	2,89	9,38	4,68	4,31	3,08	7,82
ženy	2018	2,72	2,78	2,60	6,96	5,00	5,16	2,44	6,12
	2023	3,17	3,90	2,85	8,90	5,43	6,42	3,07	7,50
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ⁴⁾ (k 31. 12.; %)	2018	0,53	0,96	0,67	3,80	2,35	1,53	0,68	2,74
	2023	0,67	1,45	0,72	5,25	2,04	1,59	0,92	4,17
Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP na 1 pracovní místo v evidenci ÚP	2018	1,1	0,9	1,4	16,0	2,0	2,2	1,2	6,2
	2023	1,7	2,6	3,0	29,6	3,2	6,4	2,3	19,8
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Soukromí podnikatelé (živnostníci) na 1 000 obyvatel ve věku 18 let a více	2018	189,7	167,2	188,4	144,6	187,5	207,7	167,1	172,1
	2023	167,6	149,1	168,6	133,3	177,0	191,5	159,7	146,1
z toho:									
se zjištěnou aktivitou	2018	90,7	81,6	95,9	63,7	89,7	103,9	79,5	77,4
	2023	95,5	90,1	98,4	70,3	97,3	112,3	88,7	81,0
subjekty vzniklé v roce	2018	4,5	4,9	5,6	5,0	6,3	6,7	5,5	5,1
	2023	7,5	7,1	7,0	7,0	7,7	8,2	6,3	5,0
Dokončené byty na 1 000 obyvatel	2018	1,9	1,0	2,2	2,1	1,3	2,0	3,0	2,9
	2023	3,5	2,4	1,9	5,0	1,3	2,8	2,3	1,3

Tab. 5.2 Vybrané ukazatele sociálního a ekonomického vývoje podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Moravskoslezského kraje v letech 2018 a 2023

dokončení

	Rok	Kraj celkem	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností					
			Bílovec	Bohumín	Bruntál	Český Těšín	Frenštát pod Radhoštěm	Frýdek-Místek
Hromadná ubytovací zařízení	2018	615	8	8	58	5	27	45
	2023	665	12	8	60	5	21	59
lůžka	2018	30 773	306	i. d.	2 643	208	1 062	1 973
	2023	31 202	432	i. d.	2 631	197	818	2 225
lůžka na 1 000 obyvatel	2018	25,6	12,0	i. d.	72,2	8,0	54,7	17,6
	2023	26,2	16,8	i. d.	74,3	7,9	41,7	19,7
hosté (tis. osob)	2018	985,8 ⁵⁾	6,2	i. d.	67,7	5,5 ⁵⁾	38,7 ⁵⁾	66,3
	2023	1 038,4 ⁵⁾	7,3	i. d. ⁵⁾	65,4	3,8	36,6	84,9
z toho ze zahraničí	2018	212,6 ⁵⁾	0,6	i. d.	10,9	1,6 ⁵⁾	6,2 ⁵⁾	9,5
	2023	204,6 ⁵⁾	1,1	i. d. ⁵⁾	9,7	1,4	4,6	13,1
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ								
Výměra celkem (k 31. 12.; ha)	2018	543 049	16 245	7 293	62 985	4 442	9 872	48 023
	2023	543 065	16 245	7 293	62 994	4 440	9 872	48 023
z toho (%):								
orná půda	2018	31,0	54,7	47,1	17,6	36,5	23,2	26,7
	2023	30,3	54,4	44,4	17,6	35,9	23,1	25,8
lesní pozemky	2018	35,8	12,4	7,5	46,7	16,5	43,3	38,7
	2023	35,9	12,4	7,5	46,9	16,6	43,3	38,8
zastavěné plochy a nádvoří	2018	2,2	2,0	5,6	0,9	4,4	2,0	2,4
	2023	2,2	2,0	5,7	0,9	4,4	2,0	2,4

¹⁾ údaje za kraj jsou uvedeny včetně uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce zaevidovaných (v souladu s platnými pravidly) mimo okres svého trvalého bydliště

²⁾ ve věku 15–64 let

³⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let k 31. 12. sledovaného roku na obyvatelstvu ve stejném věku; ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností na obyvatelstvu k 31. 12. předchozího roku

⁴⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁵⁾ méně spolehlivý údaj

Tab. 5.2 Vybrané ukazatele sociálního a ekonomického vývoje podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Moravskoslezského kraje v letech 2018 a 2023

	Rok	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností							
		Frydlant nad Ostravicí	Havířov	Hlučín	Jablunkov	Karviná	Kopřivnice	Kravaře	Krnov
Hromadná ubytovací zařízení	2018	71	14	8	36	12	21	6	25
	2023	73	20	11	37	10	20	9	24
lůžka	2018	4 419	462	i. d.	1 342	1 408	920	i. d.	784
	2023	4 237	585	270	1 326	1 194	848	250	742
lůžka na 1 000 obyvatel	2018	177,7	5,3	i. d.	59,2	21,8	22,5	i. d.	19,5
	2023	166,7	6,8	6,7	59,1	19,5	20,8	11,8	18,9
hosté (tis. osob)	2018	⁵⁾ 153,4	16,7	i. d.	⁵⁾ 36,7	27,1	26,4	i. d.	⁵⁾ 14,4
	2023	160,6	29,5	15,9	⁵⁾ 48,8	23,3	26,4	8,0	⁵⁾ 17,0
z toho ze zahraničí	2018	⁵⁾ 17,0	3,5	i. d.	⁵⁾ 6,7	5,6	5,6	i. d.	⁵⁾ 2,6
	2023	15,8	4,6	4,4	⁵⁾ 2,4	4,3	4,9	1,4	⁵⁾ 3,1
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ									
Výměra celkem (k 31. 12.; ha)	2018	31 743	8 819	16 532	17 610	10 562	12 131	10 061	57 445
	2023	31 744	8 818	16 532	17 610	10 562	12 132	10 061	57 445
z toho (%):									
orná půda	2018	6,1	33,9	49,0	8,5	28,6	46,3	67,7	28,3
	2023	5,9	29,5	48,6	8,2	27,2	41,8	66,8	28,1
lesní pozemky	2018	68,7	17,3	25,2	59,4	15,2	14,4	10,5	42,2
	2023	68,7	17,3	25,2	59,7	15,3	15,2	10,6	42,2
zastavěné plochy a nádvoří	2018	1,1	5,0	2,7	1,3	4,3	3,4	2,7	1,1
	2023	1,1	5,1	2,8	1,4	4,4	3,6	2,8	1,1

¹⁾ údaje za kraj jsou uvedeny včetně uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce zaevidovaných (v souladu s platnými pravidly) mimo okres svého trvalého bydliště

²⁾ ve věku 15–64 let

³⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let k 31. 12. sledovaného roku na obyvatelstvu ve stejném věku; ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností na obyvatelstvu k 31. 12. předchozího roku

⁴⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁵⁾ méně spolehlivý údaj

Tab. 5.2 Vybrané ukazatele sociálního a ekonomického vývoje podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Moravskoslezského kraje v letech 2018 a 2023

	Rok	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností							
		Nový Jičín	Odry	Opava	Orlová	Ostrava	Rýmařov	Třinec	Vítkov
Hromadná ubytovací zařízení	2018	24	13	31	1	76	78	32	16
	2023	24	13	30	2	90	89	30	18
lůžka	2018	827	739	1 390	i. d.	5 827	3 345	1 220	1 262
	2023	719	717	1 449	i. d.	6 138	3 692	1 073	1 359
lůžka na 1 000 obyvatel	2018	16,9	43,7	13,8	i. d.	18,1	217,1	22,4	94,4
	2023	14,7	42,1	14,4	i. d.	19,3	249,2	19,8	102,7
hosté (tis. osob)	2018 ⁵⁾	26,5 ⁵⁾	9,1 ⁵⁾	39,5 ⁵⁾	i. d.	261,8	100,3 ⁵⁾	34,5 ⁵⁾	26,6
	2023	21,3 ⁵⁾	8,7 ⁵⁾	45,9 ⁵⁾	i. d.	269,1	93,0	39,2	22,3
z toho ze zahraničí	2018 ⁵⁾	7,1 ⁵⁾	1,6 ⁵⁾	8,4 ⁵⁾	i. d.	103,5	5,8 ⁵⁾	7,5 ⁵⁾	1,6
	2023	5,1 ⁵⁾	1,3 ⁵⁾	8,1 ⁵⁾	i. d.	104,0	3,2	7,8	1,0
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ									
Výměra celkem (k 31. 12.; ha)	2018	27 536	22 399	56 701	4 508	33 153	33 234	23 467	28 290
	2023	27 536	22 402	56 704	4 508	33 153	33 234	23 467	28 290
z toho (%):									
orná půda	2018	51,2	46,3	53,1	22,9	30,8	5,4	19,2	33,8
	2023	50,7	45,8	52,9	20,7	29,7	5,3	17,9	32,9
lesní pozemky	2018	19,3	31,0	26,2	17,3	16,3	50,9	45,8	39,5
	2023	19,4	31,2	26,2	17,3	16,3	50,9	46,0	39,7
zastavěné plochy a nádvoří	2018	2,1	1,2	2,1	5,6	6,7	0,8	2,5	0,9
	2023	2,1	1,2	2,2	5,7	6,9	0,8	2,5	0,9

¹⁾ údaje za kraj jsou uvedeny včetně uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce zaevidovaných (v souladu s platnými pravidly) mimo okres svého trvalého bydliště

²⁾ ve věku 15–64 let

³⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let k 31. 12. sledovaného roku na obyvatelstvu ve stejném věku; ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností na obyvatelstvu k 31. 12. předchozího roku

⁴⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁵⁾ méně spolehlivý údaj

Zkratky krajů a okresů

Kraje, okresy	Zkratka	Kód	Kraje, okresy	Zkratka	Kód
Hlavní město Praha	PHA	CZ010	Královéhradecký kraj	HKK	CZ052
			Hradec Králové	HK	CZ0521
Středočeský kraj	STČ	CZ020	Jičín	JC	CZ0522
Benešov	BN	CZ0201	Náchod	NA	CZ0523
Beroun	BE	CZ0202	Rychnov nad Kněžnou	RK	CZ0524
Kladno	KD	CZ0203	Trutnov	TU	CZ0525
Kolín	KO	CZ0204	Pardubický kraj	PAK	CZ053
Kutná Hora	KH	CZ0205	Chrudim	CR	CZ0531
Mělník	ME	CZ0206	Pardubice	PU	CZ0532
Mladá Boleslav	MB	CZ0207	Svitavy	SY	CZ0533
Nymburk	NB	CZ0208	Ústí nad Orlicí	UO	CZ0534
Praha-východ	PY	CZ0209	Kraj Vysočina	VYS	CZ063
Praha-západ	PZ	CZ020A	Havlíčkův Brod	HB	CZ0631
Příbram	PB	CZ020B	Jihlava	JI	CZ0632
Rakovník	RA	CZ020C	Pelhřimov	PE	CZ0633
Jihočeský kraj	JHČ	CZ031	Třebíč	TR	CZ0634
České Budějovice	CB	CZ0311	Žďár nad Sázavou	ZR	CZ0635
Český Krumlov	CK	CZ0312	Jihomoravský kraj	JHM	CZ064
Jindřichův Hradec	JH	CZ0313	Blansko	BK	CZ0641
Písek	PI	CZ0314	Brno-město	BM	CZ0642
Prachatice	PT	CZ0315	Brno-venkov	BO	CZ0643
Strakonice	ST	CZ0316	Břeclav	BV	CZ0644
Tábor	TA	CZ0317	Hodonín	HO	CZ0645
Plzeňský kraj	PLK	CZ032	Vyškov	VY	CZ0646
Domažlice	DO	CZ0321	Znojmo	ZN	CZ0647
Klatovy	KT	CZ0322	Olomoucký kraj	OLK	CZ071
Plzeň-město	PM	CZ0323	Jeseník	JE	CZ0711
Plzeň-jih	PJ	CZ0324	Olomouc	OC	CZ0712
Plzeň-sever	PS	CZ0325	Prostějov	PV	CZ0713
Rokycany	RO	CZ0326	Přerov	PR	CZ0714
Tachov	TC	CZ0327	Šumperk	SU	CZ0715
Karlovarský kraj	KVK	CZ041	Zlínský kraj	ZLK	CZ072
Cheb	CH	CZ0411	Kroměříž	KM	CZ0721
Karlovy Vary	KV	CZ0412	Uherské Hradiště	UH	CZ0722
Sokolov	SO	CZ0413	Vsetín	VS	CZ0723
Ústecký kraj	ULK	CZ042	Zlín	ZL	CZ0724
Děčín	DC	CZ0421	Moravskoslezský kraj	MSK	CZ080
Chomutov	CV	CZ0422	Bruntál	BR	CZ0801
Litoměřice	LT	CZ0423	Frýdek-Místek	FM	CZ0802
Louny	LN	CZ0424	Karviná	KI	CZ0803
Most	MO	CZ0425	Nový Jičín	NJ	CZ0804
Teplice	TP	CZ0426	Opava	OP	CZ0805
Ústí nad Labem	UL	CZ0427	Ostrava-město	OV	CZ0806
Liberecký kraj	LBK	CZ051			
Česká Lípa	CL	CZ0511			
Jablonec nad Nisou	JN	CZ0512			
Liberec	LI	CZ0513			
Semily	SM	CZ0514			

